

വെറുക്കൂ മോഡ്

ഭക്. എ. പോൾ

Handwritten text in Malayalam script, likely a signature or date, located in the bottom left corner.

ഹെൻറി ഫോർഡ്

(Malayalam)

Henry Ford

by K. A. PAUL

Sahithya Nilayam,
Kaloor, Ernakulam

First Published July 1960

Printed at

SAHITHYA NILAYAM PRESS, KALOOR

Price Rs. 2, 25

© 1950, by Luise Albright Neyhart

Publishers:

SAHITHYA NILAYAM PUBLISHING HOUSE,
KALOOR, ERNAKULAM

Distributors:

NATIONAL BOOKSTALL
Kottayam Kerala State India

ഹെൻറിഫോഡ്

വിതരണം

നാഷണൽ ബുക്ക് സ്റ്റാൾ

കോട്ടയം

വില 2.25

കേ. എ. പോളിന്റെ കൃതികൾ

ലിങ്കൺ

കല്യാണഗാനം

അസ്സീസി

സാമൂഹ്യഭൂത

ജോർജ് വാഷിംഗ്ടൺ

കഥാലതിക

മാഡം ക്യൂറി

സോക്രട്ടീസ് സംസാരിക്കുന്നു

രാജകേസരി

ആറടിമണ്ണ്

ഹെൻറി ഫോർഡ്

വ്യാകുലാംബിക

ഗ്രാമത്തലയ്ക്കൽ

സയൻസും മതവും

മഹാനായ അലക്സാണ്ടർ

ഒരു രഷ്യൻകഥ

ഇലിയഡ് - (ഹോമർ)

വിശുദ്ധ റീത്ത

കൊച്ചുന്യായാധിപൻ

ഡാമിയൻ

ഷെയ്ക്സ്പിയർകഥകൾ

എന്റെ ജീവിതകഥ - (ഹെലൻ കെല്ലർ)

മുഖവുര

അദ്ധ്യാനത്തിന്റേയും, ആത്മവീര്യത്തിന്റേയും, ആദർശനിഷ്ഠയുടേയും ഒരു പ്രതീകമാണ് ഫെൻട്രിഫോർഡ്,— ഈ പുസ്തകത്തിലെ ഉപസംഹാരവാചകമാണിത്. ഫോർഡിന്റെ ജീവിതകഥ ശ്രദ്ധിച്ചു വായിക്കുന്നവരെല്ലാം ഇപ്പറഞ്ഞ നിഗമനത്തിൽ തന്നെ എത്തിച്ചേരുമെന്നതിന് സംശയമില്ല.

ഒരു കോടീശ്വരനെന്ന നിലയിലാണ് ഫെൻട്രിഫോർഡ് സാധാരണമായറിയപ്പെടുക. എന്നാൽ അദ്ദേഹം കോടീശ്വരനായതെങ്ങനെയെന്നോ, കോടീശ്വരനായശേഷം ചെയ്തതെങ്ങനെന്നോ അധികമായും ചിന്തിക്കാറില്ല. അദ്ധ്യാനിക്കുക, ആത്മവീര്യംവിടാതെ വീണ്ടുംവീണ്ടും അദ്ധ്യാനിക്കുക, ആ അദ്ധ്യാനത്തിന്റെ ഫലം ലോകോപകാരത്തിനായി പ്രതിഷ്ഠിക്കുക—ഇതായിരുന്നു ഫോർഡിന്റെ ജീവിതപ്രതീകം.

അഞ്ചേയഞ്ചു ഡോളറും പോക്കറ്റിലിട്ടുകൊണ്ട് യന്ത്രവിദ്യ പഠിക്കാനായി വീട്ടിൽനിന്ന് ആരുമറിയാതെ ഇറങ്ങിത്തിരിച്ച ഒരു പയ്യൻ, സ്വപ്രയത്നംകൊണ്ട് പടിപടിയായുയർന്ന് വ്യവസായലോകത്തിൽ വെന്നിക്കൊടി പറപ്പിച്ച കഥ, വായിക്കുമ്പോൾ ആകാംശം അദ്ധ്യാനത്തിന്റെ വില ബോധ്യമാവാതിരിക്കുക? പ്രയത്നത്തിന്റെ വിയപ്പിനീരിൽ വിളഞ്ഞ പ്രോജ്ജ്വലമായ ആ ജീവിതം എത്ര മനസ്സുലികളായുള്ളവരുടേയും ആലസ്യം തട്ടിനീക്കുവാൻ പോരുന്നതത്രേ.

ഫെൻട്രിഫോർഡിന് യന്ത്രവിദ്യയിലുണ്ടായിരുന്ന വാസന അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുട്ടിക്കാലത്തെ ചരിത്രം വായിക്കുമ്പോൾ തന്നെ നമുക്കു മനസ്സിലാകും; അമ്മാതിരി വാസനകളുള്ള കുട്ടികൾ നമ്മുടെയിടയിൽ ധാരാളമുണ്ടല്ലോ എന്ന് നാം അപ്പോൾ ഓർക്കുകയും ചെയ്യും. വാസനയില്ലായ്മയല്ല, ഉള്ള വാസന വികസിക്കാതിടവരാതെ അലസിപ്പോവുക,—അതാണ് പലപ്പോഴും നമുക്കു പറയുന്ന തരക്കേട്. അത് നാടിന്നാകെ വലിയ നഷ്ടമാണുതാനും.

കുട്ടികളിലും മുതിർന്നവരിലും വ്യവസായവാസനയും കർമ്മശുഷ്കാന്തിയും കൈവളർത്തി, മേല്പറഞ്ഞ തരക്കേട് പരിഹരിക്കുകയെന്നതാണ് ഫെൻട്രിഫോർഡിന്റെ ജീവചരിത്രപഠനംകൊണ്ടുള്ള ഒന്നാമത്തെ പ്രയോജനം. അതുപോലെതന്നെ, ഏതുതരം വ്യവ

സായങ്ങളായാലും അവ ശരിയായ ചിട്ടയിലും മാതൃകയിലും വിജയപൂർവ്വം നടത്താനാവശ്യമായ സകല പാഠങ്ങളും ഫോർഡിന്റെ ജീവിതകഥയിൽ തെളിഞ്ഞുകാണാം. വ്യവസായം സംബന്ധിച്ചു മാത്രമല്ല, കൃഷിയെ സംബന്ധിച്ചും ഹെൻറിഫോർഡിൽനിന്ന് നമുക്കു പലതും പഠിക്കുവാനുണ്ട്.

പഞ്ചവത്സരപദ്ധതികളുടെ പലേ പരിപാടികൾമുഖേന വ്യവസായവികസനവും സാമ്പത്തികഭദ്രതയും സാധിക്കാൻ വെമ്പുന്ന നമ്മുടെ നാട്ടുകാർക്ക് ആ വിഷയങ്ങളിൽ ഉപര്യുപരി പ്രചോദനമരുളാൻ പററിയ ഒരു ജീവിതകഥ ഞങ്ങൾ തിരഞ്ഞു പിടിക്കുകയായിരുന്നു. ഫോർഡിന്റെ ചരിത്രംതന്നെ ഈ ആവശ്യത്തിലേയ്ക്കു തിരഞ്ഞെടുത്തതിൽ തെറ്റുപറ്റിയിട്ടില്ലെന്നാണ് ഞങ്ങളുടെ വിശ്വാസം. ആർക്കും സുഗ്രഹമാകത്തക്ക രീതിയിലും ഒരു പുതിയ മാതൃകയിലുമാണ് ഈ ജീവചരിത്രഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രചനയെന്ന് വായനക്കാർക്കു ബോദ്ധ്യമായിക്കൊള്ളൂ. ഈ പുസ്തകത്തിനു പുറമേ 'കുട്ടികളുടെ ഹെൻറിഫോർഡ്' എന്ന് ഒരു ചെറുപുസ്തകംകൂടി ഞങ്ങൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

ഹെൻറിഫോർഡിന്റെ വ്യവസായസംരംഭവും, അമേരിക്കയിലെ വ്യവസായവല്ക്കരണവും ഏതാണ്ട് ഒരേകാലത്താണ് സമാരംഭിച്ചതെന്നു പറയാം. 1863-ജൂലായി 30-ാം തീയതിയായിരുന്നു ഫോർഡിന്റെ ജനനം. അബ്രാഹം ലിങ്കന്റെ ഗവൺമെന്റ് ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ ഗെററിസ്മ്ബർഗ് യുദ്ധം ജയിച്ചത് അതേ കൊല്ലത്തിലും മാസത്തിലുംതന്നെയായിരുന്നുവല്ലോ. ലിങ്കൺ മരിക്കുമ്പോൾ നമ്മുടെ കഥാനായകന് രണ്ടുവയസ്സു പ്രായം കാണും. പിറ്റേലത്തു ലോകത്തെ യന്ത്രവാഹനങ്ങളിന്മേൽ പായിച്ച ഹെൻറിഫോഡ് അങ്ങനെ കുഞ്ഞടിവെച്ചു നടന്നുതുടങ്ങിയ കാലത്തു അമേരിക്കയിൽ യന്ത്രവിദ്യ എത്രമാത്രം പ്രചാരത്തിലെത്തിയിരുന്നുവെന്ന് ചിന്തിക്കുന്നതു രസാവഹമാണ്.

അബ്രാഹം ലിങ്കന്റെ അനുഭവങ്ങൾകൊണ്ടുതന്നെ അന്നത്തെ നില വ്യക്തമാക്കാം. ഒരു എലക്ട്രിക്വിളക്കുവെച്ചു വായിക്കുവാനോ, ടെലിഫോണിൽ സംസാരിക്കുവാനോ, കാരിൽ സഞ്ചരിക്കുവാനോ, വേണ്ടാ, ഒരു ടൈപ്പ്റൈറ്റർ ഉപയോഗിക്കാനോ ഉള്ള ഭാഗ്യംപോലും പ്രസിഡണ്ട് ലിങ്കനുണ്ടായില്ല. ആ വക യന്ത്രോപകരണങ്ങളൊന്നും അന്നു നടപ്പായിത്തുടങ്ങിയിരുന്നില്ല.

ല്ലെന്നത്ഥം. ആ നിലയിൽനിന്നു യന്ത്രവല്ക്കരണത്തിലേയ്ക്കു് ഒരു പ്രകാരം കാൽവെച്ചുതുടങ്ങിയ അമേരിക്കയുടെ ദേശീയവികസനപരിപാടികളും, ഹെൻറി ഫോർഡിന്റെ വ്യവസായസംരംഭങ്ങളും ഏതാണെന്നിച്ഛാണു് മുന്നോട്ടു നീങ്ങിയതു്. അതിനാൽ ഹെൻറി ഫോർഡിനെ അമേരിക്കയിലെ ദേശീയവികസനപരിപാടികളുടെ ഒരു പ്രാരംഭപ്രവർത്തകനായിട്ടുകൂടി കണക്കാക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ഇനി, നമ്മുടെ കഥാനായകന്റെ കുലവും കുടുംബവുംകൂടി ചുരുക്കത്തിലൊന്നു സൂചിപ്പിക്കാം. ഐർലണ്ടിൽ നിന്നു് അമേരിക്കയിൽ കുടിപ്പാപ്പിനെത്തിയവരുടെ കൂട്ടത്തിൽപ്പെട്ട ഒരാളായിരുന്നു കഥാനായകന്റെ പിതാവായ വിലും ഫോർഡു്. അദ്ദേഹം ഹെൻറി എന്ന പേരുള്ള ഒരു സഹോദരനെന്നിച്ഛു് 1847-ൽ അമേരിക്കയിലെത്തി. അന്നു് വിലും ഫോർഡിന്നു് ഇരുപതുവയസ്സു് പ്രായമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. മിച്ചിഗണിൽ ഡിയർബോൺ എന്ന സ്ഥലത്തു് ഒരു കഷ്കന്റെ കീഴിൽ കേവലം ഒരു ശമ്പളക്കാരനായിട്ടാണു് ആ യുവാവു് ജോലി ആരംഭിച്ചതു്. അങ്ങനെ കുറെ പണം ഉണ്ടാക്കിയശേഷം അദ്ദേഹം നാല്പതു് ഏക്കർ ഭൂമി സ്വന്തം പേരിൽ വാങ്ങിക്കുകയും, സ്വന്തമായി ഒരു ചെറിയ കെട്ടിടം പണികഴിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

ആദ്യം താൻ സേവനമനുഷ്ഠിക്കാനിടയായ കഷ്കകുടുംബത്തിലെ ഒരു വളർത്തുപുത്രിയായിരുന്ന മേരി ലിററിഗോട്ടിനെയാണു് വിലും ഫോർഡു് വിവാഹംചെയ്തതു്. മേരിയുടെ അച്ഛനമ്മമാർ, ഡച്ച്-സ്റ്റാൻഡിനേവിയൻ വംശക്കാരായിരുന്നു. എപ്പോഴും എന്തെങ്കിലും ജോലിയിൽ മുഴുകിക്കഴിയുകയായിരുന്നു ആ യുവതിയുടെ പ്രകൃതി. അയൽവാസികളുടെ ആവശ്യങ്ങളിലും അവശതകളിലും അവരെ സഹായിക്കാനും മേരി ഫോർഡിന്നു് വലിയ ഉത്സാഹമായിരുന്നു. ഹെൻറിയാണു് ഫോർഡു് ദമ്പതികളുടെ പ്രഥമസന്താനം. വിലും ഫോർഡിന്റെ സഹോദരനായ ഹെൻറിയുടെ പേരാണു് പിതാക്കൾ നമ്മുടെ കഥാനായകനു് നൽകിയതെന്നുകൂടി പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ.

അങ്ങനെ ഒരു ഇടത്തരം കഷ്കകുടുംബത്തിൽ ജനിച്ചു്, അദ്ധ്വാനത്തിന്റേയും സാധാരണശീലത്തിന്റേയും വഴിച്ചാലിൽ വളർന്നവന്ന ഹെൻറി ഫോർഡു് ഒടുവിൽ വിശ്വപ്രഖ്യാതനായ ഒരു

വ്യവസായീയം കോടിശപരനുമായിത്തീർന്നു ശ്രദ്ധാർഹതയെന്നു
എന്നാൽ അതിനേക്കാൾ ശ്രദ്ധാർഹങ്ങളായിട്ടുള്ളതു് അദ്ദേഹത്തി-
ന്റെ നീതിനിഷ്ഠ, ത്യാഗശീലം മുതലായ ഗുണങ്ങളാകുന്നു. തെ-
ഴിലാളികളോടു് ഹെൻറിഫോർഡ് കാണിച്ചിരുന്ന നീതിയും ന-
ഹാനഭൃതിയും വിശേഷിച്ചും സ്മരണീയമാണു്; അതുപോലെ
ഒന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരോപകാരശീലവും. 'ത്യാഗായ സംഭൃത-
ത്വമാനാം' എന്ന വിശേഷണം ഹെൻറിഫോർഡിനെ സംബന്ധ-
പ്പെടുത്തേണ്ട തികച്ചും അനപത്ഥമത്രെ.

കുമാനായകന്റെ ലോകോപകാരബുദ്ധിയേപ്പറ്റി പറയ-
മ്പോൾ, 'ഫോർഡ് ഫൗണ്ടേഷൻ' എന്ന ധർമ്മസ്ഥാപനം ആര-
ഭ്യം ചെയ്തതിൽ വരും. ഹെൻറിഫോർഡും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ-
ത്രനായ എഡ്വൈൻ ഹെയ്സ് 1936-ൽ സ്ഥാപിച്ച ഫോർഡ് ഫൗ-
ണ്ടേഷൻ മുഖേന ലോകത്തിന്റെ വിവിധഭാഗങ്ങളിൽ പലേ ന-
ല്ലായ്മങ്ങൾക്കായി ആണ്ടുതോറും കോടിക്കണക്കിനു ഡോളർ ഉ-
ന്നം വിതരണം ചെയ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണു്. ഇന്ത്യയ്ക്കുതന്നെ
കഴിഞ്ഞ ഒരു വർഷം കൊല്ലത്തിനകം 310 ലക്ഷം ഡോളർ—പതിന-
ഞ്ചുകോടിയോളം ഉറപ്പിക — ഫോർഡ് ഫൗണ്ടേഷനിൽനിന്നു
ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ലോകോപകാരമാണു് വ്യവസായപ്രവർത്തനത്തി-
ന്റെ പരമോദ്ദേശ്യമെന്നു് ഹെൻറിഫോർഡ് പറയാറുണ്ടായിര-
ുന്നതപത്തിന്റെ വ്യക്തവും വ്യവസ്ഥിതവുമായ ഒരു ക്രിയാരൂപ-
മാണു് ഫോർഡ് ഫൗണ്ടേഷനും അതിന്റെ പരിപാടിയും.

മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, വ്യവസായവല്ലഭരണത്തി-
ന്റെയും ദേശീയവികസനപരിപാടികളുടേയും വ്യഗ്രതയിൽപ്പെ-
ട്ടിരിക്കുന്ന നമ്മുടെ നാട്ടുകാർക്കു് പരക്കെ പ്രയോജനപ്പെടണമെ-
ന്ന ഉദ്ദേശ്യംവെച്ചുകൊണ്ടാണു് 'സാഹിത്യനിലയ'ത്തിൽനിന്നു്
ഈ പുസ്തകം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതു്. കുട്ടികളിലും മുതിർന്നവർ-
ലും വ്യവസായവാസന കുത്തിവെക്കുവാനും, അതു ഫലത്തിലെത്തി-
ക്കുവാനും ഹെൻറിഫോർഡിന്റെ ജീവിതകഥയ്ക്കുള്ള കഴിവു് കേ-
രളീയർ ശരിയ്ക്കു മനസ്സിലാക്കുമെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ കൃതാർത്ഥരായി.

സാഹിത്യനിലയം }
കലൂർ-എറണാകുളം }

കേ. എ. പോൾ

ഹെൻറിഫോഡ്

അദ്ധ്യായം--1

'മേരിഫോഡ്' അത്താഴം പാകംചെയ്യുന്ന തീരക്കിലാണ്. പാത്രങ്ങൾ അടുപ്പത്തങ്ങനെ നിരന്നു കാണാം. ശുദ്ധിയുള്ള ആ അടുക്കള തീജ്ജപാലയേററ തിളങ്ങുന്നു. സപാദേറിയ ഒരു തരം മാംസക്കറിയുടെ ഗന്ധം സർവ്വത്ര പരക്കുന്നുണ്ട്. ഇടയ്ക്കിടെ തൈർ കടയുന്ന 'കടകട' ശബ്ദം കേൾക്കാം; പുതുവെണ്ണയെടുക്കുവാനുള്ള ആ ജോലിയും മിസ്സിസ്ഫോഡ് തന്നെയാണ് നടത്തുന്നത്. അവരുടെ മൂത്ത പുത്രിയായ മാർഗററ്റ് ചില പഴയ ഉടുപ്പുകൾ തുന്നിശ്ശരിപ്പെടുത്തുകയാണ്; അവൾ അതോടൊപ്പം, കുഞ്ഞുവിലുമിനെ കിടത്തിയിരിക്കുന്ന തൊട്ടിൽ പതുക്കെപ്പതുക്കെയൊട്ടുകയുംചെയ്യുന്നു. ജോൺ എന്നും, ജെയിൻ എന്നും പേരുകളുള്ള മറ്റു രണ്ടു കുട്ടികൾ തറയിൽ പതുരുട്ടിക്കളിക്കുന്ന ബഹളത്തിലത്രെ.

ആ കുടുംബത്തിലെ മൂത്ത സന്താനമായ ഹെൻറി പാഠപുസ്തകം തുറന്നുവെച്ചു പിറേറദിവസത്തേയ്ക്കുള്ള പാഠം വായിക്കുകയാണ്. "ചുതുകളി സർവ്വ തിന്മകളുടേയും ഉറവിടമാകുന്നു; മരത്തെ ഇത്തിക്കണ്ണിയെന്നോണം അതു മനുഷ്യനെ നശിപ്പിക്കുന്നു."—അങ്ങനെയാണ്

ആ പാത്രത്തിന്റെ പോക്ക്. വായിക്കുന്നതിനിടയ്ക്കു ഹെൻ‌ട്രിയുടെ കണ്ണുകൾ പായുന്നത് എങ്ങോട്ടാണെന്നോ? വെള്ളം തിളപ്പിക്കാനായി അടുപ്പത്തു വെച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു കെററിലിന്റെ മൂടിയിലേയ്ക്കാണ് അതിന്റെ നോട്ടം. വെള്ളം തിളയ്ക്കുമ്പോൾ 'കിടുകിട' എന്നും ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടു് ആ പാത്രത്തിന്റെ മൂടി ചലിക്കുകയും, അതിന്റെ വായിലും വാലിലും കൂടി ആവരണത്തെയും പോവുകയും ചെയ്യുന്നത് എങ്ങിനെയാണെന്നു് കുട്ടി ചിന്തിക്കുകയാകുന്നു. പത്തു വയസ്സു മാത്രം പ്രായമുള്ള ആ ബാലൻ അറിയാതെതന്നെ, ഒരു ശാസ്ത്രീയപരീക്ഷണത്തിനു് വെമ്പുകയാണെന്നർത്ഥം. കെററിലിൽനിന്നു ചരുന്ന ആവി തടഞ്ഞുനിർത്തിയാൽ അതിന്റെ ശക്തി വല്ല കാര്യത്തിനും പ്രയോജനപ്പെടുത്തുമോ എന്നുവരേയെത്തി അവന്റെ ആലോചന.

“മിസ്റ്റർ ആവി, നീ എന്തിനാണ് എപ്പോഴും ഇങ്ങനെ ഓടിമറയുന്നത്? നിന്നെ ഒരു തടവുപുള്ളിയായി ബന്ധിച്ചിട്ടാൽ നീ എന്തു ചെയ്യും?”— ഇങ്ങനെ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടു് ഹെൻ‌ട്രി ഇരുനേടത്തുനിന്നെഴുന്നേറ്റു.

‘മിസ്റ്റർ ആവി’ പിന്നെയും മുളിപ്പാട്ടുപാടി മുക്കളിലേയ്ക്കു് പൊങ്ങിമറയുന്നതു കണ്ടിട്ടു് ഹെൻ‌ട്രി ചോദിക്കുകയാണ്: “അമ്മേ, കെററിലിനു് സുഷിരമൊന്നും ഇല്ലെങ്കിൽ ഈ ആവി എന്തു ചെയ്യും? പാത്രത്തിന്റെ വായ് മൂടിക്കെട്ടി ആവി പുറത്തേയ്ക്കു പോവാതെ തടത്താലെന്തു?”

“അങ്ങനെ ചെയ്താൽ വെള്ളം തിളയ്ക്കുന്നുണ്ടെ എന്നു ഞാൻ എങ്ങനെയറിയും? വെള്ളം വേഗം തിളപ്പിച്ചെടുത്തിട്ടുവേണം, ചായ തയ്യാറാക്കാൻ. കുഞ്ഞുവിലൂമിന്റെ തൊണ്ടയിലെ നീക്കെട്ടിനു ചൂടുപിടിക്കാനും സ്വപ്നം വെള്ളം അത്യാവശ്യമുണ്ട്. മനസ്സിലായോ?”— അമ്മ ഉള്ള കാര്യം തുറന്നു പറഞ്ഞു.

“എന്റെ ചോദ്യം അമ്മയ്ക്കു മനസ്സിലായില്ല. പത്രത്തിന്റെ മുടി മുറുകെ മുടിവെച്ചാൽ എന്തു സംഭവിക്കുമെന്നാണ് ഞാൻ ചിന്തിക്കുന്നത്.”—മകൻ ആശയം വിശദമാക്കാൻ ശ്രമിച്ചു.

“കുഞ്ഞേ, നീ അതൊക്കെ ചിന്തിച്ചു” തല ഉണക്കാതെ, അങ്ങു ചെന്നിരുന്നു പാറം വായിക്കുക ഫോർഡിന്റെ മുത്ത സന്താനം ഒരു പമ്പരവിസ്ഫോടനം ആളുകളെക്കൊണ്ടു പറയിക്കാതിരിക്കുവാൻ വേണ്ടതു്.”—അമ്മയുടെ ഉപദേശം.

അപ്പോഴേയ്ക്കും, ഗൃഹനായകനായ വിലും ഫോർഡ് കൃഷിസ്ഥലത്തെ ജോലികഴിഞ്ഞു തിരിച്ചെത്തുകയായി. “ഹാ! ഐറിഷ് സർവ്വീസിന്റെ മണം അസ്സലായിട്ടുണ്ട്” എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം തളത്തിലേയ്ക്കു കാൽവെച്ചതു്. “പാചകജോലിയിൽ എന്റെ ഭാര്യ മറെറാരു സ്ത്രീയുടേയും പിന്നിലായില്ല” എന്നു പിന്നെയും രെഭിനന്ദനം! ഭർത്താവിന്റെ ഈ സ്തുതിവചനങ്ങൾ മിസ്സിസ് ഫോർഡിനു വളരെപ്പിടിച്ചു. സ്വന്തം പാചകജോലിയേക്കുറിച്ചുള്ള പ്രശംസ കേട്ടാൽ, പുളകംകൊള്ളാത്ത പെണ്ണുങ്ങളുണ്ടോ?

ജെയിനും ജോൺ അതിനകം ഓടിപ്പോകുന്നു" അച്ഛനെ കെട്ടിപ്പിടിപ്പിച്ചു. "അച്ഛന്റെ ചെരിപ്പ് ഞാൻ അഴിച്ചുമാറ്റാം" എന്നു പറഞ്ഞു ജോൺ പറിക്കൂടി "വേണ്ടാ, ഞാൻ അഴിക്കാം. അച്ഛൻ ഇന്ന് ഒരു കഥ കൂടി പറഞ്ഞുതരണം" എന്നു ജെയിനും. പിതാവിനെ സഹായിക്കാൻ രണ്ടു പൈതങ്ങളും തമ്മിൽ പിടിവലിയായെന്നത്.

മിസ്റ്റർഫോർഡ് ഒരു നെടുങ്കുന്ന്കസേരയിൽ ഇരുന്ന്, പോക്കറ്റിൽനിന്നു രണ്ടു പൊതികൾ എടുത്തു നീട്ടിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു: "ഇതാ, രണ്ടുപേർക്കും ഒരു രോ പാർ പുതിയ ചെരിപ്പ്. കഥ പറയുന്നത് അതാഴെ കഴിഞ്ഞിട്ടുവാം."

പുതിയ ചെരിപ്പുകൾ ധരിച്ചു ചവിട്ടിത്തിമർത്തുന്ന നടക്കാനായി, ആ കൊച്ചുകുട്ടികളുടെ പിന്നത്തെ വട്ടം. അപ്പോൾ ഹെൻറി അടുത്തുചെന്നിട്ടു ചോദിക്കുകയാണ്: "അച്ഛാ, വെള്ളം തിളയ്ക്കുമ്പോൾ പാത്രത്തിൽനിന്നു ആവി പുറത്തേയ്ക്കു പോകാതെ തടഞ്ഞുനിർത്തിയാൽ എന്തു സംഭവിക്കുമെന്ന് അറിയുമോ?"

"നിന്റെ പാർപ്പുകത്തിൽ അതിനേപ്പറ്റി എന്തു പറയുന്നു?"

"ആവിയേപ്പറ്റി പുസ്തകത്തിൽ ഒന്നു പറഞ്ഞിട്ടില്ല."

"പുസ്തകത്തിലുള്ളതു് പഠിക്കുന്നതിനു പകരം ന് എന്തിനു് ഈ വക കാര്യങ്ങളേപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചു് സമ

യംകളയുന്നു? പുസ്തകത്തിൽ നിന്ന് പഠിക്കാവുന്നതു പഠിക്കുക. പിന്നെ പഠിക്കേണ്ടതെന്തെന്ന് ഞാൻ പറയാം. ഒരു ഏക്കർ ഭൂമിയിൽ നിന്ന് പരമാവധി എത്ര പര ധാന്യം വിളയിക്കാമെന്നതാണ് കൃഷിക്കാരായ നമ്മൾ ചിന്തിക്കേണ്ടുന്ന പ്രശ്നം.”

പിതാവു നല്കിയ മരപടിയുടെ പിരിമുറുക്കം കണ്ടിട്ട്, ഹെൻറി പിന്നെ വേറൊന്നും ചോദിച്ചില്ല. പുസ്തകത്തിലേയ്ക്ക് തലയും കുനിച്ചു ആ ബാലൻ കൃഷി തനായങ്ങളെ ഇരുന്നു. അത്താഴം വേഗം കാലമാവട്ടെ എന്ന് അവൻ ആശിച്ചുകാണാം.

അന്നത്തെ രാത്രിയങ്ങളെ കഴിഞ്ഞു. ‘മിസ്റ്റർ ആവി’യുടെ പ്രശ്നം ഹെൻറിയുടെ തലയിൽ കിടന്നു പുകഞ്ഞുകൊണ്ടേയിരുന്നു. ഫലികാരത്തിന്റെ ‘ടീക് ടീക്’ ശബ്ദം കടന്നുപോകുന്നോരും, പരീക്ഷണത്തിനുള്ള സമയം നഷ്ടപ്പെടുന്നല്ലോ എന്ന് ആ ബാലൻ വിഷാദിച്ചു. “കണ്ടുപിടിത്തം” “കണ്ടുപിടിത്തം” എന്ന് ഫലികാരത്തിന്റെ ഓരോ ഇടിപ്പും വിളിച്ചു പറയുന്നതായി അവനു തോന്നി. പരീക്ഷണത്തിന് സൗകര്യംകിട്ടാതെ ആ പയ്യൻ പരുങ്ങുകയായിരുന്നു.

ഉച്ചകഴിഞ്ഞു, അടുക്കളയിൽ ആരുമില്ലാത്ത നേരം. ഹെൻറി പതുക്കെ അങ്ങോട്ടു കയറി. പാത്രങ്ങൾ വെച്ചിരിക്കുന്ന തട്ടിൽനിന്ന് അവൻ ഒരു കെററിൽ പൊക്കിയെടുത്തു, ആദ്യം അതിൽ കുറെ വെള്ളം ഒഴിച്ചു. പിന്നെ ഒരു കമ്പിളിക്കപ്പണം പൊതിഞ്ഞു അതിന്റെ വായും വാലും കമ്പികൊണ്ട് നല്ലവണ്ണം വരി

ഞ്ഞുകെട്ടി. ഒടുവിൽ അവൻ പാത്രം അടുപ്പത്തുവെച്ചു തീകത്തിച്ചു. “ഹാ, മിസ്റ്റർ ആവി, ഇനി നീ പുറത്തുവരുന്നത് ഞാനൊന്നു കാണട്ടെ” എന്നു മനസ്സിൽ വീരവാദം മുഴക്കിക്കൊണ്ട് ഹെൻറി അടുപ്പിന്നരികേതന്നെ ഇരുന്നു.

വെള്ളം തിളയ്ക്കുന്ന ശബ്ദം കേട്ടുതുടങ്ങി. ഹെൻറി വീണ്ടും വീണ്ടും തീ തെളിച്ചുകൊടുത്തു. പാത്രത്തിനകത്തുള്ള ഇരമ്പൽ വലിച്ചുവെങ്കിലും, ആവി ഒട്ടുംതന്നെ പുറത്തേയ്ക്കു വന്നുകണ്ടില്ല. ആവി അങ്ങനെ കെട്ടിനിന്നാൽ എന്തുണ്ടാകുമെന്നാണല്ലോ കുട്ടിക്കുറിയേണ്ടതു്. പാത്രത്തിനുള്ളിലെ കുടുകുടശബ്ദം മുറുകിമുറുകി ഒടുവിൽ പെട്ടെന്നൊരു പൊട്ടൽ! പാത്രം പല കഷണങ്ങളായി അങ്ങമിങ്ങും ചിതറി! ഒരു കഷണം ചെന്നു ജനാലയുടെ കണ്ണാടിച്ചിലു തകർത്തു; മറെറൊരു കഷണം മേശപ്പുറത്തിരുന്ന പറ്റുപാത്രം തവിടുപൊടിയാക്കി. വേറൊരു കഷണം ഒട്ടും പിഴയ്ക്കാതെ ഹെൻറിയുടെ നെറ്റിത്തടത്തിൽത്തന്നെ ചെന്നുതറച്ചു. ചോരകൊണ്ടൊരു കുളി!

“എന്റെ കുഞ്ഞേ, എന്തുപറ്റി?” എന്നു വിലപിച്ചുകൊണ്ട് അമ്മ പാഞ്ഞെത്തി.

“ഒന്നുമില്ല, ആവിയുടെ ശക്തി ഒന്നു പരീക്ഷിക്കുകയായിരുന്നു.”— മകൻ വിജയഭാവത്തിൽ മറുപടി പറഞ്ഞു.

“കഷ്ടം! ഇതൊരു വലിയ ആപത്താകുമായിരുന്നല്ലോ. ആട്ടെ, അച്ഛൻ വരുമുന്പു് ഞാൻ മരുന്നുവെ

ച്ചു മുറിവു കെട്ടിത്തരാം. ഈ കളിയൊന്നും അച്ഛൻ ഇഷ്ടമാവില്ല.”—അമ്മ കാർത്തിന്റെ ഗൗരവം സൂചിപ്പിച്ചു.

“ഞാൻ വിചാരിച്ചതിനേക്കാളെല്ലാം ശക്തനാണ് മിസ്റ്റർ ആവി.”—അമ്മ മുറിവു കെട്ടിക്കൊടുക്കുന്നതിനിടയ്ക്ക് ഫെൻഡി പറഞ്ഞു.

“തട്ടു കിട്ടിയപ്പോഴെങ്കിലും അതു മനസ്സിലായല്ലോ” എന്നു അമ്മയും.

അടുക്കളത്തളത്തിൽ ചിതറിക്കിടന്നിരുന്ന ചില്ലിൻകണ്ടങ്ങളും മറ്റും പെരുകിമാറാവാനായി അമ്മയുടേയും മകന്റേയും പിന്നത്തെ ശ്രമം. ആ ജോലി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കെ, മാർഗറൈറ്റ് ഓടിച്ചെത്തിട്ടു പറഞ്ഞു: “അമ്മേ, അച്ഛൻ എന്തോ ഒരു സാധനം കൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്നു. അതു എന്താണെന്ന് പറയുന്നില്ല. സാധനം ഒരു വലിയ പെട്ടിയിൽ അടച്ചിരിക്കുകയാണ്. ആ പെട്ടി പിടിച്ചു അകത്തേയ്ക്കു കയറാനാണെന്നു തോന്നുന്നു, ഫെൻഡിയെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുചെല്ലാൻ അച്ഛൻ പറഞ്ഞു.”

ഫെൻഡിയുടെ മുഖത്തേയ്ക്കു നോക്കിയപ്പോൾ മാർഗറൈറ്റ് അമ്പരന്നുപോയി. “ഇതെന്തു സംഭവിച്ചു?” എന്നു അവൾ ചോദിച്ചതുടങ്ങുമ്പോഴേയ്ക്കും അമ്മ അതു തടഞ്ഞു. “ഓ, അതു സാരമില്ല. ഒരു ചെറിയ മുറിവു. അതിനേപ്പറ്റി അച്ഛനോട് ഒന്നും പറയേണ്ട. വരൂ, നമുക്ക് അച്ഛൻ കൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്ന സാധനം എന്താണെന്ന് നോക്കാം.”

ജോണം ജെയിനും അതിനിടയ്ക്ക് അച്ഛന്റെ അടുക്കലേത്തി, ആ വലിയ പെട്ടി തട്ടിയും മുട്ടിയും പരിശോധിക്കുകയായിരുന്നു.

“ഇതിനകത്തു് എന്തോ ഒരു വിശേഷസാധനമാണല്ലോ.”—ഭർത്താവിനെ രസിപ്പിക്കാനുള്ള ഈ ചോദ്യവുമാകാം മിസ്സിസ് ഫോർഡ് അവിടെയെത്തിയതു്.

“ലോകത്തിലെ ഏഴു അത്ഭുതങ്ങളിൽ ഒന്നാണു് ഈ പെട്ടിക്കകത്തു്. നൂറു കൊല്ലം ഇരുന്നു ചിന്തിച്ചാലും നിങ്ങൾക്കൊക്കും അതു എന്താണെന്നു പറയാൻ സാധ്യമാവില്ല.”—മിസ്റ്റർ ഫോർഡിന്റെ പരപടി.

“ഏഴു് അത്ഭുതങ്ങളിൽ ഒന്നെന്നോ?”—ജെയിനും, ജോണും, മാർഗറേറ്റും, ഹെൻട്രിയുമെല്ലാവരും കൂടി ഒരൊ സ്വരത്തിൽ ചോദിച്ചു.

ഹെൻട്രി മുന്നോട്ടു ചെന്നു പെട്ടിമേൽ പിടിക്കാൻ തുടങ്ങുമ്പോഴേയ്ക്കും, “അല്ല, നിന്റെ നെറ്റിയിലെത്തു പറ്റി?” എന്നായി അച്ഛൻ!

“ഓ, അതു സാരമില്ല.”—അമ്മയാണു് മറുപടി പറഞ്ഞതു്. “ഒന്നു പതുക്കെ മുറിഞ്ഞു; അത്രയേയുള്ളൂ. ഹെൻട്രി ഈ പെട്ടി താങ്ങിത്തരും. വേണമെങ്കിൽ ഞാനും കൂടാം. പെട്ടിയ്ക്കകത്തു് എന്താണെന്നു് ഞാൻ ഊഹിച്ചുകഴിഞ്ഞു.”

മധുരവാക്കുകൾകൊണ്ടു് ഭർത്താവിന്റെ കോപം ശമിപ്പിക്കാൻ മിസ്സിസ് ഫോർഡിനുള്ള ചാതുര്യം ഒന്നു വേറെതന്നെയായിരുന്നു. മിസ്റ്റർ വിലും പുഞ്ചിരി

തുകിക്കൊണ്ട് പെട്ടിയുടെ ഒരു തലയ്ക്കൽ പിടിച്ചു; ഹെൻറി മറോത്തലയ്ക്കലും.

“അമ്മേ, ഇത് ഹൃദയക്കുട്ടിയോലിരിക്കുന്നു.”— മകൻ പറഞ്ഞു.

“പെട്ടി സൂക്ഷിച്ചു പിടിക്കണം, പണം പാഴാക്കല്ലേ.”—പിതാവിന്റെ താക്കീത്.

എല്ലാവരുംകൂടി പെട്ടി ഒരു കണക്കിന് തള്ളിത്തള്ളി തളത്തിലെത്തിച്ചു. പിന്നെ, പെട്ടിയുടെ പലക ഒന്നൊന്നായി പൊളിച്ചു മാറ്റിത്തുടങ്ങി. സാധനം ഒട്ടൊട്ടു വെളിപ്പെടുത്തുടങ്ങിയിട്ടും അത് എന്താണെന്ന് പറയാൻ മിസ്സിസ് ഫോർഡിന് കഴിഞ്ഞില്ല. “അമ്മേ, ഇത് ഒരു തുന്നൽയന്ത്രമാണ്.”— ഹെൻറി വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

“എന്ത്? തുന്നൽയന്ത്രമോ? അതു നടത്താൻ ആരെക്കൊണ്ടാവും?”— മിസ്സിസ് ഫോർഡിന് ഒരു പരിഭ്രമം.

മിസ്റ്റർ ഫോർഡ്, എന്തോ മറന്നുപോയ മട്ടിൽ തല ചൊറിഞ്ഞും നെറ്റി ചുളിച്ചും, ആ യന്ത്രത്തിന്മേൽ തുറിച്ചുനോക്കിക്കൊണ്ടുണ്ടെന്നെ നിന്നു. അദ്ദേഹം പറയുകയാണ്: “ഇത് നടത്തേണ്ട വിധം ഞാൻ ശരിയ്ക്ക് പഠിച്ചിട്ടാണല്ലോ പോന്നത്. ഇപ്പോൾ ഓർത്തിട്ട് ഒരു പിടിയും കിട്ടുന്നില്ല. യന്ത്രം വിലക്കുന്ന മനുഷ്യൻ ഇത് എത്രയെളുപ്പം നടത്തിക്കാണിച്ചെന്നോ? പക്ഷെ, ഞാൻ അത് മറന്നുപോയി.”

“അച്ഛൻ അനുവദിക്കുമെങ്കിൽ ഞാൻ ഒന്ന് പഠി

ക്ഷിക്കാം" എന്നു പറഞ്ഞു ഫെൻഡി മുന്നോട്ടുതു. അവൻ ഉടനെ യന്ത്രത്തിന്മേൽ ഒരു സൂചി ഘടിപ്പിച്ചു ന്നൽ ഇണക്കി. പിന്നെ ഒരു കഷണം തുണിയെടുത്തു പാകത്തിനുവെച്ചു ചക്രം പതുക്കെയൊന്നു കുറക്കുകയും, യന്ത്രത്തിന്റെ അടിയിലുള്ള ചവിട്ടുപലക പാകത്തിനു ചലിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെതു വേണം? തുണൽ തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു!

"ഹാ! സൂചിയും ന്നലും തെരുതെരയെടു തുണിത്തുണി നീങ്ങുന്നതു കണ്ടോ? എന്തൊരു തൂതം!" — മിസ്സിസ് ഫോർഡ് ഭർത്താവിന്റെ നേരെ തിരിഞ്ഞു സന്തോഷം പ്രകടിപ്പിച്ചു.

"ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലേ, ഏഴ് അത്തുതങ്ങളിൽ ഒന്നാണിതെന്ന്. തുണൽ മിന്നൽവേഗത്തിലുള്ള നടത്താം, അല്ലേ?" — മിസ്സർ ഫോർഡിന്റെ ചാരിതാത്ഥ്യം.

ബാലനായ ഫെൻഡി ഒരുവക മുൻപരിചയവുമില്ലാതെ, ആ യന്ത്രം അത്ര ചെട്ടെന്ന് നടത്തിയതിൽ ആർക്കും അത്തുതം തോന്നിയില്ലെന്നുണ്ടോ? അല്ലെങ്കിൽ ആരെന്ന് അത്തുതപ്പെടണം? ഭാവിയിൽ സമസ്ത ലോകത്തെയും അത്തുതപ്പെടുത്തുവാനിരുന്ന ആ കൊച്ചുമിടുക്കൻ തന്റെ വാസനാവൈഭവം തെല്ലൊന്നു കാണിച്ചുതല്ലേയുള്ളു.

ഇടയ്ക്കു അമ്മ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: "യന്ത്രത്തിന് എണ്ണയിടുന്നതും മറ്റും ഫെൻഡിതന്നെയാവട്ടെ. അവൻ ചെല്ലെങ്കിലേ അതു ശരിയാവൂ. തുണൽജോലി ശീലി

കേണ്ടതു് മാർഗ്ഗരഹിതം. മറ്റാരും യന്ത്രത്തിന്മേൽ തൊട്ടുപോകരുതു്.”

ഹെൻട്രിയുടെ പിന്നത്തെ പണിയെന്തായിരുന്നെന്നോ? അവൻ ആ യന്ത്രത്തിന്റെ ഘടകങ്ങളെല്ലാം ഉറുപറിക്കാൻ തുടങ്ങി. യന്ത്രത്തിൽ ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന പുളളിയും ചക്രവും തമ്മിലുള്ള അകലമെന്തു്? ചക്രം ഒരു വട്ടം കറങ്ങുമ്പോൾ പുളളി അഥവാ കപ്പി എത്ര വട്ടം കറങ്ങും? കപ്പി ഒരു വട്ടം കറങ്ങുമ്പോൾ സൂചി എത്ര വട്ടം തുറന്നു്?—ആ വഴിക്കുതിരിഞ്ഞു, കുട്ടിയുടെ ചിന്തയും പരീക്ഷണവും. എന്തിനേറെ? ആ കൊച്ചു യന്ത്രത്തിന്റെ സകല ഘടകങ്ങളും അവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളും ബാലനായ ഹെൻട്രി ഫോഡ് എത്രയും എടുപ്പത്തിൽ പഠിച്ചുകഴിഞ്ഞു. പഠിച്ചതു പഠിച്ചതു് സ്വന്തമായി പ്രയോഗിച്ചുനോക്കാനും അവൻ അമാന്തിച്ചില്ല.

അദ്ധ്യായം-2

“ഞാൻ ഒരു വലിയ നേരംപോക്കിന് വക കണ്ടു വെച്ചിട്ടുണ്ട്; ക്ലാസ്സുവിട്ടാൽ ഉടനെ നിങ്ങൾ എന്റെ കൂടെപ്പോരണം.”— ഫെൻഡി അടുത്തിരുന്ന എഡ് സെൽ എന്ന കുട്ടിയെ കൈമുട്ടുകൊണ്ടൊന്നു തട്ടിയിട്ട് പതുക്കെപ്പറഞ്ഞു. അദ്ധ്യാപകന്റെ കണ്ണു തെററിച്ച് എഡ്സെൽ ആ വർത്തമാനം മറ്റു കുട്ടികളെ വഴിക്കു വഴി അറിയിക്കുകയായി. വിൽ ബെന്നറും, ജോൺ ഹാഗ്ഗ്, റെന്നി ഫീൽഡും, ജോൺ റഡിമാൻ എന്നീ നാലു സഹപാഠികൾ ആ ഇരിപ്പിൽത്തന്നെ വിവരം ഗ്രഹിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

ഫെൻഡിയുടെ വിദ്യാഭ്യാസം ആരംഭിച്ചത് സ്കോച്ചു്സെററിൽമെൻറു് സ്കൂളിലായിരുന്നു. കുറേക്കാലം അവിടെ കഴിച്ചുകൂട്ടിയശേഷം അവൻ സ്പ്രിംഗ് ഫീൽഡു് സ്കൂളിലേയ്ക്കു് പഠനം മാറ്റി. മിസ്റ്റർ ബ്രഷ് എന്നൊരാളാണ് അവിടത്തെ അദ്ധ്യാപകൻ. അദ്ദേഹം അന്നു് ഒരു പ്രത്യേകവിഷയം പഠിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു, — അമേരിക്ക കണ്ടുപിടിച്ച കൊളംബസ്സിന്റെ യാത്രയേക്കുറിച്ചുള്ള വിവരണം. ഒരു ഭൂപടം കാണിച്ചു് ആ യാത്രയുടെ ഓരോ ഘട്ടവും അദ്ധ്യാപകൻ വിശദീകരിച്ചു. ഫെൻഡിയുടെ ശ്രദ്ധ മറെറേതോ കണ്ടുപിടുത്തത്തിലായിരുന്നുവെന്നുള്ളു.

അദ്ധ്യാപകൻ ചെട്ടെന്ന് പാഠം നിർത്തിവെച്ചിട്ടു്

ഒരു ശകാരം: “ഹെൻറി, ഞാൻ എത്ര പ്രാവശ്യം പറഞ്ഞു, ആ കിലുകിലുശബ്ദം ഉണ്ടാക്കരുതെന്ന്. കീശയിൽ കൊണ്ടുനടക്കുന്ന ആണിയും തകിടമെല്ലാം ഒന്നുകിൽ എന്റെ മേശപ്പുറത്തു വയ്ക്കണം, അല്ലെങ്കിൽ ആ പഴഞ്ചരക്കുകൾ വീട്ടിലെങ്ങാനും വെച്ചിട്ടുപോരണം. ഇക്കാര്യം പറഞ്ഞുപറഞ്ഞു ഞാൻ തോററല്ലോ. എന്റെ ക്ഷമ ഇനിയും പരീക്ഷിക്കരുത്.”

ഹെൻറി ഉടനെ അദ്ധ്യാപകന്റെ അടുക്കലേയ്ക്കു ചെന്നു കീശയിലുണ്ടായിരുന്ന സാമാനങ്ങൾ മേശപ്പുറത്തു നിക്ഷേപിച്ചു. അദ്ധ്യാപകൻ പറഞ്ഞതു വാസ്തവം. നട്ടും ബോർട്ടും, പിന്നെ പലതരം ഉരുക്കുകഷണങ്ങളും കീശയിൽ കൊണ്ടുനടക്കുകയായിരുന്നു ആ വിദ്യാർത്ഥി. കൈത്തരിപ്പു തീക്കാൻ ആ പദാർത്ഥങ്ങൾ ഇടയ്ക്കിടെ കിലുക്കുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന ശബ്ദമാണ് അദ്ധ്യാപകനെ ശല്യപ്പെടുത്തിയതു്. ഒരു പേനക്കുത്തിയൊഴിച്ചു പോക്കറിലുണ്ടായിരുന്ന മറ്റു സാമഗ്രികളെല്ലാം അദ്ധ്യാപകന്റെ മുഖിൽ കാഴ്ചവെച്ചിട്ടു് ഹെൻറി സ്വസ്ഥാനത്തു ചെന്നിരുന്നു.

പാഠം തുടന്നു. പക്ഷേ, ഭൂപടത്തിലേയ്ക്കല്ല ഫലികാരത്തിലേയ്ക്കായിരുന്നു കുട്ടികളുടെ നോട്ടം. വല്ലോണവും ക്ലാസ്സുസമയം കഴിച്ചുകൂട്ടിയിട്ടു് ഹെൻറിയുടെ കൂടെ പുറത്തുചാടാൻ അവർ ബദ്ധപ്പെടുകയായിരുന്നുവെന്നതും. ഹെൻറി അതിനകം പേനക്കുത്തിയെടുത്തു് മേശമേൽ തന്റെ പേരിന്റെ പ്രഥമാക്ഷരങ്ങൾ കുത്തിക്കുറിക്കുകയായിരുന്നു. അതും കരകൗശലം കാണിക്കാനുള്ള ഒരു

മാതിരി കൗതുകംതന്നെ!

ക്ലാസ്സുവീടേണ്ട താമസം, കുട്ടികൾ വഴിത്തലയ്ക്കു
ലുള്ള ഒരു വലിയ ഓക്കുപ്പുക്കുത്തിന്റെ ചുവട്ടിലെത്തിക്കു
ഴിഞ്ഞു. “ഹെൻറി, നിങ്ങൾ പറഞ്ഞ നേരംപോക്കെ
ന്താണ്?” അതു് എവിടെവെച്ചാണ് നടക്കുക?”—റെ
ന്നി ചോദിച്ചു.

“റൗളോ ക്രീക്ക് എന്ന അരുവിയില്ലേ, അവിടെ
വെച്ചുതന്നെ.”—ഹെൻറി പറഞ്ഞു.

“എന്താ, അവിടെ വല്ല ചത്ത തവളയേയോ മ
റെറാ കണ്ടുവെച്ചിട്ടുണ്ടോ?”—ബെന്നറ്റ് എന്ന കുട്ടി
യുടെ ചോദ്യം.

“നമുക്കു് ഇന്നു വേറെ വല്ല കളിയും ആയിക്കൂടെ?”
—ജോൺ റഡിമാൻ നില്പുശിച്ചു.

അപ്പോൾ എഡ്സെൽ എന്ന കുട്ടി പറഞ്ഞു: “ന
മ്മളാരും ചിന്തിക്കുകപോലും ചെയ്യാത്ത പുതിയ പു
തിയ കാര്യങ്ങളാണ് ഹെൻറികണ്ടുപിടിക്കുന്നതെന്ന്
നിങ്ങൾക്കറിയാമല്ലോ. ഇന്ന് നമ്മുടെ ചങ്ങാതി കാ
ണിക്കാൻപോകുന്ന വിദ്യയെന്തെന്ന് നമുക്കു പരീക്ഷി
ക്കുകതന്നെ.”

എല്ലാവർക്കും അതു് സമ്മതമായി. അവർ അരുവി
യെ ലക്ഷ്യമാക്കി നടന്നു. അവിടെയെത്തിയപ്പോൾ ഹെ
ൻറി പറയുകയാണ്: “കൂട്ടുകാരേ, നിങ്ങൾ ഈ അരു
വിയിൽ വിലങ്ങനെ ഒരു ചിറ കെട്ടണം. അതിന് കു
റെ കല്ലുംകട്ടയും, ചളിയും, ചരലുമെല്ലാം ആവശ്യമു
ണ്ട്. ചിറ ഇരുക്കരകളിലും തൊട്ടു മുററിനില്ക്കണം. വെ

ജം ഒരു തുള്ളിയും ചോൻകടക്കാൻ പാടില്ല. നടുക്കു് ഒരു ചക്രം വയ്ക്കാനുള്ളതിനാൽ, അവിടംമാത്രം ഒഴിച്ചിട്ടേക്കുക. നിങ്ങൾ ഈ ജോലി നടത്തുമ്പോഴേയ്ക്കു് ഞാൻ ചില സാധനങ്ങളുംകൊണ്ടെത്തിക്കൊള്ളാം.”

ഹെൻറി അടുത്തുള്ള ഒരു കുറിക്കാട്ടിലേയ്ക്കാണ് കയറിപ്പോയതു്. കുറേക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ ബാലൻ തന്റെ കൈയിലും തോളിലും ചില സാധനങ്ങൾ പേറിക്കൊണ്ടു് തിരിച്ചെത്തി. മരപ്പലകകൊണ്ടു് പല ഇതളുകളായുണ്ടാക്കിയ ഒരു ചക്രം, നീണ്ടുരുണ്ട ഒരു ഇരുമ്പുദണ്ഡു്, കാപ്പിക്കുരു പൊടിക്കാൻ പണ്ടു് ആരോ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന ഒരു ആട്ടയന്ത്രം— ഇതൊക്കെയാണു് ഹെൻറി കൊണ്ടുവന്ന സാധനങ്ങൾ. പലകക്കുഷണങ്ങൾ കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ആ ചക്രം മൂപ്പരുടെ സ്വന്തം കൈപ്പണിതന്നെയായിരുന്നു.

ക്രട്ടുകാർ ചിറ കെട്ടിക്കഴിഞ്ഞു. ഹെൻറി അതു് നല്ലവണ്ണം പരിശോധിച്ചു. അണ അസ്സലായിട്ടുണ്ടു്; പഴുതടച്ചുള്ള പണിതന്നെ. ഹെൻറി പിന്നെ യന്ത്രം കൂട്ടിയിണക്കാനുള്ള വട്ടമായി. ആ നീണ്ട ഇരിമ്പുദണ്ഡിപ്പേ, അതിനെ അവലംബമാക്കിയാണു് ജോലി തുടങ്ങിയതു്. ആ അച്ചുതണ്ടു് ശരിയ്ക്കു കറങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കാൻതക്ക പാകത്തിൽ വെട്ടു്തുളയുമുള്ള രണ്ടു കുററികൾ, ആദ്യംതന്നെ ചിറയുടെ രണ്ടു വശങ്ങളിലുമായി ഉറപ്പിച്ചു. അവയിൽ വിലങ്ങനെ ഘടിപ്പിച്ച ദണ്ഡിന്റെ ഒരറ്റത്തു് ആട്ടയന്ത്രവും, നടുക്കായിട്ടു് വെള്ളത്തിൽ ഒട്ടുപാതി മുങ്ങിനില്ക്കത്തക്കവണ്ണം മരച്ചക്രവും

ഇണക്കി. ഫെൻഡിയുടെ കരവിരുതു കണ്ട് കൂട്ടുകാർ അതുതപ്പെടുകയായിരുന്നു.

ചക്രം ചലിക്കുന്നുണ്ടോ എന്ന് ഫെൻഡി ഉററുനോക്കി. ജലപാതമേറാ ചക്രം കറങ്ങിത്തുടങ്ങിയെങ്കിലല്ലേ അച്ചുതണ്ടു തിരിയുകയും, ആ ശക്തികൊണ്ട് ആട്ടയന്ത്രം നടക്കുകയും ചെയ്യൂ. പക്ഷേ, എന്തു പററിയാവോ ചക്രം അനങ്ങുന്നില്ല. ആകപ്പാടെ അതൊരു മണ്ടൻകളിയായിപ്പോയെന്ന് ഫെൻഡിയുടെ കൂട്ടുകാർ നിനച്ചുതുടങ്ങി. ഫെൻഡിയ്ക്ക് ഭാവഭേദമൊന്നും ഉണ്ടായില്ല. നടന്ന പണിയെല്ലാം അവൻ പടിപടിയായി ഒന്നുകൂടി പരിശോധിച്ചു; പണിപ്പാടിൽ പിശകൊന്നും പററിയിട്ടില്ലെന്ന് ബാലൻ ബോധ്യമായി.

ഒടുവിൽ, ചക്രം പതുക്കെയൊന്നു ചലിച്ചു. വെള്ളം മുറിഞ്ഞുമുറിഞ്ഞു മറിയത്തോരം ചക്രത്തിന്റെ കറക്കം മുറുകി. ആ ജലശക്തിയുടെ പ്രവർത്തനം അച്ചുതണ്ടുവഴിക്കു് ആട്ടയന്ത്രത്തിലും എത്തിക്കഴിഞ്ഞു. ഫെൻഡിയും കൂട്ടുകാരും കൈയിൽ കിട്ടിയ പല പല പദാർത്ഥങ്ങൾ ആ യന്ത്രത്തിലേയ്ക്കിടുകയും, അതെല്ലാം പൊടിഞ്ഞു് പുറത്തേയ്ക്കു വരികയും ചെയ്തു. ഈ വിനോദം എല്ലാവർക്കും വളരെപ്പിടിച്ചു. അന്ന് വേറെ വല്ല കളിയും ആവാമെന്നു പറഞ്ഞ ജോൺ റഡിമാനും സമ്മതിച്ചു, ഫെൻഡിയുടെ വിദ്യ ഒരു വലിയ വിജയമായെന്ന്!

അപ്പോൾ ഫെൻഡി പറഞ്ഞു: “ഇതുകൊണ്ടായില്ല. ഇവിടെ ഒരു വലിയ ചക്രം ഇണക്കി, കൂടുതൽ ജലശക്തി സംഭരിച്ചു് ഒരു വലിയ ആട്ടയന്ത്രം നടത്തിനോ

ക്കണം. അതിന്നാണു് എന്റെ ഇനിയത്തെ ശ്രമം.”

“അതു് എന്നെയും പൂർത്തിയാവും?”— വിൽ ബെന്നറു് ചോദിച്ചു.

“ഇന്നുരാത്രിതന്നെ ആ ജോലി ആരംഭിക്കണമെന്നാണു് എന്റെ ആഗ്രഹം. അതു് കഴിയുന്നത്ര വേഗം പൂർത്തിയാക്കാം. പക്ഷേ, അദ്ദേഹം അതിനകം മറ്റു വല്ല ജോലിയും എന്റെ തലയിൽ കെട്ടിവയ്ക്കുമോ എന്നറിഞ്ഞില്ല.”—ഹെൻട്രിയുടെ മറുപടി.

പിറേറദിവസം സൂര്യത്തിൽ ഒരു കുഴപ്പം. ജോൺ മില്ലർ എന്നുപേരായ ഒരു കർഷകൻ അവിടെ കയറിച്ചെന്നു്, അദ്ധ്യാപകന്റെ മേശപ്പുറത്തു് അരിശത്തോടെ ഒന്നിടിച്ചുകൊണ്ടിങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “നിങ്ങളുടെ ആ വികൃതിപ്പിള്ളേരില്ലേ, അവർ അരുവിയിലെ വെള്ളംതടഞ്ഞു വലിയ നാശംവരുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ഉരുളക്കിഴങ്ങു ശേഖരിച്ചുവെച്ചിട്ടുള്ള കുടിലിൽ വെള്ളം കയറിക്കഴിഞ്ഞു. കിഴങ്ങെല്ലാം ചീഞ്ഞു തകരാറാവും. കുട്ടികളുടെ ഈ വികൃതിത്തരം നിങ്ങൾതന്നെ നിർത്തുമോ? അതോ ഞാൻ ഒരു കൈ നോക്കണമോ?”

“എന്താണു് ഹെൻട്രി ഈ കേൾക്കുന്നതു്?”— പിടിക്കേണ്ട പുള്ളിയേത്തന്നെ അദ്ധ്യാപകൻ പിടികൂടുകയായി!

അന്നു കെട്ടിച്ചതു് താനാണെന്നു് ഹെൻട്രി സമ്മതിച്ചു. ഒരു നല്ല ഉദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടിയാണു് താൻ ആ പരീക്ഷണം നടത്തിയതെന്നും, അതുമൂലം ആക്കെങ്കിലും ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിനു പരിഹാരമുണ്ടാ

ക്കാവുന്നതാണെന്നും അവൻ എടുത്തുപറഞ്ഞു. പക്ഷേ, ബാലന്റെ ആത്മാർത്ഥതയേയും ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യത്തേയും അഭിനന്ദിക്കാൻ ആ കഷ്ടൻ ആളായില്ല. അദ്ധ്യാപകൻ ഉടനെ ചിറ പൊളിപ്പിച്ചുകൊടുക്കാത്തപക്ഷം താൻ നേരേ സ്കൂൾ അധികൃതന്മാരുടെ പക്കൽ പരാതിപ്പെടുമെന്നു് അയാൾ ഭീഷണിമുഴക്കി. സ്കൂൾഡയറക്ടർമാരുടെയിടയിൽ ആ മനുഷ്യനു് വലിയ സ്വാധീനമുണ്ടായിരുന്നുതാനും. പാവപ്പെട്ട അദ്ധ്യാപകൻ വട്ടത്തിലായി.

എന്നാൽ ഫെൻഡിയുണ്ടോ വിടുന്നു? അവൻ പറഞ്ഞു: “ഞാൻ നാടിനു പ്രയോജനകരമായ ഒരു നല്ല കാര്യം ചെയ്യാൻ ഉദ്യമിക്കുകയാണ്. എത്രയും ചെറിയതോതിലാണെങ്കിലും, ഇന്നലെ നടത്തിയ പരീക്ഷണം ഒരു വിജയമായിരുന്നു. അതിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ ഇനിയും പല പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തണമെന്നാണ് എന്റെ മോഹം. ജലശക്തി കൂടുതലായി സംഭരിക്കാമെന്നു തെളിഞ്ഞാൽ, അതു് നാടിനു വലിയ സഹായമായിത്തീരും. മനുഷ്യൻ കഷ്ടപ്പെട്ടു ചെയ്യുന്ന പല ജോലികളും ജലശക്തികൊണ്ടു് നടത്താം. അണകെട്ടുമ്പോൾ വെള്ളം പൊങ്ങുന്നതു കണ്ടു് ആരും പരിഭ്രമിക്കേണ്ട; അതിനു് പരിഹാരമുണ്ടാക്കാവുന്നതാണ്.”

“ഈ കുട്ടി ഒരിക്കലും ഗുണപ്പെടാൻ പോകുന്നില്ല.” —കഷ്ടൻ കടന്നുപറഞ്ഞു. “‘കുസൃതിത്തരംകൊണ്ടു് ഇവന്റെ തല നിറഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്.’”

ആ രംഗം പിന്നെയും ഭീഷണിപ്പിക്കാൻ അദ്ധ്യാപകൻ ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. “ചിറ ഉടനെ പൊളിച്ചുമാറിക്കൊ

ജ്ഞം. ഇനി ഇത്തരം പണിപ്പാടൊന്നും അരുത്.”
— അദ്ദേഹം വിധി ഉച്ചരിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

അപ്പോൾ കോപംകൊണ്ട് ഹെൻട്രിയുടെ താടി കിടുകിടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. “ഞാൻ വളൻവരട്ടെ, ഈ കിഴവൻകുടുംബത്തെപ്പോലുള്ളവരുടെ തടസ്സമൊന്നും ഞാൻ അന്ന് തരിമ്പും വകവയ്ക്കുകയില്ല.”—അവൻ കൂട്ടുകാരോട് മുറമുറെ മന്ത്രിച്ചു.

കുടുംബം നേരിട്ട ബുദ്ധിമുട്ടിനേക്കുറിച്ചു, വാസ്തവത്തിൽ, ഹെൻട്രിക്ക് കണ്ടിതമുണ്ടായിരുന്നു. എങ്കിലും നല്ല ഉദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടി താൻ തുടങ്ങിയ ഒരു നല്ല പരീക്ഷണം മറ്റുള്ളവർ കണ്ണുപൂട്ടി മുടക്കിയതു് ആ ബാലൻ സഹിച്ചില്ല.

അദ്ധ്യായം--3

നീട്ടിൽ കൃഷി ഇറക്കുന്ന കാലം. കഷ്കൻ കഠിനമായി അദ്ധ്വാനിക്കേണ്ടുന്ന സമയമാണത്രേ. നിലം സമൃദ്ധം ഉഴുതുനിരത്തണം; പിന്നെ വിതയ്ക്കണം; പാകത്തിന് വെള്ളംവിട്ടു നനയ്ക്കണം; വളം ചേർക്കണം; കളകൾ പിഴുതുകളയണം; ഇന്ത്യയിലെ പലതും തട്ടിക്കണം. അപ്പോൾ, കഷ്കന്റെ കണ്ണും കൈയും എവിടെയെല്ലാം എത്തണമെന്നോ? ധാരാളം ഭൂമി കൃഷിചെയ്യാനുള്ളവരുടെ കഥ ചിന്തിച്ചുകൊള്ളുക. വിലയ്ക്കും ഫോർസിന് ആദ്യം നാല്പതു ഏക്കർ ഭൂമിയാണുണ്ടായിരുന്നത്രേ. അദ്ദേഹം പിന്നെയും പിന്നെയും ഭൂമി സ്വന്തമാക്കി കൃഷി വികസിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. തന്റെ മൂത്ത പുത്രന്മാരായ ഹെൻറിയും ജോണും കൃഷിപ്പണി ശീലിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് നിബന്ധനയായിരുന്നതാണു്.

കൃഷിപ്പണിക്കു പുറമേ പശുക്കളെ കറക്കുക, കുതിരകളെ പോറ്റുക മുതലായി വേറെയും പല ജോലികൾ ആ കുട്ടികൾ ചെയ്യേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു. കറവജോലിയ്ക്കു ഹെൻറിയേയും, കുതിരകളെ സൂക്ഷിക്കുന്ന ജോലിയ്ക്കു ജോണിനേയുമാണു് അച്ഛൻ നിയോഗിച്ചിരുന്നതു്. കറവ നടക്കുമ്പോൾ പശുക്കളുടെ വാൽകൊണ്ടുള്ള അടിയും പൊട്ടൻ മുതലായ പ്രാണികളുടെ കടിയും ഹെൻറിക്ക് വലിയ ശല്യമായിത്തീർന്നി. അതുകൊണ്ടു് പശുക്കളുടെ കാര്യം അനുജനെ ഏല്പിച്ചിട്ടു് കുതിരകളുടെ കാര്യം

ജ്യേഷ്ഠൻ ഏറെറടുത്തു. പുല്ലുരക്കുന്ന ജോലി നടത്തുവാൻ മിസ്റ്റർ വിലുംഫോഡ് ഒരു യന്ത്രം വാങ്ങിച്ചിരുന്നു. രണ്ടു കുതിരകളെ പൂട്ടാവുന്ന ഒരു രഥത്തിന്മേൽ ഛടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ആ യന്ത്രം ഉപയോഗിച്ചു, പുല്ലുരിഞ്ഞരിഞ്ഞു പോവാൻ ഹെൻട്രിക്കു എന്തൊരു രസമായിരുന്നു നോ?

പക്ഷികളോടു ആ പയ്യൻ വലിയ ഇഷ്ടമായിരുന്നു. അവയുടെ പാട്ടു കേട്ടാലും കേട്ടാലും കുട്ടിയ്ക്കു മതി വരുമായിരുന്നില്ല. ഓരോ വസ്ത്രത്തിൽപ്പെട്ട പക്ഷികളുടേയും പാട്ടു തിരിച്ചുനീയാൻ അവനു സാധിച്ചിരുന്നു. പുല്ലുരത്തുപോകുമ്പോൾ പക്ഷികൂട്ടുകൾ കണ്ടാൽ, അവയിലുള്ള കുഞ്ഞുങ്ങളെ കൂടോടുകൂടിത്തന്നെ ഒരു രക്ഷാസ്ഥലത്തെത്തിക്കാൻ ഹെൻട്രി പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. പാടങ്ങളിൽ പാറിപ്പറക്കുന്ന പക്ഷികൾ കഷ്ടന്റെ ഉററ മിത്രങ്ങളാണെന്നായിരുന്നു അവന്റെ പക്ഷം. കൃഷിക്കു നാശം ചെയ്യുന്ന പലതരം കൃമികീടങ്ങളെ തിന്നൊടുക്കുന്നത് ആ പരവകളാണല്ലോ.

ഹെൻട്രിയുടെ പിതാവു അദ്ധ്വാനശീലനായ ഒരു കഷ്ടനായിരുന്നു. കൃഷിസ്ഥലം കഴിയുന്നതും വലിപ്പിക്കുക, ചെയ്യുന്ന കൃഷിയിൽനിന്നു പരമാവധി വിളവുണ്ടാക്കുക—ഇതായിരുന്നു ആ മനുഷ്യന്റെ വ്രതം. പുല്ലുരക്കാനുള്ള യന്ത്രത്തിനുപുറമെ, കൊയ്ത്തുനടത്താൻ പറ്റുന്ന വേറൊരു യന്ത്രംകൂടി അദ്ദേഹം സമ്പാദിച്ചു. അച്ഛൻ വാങ്ങിയ ആ യന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു മകൻ മറ്റൊരുവിധത്തിൽ കൂടി മുതലെടുത്തു തുടങ്ങി. ഒരു യന്ത്രം

കൈവശം വന്നാൽ, അഴിച്ചും തിരിച്ചും അതിന്റെ പണിത്തരം പഠിച്ചുവയ്ക്കാതെ ഹെൻറി അടങ്ങുമായിരുന്നു. സ്വന്തം വകയാവട്ടെ അന്യരുടെ വകയാവട്ടെ, യന്ത്രങ്ങളാണോ, എന്നാൽ ഹെൻറി ഒരു കൈ നോക്കും.

ഒരു സംഭവം പറയാം: മരം അറക്കുന്ന ഒരു മില്ലിന് അടുത്തൊരുദിക്കിൽ, പണിമുടിക്കുകയുണ്ടായിരുന്നു. ആവിയുടെ ശക്തികൊണ്ടാണ് ആ യന്ത്രം നടത്തിയിരുന്നതെന്ന് ഹെൻറികേട്ടിട്ടുണ്ട്. ചായപ്പാത്രം അടച്ചുപൂട്ടി 'മിസ്റ്റർ ആവി'യുടെ ശക്തി രണ്ടു കൊല്ലംമുമ്പുതന്നെ പരീക്ഷിച്ചുവെച്ചിരുന്ന ആ ബാലൻ, മരംഅറക്കുന്ന ആവിയന്ത്രത്തിന്റെ ഘടനയൊന്ന് മനസ്സിലാക്കണമെന്ന് ഒരു മോഹം. ഹെൻറി ചെന്നപാടെ അവിടെ കണ്ട യന്ത്രത്തിന്റെ സിലിണ്ടർ ഒന്ന് തിരിച്ചുനോക്കി. അത് പെട്ടെന്നു തിരിഞ്ഞതും, പയ്യന്റെ വലത്തുകൈ അതിന്റെ അടിയിൽപ്പെട്ടു. ഭാരിച്ച ആ സാധനം തിരിച്ചുമാറി, കുട്ടിയെ രക്ഷിക്കാൻ അവിടെ ആരുണ്ട്? ആരുമില്ല. സിലിണ്ടർ മറവുശത്തെയൊന്ന് മറിച്ചാൽ, കൈ രക്ഷപ്പെടുത്താമെന്ന് ഹെൻറി മനസ്സിലാക്കി. പക്ഷെ, ആ വശത്തു് മുററിക്കിടന്നിരുന്ന അറക്കപ്പൊടി നീക്കംചെയ്യാതെ, സിലിണ്ടർ അങ്ങോട്ടു മറിയുമായിരുന്നു. ബാലൻ തന്റെ ഇടത്തുകൈകൊണ്ട് അറക്കപ്പൊടി കുറേയ്ക്കു വാരിമാറി, ഒരു കണക്കിന് മറ്റേ കൈ രക്ഷിച്ചെടുത്തുവെന്നു പറയേണ്ടു. ആ അപകടംകൊണ്ടൊന്നും കുട്ടിക്കു കലുക്കമുണ്ടായില്ല. യന്ത്രം നടത്തുന്നതിന് ആവി സംഭരിച്ചുനില്ക്കുന്ന പേടകവും,

അതിന്റെ ഉള്ളിലെ പണിപ്പാടും ഒട്ടൊക്കെ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടേ അവൻ മടങ്ങിയുള്ളൂ.

ഹെൻറി, തന്റെ വീട്ടിൽത്തന്നെ ഒരു ചെറിയ പണിപ്പുര സ്ഥാപിച്ചു. ഉലയും, അടകല്ലും, കടച്ചിൽ യന്ത്രമെല്ലാം ഉള്ളതായിരുന്നു ആ പണിപ്പുര. കടച്ചിൽ യന്ത്രം കറക്കിയിരുന്നത്, ഒരു പഴയ വില്ലിൽ നിന്നു പൊട്ടിച്ചെടുത്ത ഞാൺ ഉപയോഗിച്ചാണ്. കൈയിൽ കിട്ടിയ പലതരം ഇരിമ്പുതുണ്ടുകളും, മരക്കഷണങ്ങളും, നട്ടും ബ്ലോട്ടുമൊക്കെ നമ്മുടെ ബാലൻ ആ പണിപ്പുരയിൽ ശേഖരിച്ചുവെച്ചു. കൃഷിക്കുള്ള പണിക്കോപ്പുകൾക്കും യന്ത്രങ്ങൾക്കും കേടുപന്നാൽ ഹെൻറി തന്നെ അവ നന്നാക്കും. മാത്രമല്ല, ആവശ്യം അനുസരിച്ച് ചില ചില പുതിയ സാധനങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയും ചെയ്യും. താനേ തുറക്കാവുന്ന ഒരു പടിവാതിൽ നിർമ്മിക്കുവാൻ ഹെൻറിയെ ഒരിക്കൽ ഉദ്യമിച്ചു. കുതിരവണ്ടിയിൽ വരുമ്പോഴും പോകുമ്പോഴും താഴെ ഇറങ്ങി പടിവാതിൽ തുറക്കുകയും അടയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് വളരെ അസൗകര്യമാണെന്ന് കുട്ടിക്കു തോന്നി. വണ്ടിയിലിരുന്നു കൊണ്ടുതന്നെ തുറക്കാവുന്ന പാകത്തിൽ, കപ്പിയും കയറും ഘടിപ്പിച്ചുള്ള ഒരു പടിവാതിലാണ് അവൻ നിർമ്മിച്ചത്. അതിന്റെ പണി പൂർത്തിയാകുമ്പോഴേയ്ക്കും, അച്ഛൻ പുറത്തേങ്ങോ പോവാൻ വണ്ടിയിൽ കയറി അവിടെ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു.

“ഹെൻറി, പടി തുറക്കൂ.” — അച്ഛൻ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു.

“ആ കയറിന്റെ തുഞ്ചൊന്നു വലിച്ചാൽ മതി.”—
മകന്റെ മറുപടി.

“നീ എന്തു കമ്പമാണ് പറയുന്നത്” എന്നു ചീറിക്കൊണ്ട് അച്ഛൻ കയറിന്റെ അറ്റം പിടിച്ചൊന്നു വലിച്ചു. പടിവാതിൽ താനേ തുറന്നു!

“ഈ പണി അസ്സലായിട്ടുണ്ടല്ലോ” എന്നു പറഞ്ഞു അച്ഛൻ യാത്ര തുടരാൻ ഭാവിച്ചു.

“മറേ കയറൊന്നു വലിച്ചാൽ പടി താനേ അടഞ്ഞുകൊള്ളും.”—ഹെൻറി തന്റെ വിദ്യ മുഴുവൻ വെളിപ്പെടുത്തി.

അതുകൂടി പരീക്ഷിച്ചപ്പോൾ അച്ഛനു ബഹുസന്തോഷമായി. “വത്ര, നമുക്കൊന്നിച്ചു പട്ടണത്തിലേയ്ക്കു പോകാം” എന്നു അദ്ദേഹം ക്ഷണിക്കേണ്ട താമസം, ഹെൻറി വണ്ടിയിലേയ്ക്കു ചാടിക്കയറി.

മാഗ്നമലേയ്ക്കു കണ്ട പലതരം കാഴ്ചകളിൽ നമ്മുടെ ബാലനെ ഏറ്റവുമധികം ആകർഷിച്ചത് എന്തായിരുന്നെന്നോ? റോഡുപണി നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന കരത്തിരുണ്ട ഒരു ഇരിമ്പുവണ്ടി! ആകാശത്തിലേയ്ക്കു പുക തുപ്പിത്തുപ്പി, ആ യന്ത്രശക്തം ചടപടശബ്ദത്തോടെ മുന്നോട്ടു നീങ്ങുകയായിരുന്നു. അതു കണ്ടപാടേ ഹെൻറി പറഞ്ഞു: “അച്ഛാ, നമ്മുടെ വണ്ടിയൊന്നു നിർത്തണം. ഞാൻ ക്ഷണത്തിൽ വന്നേക്കാം. എനിക്കു ഈ ആവിവണ്ടിയുടെ യന്ത്രമൊന്നു പരിശോധിക്കണം.”

കുട്ടി കുതിരവണ്ടിയിൽനിന്നു ചാടി, ആവിവണ്ടിയുടെ മുമ്പിലെത്തിക്കഴിഞ്ഞു. അതിലെ ഡ്രൈവറെ

സമീപിച്ചു ഫെൻഡി ചോദിക്കുകയാണ്: “ഫെയ് മിസ്റ്റർ, ഈ വണ്ടി എങ്ങനെയാണ് ഓടുന്നത്? ആവിയുടെ ശക്തി ഇതിന്റെ ഏതേതു ഭാഗങ്ങളിൽ എങ്ങനെയാക്കിയാണ് പ്രവർത്തിക്കുക? ഇതിന്റെ യന്ത്രം എന്തിനെല്ലാം ഉപയോഗിക്കാം?” — ഒരറ വീപ്പിൽ ഉതിർത്തുവിട്ട ഈ കൂട്ടച്ചോദ്യങ്ങൾ കേട്ടപ്പോൾ ഡ്രൈവർ ചിരിച്ചുപോയി. “അറിയേണ്ട കാര്യങ്ങൾ ഓരോന്നായി ചോദിച്ചുകൂടെയോ?” — അയാളുടെ പരിഹാസം.

വല്ലോണവും ശല്യമൊഴിക്കാൻവേണ്ടി ഡ്രൈവർ ചിലകാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞുകൊടുത്തു. യന്ത്രത്തിനോടു ചേർന്നുള്ള ഒരു ചെറിയ ചക്രമാണ് യന്ത്രം നടക്കുമ്പോൾ ആദ്യം കറങ്ങുന്നതെന്നും, ആ ചക്രത്തിൽനിന്നിറങ്ങിക്കിയിരിക്കുന്ന ചങ്ങല മുഖേനയാണ് വണ്ടിയുടെ ചക്രങ്ങൾ ചലിക്കുന്നതെന്നും, ആ യന്ത്രംതന്നെ മാററിസ്ഥാപിച്ചാൽ മരം അറക്കുക കററമെതിക്കുക മുതലായ ജോലികൾക്കുപയോഗപ്പെടുത്താമെന്നും ഡ്രൈവർ ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞു.

ഫെൻഡിയുണ്ടോ അത്രയുംകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടുന്നു? ആവിയുടെ ശക്തി എങ്ങനെ ഉരുവിക്കുന്നുവെന്നും, അതു് യന്ത്രത്തിന്റെ ഏതേതു ഭാഗങ്ങളിൽ എങ്ങനെയാക്കി പ്രവർത്തിക്കുന്നുവെന്നുമാണ് കുട്ടിക്കുറിയേണ്ടതു്. അവൻ പിന്നെയും ചോദ്യവർഷം തുടങ്ങി.

“ഫെൻഡി, വേഗം വരൂ. സമയം പോയി.” — അതിനിടയ്ക്കു് അച്ഛന്റെ ആഹ്വാനം.

“അച്ഛാ, സപ്ലംകൂടി ക്ഷമിക്കുക. ആവിയുടെ പ്ര

വർത്തനരീതി ഒരു മനസ്സിലാക്കിക്കൊള്ളട്ടെ.”—കുട്ടിയുടെ മറുപടി.

ശ്വൈവർ വിഷമത്തിലായി. അയാൾ പറഞ്ഞു: “കുട്ടി അത്ര സാധാരണക്കാരനല്ലല്ലോ. മറുകുട്ടികൾ വണ്ടിയുടെ ചക്രം ഉരുളുന്നതും, പുകക്കുഴലിൽനിന്നു പുക പൊങ്ങുന്നതും കണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടുകയാണ് പതിവ്. എന്നാൽ കുട്ടിയുടെ ചോദ്യങ്ങൾ കടന്നൽക്കൂട്ടിൽനിന്നു കടന്നലുകൾ ഇളകിയമാതിരി പെരുകിപ്പെരുകിവരുന്നു. ആവട്ടെ, കുറച്ചു വിവരങ്ങൾ കൂടി പറഞ്ഞുതരാം: ആവിയുടെ ശക്തികൊണ്ടാണ് യന്ത്രം നടക്കുന്നതെന്നറിയാമല്ലോ. ആ ബോയിലർ കണ്ടുവെ? അതിലാണ് വെള്ളം തിളയ്ക്കുമ്പോൾ ആവിയുണ്ടാകുന്നത്. വെള്ളം തിളയ്ക്കുന്ന മെങ്കിൽ ചൂളയിൽ കല്ലറി തുടരെത്തുടരെ ഇട്ടുകൊടുക്കണം. ബോയിലറിൽനിന്നു യന്ത്രത്തിന്റെ സിലിണ്ടറിലേയ്ക്ക് നിരന്തരം തള്ളിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു ഭണ്ഡു കണ്ടില്ലേ? പിസ്റ്റൺ എന്നു പറയുന്ന ആ ഭണ്ഡു വഴിയാണ് യന്ത്രത്തിലേയ്ക്ക് ആവി ചാമ്പിവിടുന്നത്. ആവിയുടെ അളവു നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനു് ഒരു ചെറിയ ഉപകരണമുണ്ട്. അതു് ഞാൻ അപ്പാഴപ്പോൾ തിരിച്ചു് ആവിയുടെ നിലവാരം ശരിപ്പെടുത്തുന്നു.”

“ആവി കടന്നുചെല്ലുമ്പോൾ യന്ത്രത്തിനുള്ളിൽ നടക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാണാൻ സാധിക്കുമോ?”

“അത്രയ്ക്കു് മോഹമൊന്നും വേണ്ടാ.”—ശ്വൈവർ മുഷിഞ്ഞുതുടങ്ങി.

“ആട്ടെ, ഈ യന്ത്രത്തിന്റെ വേഗം എത്രയാണ്?”

—വഴിമുട്ടിക്കണ്ടപ്പോൾ ഫെൻഡി മറെറാരു ചോദ്യം.

“മിനിറ്റിൽ 200 ഭ്രമണം എന്നാണ് കണക്ക്. കുട്ടി ഒരു കാലത്തു് ഇതിനേക്കാളെല്ലാം വേഗമേറുന്ന യന്ത്രവണ്ടികൾ ഉണ്ടാക്കിയേക്കാം.”—ഡ്രൈവർ പറഞ്ഞു.

അപ്പോഴെയ്ക്ക് ഫെൻഡിയുടെ അച്ഛൻ അക്ഷമനായി വണ്ടിയിൽനിന്നിറങ്ങി. “സൂപ്പർ എവിടെയായെന്നോ കൂ. സമയത്തിന്റെ വിലയേപ്പറ്റി ഒരു ചിന്തയുമില്ലാതെ ഇങ്ങനെ തുടങ്ങിയാൽ എന്തുചെയ്യും?”—ഈ ശകാരവുമകൊണ്ടായിരുന്നു അച്ഛന്റെ വരവ്. ഫെൻഡി ചോദ്യം നിത്തി, അച്ഛന്റെ കൂടെ തിരിച്ചു.

അന്നുരാത്രി കുട്ടിക്ക് ഉറക്കമേയുണ്ടായില്ല; വഴിയിൽ കണ്ട ആ യന്ത്രശകടത്തെക്കുറിച്ചും, അതിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ആവിയുടെ ശക്തിയേക്കുറിച്ചുമുള്ള ചിന്തതന്നെ. ആവിക്ക് എങ്ങനെയാണ് ശക്തിയുണ്ടാവുക? ചലിക്കുന്ന വായുവിനും, ചലിക്കുന്ന വെള്ളത്തിനും ശക്തിയുണ്ടെന്ന് ഫെൻഡി നേരത്തേ പറിച്ചിരുന്നു. വെള്ളം ആവിയാകുമ്പോൾ കൂടുതൽ സ്ഥലം വേണ്ടിവരുമെന്നുള്ള സ്ഥിതിവിശേഷത്തിൽനിന്നാണ് ആവിക്ക് ശക്തിയുണ്ടാകുന്നതെന്ന് കുട്ടി ഊഹിച്ചു. വായു, വെള്ളം, ആവി എന്നീ മൂന്നു ശക്തികളും സംഭരിച്ചു് വേണ്ടവിധം ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയാൽ, മനുഷ്യന്റെ കായികശക്തി അധികം ചിലവഴിക്കാതെതന്നെ പല വൻകാര്യങ്ങളും നേടാമെന്ന് ബുദ്ധിശാലിയായ ആ ബാലൻ കണ്ടുവെച്ചു.

“കുട്ടി ഒരു കാലത്തു് ഇതിനേക്കാളെല്ലാം വേഗംകൂടിയ യന്ത്രവണ്ടികൾ ഉണ്ടാക്കിയേക്കാം” എന്ന് ഡ്രൈവർ

പറഞ്ഞില്ലേ, ആ വാക്കുകൾ ഫെൻട്രിയുടെ കാതിലും കരളിലും മാറൊലിക്കൊണ്ടുണ്ടെന്നെ നീന്നു. കാലം വളരെക്കഴിഞ്ഞിട്ടാണെങ്കിലും, ഫെൻട്രിഫോർഡ് ആ വിഷയത്തിൽ അതൂർത്തകരമായ വിജയം കരസ്ഥമാക്കിയെന്ന് വഴിയേ വ്യക്തമാകും.

അദ്ധ്യായം-4

അന്ന് ഒരു ഞായറാഴ്ചയായിരുന്നു. മിസ്സിസ് ഫോഡ് അടുക്കളയിൽ അപ്പം ചുട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഫെൻട്രിയും, ജോണും, ജെയിനും അല്പനോടൊന്നിച്ചു പ്രഭാതഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നു. അടുക്കളയിൽ ചുട്ടുന്ന ചുട്ടുന്ന അപ്പം ചൂടോടുകൂടിത്തന്നെ മേശയിലെത്തിക്കാൻ മാർഗറൈറ്റ് കൊണ്ടുപിടിച്ചുസാഹിച്ചു. അവർക്കു പതിമൂന്നു വയസ്സ് പ്രായംകാണും; ഗൃഹജോലികളിൽ അമ്മയെ സഹായിക്കാൻ ആളായിക്കഴിഞ്ഞെന്നത്.

പള്ളിയിലേയ്ക്കു പുറപ്പെടാനുള്ള സമയം അടുത്തു. പ്രാതൽകഴിഞ്ഞു എല്ലാവരും മോടിയുള്ള വസ്ത്രങ്ങളണിഞ്ഞുതുടങ്ങി. ഫെൻട്രിക്കു ഈ ഞായറാഴ്ചവേഷം കെട്ടാൻ വലിയ മടിയാണ്. അമ്മയുടെ ശകാരംപേടിച്ച് അവനും ഉടുത്തൊരുങ്ങി. തല അങ്ങമിങ്ങും തിരിക്കാൻ കഴിയാതവണ്ണം കഴുത്തിൽ ഘടിപ്പിച്ച കടുത്ത കോളറും, പാദങ്ങളിൽ ഇരങ്ങനെ കെട്ടിപ്പൂട്ടിവെച്ച ഷൂസുകളും കൊണ്ടുതന്നെ കുട്ടി അസ്വസ്ഥനായിച്ചമഞ്ഞു.

“എല്ലാവരും തയ്യാറായില്ലേ?”—മിസ്സിസ് ഫോഡ് ഈ ചോദ്യവുമായിട്ടാണ് പുറത്തേയ്ക്കുവന്നത്. മതിലിൽ തൂക്കിയിരുന്ന കണ്ണാടിയിലേയ്ക്കു അവൾ ഒന്നെത്തിനോക്കി. തന്റെ ഉടുപ്പം കെട്ടും, മുടിപിന്നലുമെല്ലാം അസ്സലായിട്ടുണ്ടെന്ന് ആ മഹിളയ്ക്കു ബോ

ദ്ധ്യമായി.

അവിടെ തയ്യാറാക്കിനിർത്തിയിരുന്ന ഒരു കുതിര വണ്ടിയുടെ മുൻസീറ്റിൽ മിസ്റ്റർ ഫോർഡും, മിസ്സിസ് ഫോർഡും സ്ഥലംപിടിച്ചു; കുട്ടികൾ നാലുപേരും കൂടി പിൻസീറ്റിലും. അങ്ങനെ ആ കുടുംബാംഗങ്ങൾ പള്ളിയിലേയ്ക്കു തിരിച്ചു. പള്ളിമുറ്റത്തെത്തിയപ്പോൾ വണ്ടിനിർത്തി, ഫെൻഡിയൊഴികേയുള്ളവരെല്ലാം പള്ളിയകത്തേയ്ക്കു കടന്നു. കുതിരകളെ അഴിച്ചു വണ്ടിയിൽനിന്നു മാറ്റിക്കെട്ടാനാണ് ഫെൻഡി പുറത്തു തങ്ങിയതു്.

“ഇതാ, ഈ സാധനം ഒന്നു നോക്കൂ. ഇതു് എനിക്കു മുത്തച്ഛൻ തന്ന ഒരു സമ്മാനമാണു്.” — ഇത്രയും പറഞ്ഞു് വീൽ ബെന്നറ്റ് അവിടെയെത്തി.

നല്ല തിളക്കമുള്ള ഒരു വാച്ചാണു് ആ സഹപാഠിയുടെ കൈയിൽ ഫെൻഡി കണ്ടതു്. അന്നത്തെ വാച്ചുകൾ ഇന്നത്തേപ്പോലെ അത്ര ചെറിയതരമൊന്നുമായിരുന്നില്ല. ക്ലോക്കുകൾക്കുള്ള മാതിരി താക്കോലുകൾ ഉപയോഗിച്ചാണു് ആ വാച്ചുകൾ നടത്തിയിരുന്നതെന്നു പറഞ്ഞാൽ, അവയുടെ വലുപ്പം ഏതാണ്ടു് ഊഹിക്കാമല്ലോ. ഒരു വാച്ചു് കൈവശം കിട്ടിയിട്ടു് അതിന്റെ പണിത്തരമൊന്നു പഠിച്ചുവയ്ക്കാൻ എത്രനാളായെന്നോ ഫെൻഡി മോഹിച്ചുതുടങ്ങിയിട്ടു്!

“സ്നേഹിതാ, ഈ വാച്ചു് എന്റെ കൈയിലേയ്ക്കൊന്നു തരിക. ഞാൻ ഉടനെ മടക്കിത്തരാം.” — ഫെൻഡി പറഞ്ഞു. ബെന്നറ്റ് മനസ്സിലാമനസ്സോടെ, ആ സാധനം ഫെൻഡിയുടെ കൈയിൽ കൊടുത്തു.

“അല്ല, ഈ വാച്ചു നടക്കുന്നില്ലല്ലോ.” — അതു കാതിലേയ്ക്കു അടുപ്പിച്ചിട്ടു ഹെൻറി പറഞ്ഞു.

“നടക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ വേണ്ട. അതു എന്റെ കൈയിൽത്തന്നെ ഇരുന്നോട്ടെ, ഇങ്ങു തന്നെ ക്കണം.” — ബെന്നറ്റ് തിടുക്കംകൂട്ടി.

“വാച്ചിന്റെ തകരാറു കണ്ടുപിടിച്ചു ഞാൻ അതു ശരിപ്പെടുത്തിത്തരാം.” — എന്നായി ഹെൻറി.

“വേണ്ട, വേണ്ട. അതിനു ആരും ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ട” എന്ന് ബെന്നറും.

“ഘടികാരം കൊണ്ടുനടക്കുന്നത് വെറും അലങ്കാരത്തിന്നാണോ? സമയമറിയാൻ ഉപകരിച്ചില്ലെങ്കിൽ അതുകൊണ്ടു എന്താണൊരു പ്രയോജനം?” — ഹെൻറി ചോദിച്ചു.

ബെന്നറ്റ് പിന്നെ തടസ്സമൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. ഈ സംവാദത്തിനിടയ്ക്കു പള്ളിയിലെ കമ്മത്തിനുള്ള സമയം തെറ്റിക്കഴിഞ്ഞു. അതുകൊണ്ടു ആ വികൃതിക്കുട്ടന്മാർ രണ്ടുപേരും പതുക്കെ അവിടെനിന്നും തെറ്റി മാറി. ബെന്നററിന്റെ കുടുംബംവകയായി സമീപത്തുള്ള ഒരു കളപ്പുരയിലേയ്ക്കായിരുന്നു ആ പോക്കു. അവിടെ ചെന്നപാടെ, ഹെൻറി തന്റെ കോളറം ഷൂസുകളും അഴിച്ചുവെച്ചു പണിയ്ക്കു തയ്യാറായി.

കൃഷിയായുധങ്ങളുടെ അറകുറുപ്പണി നടത്താറുള്ള ഒരു ചെറിയ പണിപ്പുര അവിടെയുണ്ടായിരുന്നു. ആ പണിപ്പുരയിൽ അങ്ങമിങ്ങു തപ്പിനടന്നു ഹെൻറി ചെറിയ ഒരു ആണി കണ്ടെടുത്തു. അതിന്റെ

രററം തല്ലിപ്പരത്തി മിനുസപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ, അതു് ഒരു സ്കൂൾഡ്രൈവറിന്റെ രൂപത്തിലായി. ഹെൻറി തന്റെ പേനക്കുത്തിയും പുറത്തെടുത്തു. പിന്നെ അവൻ ആ വാച്ചു് പതുക്കെത്തുറന്നു് അതിനകത്തുള്ള ചക്രങ്ങളും മററും അഴിച്ചു് ഒരു പലകപ്പറത്തു നിരത്തിവെച്ചു. തന്റെ ഘടികാരം പല പല കഷണങ്ങളായി മാറുന്നതു കണ്ടു് ബെന്നററു് അമ്പേ പരിഭ്രമിക്കുകയായിരുന്നു.

വാച്ചിന്റെ ഉള്ളിലെ പല്ലുചക്രങ്ങളും മററും ഏതെല്ലാം വിധത്തിലാണു് പരസ്പരം ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നും, മെയിൻസ്പ്രിംഗിന്റെ പ്രവർത്തനംകൊണ്ടു് ചക്രങ്ങൾ എങ്ങനെയാണു് ചലിക്കുന്നതെന്നും മററും ഹെൻറി ക്ഷണത്തിൽ മനസ്സിലാക്കിക്കഴിഞ്ഞു. ആ ഘടികാരത്തിന്റെ സകല ഘടകങ്ങളും വകയും തുകയും തിരിച്ചു പരിശോധിച്ചശേഷം, ഓരോ ഭാഗവും അവൻ നല്ലവണ്ണം തുടച്ചുവെടിപ്പാക്കി. പിന്നെ അവ പൂർണ്ണസ്ഥിതിയിൽ കൂട്ടിയിണക്കാനുള്ള ജോലി ആരംഭിച്ചു. ആ ജോലി ഒട്ടുമുഴുമിച്ചുകണ്ടപ്പോൾ മാത്രമേ ഘടികാരത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥനു് ശ്വാസം നേരേ വീണുള്ളൂ.

പള്ളിമുററത്തുനിന്നു് ഹെൻറി എങ്ങോട്ടാണു് കടന്നു കളഞ്ഞതെന്നറിയാതെ വീട്ടുകാർ വിഷമിച്ചു. കമ്ം നടക്കുമ്പോൾ അമ്മ അവനെ പള്ളിയ്ക്കകത്തു നോക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. പൂജ കഴിഞ്ഞശേഷം എല്ലാവരുംകൂടി പുറത്തും അന്വേഷിച്ചു. പള്ളിക്കാരൻ പള്ളിയിലുമില്ല, പുറത്തുമില്ല. അച്ഛൻ ശുണികടിച്ചുതടങ്ങി. അപ്പോൾ ആരോ പറഞ്ഞു, അങ്ങൊരു കളപ്പുരയിലേ

യ്ക്കു രണ്ടു പയ്യന്മാർ നേരത്തേ കടന്നുപോകുന്നതായി കണ്ടുവെന്ന്. മിസ്റ്റർ വിലും ഫോർഡ് നേരേ ആ കളുപ്പരയിലേയ്ക്കു പാഞ്ഞു.

“നടക്കാത്ത വാച്ചു” ഇപ്പോൾ നടക്കുന്നതു നോക്കൂ, എനിക്കു സമ്മാനം തരണം.”—കൂട്ടുകാരന്റെ മുമ്പിൽ ഹെൻറി ഇങ്ങനെ വിജയഘോഷം മുഴക്കിക്കൊണ്ടുനില്ക്കുമ്പോഴാണ് അച്ഛൻ അവിടെയെത്തിയത്. സമ്മാനം കണക്കിന് കിട്ടിയേനെ!

കൊച്ചുഫോർഡിന് വാച്ചു നന്നാക്കാൻ നല്ല സാമർത്ഥ്യമുണ്ടെന്നുള്ള വർത്തമാനം പതുക്കെ നാട്ടിലാകെ പരന്നു. പതിനഞ്ചു വയസ്സുമാത്രം പ്രായമുള്ള ആ പയ്യനേക്കൊണ്ടു് തങ്ങളുടെ വാച്ചുകൾ നന്നാക്കിക്കാൻ പലരും തയ്യാറായി. പൊട്ടിപ്പൊളിഞ്ഞ വാച്ചുകൾ പലതും ഹെൻറിയുടെ മുറിയിൽ സ്ഥലംപിടിച്ചു. അവ ഓരോന്നും നന്നാക്കുന്നോരും, ഹെൻറിക്കു് ആ ജോലിയിൽ രസം വർദ്ധിച്ചുതേയുള്ളു. രാത്രി ഒരു മണ്ണെണ്ണവിളക്കും കത്തിച്ചുവെച്ചു്, കരക്കാരുടെ വാച്ചു് നന്നാക്കിക്കൊടുക്കുക ഹെൻറിയുടെ ഒരു പതിവായിത്തീർന്നു. ആ ബുദ്ധിശാലിയുടെ കൈ തൊട്ടാൽ, എത്ര തകരാറുള്ള ഘടികാരവും ശരിപ്പെടുമെന്നു് ആളുകൾ അനുഭവംകൊണ്ടു് മനസ്സിലാക്കി. പ്രതിഫലമൊന്നും വാങ്ങാതെ അത്ര നല്ലവണ്ണം വാച്ചു നന്നാക്കിക്കൊടുക്കുന്ന ഒരാളെ കിട്ടിയാൽ നാട്ടുകാർ വെറുതേ വിടുമോ?

ആയിടെ ഫോർഡ് കടുംബത്തിന് ഒരു ഭർത്താവും നേരിട്ടു—മിസ്സിസ് മേരി ഫോർഡ് പെട്ടെന്നു് അന്ത

രിച്ചു! ആ സാധുപിയുടെ വേർപാട് കുടുംബത്തിനൊരു തീരാനഷ്ടമായിത്തീർന്നു. ഹെൻട്രിക്കാണ് അതിൽ വെച്ചു ഏറ്റവും വലിയ കെടുതി പററിയത്. അച്ഛന്റെ കോപത്തിൽനിന്ന് ആ വികൃതിക്കുട്ടനെ ഇനി ആരാണ് രക്ഷിക്കുക? മറ്റു കുട്ടികൾക്കു് ആരാണ് ഒരു രവലംബം? മെയിൻസ് പ്രിംഗ് നഷ്ടപ്പെട്ട ഒരു ഘടികാരത്തിന്റെ മട്ടായിത്തീർന്നു ആ കുടുംബത്തിന്റെ സ്ഥിതി.

മിസ്സിസ് പ്ലഹെർട്ടി എന്നൊരു സ്ത്രീയാണ്— അവർ ഫോർഡുകുടുംബത്തിന്റെ ഒരുത്ത ബന്ധുവത്രെ— കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം തല്ക്കാലം ഏറ്റെടുത്തത്. മാർഗററ്റിന് കുറച്ചുകൂടി പ്രായവും ത്രാണിയുമാകുംവരെ ആ സഹായം ദീർഘിച്ചു. ഏതായാലും, അമ്മയുടെ വേർപാട് ആ കുഞ്ഞുങ്ങളുടെയെല്ലാം ഉള്ളിൽ നല്ലവണ്ണം തന്നെ തട്ടി. പിയാനൊ വായിച്ചും, പ്രാർത്ഥനാഗീതികൾ പാടിയും, കളിപറഞ്ഞും, കാര്യം ക്ലേശിച്ചും അമ്മയോടൊന്നിച്ചു കഴിച്ചുകൂട്ടിയ ഭാഗ്യനിമിഷങ്ങൾ ഇങ്ങിനിവരാതെ കടന്നുപോയതായി അവർ കണ്ടു. ഹെൻട്രിയുടെ ദുഃഖമൊന്നും പറയാനില്ല. മേലാൽ അച്ഛന്റെ മുമ്പിൽ താൻ തീരെ നിസ്സഹായനായിരിക്കുമെന്നുള്ള ഒരു ധാരണ, എങ്ങനെയോ, അവന്റെ മനസ്സിൽ വളർന്നുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഘടികാരം നന്നാക്കുന്ന ജോലിയുണ്ടല്ലോ, അതൊന്നുമാത്രമേ ഹെൻട്രിക്കു് ആ വിഷമസന്ധിയിൽ അല്പം ആശ്വാസം നല്കിയിരുന്നുള്ളൂ. വാച്ചു നന്നാക്കാനായി

അയൽപ്രദേശത്തെയും ആരെങ്കിലും ക്ഷണിച്ചാൽ, അവരുടെ വീട്ടിൽച്ചെന്നും ആ ജോലി നടത്തിക്കൊടുക്കാൻ ഹെൻറി തയ്യാറായി. അങ്ങനെ ഒരു ദിക്കിൽപോയിട്ട് രാത്രി കുതിരപ്പുറത്തു മടങ്ങിവരുമ്പോൾ, നമ്മുടെ കഥാനായകൻ ഒരു അപകടത്തിൽപ്പെട്ടു. വെള്ളപ്പൊക്കംനിമത്തം വഴിമധ്യേയുള്ള ഒരു പാലം ഒഴുകിപ്പോയിരുന്നു. ആ വിവരം അറിയാതെ ഹെൻറി കുതിരയേപ്പായിച്ചു, അവിടെയുള്ള നീർച്ചുഴിയിൽ ചെന്നുചാടി. കൂരിരുട്ടത്തു് ആ അരുവിയിൽക്കിടന്നു് കുട്ടിക്കരണംമറിഞ്ഞു്, ഹെൻറിയും കുതിരയും ഒരു കണക്കിനു് രക്ഷപ്പെടുവെന്നു പറയേണ്ടു. വീട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ അതിലും വലിയ അപകടം,— അച്ഛന്റെ ശകാരവും ശാപവും!

“നീയോ, നശിക്കാൻ നടക്കുകയാണ്. എന്റെ ആ കുതിരയേയും നീ ഇന്നു് കൊല്ലുമായിരുന്നല്ലോ. അതിന്റെ കാലെങ്ങാനും ഒടിഞ്ഞെങ്കിൽ എന്തു ചെയ്യേണ്ട? ഉള്ളിൽ അതിനു് പരുക്കു വലുതും പററിയില്ലെന്നു് ആരുള്ളു?”—അച്ഛന്റെ കണ്ഠിതം കുതിരയേച്ചൊല്ലിയിരിക്കുന്നു!

“അച്ഛാ, കുതിരയ്ക്കു് കേടൊന്നും പററിയിട്ടില്ല.”—ഹെൻറി പറഞ്ഞു.

“എങ്കിൽ നിന്റെ നല്ല നേരം, ഏതായാലും, ഹെൻറി, ഞാൻ ഒരു കാര്യം പറഞ്ഞേക്കാം. നീ ഇനി ഇമ്മാതിരി കൂലിയില്ലാപ്പണിക്കു് നടക്കരുതു്. മേലാൽ ഇത്തരം സവാരിയ്ക്കു് എന്റെ കുതിരയെ എങ്ങാനും കൊണ്ടു

പോയാൽ എനിയ്ക്കറിയാം. നീയും നിന്റെ ഒരു യന്ത്രപ്പണിയും! ആ തൊഴിലങ്ങു മാററിവെച്ചേക്കണം.” — അച്ഛൻ പിന്നെയും ഗൗജിച്ചു.

ഹെൻറി മുട്ടുപിടിച്ച ചില ചിന്തകളുമായി തന്റെ മുറിയിലേയ്ക്കു പോയി. അച്ഛന്റെ ഭാവനയും തന്റെ വാസനയും തമ്മിൽ ഒരിക്കലും പൊരുത്തപ്പെടുകയില്ലെന്ന് അവൻ ബോധ്യം വന്നു. ആ രാത്രി ഏറേനേരം ഉറക്കമില്ലാത്തതുകൊണ്ട് ഹെൻറി പലതും ചിന്തിച്ചു. ഒടുക്കം, മനസ്സിൽ എന്തോ ഒന്നുറച്ചു. അത് നേരംവെളുക്കുമ്പോഴാണ് നടത്തണമെന്നും നിശ്ചയിച്ചു.

അദ്ധ്യായം-5

ഹെൻറി ഇടയ്ക്കൊന്നു മയങ്ങിയിട്ട്, ഉടനെ ചാടിയെഴുന്നേറ്റു. നേരം വെളുത്തുപോയെന്നാണ് അവൻ കരുതിയത്. പക്ഷേ, സൂര്യോദയത്തിന് പിന്നെയും കുറെ സമയം കഴിയേണ്ടിയിരുന്നു. വീട്ടിലുള്ളവരെല്ലാം നല്ല ഉറക്കമാണ്. ഹെൻറി തന്റെ ഉടുപ്പുകൾ ചിലതൊക്കെ തിരിഞ്ഞെടുത്ത്, ഒരു ഭാഗ്യമാക്കിവെച്ചു. പിന്നെ യാത്രയ്ക്കുവേണ്ട വസ്തുക്കൾ ധരിച്ചു. കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന അല്പം പണം എണ്ണി നോക്കി, അത് പോക്കറ്റിൽ നിക്ഷേപിച്ചു. അഞ്ചേയഞ്ചു ഡോളർ മാത്രമായിരുന്നു ആ തുക! സമയമൊട്ടും കളയാതെ ഭാഗ്യവുമെടുത്ത്, ആ പയ്യൻ പതുക്കെ പുറത്തിറങ്ങി. അച്ഛൻ അപ്പോൾ നല്ല ഉറക്കമാണെന്ന് ക്രിസ്തുമ്മലിനൊക്കെ മനസ്സിലായി. കൂടുവിട്ടിറങ്ങിത്തുടങ്ങിയ ചെറുപക്ഷികളുടെ ചിറകടിയും കളക്രജനവും ഹെൻറിയെ സ്വാഗതം ചെയ്തു.

എങ്ങോട്ടാണ് ഈ യാത്ര? ഡിട്രോയിറ്റ് എന്നൊരു നഗരത്തേക്കുറിച്ച് ഹെൻറി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. പലതരം വ്യവസായങ്ങളിലും യന്ത്രവേലകളിലും മുന്നേറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആ നഗരത്തേപ്പറ്റി അദ്ധ്യാപകൻ അടുത്തഭിവസം ക്ലാസ്സിൽ പറഞ്ഞ ചില വിവരങ്ങൾ വിശേഷിച്ച് അവന്റെ ഓർമ്മയിലുണ്ടായിരുന്നു. 1810-ാമാണ്ടിൽ 1650 ജനങ്ങൾ മാത്രമുണ്ടായിരുന്ന ആ ന

ഗരത്തിൽ അപ്പോൾ (അതായത് 1879-ൽ) 110,000 ജനങ്ങളുണ്ടെന്ന് ഗുരുനാഥൻ പറഞ്ഞ ഒരു കണക്കിനെക്കുറിച്ച് ഫെൻഡി പ്രത്യേകം ചിന്തിച്ചു. ജോലിക്കുവേണ്ടി ഉൾനാടുകളിൽനിന്ന് ധാരാളം ആളുകൾ ആ നഗരത്തിലേയ്ക്ക് പ്രവഹിക്കുന്നുണ്ടെന്നാണ് അവൻ അതിൽനിന്ന് മനസ്സിലാക്കിയത്. ചുരുക്കിപ്പറയാം: അവിടെ ചെന്നുപററിയാൽ ഏതെങ്കിലും യന്ത്രശാലയിൽ കടന്നുകൂടി, വേണ്ടുവോളം യന്ത്രപരിശീലനം നേടാമെന്നാശിച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നു ഫെൻഡിയുടെ ഈ ഒളിച്ചോട്ടം.

“നീ ജന്മനാ ഒരു യന്ത്രപ്പണിക്കാരനാണ്” എന്ന് അമ്മ പറയാറുണ്ടായിരുന്ന വാക്കുകൾ ഈ യാത്രയിൽ ഫെൻഡി അനുസ്മരിക്കുകയുണ്ടായി. തന്റെ അച്ഛൻ കൃഷിയേശരണം എന്ന് കരുതിക്കഴിയുന്നത് തെറ്റായ ഒരു നയമാണെന്ന് ഫെൻഡിക്ക് ബോദ്ധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. കൃഷിക്കു പുറമേ പലതരം വ്യവസായങ്ങളും യന്ത്രവേലകളുംകൂടി വികസിപ്പിക്കേണ്ടത് ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്കു അത്യാവശ്യമാണെന്നായിരുന്നു, പതിനാറു വയസ്സുമാത്രം പ്രായമുള്ള ആ പയ്യന്റെ ദൃഢമായ അഭിപ്രായം. യന്ത്രജോലിയിൽ ജന്മനാ വാസനയുള്ള ഒരുവൻ കൃഷിപ്പണിയും കന്നുകാലിമേയ്ക്കലുമായി മാത്രം കഴിയുന്നത് ഒരു തികഞ്ഞ രാജ്യഭ്രാഹ്മണമാണെന്നുവരെ എത്തിയിരുന്നു അവന്റെ ചിന്താഗതി.

ബഹുദൂരം വഴി ചെന്നുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ, ഡിട്രോയിറ്റ് നഗരത്തിലെ ഉത്തുംഗസ്തലങ്ങളുടെ താഴികക്കു

ടങ്ങളും, ഒട്ടനേകം യന്ത്രശാലകളുടെ പുകക്കുഴലുകളും ഹെൻ‌ട്രിയുടെ ദൃഷ്ടിപഥത്തിൽപ്പെട്ടതുടങ്ങി. അതോടെ നടപ്പിന്റെ വേഗവും മനസ്സിന്റെ ആവേശവും വർദ്ധിച്ചു. ഡിട്രോയിറ്റ് നദീമുഖത്തു് കപ്പലുകളും തോണികളും സാമാനങ്ങൾ കയറുകയും ഇറക്കുകയും ചെയ്യുന്ന തിരക്കാണു് നമ്മുടെ കിമാനായകൻ ആദ്യം കണ്ടുമനസ്സിലാക്കിയതു്. പിന്നെ നഗരവീഥികളിലേയ്ക്കു കടന്നു് അവിടെയുള്ള യന്ത്രശാലകൾ കണ്ടുപിടിക്കുവാനായി ഹെൻ‌ട്രിയുടെ ശ്രദ്ധയധികവും. പല പല യന്ത്രശാലകളുടെ പേരെഴുതിവെച്ചിട്ടുള്ള ബോർഡുകളുടെ പെരുപ്പം കണ്ടപ്പോൾ, ഡിട്രോയിറ്റ് നഗരത്തെ ഒരു പെരിയ യന്ത്രശാലയാണെന്നു് ആ യുവാവിന്നു തോന്നി. James Flower & Company, General Mechanists എന്ന ഒരു ബോർഡു് ഹെൻ‌ട്രിയുടെ ശ്രദ്ധയെ പ്രത്യേകം ആകർഷിച്ചു. ആ വ്യവസായശാലതന്നെയാണു് തന്റെ പരിശീലനത്തിനു് പററിയ രംഗമെന്നു ധരിച്ചു് ഹെൻ‌ട്രി അങ്ങോട്ടു കയറിച്ചെന്നു. ഒട്ടനേകം യന്ത്രങ്ങളുടെ കറക്കവും, പണിക്കോപ്പുകളുടെ കിലക്കവും, പണിക്കറവു തീർത്തിടുന്ന സാധനങ്ങളുടെ തിളക്കവും ആ കൊച്ചുപണിക്കാരന്റെ കാതും കണ്ണും കരളുമെല്ലാം കവർന്നു കാണാം!

“നിനക്കു എന്തുവേണം?”— കമ്പനിയിലെ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ആ പയ്യനോടു് അല്പം പരഷസപരത്തിൽ ചോദിച്ചു.

“എനിക്ക് ജോലിവേണം.”

“എന്തു ജോലി അറിയാം?”

“യന്ത്രങ്ങൾ കൊണ്ടു നടത്താവുന്ന സകല ജോലികളും അറിയണമെന്നുണ്ട്.”

“ഇതുവരെ എന്തെല്ലാം അറിഞ്ഞു? എന്തെല്ലാം ചെയ്തു? ആ വിവരം പറയൂ.”

“കൃഷിക്കുള്ള പണിക്കോപ്പുകളുടെ കേടുപാടു തിന്നാക്കാനറിയാം; വാച്ചു നന്നാക്കാനറിയാം; പുല്ലുറിയുന്ന യന്ത്രം നടത്താനറിയാം; തുന്നൽയന്ത്രവും, കായ്ത്തു യന്ത്രവും മറ്റും അഴിച്ചു ഫിറ്റ് ചെയ്യാനറിയാം; ജലശക്തി സംഭരിച്ചു ചക്രം തിരിക്കാനറിയാം.”

“ഓഹോ, അതുകൊണ്ട് ഇവിടെ പണികിട്ടണം, അല്ലേ?”

“പണികിട്ടണമെന്നു മാത്രമല്ല, കിട്ടുന്ന പണിയെന്തും ചെയ്യണമെന്നും, അവയേക്കുറിച്ചെല്ലാം ഉപരിപഠനവും പരീക്ഷണവും നടത്തണമെന്നും കൂടിയുണ്ട്.”

സംഭാഷണം ഇത്രയുമായപ്പോൾ, താൻ ഒരു സാധാരണ ചെറുപ്പക്കാരനോടല്ല സംസാരിക്കുന്നതെന്ന് ഉദ്യോഗസ്ഥൻ മനസ്സിലായി. “ആട്ടെ, നാളെ രാവിലെ ഏഴു മണിക്കു” ഇവിടെയെത്തി പണിയിൽ പ്രവേശിച്ചുകൊള്ളുക. കൂലി ആഴ്ചയിൽ രണ്ടര ഡോളർ—മനസ്സിലായോ?”— ഈ ഉത്തരവിന് നന്ദി പറഞ്ഞു ഹെൻറി അവിടെനിന്നു തിരിച്ചു.

“നാളെ രാവിലെ ഏഴു മണിക്കു.”— അങ്ങനെയാണല്ലോ കമ്പനിയുദ്യോഗസ്ഥൻ പറഞ്ഞത്. പക്ഷേ, ഈ നാളെയ്ക്കു വളരെ നീളമുള്ളതായിത്തോന്നി ഹെൻ

ഭിക്ഷു. ഏതായാലും, ജോലി കിട്ടുമെന്ന് ഉറപ്പായി. എന്നാൽ എവിടെയാണ് താമസിക്കുക? പററിയ ഒരു സ്ഥലം എങ്ങനെ കണ്ടുപിടിക്കും? അപ്പോഴുണ്ട് ഒരു പത്രക്കാരൻ ചെറുക്കൻ വരുന്നു, ചില വായ്ത്താരിയും പറഞ്ഞുകൊണ്ട്. “ഫ്രീ പ്രസ്സ്” ഫ്രീ പ്രസ്സ്—പ്രസിഡണ്ടിന്റെ പ്രസംഗം മുഴുവനായി വായിക്കുക. Free Press.” ഫെൻഭി ആ പത്രം ഒരെണ്ണം വാങ്ങിച്ചു.

അമേരിക്കയിൽ ആയിടെ നടപ്പാക്കാനുദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ഭരണപരിഷ്കാരങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രസിഡണ്ടു് ഹേയസ് ചെയ്ത പ്രസംഗമാണ് പത്രത്തിന്റെ ആദ്യപേജിൽ. എന്നാൽ ഫെൻഭി ആദ്യം നോക്കിയതു് പത്രത്തിന്റെ ഒടുവിലത്തെ പേജാണ്; ഡിട്രോയിറ്റ് നഗരത്തിലെ ഹോട്ടലുകളുടേയും ലോഡ്ജുകളുടേയും പേരുകൾ ആ പേജിൽ ചേർത്തിരുന്നു. അതിൽ കണ്ട പേരുകൾ പിടിച്ചു് പല സ്ഥാനങ്ങളിലും ഫെൻഭി കയറിയീറങ്ങി. പക്ഷെ, ഫലമെന്തു്? ആഴ്ചയിൽ രണ്ടര ഡോളർ മാത്രം വരുമാനമുണ്ടാവാൻപോകുന്ന ഒരുവൻ പററിയ സ്ഥലമുണ്ടോ ആരാനും ഒരുക്കിവെച്ചിരിക്കുന്നു?

അതു് ഒരു വല്ലാത്ത പ്രശ്നമായി. തന്റെ വരുമാനത്തിന് കഷ്ടിച്ചിണങ്ങുന്ന ഒന്നരണ്ടു സ്ഥലങ്ങൾ ഫെൻഭി കണ്ടെത്താതിരുന്നില്ല. പക്ഷെ അഴുക്കുപിടിച്ച ആ പാപ്പിടങ്ങൾ, ഫെൻഭി ശീലിച്ചിട്ടുള്ള ആരോഗ്യത്തിന്റേയും ശുചിത്വത്തിന്റേയും നിലവാരത്തിന് ഒട്ടും പററാത്തവയായിരുന്നു. എന്തുചെയ്യും? ഫെൻഭി ചിന്തിച്ചു ചിന്തിച്ചു് ഒടുവിൽ ഒരു തീരുമാനത്തിലെത്തി. ഉള്ള

ജോലിക്ക് കിട്ടുന്ന കൂലികൊണ്ട് കിട്ടാവുന്ന സൗകര്യം മാത്രം മതിയെന്നു കരുതി അരിഷ്ടിതയിലാണ് ജീവിക്കുകയല്ലാ വേണ്ടത്; പതിവുള്ള ജോലിപ്പുറമേ എന്തെങ്കിലും കൂടുതൽ പണിയെന്ന് കൂടുതൽ പണമുണ്ടാക്കി കൂടുതൽ ജീവിതസൗകര്യം സാധ്യമാക്കിത്തീർക്കണം— ഇതാണ് ആ പ്രയത്നശാലി ചെയ്ത തീരുമാനം.

അത്രയും മനസ്സിലാച്ചുകൊണ്ട് ആഴ്ചയിൽ മൂന്നു ഡോളർ ചാർജിന് ഫെൻഡി ഒരു ഹോട്ടൽ മുറി തിരഞ്ഞെടുത്തു. പിറേറ ദിവസംതന്നെ ഫ്ലാഗ് വർക്കറുടെ മേൽ ജോലിക്ക് ചേർന്നു. പതിനൊന്നു മണിക്കൂറാണ് അവിടത്തെ ജോലിസമയം. ആ ജോലി കഴിഞ്ഞിട്ട് രാത്രി 7 മുതൽ 11 വരെ നാലു മണിക്കൂർ നേരം ഒരു വാച്ച് റിപ്പയറിംഗ് ഷാപ്പിലും ഫെൻഡി പണിയെടുക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ആഴ്ചതോറും രണ്ടു ഡോളറായിരുന്നു ആ നിശാജോലിയ്ക്കുള്ള പ്രതിഫലം. അങ്ങനെ പതിനൊന്നു നാലും പതിനഞ്ചു മണിക്കൂർ നേരത്തെ കഠിനയത്നമാണ് ഫെൻഡി ഫോർഡ് ദിവസേന ചെയ്തു തുടങ്ങിയത്.

ഇനി, നമുക്ക് ഫെൻഡിയുടെ കുടുംബാംഗത്തെയ്ക്ക് ഒന്നെത്തിനോക്കാം. അവിടത്തെ കഥയെന്തായി? ഫെൻഡി എന്തോ കാര്യവശാൽ എവിടെയോ പോയിരിക്കുയാണെന്നും, ഉടനെ തിരിച്ചെത്തുമെന്നാണ് കുടുംബാംഗങ്ങൾ ആദ്യം കരുതിയത്. അന്നു രാത്രി അത്താഴത്തിനും ആളെത്താതെ വന്നപ്പോൾ, അവർക്ക് വലിയ ആശങ്കയായി. വിലും ഫോർഡും ഭൂതവസ്തുക്കളും

പലവഴിക്കും അന്വേഷണം നടത്തിത്തുടങ്ങി. വിദ്യാലയത്തിലും, സഹപാഠികളുടെ വീടുകളിലും, കൃഷിസ്ഥലങ്ങളിലും, കണ്ട കണ്ട അരുവുകളിലും, വെള്ളച്ചാലുകളിലുമെല്ലാം ആളെ അന്വേഷിച്ചു. ഒരു തുമ്പം കിട്ടിയില്ല.

ഒടുവിൽ ഒരു വഴിപോക്കൻ പറഞ്ഞു, ഡിട്രോയിറ്റ് നഗരത്തിനടുത്തുവെച്ച് ഹെൻട്രിയേപ്പോലുള്ള ഒരു പയ്യനെ കണ്ടുവെന്ന്. അതു കേട്ടപ്പോൾ വിലും ഫോർ ഡിൻറെ ഉല്ക്കണ്ഠയും ഉത്സാഹവും ഒട്ടു തണുത്തു. “അങ്ങോട്ടു താനേപോകാൻ സാധിച്ചെങ്കിൽ, അവൻ ഇങ്ങോട്ടും താനേവന്നുകൊള്ളും; ഒളിച്ചോടിപ്പോകുന്നതിൻറെ പുളിയൊന്നു പഠിച്ചോട്ടെ” — എന്നായി പിതാവ്.

മാർഗ്ഗരഹിതം മറ്റു സഹോദരങ്ങളും കരച്ചിലോടുകരച്ചിൽതന്നെ. കുറേദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, അച്ഛന്റെ ഉരുക്കമനുസ്ഥിതിക്കും ഒരു മാറ്റംവന്നു. അദ്ദേഹം തന്റെ കുതിരവണ്ടിയുമായി നേരെ ഡിട്രോയിറ്റ് നഗരത്തിലേയ്ക്കു തിരിച്ചു. അവിടെയുള്ള യന്ത്രശാലകളിൽ പരക്കെ അന്വേഷണം നടത്തിയാൽ, മകനെ കണ്ടുകിട്ടുമെന്ന് അച്ഛനറിയാമായിരുന്നു. ആ നിഗമനം തെറ്റിയില്ല. ഫുൾവർകമ്പനിയിൽവെച്ച് അദ്ദേഹം ഹെൻട്രിയെ കണ്ടുപിടിച്ചു.

മകനെ പുറത്തേയ്ക്കു വിളിച്ചിട്ട് അച്ഛൻ പറഞ്ഞു: “നീ എന്റെകൂടെ നാട്ടിലേയ്ക്കു പോരണം. നീ ഇപ്പോൾ സ്കൂളിൽപോയി പഠിക്കുകയാണ് വേണ്ടതു്. ഈ കമ്പനിപ്പണി പിന്നെയാവാം.”

“അച്ഛാ, എന്തോട് ക്ഷമിക്കുക. എനിക്ക് എഴുത്തും വായനയും കണക്കും മാത്രം പഠിച്ചുനടന്നാൽ പോരാ. യന്ത്രങ്ങളേപ്പറ്റി പഠിക്കുകയാണ് എന്റെ ജന്മോദ്ദേശ്യമെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നു. ഇക്കാര്യത്തിൽ എനിക്കുള്ള അഭിനിവേശം എത്ര അഗാധമാണെന്ന് അച്ഛൻ അറിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ...”

“എന്റെ കുഞ്ഞേ, ഈ യന്ത്രങ്ങളും അവയുടെ പണികളുമൊന്നും നിലനില്ക്കാൻ പോകുന്നില്ല. നമ്മുടെ കൃഷിപ്പണിയൊന്നുമാത്രമേ സ്ഥിരമൂല്യം ഉള്ളതായുള്ളൂ.”

“അച്ഛാ, കാലംമാറുന്നത് അങ്ങനേ അറിയുന്നില്ല. യന്ത്രങ്ങളുടെ ആവശ്യവും അവയുടെ പ്രവർത്തനവും മേൽക്കുമേൽ വർദ്ധിച്ചുവരികയാണ്. യന്ത്രങ്ങൾ മുഖേനയുണ്ടാകുന്ന സാധനങ്ങൾക്കുള്ള ഈടും വിലക്കുറവും നോക്കുക.”

“ച്ഛീ! ഈടിനേപ്പറ്റി പറയാതിരിക്കുകയാണ് ഭേദം. നമ്മുടെ ജെസ് മാർട്ടിൻ കൈകൊണ്ടു തുണന്ന ചെരിപ്പില്ലേ, അത്രയ്ക്ക് ഈടും ഉറപ്പുമുള്ള ഒരു പാർ ചെരിപ്പുണ്ടാക്കാൻ ഏതു യന്ത്രത്തിനാണ് സാധിക്കുക? കുഞ്ഞേ, ഈ മണ്ടത്തരമെല്ലാം തലയിൽനിന്നു കളയുക. കൈവേലകൾ നടത്താൻ യന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചു തുടങ്ങിയിട്ടുള്ളവർതന്നെ, കുറെ കഴിയുമ്പോൾ അവ വലിച്ചെറിയും. തേങ്ങും തുരുമ്പിച്ചും പോകുന്ന ഈ യന്ത്രങ്ങളെ എങ്ങനെ, എത്രനാൾ ആശ്രയിക്കാൻ കഴിയും?”

“അച്ഛാ, യന്ത്രങ്ങളുടെ കേടുപാടുകൾ പോക്കാനും, കൂടുതൽ ഉറപ്പും പ്രയോജനവുമുള്ള പുതിയ പുതിയ

യ യന്ത്രങ്ങളുണ്ടാകാനുമാണ് ജനങ്ങൾ പഠിക്കേണ്ടതു്. ഞാൻ, ഏതായാലും, ആ വഴിക്കൊന്നു് പരിശ്രമിക്കാൻ ഉറച്ചിരിക്കുകയാണ്. അതിൽനിന്നു് പിൻവാങ്ങാൻ എനിക്കു സാധ്യമല്ല.”

മകന്റെ ഈ പ്രതിഭാർദ്ധ്യം കണ്ടിട്ടു് വിലും ഫോൾഡു് പിന്നെ ന്യായവാദത്തിനൊന്നും ഒരുമ്പെട്ടില്ല. നിബ്ബന്ധിച്ചു വീട്ടിലേയ്ക്കു കൊണ്ടുപോന്നാലും ഹെൻറി വീണ്ടും ചാടിപ്പോകുമെന്നു് അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. “ആട്ടെ, നിന്റെ തലയിൽനിന്നു് ഈ യന്ത്രക്കമ്പം മാറുമ്പോൾ വീട്ടിലേയ്ക്കു് വന്നോളൂ. എന്നിട്ടു്, നമ്മുടെ പഴയ കൃഷ്ണിതന്നെ നടത്തി നമുക്കു ജീവിക്കാം”—ഇത്രയും പറഞ്ഞു് മകനു കൈകൊടുത്തു് വിലും ഫോൾഡു് ശോകമുകനായി നാട്ടിലേയ്ക്കു മടങ്ങി.

അദ്ധ്യായം--6

ആകാശത്തിൽ സൈപരവിഹാരംചെയ്യുന്ന ഒരു വാനമ്പാടിയുടെ ആനന്ദമില്ലേ, അതുപോലുള്ള ആനന്ദമാണ് ഹെൻട്രിക്ക് തന്റെ പുതിയ ജീവിതത്തിൽ അനുഭവപ്പെട്ടത്. പലതരം യന്ത്രങ്ങൾ ഒന്നിച്ചുകണ്ടപ്പോൾ തന്നെ, ആ പ്രയത്നശാലി പുളകംകൊള്ളുകയായി. ആ യന്ത്രങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം കണ്ടുമനസ്സിലാക്കുകയും, ചില ചെറിയ യന്ത്രങ്ങൾ സ്വയം നടത്തുകയും ചെയ്തു തുടങ്ങിയപ്പോൾ അവനുണ്ടായ സന്തോഷവും ഉത്സാഹവും എത്രയെന്ന് ഉറപ്പിച്ചുകൊള്ളുക.

ഹെൻട്രി രാവിലെ ആരമണിയ്ക്ക് എഴുന്നേല്ക്കും. ഏഴു മണിക്ക് യന്ത്രശാലയിലെത്തും. വൈകുന്നേരം ആരമണിക്കാണ് അവിടെനിന്നു പിരിയുക. ഉടനെ വാച്ച് റിപ്പയറിംഗ് ഷാപ്പിലെത്തണം. രാത്രി പതിനൊന്നുമണിവരെ അവിടെയും ഇടതടവില്ലാത്ത പണിതന്നെ. ഇതെല്ലാംകഴിഞ്ഞു താമസസ്ഥലത്തെത്തിയാൽ പിന്നെ വായനയായി. വായിക്കുന്നത് മിക്കവാറും യന്ത്രവിദ്യയേപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്ന മാസികകളായിരിക്കും. ആഴ്ചതോറും ക്ലേശിച്ചു മിച്ചംവരുത്തുന്ന പണമൊക്കെയാണ് ആ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ വാങ്ങുക. അവയിൽ കാണുന്ന പുതിയ പുതിയ യന്ത്രവിദ്യകൾ ശ്രദ്ധിച്ചു പഠിക്കുകയും, പാടുള്ളതെല്ലാം സ്വയം പരീക്ഷിച്ചുനോക്കുകയും ചെയ്യും.

കൃത്യസമയത്തു് ജോലിസ്ഥലത്തെത്താൻ ഹെൻ‌റിക്ക് എന്തൊരു നിഷ്ഠയായിരുന്നെന്നോ? യന്ത്രങ്ങൾ തേച്ചുതുടച്ചു എപ്പോഴും മിനുസപ്പെടുത്തിവയ്ക്കാനും അവൻ വലിയ ഉത്സാഹമായിരുന്നു. ആ യന്ത്രശാലയിൽ നടക്കുന്ന ഏതു ജോലിയിലും ഹെൻ‌റിയുടെ കണ്ണെത്തും. ചില ജോലികൾ കൂടുതൽ എളുപ്പത്തിൽ ചെയ്യാൻ മാർഗ്ഗമില്ല എന്നു് ആ ബുദ്ധിശാലി ഇരുന്നു ചിന്തിക്കും. അവസരം കിട്ടിയാൽ, അതു് പ്രയോഗത്തിൽ വരുത്തിക്കാണിക്കുകയും ചെയ്യും. പ്രയാസമുള്ള ജോലികൾ പലതിനും ഹെൻ‌റിയുടെ സഹായം തേടുകയെന്നതു്, ആ കമ്പനിയിൽ ക്രമേണ ഒരു പതിവായിത്തീർന്നു. അതു പോലെതന്നെ, മുടങ്ങിക്കിടക്കുന്ന ജോലികൾ ചെയ്തു തീർക്കുന്നതിനും അടിയന്തിരജോലികൾ നടത്തിക്കൊടുക്കുന്നതിനും അധികാരികൾ പലപ്പോഴും ഹെൻ‌റിയെ ചുമതലപ്പെടുത്തുകയുമായി. സമർത്ഥനായ ആ കൊച്ചു തൊഴിലാളിയുടെ കൂലി, കമ്പനിക്കാർ അതിനകം സ്വല്പം വർദ്ധിപ്പിച്ചുവെന്നുള്ള ഒരു വിശേഷംകൂടി ഇടയ്ക്കു പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ. ആഴ്ചതോറും രണ്ടര ഡോളറായിരുന്ന കൂലി മൂന്നു ഡോളറായെന്നു മാത്രം.

ആ കമ്പനിവക ജോലിയിൽ കൂടുതലായി ഇടപെടു തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഹെൻ‌റി ഒരു കാര്യം മനസ്സിലാക്കി. ശരിയായ മേൽനോട്ടവും വിദഗ്ദ്ധോപദേശവും ഇല്ലായ്മയാൽ പണിയിൽ ചില കോട്ടങ്ങളും, കമ്പനിക്കു പല നഷ്ടങ്ങളും വരുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതായിരുന്നു ആ വസ്തുത. മാനേജ്മെന്റിനെ സംബന്ധിക്കുന്ന അക്കാമ്പുത്തിൽ, ഏ

തായാലും, ഫെൻഡി അധികം തലയിടാൻ പോയില്ല തന്നെ ഏല്പിക്കുന്ന എന്തു ജോലിയും ആത്മാർത്ഥമായ ചെയ്യുക, പുതുതായി പഠിക്കാവുന്നതെല്ലാം പഠിക്കുക— ഇതായിരുന്നു ഫെൻഡിയുടെ പോക്ക്. അവൻ സ്വതസ്സമാസമേ അവിടെ തങ്ങിയുള്ളവങ്കിലും, ആ യന്ത്രശാലയിൽനിന്ന് നേടാവുന്ന പരിശീലനമത്രയും അതിനകം നേടുകതന്നെ ചെയ്തു.

നാവികയന്ത്രങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്ന ഒരു കമ്പനിയേക്കാണ് ഫെൻഡി പിന്നെ കാൽവെച്ചത്. Dry Dock Engine Company എന്നത്രേ ആ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര്. അവിടെ പല ചെറുപ്പക്കാരും പരിശീലനം നടത്തുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഫെൻഡിയെ അവർക്കു വളരെ ഇഷ്ടമായി. പക്ഷേ, ആ യുവാക്കൾ പലേ വനോദങ്ങൾക്കായി പണം ധൂർത്തിച്ചുകളയുന്ന പ്രകൃതക്കാരണെന്നു കണ്ടപ്പോൾ, അവരുമായുള്ള പെരുമാറ്റത്തിൽ സ്വല്പം കരുതൽ വേണമെന്ന് നമ്മുടെ കഥാകൃത്തുക്കൾ നിശ്ചയിച്ചു. പുതിയ ജോലിയിൽ ഫെൻഡിക്കു അഞ്ചു ഡോളർ വീതം പ്രതിഫലം കിട്ടിത്തുടങ്ങി. അതോടെ, 'മറ്റു പരിശ്രമങ്ങൾക്കു' കൂടുതൽ സമയമുണ്ടാകാൻവേണ്ടി, വാച്ച് റിപ്പയറിംഗ് ജോലി വേണ്ടെന്നു വെച്ചു.

ഫെൻഡി, ആയിടയ്ക്കു, മൂന്നു ഡോളർ കൊടുത്തു ഒരു പുതിയ വാച്ചു വാങ്ങുകയുണ്ടായി. ഒന്നിലധികം ഉദ്യോഗത്തോടുകൂടിയായിരുന്നു ഈ കച്ചവടം. ഫെൻഡി ആ ഫലികാരം അഴിച്ചു അതിന്റെ സാധനങ്ങളെല്ലാം

മേശപ്പുറത്തു നിരത്തിവെച്ചു. എന്നിട്ട്, അത്തരം ഒരു വാച്ചുണ്ടാക്കുവാൻ എന്തു ചിലവു വരുമെന്ന് കണക്കുകൂട്ടിനോക്കി. ആകെശ്രുടി ആ വാച്ചിന്റെ നിർമ്മാണത്തിന്, അതിന്റെ വിലയുടെ കാൽഭാഗംപോലും ചിലവു വരികയില്ലെന്നു കണക്കുകൊണ്ടു തെളിഞ്ഞു. ഒന്നുകിൽ, നിർമ്മാതാക്കൾ അമിതമായ ലാഭം എടുക്കുന്നു, അല്ലെങ്കിൽ നിർമ്മാണരീതിയുടെ മോശംകൊണ്ട് അവർ കൂടുതൽ ചിലവു വഹിക്കേണ്ടിവരുന്നു— ഇങ്ങനെയൊരു നിഗമനത്തിലാണ് ഫെൻഡി എത്തിച്ചേർന്നത്.

അടുത്തൊരു ദിവസം ഏതാനും ചങ്ങാതിമാർ തന്നെ സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ, ഫെൻഡി ആ ഘടികാരം വീണ്ടും അഴിച്ചു അതിന്റെ ഘടകങ്ങളെല്ലാം മേശപ്പുറത്തു നിരത്തിയിട്ടു.

“ഇതെന്തൊരു കമ്പമാണ്? വാച്ചുകൊണ്ട് ഇങ്ങനെ കളിക്കാൻ തുടങ്ങിയാലോ?”—ഒരു കൂട്ടുകാരൻ ചോദിച്ചു.

“ഇതു കളിയല്ല കാര്യംതന്നെയാണ്. ഒരു വാച്ചു കമ്പനി തുടങ്ങിയാലെന്തെന്ന് ഞാൻ ചിന്തിക്കുകയായിരുന്നു.”—ഫെൻഡിയുടെ മറുപടി.

“വാച്ചുകമ്പനി തുടങ്ങുകയോ? എങ്ങനെ കിട്ടി ഈ ആശയം?”— എല്ലാവരുംകൂടി ഒരു കൂട്ടച്ചോദ്യം.

“അതോ, പറയാം: ഞാൻ മൂന്നു ഡോളർ—മൂന്നു രൂപെന്റ്—കൊടുത്താണ് ഈ വാച്ചു വാങ്ങിയതു്. ഇതിന്റെ നിർമ്മാണത്തിന് ആകപ്പാടെ അമ്പതു സെന്റിലധികം ചിലവു വരികയില്ലെന്നു ഞാൻ തെളിയിക്കാം.

“ആട്ടെ, ഫെൻട്രി, അമ്പതു” സെന്റുന്നാൽ ഇതു പോലൊരു വാച്ചുണ്ടാക്കിത്തരാമോ?”— ഒരു ചങ്ങാത്ത് കടന്നു ചോദിച്ചു.

“ഒരു വാച്ചുമാത്രം ഉണ്ടാക്കുന്ന കാര്യമല്ല ഞാൻ ചിന്തിക്കുന്നത്. ആയിരക്കണക്കിന് വാച്ചുകൾ ഒന്ന് വെച്ചുണ്ടാക്കണം. വാച്ചിന്റെ സർവ്വസാധനങ്ങൾക്കും വെച്ചേറെ അച്ചുകളുണ്ടാക്കി, അവയെല്ലാം മേത്തരം യന്ത്രങ്ങളിൽ വാൽക്കുകയും. അങ്ങനെ ചെയ്യുമ്പോൾ പ്രയത്നച്ചിലവു കുറയും; നിർമ്മാണത്തിനുപയോഗിക്കുന്ന പദാർത്ഥങ്ങളൊന്നും പാഴായിപ്പോകയില്ല; ഓരോ വാച്ചും കുറഞ്ഞ വിലയ്ക്കു വിലക്കും; ടൈലാവർക്കുതന്നെ വാച്ചു വാങ്ങി ഉപയോഗിക്കാനിടവരികയും ചെയ്യും.”

“പ്രയത്നച്ചിലവു കുറയുമെന്നു പറഞ്ഞല്ലോ, അതെങ്ങനെയാണു്?”—വേറൊരു സ്റ്റേഫിതൻ ചോദിച്ചു.

നിർമ്മാണത്തിനു് യന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ജോലിക്കാർക്കു് സമയം ലാഭിക്കാൻ കഴിയും. പണിക്കോപ്പുകൾ തിരഞ്ഞുപിടിക്കാൻതന്നെ ജോലിക്കാർ എത്രയെത്ര സമയം പതിവായി നഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടെന്നു ചിന്തിച്ചുനോക്കുക. പ്രയത്നത്തിലുണ്ടാകുന്ന സമയലാഭം കൂടുതൽ ഉല്പാദനത്തിനും, കൂടുതൽ ഉല്പാദനം സാധനത്തിന്റെ വിലക്കുറവിനും കാരണമാകും.”

ഇത്രയും പറഞ്ഞു് ഫെൻട്രി കടലാസ്സും പെൻസിലും എടുത്തു്, നേരത്തെ ചിന്തിച്ചുവെച്ചിരുന്ന കണക്കുകൾ വിശദമായി കുറിച്ച് സ്റ്റേഫിതന്മാരെ ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തുകയായി. ആ കണക്കുകളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ,

ഹെൻരി തന്റെ വാദം ഇങ്ങനെ തുടർന്നു: “ദിവസംപ്രതി രണ്ടായിരം വാച്ചുകൾ നിർമ്മിക്കാമെന്നും, ഓരോ വാച്ചിനും മുപ്പത്തേഴു സെന്റമാത്രമേ ചിലവു വരികയുള്ളുവെന്നും നാം കണ്ടുവല്ലോ. ആ സ്ഥിതിയ്ക്കു് ഓരോ വാച്ചും അമ്പതു് സെന്റിനു് വിലക്കും. എങ്കിൽത്തന്നെ, കമ്പ്നിക്ക് സകല ചിലവും കഴിച്ചു് ദിവസേന 250 ഡോളർ ലാഭം കിട്ടും.”

“കണക്കെല്ലാം ശരി. എന്നാൽ ഒരു വാച്ചു് അമ്പതു് സെന്റിനു വിലക്കുകയെന്ന വിസ്തൃിതം വേണമോ? രണ്ടു ഡോളറെങ്കിലും വില ഈടാക്കരുതോ? അങ്ങനെ ചെയ്താൽ എന്താണു് വിരോധം?”— ഒരു കൊതിയറ ചോദിച്ചു.

ഹെൻരിയുടെ ഭാവം മാറി. ആ യുവാവു് ദ്രവസ്വരത്തിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “വ്യവസായത്തിൽ അമതലാഭം എടുക്കുന്ന ശീലമാണു് നമ്മുടെ രാജ്യത്തിനുള്ള ഏറ്റവും വലിയ ശാപം. ഒരു വ്യവസായി ആദ്യമായ നോക്കേണ്ടതു് പണമല്ല, ജനസേവനമാണു്. ഞാൻ ഒരു വ്യവസായം തുടങ്ങുകയാണെങ്കിൽ, ജനങ്ങളുടെ ആശം ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ ചിലവിൽ നിർവ്വഹിച്ചുകൊടുക്കുവാനായിരിക്കും എന്റെ ശ്രമം. സാധനനിർമ്മാണത്തനു് ഞാൻ നല്ല ഈടുള്ള പദാർത്ഥങ്ങൾ മാത്രം ഉപയോഗിച്ചു് ജനങ്ങളുടെ വിശ്വാസം ആജ്ജിക്കും; നിർമ്മാണച്ചിലവു് അങ്ങേയറ്റം നിയന്ത്രിക്കും; ഉല്പാദനം പരാമവധി വർദ്ധിപ്പിക്കും; സാധനങ്ങൾ കഴിയുന്നത്ര കുറഞ്ഞ വിലയ്ക്കു വിലക്കും; അപ്പോൾ സാധനങ്ങൾ കൂടുതൽകൂ

തലായി ചിലവാകും. അങ്ങനെ, ന്യായമായ മാറ്റത്തിലൂടെ എനിക്ക് നല്ല ലാഭം കിട്ടുകയും ചെയ്യും.”

“ഹെൻറി, നിങ്ങളേപ്പോലുള്ള ഒരു മരമണ്ടനെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല.” — മുൻപറഞ്ഞ പണക്കൊതിയൻ പിന്നെയും തലപൊക്കി. “വാസ്തവം പറഞ്ഞാൽ, പണം വാരിക്കോരിക്കൂട്ടാവുന്ന ഒരു വ്യവസായമാണ് നിങ്ങൾ കണ്ടുപിടിച്ചത്. പക്ഷേ, അതിന്റെ ഫലമെടുക്കാൻ നിങ്ങൾക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ഒരു വാച്ചിന് രണ്ടു ഡോളർ വില നിശ്ചയിച്ചാൽ, ആരെന്തു് ആക്ഷേപമാണ് പറയുക? വ്യവസായത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം പണം ഉണ്ടാക്കുകയാണ്; അല്ലാതെ ജനസേവനവുമല്ല, ഒരു മണ്ണാങ്കട്ടയുമല്ല.”

ഹെൻറി വിട്ടില്ല. “സ്നേഹിതന്മാരെ, നിങ്ങൾ എന്തൊക്കെപ്പറഞ്ഞാലും കൊള്ളാം, എന്റെ ആദർശം ശരിയാണെന്ന് എനിക്ക് ബോദ്ധ്യമുണ്ട്. ജനസേവനംതന്നെയായിരിക്കണം, ഏതു കണ്ടുപിടുത്തത്തിന്റേയും ഏതു വ്യവസായത്തിന്റേയും പരമലക്ഷ്യം. പണത്തിനുവേണ്ടി മാത്രമുള്ള ഒരു വ്യവസായവും വിജയിക്കുവാൻ പോകുന്നില്ല; തല്ക്കാലം വിജയിച്ചാലും, ആ വിജയം അധികം നീണ്ടുനില്ക്കാൻ പ്രയാസം. സേവനസന്നദ്ധതയും സത്യസന്ധതയുമുള്ള ഒരു വ്യവസായിക്കു മാത്രമേ ശാശ്വതമായ വിജയം ഉണ്ടാകയുള്ളൂ.”

അപ്പോൾ, വേറൊരു ചങ്ങാതി പറഞ്ഞു: “എന്റെ ഹെൻറി, നിങ്ങൾ പറയുന്ന ഈ ജനസേവനശീലവും സത്യസന്ധതയുമാണ് ലോകത്തിൽ ഒരു വ്യ

വസായിക്കും പണമുണ്ടാക്കാൻ സാധ്യമാവില്ല. നിങ്ങളേപ്പോലുള്ളവർ വ്യവസായത്തിനു പകരം സന്യാസം തുടങ്ങുകയാണ് ഭേദം.”

എല്ലാവരും പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. ഹെൻ‌റിഫോഡ് കലുങ്ങിയില്ല. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: “ചിരിക്കുന്നവർ ചിരിച്ചുകൊള്ളുക. ഒരു ദിവസം ഞാൻ, ഏതായാലും, ഒരു വ്യവസായശാല സ്വന്തമായി നടത്തും. അവിടെ സാധനങ്ങൾ ആയിരക്കണക്കിന് നിർമ്മിച്ച് ആദായവിലയ്ക്കു വില്ക്കും. സാധാരണക്കാരനായും അവ വാങ്ങും. നല്ലനല്ലയന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് ഓരോ സാധനവും ആയിരമായിരക്കണക്കിനുണ്ടാക്കി ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ വിലയ്ക്കു വില്ക്കുന്നത് മഹത്തായ ഒരു രാജ്യസേവനവും ജനസേവനവുമാണെന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.”

ഹെൻ‌റിയുടെ മേശപ്പുറത്ത് അഴിച്ചുവിതറിയിരുന്ന വാച്ചിന്റെ കഷണങ്ങളൊന്നും അപ്പോൾ അവിടെ കണ്ടില്ല. ഈ സംവാദത്തിനിടയ്ക്ക് ഹെൻ‌റി അവ പതുക്കെപ്പതുക്കെ കൂട്ടിയിണക്കി, വാച്ച് പൂർണ്ണസ്ഥിതിയിലാക്കിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. “എടാ കേമാ” എന്ന് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഒരു ചങ്ങാതി ആ വാച്ചെടുത്ത് കാതിലേയ്ക്കു അടുപ്പിച്ചു. അതിന്റെ ‘ടികു ടികു’ ശബ്ദം മാറി മാറിക്കേട്ടുകൊണ്ടാണ് ചങ്ങാതിമാർ പിരിഞ്ഞത്.

അദ്ധ്യായം-7

നിവികയന്ത്രങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്ന ആ കമ്പനിയിലെ പരിശീലനക്കാലം സാധാരണയായി മൂന്നു കൊല്ലമാണ്. പക്ഷേ, അവിടെനിന്ന് പഠിക്കാവുന്നതെല്ലാം ഫെൻഡി ആ കാലാവധിക്കു മുമ്പുതന്നെ പഠിച്ചു മറ്റൊരു ജോലിയിലേയ്ക്കു തിരിയുകയായി. ആവിധ്യന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചു റോഡുപണിയും മറ്റും നടത്തിക്കൊടുക്കുന്ന ഒരു സ്ഥാപനത്തിലെ മേൽനോട്ടക്കാരനായിട്ടാണ് ഫെൻഡി അപ്പോൾ നിയമിതനായത്. ആവിധ്യയുടെ ശക്തിയേയും, അതുകൊണ്ടു നടത്തുന്ന യന്ത്രശക്തിങ്ങളേയുംപറ്റി പഠിക്കുവാൻ ഫെൻഡിക്കു പണ്ടേ ഭ്രമമായിരുന്നുവല്ലോ. അക്കാലത്തിൽ കൂടുതൽ പരിചയം നേടുന്നതിനു് ഈ പുതിയ ഉദ്യോഗം വളരെ ഉപകരിച്ചു.

ഒരു ദിവസം ഫെൻഡി ജോലികഴിഞ്ഞു വാസസ്ഥലത്തെത്തിയപ്പോൾ, മേശപ്പുറത്തു് ഒരു കത്തു കിടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. വീട്ടിൽനിന്നു് മാർഗറൈറ്റ് അയച്ച ഒരു നീണ്ട എഴുത്തായിരുന്നു അതു്. ആകസ്മികമായി ഒരു അപകടം പറ്റി അച്ഛൻ കിടപ്പിലാണെന്നും, അനജനും തീരെ സുഖമില്ലെന്നും, കൃഷിപ്പണിയും മറ്റും ശരിയ്ക്കു് നടക്കാതെ ഗൃഹകാർത്തൃക്കൾ വല്ലാതെ കഴുത്തിരിരിക്കുകയാണെന്നും, അതുകൊണ്ടു് ഫെൻഡി ഉടനെ തിരിച്ചെത്തണമെന്നുമായിരുന്നു കത്തിന്റെ സാരം.

എന്ത്, യന്ത്രപരിശീലനം നിർത്തിവെച്ച് വീട്ടിലേയ്ക്കു മടങ്ങണമെന്നോ? എങ്ങനെ മടങ്ങും? എങ്ങനെ മടങ്ങാതിരിക്കും? ഫെൻഡി വിഷമത്തിലായി. കാര്യത്തിന്റെ എല്ലാ വശങ്ങളും ഗാഢമായി ആലോചിച്ചിട്ട്, ഒടുവിൽ, വീട്ടിലേയ്ക്കു തിരിക്കാൻതന്നെ ആ യുവാവ് തീരുമാനിച്ചു.

യന്ത്രപ്പണിയിലുള്ള കമ്പംകഴിഞ്ഞു മകൻ മടങ്ങിയെത്തിയതിൽ അച്ഛൻ സന്തോഷമായി. ഫെൻഡി ഉടനെ കൃഷിപ്പണിയിലേയ്ക്കു പ്രവേശിച്ചു. നാട്ടുകാരും കരുതി, യന്ത്രജോലി മടുത്തിട്ടാണ് വിലും ഫോഡിന്റെ പുത്രൻ മടങ്ങിപ്പോന്നതെന്ന്. എന്നാൽ കൃഷിപ്പണിയും യന്ത്രവിദ്യയും നന്നിച്ചിരിക്കാനുള്ള ഒരു യത്നത്തിനാണ് ഫെൻഡി പിന്നെ ഒരുമ്പെട്ടത്. പുതിയ പുതിയ പണിക്കോപ്പകളും യന്ത്രസാമഗ്രികളും ശേഖരിച്ച് ആ യുവാവ് തന്റെ പഴയ പണിപ്പുരയൊന്നു പരിഷ്കരിച്ചു. കുട്ടിക്കാലത്തു താൻ ആശ്രയിച്ചിരുന്ന പ്രാകൃതങ്ങളായ ചില ഉപകരണങ്ങൾ വീണ്ടും കണ്ടുപോൾ ഫെൻഡിക്ക് ചിരിക്കാൻ ധാരാളം വകയുണ്ടായിരുന്നുതാനും.

നിലം താനേ ഉഴുന്നതിന് പറ്റിയ ഒരു യന്ത്രം കണ്ടുപിടിക്കാനായിരുന്നു ഫെൻഡിയുടെ ആദ്യത്തെ ഉദ്യമം. കുതിരകളെ പൂട്ടിയാണ് അക്കാലം ഉഴവു നടത്തിയിരുന്നത്. ആണ്ടിൽ ഒരു പ്രത്യേകഘട്ടത്തിൽ മാത്രം വരുന്ന ഉഴവുജോലിക്കുവേണ്ടി ആണ്ടുവട്ടം മുഴുവനും ഒട്ടുവളരെ കുതിരകളെ തീറ്റിപ്പോരുന്നത് എത്രയോ

വ്യയഹേതുകമാണെന്നു് ഹെൻറി മനസ്സിലാക്കി. യന്ത്രങ്ങൾക്കാണെങ്കിൽ, പണിയെടുക്കുന്ന കാലത്തല്ലേ ഭക്ഷണം വേണ്ടൂ,— അതും, കുറേ വിറകും വെള്ളവും മാത്രം! കുതിരകൾ വളരെ ദിവസംകൊണ്ടു ചെയ്യുന്ന ജോലി, ഒരു യന്ത്രംമൂലം വളരെ ചുരുങ്ങിയ സമയത്തിനകം നടത്തുകയും ചെയ്യാം. ഇതൊക്കെയായിരുന്നു ഹെൻറിയുടെ യുക്തി.

പരീക്ഷണാത്മകം ഒരു ഉഴവുയന്ത്രം ഉണ്ടാക്കാനുള്ള ജോലിയാരംഭിച്ചുകഴിഞ്ഞു. അതിലേയ്ക്കു് അത്യാവശ്യം വേണ്ട ചില സാമഗ്രികൾമാത്രം ഹെൻറി പുതുതായി ശേഖരിച്ചു; മറ്റുപലതും പണിപ്പുരയിൽനിന്നു കണ്ടെടുത്ത പഴയ സാധനങ്ങൾതന്നെ. വലിയ മുതൽമുടക്കു കൂടാതെ പ്രാരംഭപരീക്ഷണം നടത്താനായിരുന്നു ഹെൻറിയുടെ വട്ടം. അങ്ങനെ ചെയ്തിട്ടാണല്ലോ ഓരോ കുറവും കുറവും പരിഹരിച്ചു് ഒരു കണ്ടുപിടുത്തം പുത്തിയാക്കുക. ഹെൻറി പരീക്ഷണാത്മകം നിർമ്മിച്ച ആ യന്ത്രം, ഏതായാലും, പലരുടേയും ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിച്ചു. അതു് ആദ്യമായി നടത്തിനോക്കിയ ദിവസം പാടത്തു് എന്തു് ആരംഭിച്ചിരുന്നതെന്നോ? ഹെൻറിയുടെ അച്ഛനും സഹോദരിയും അവിടെ നേരത്തേ എത്തിയിരുന്നു. കൂട്ടത്തിൽ ചില കസ്യതിക്കാർ പതുക്കെപ്പറഞ്ഞു, ആ ഉഴവുയന്ത്രം കുതിരകളേക്കാണ്ടുതന്നെ കെട്ടിവലിപ്പിക്കേണ്ടിവരുമെന്നു്. ഹെൻറിയുടെ പഴയ ചങ്ങാതിയായ “മിസ്റ്റർ ആവി”യുടെ ശക്തിയുണ്ടോ അവർ അറിയുന്നു?

ബോയിലിൽനിന്ന് ആവി തുറന്നുവിട്ടതോടെ, യന്ത്രത്തിന്റെ സിലിണ്ടറിനോടു ബന്ധപ്പെട്ടുനിന്നിരുന്ന ചാമ്പുഭണ്ഡ് ചലിച്ചുതുടങ്ങി. ആ ചലനത്തിന്റെ പ്രതിഫലനം വഴിക്കുവഴി പകർന്ന് യന്ത്രത്തിന്റെ ചക്രങ്ങളിലെത്തി. യന്ത്രം അതാ, നിലം ഉഴുതുമറിച്ചുകൊണ്ട് ഒരോട്ടം! പക്ഷേ, സ്വല്പം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അത് പെട്ടെന്നു നിലച്ചുപോയി! “ആവിയുടെ ശക്തി കുറഞ്ഞിട്ടാണ്, മററാന്നുകൊണ്ടുമാത്രം എന്ന് ഫെൻഡി വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. പക്ഷേ, അച്ഛൻ വിട്ടില്ല. “ഞാൻ പറയാറില്ലേ, യന്ത്രങ്ങളെ ആശ്രയിക്കാൻ പാടില്ലെന്നു”. കണ്ടോ, കുറച്ചുദൂരം ചെന്നപ്പോൾ യന്ത്രം അതിന്റെ സ്വഭാവം കാണിച്ചതു?”

അപ്പോൾ ഫെൻഡി പറഞ്ഞു: “ഇത്രയും ദൂരമെങ്കിലും ഓടിയത് ഈ പരീക്ഷണത്തിന് ഒരു വിജയംതന്നെയാണ്. ഇനിയങ്ങോട്ടുള്ള പരീക്ഷണം കൂടുതൽ കൂടുതൽ വിജയകരമാകുമെന്നും, ഞാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ദൂരത്തിലും വേഗത്തിലും ഇമ്മാതിരി യന്ത്രങ്ങൾ ഓടിക്കാൻ സാധിക്കുമെന്നും ഇന്നത്തെ അനുഭവംകൊണ്ട് എനിക്കു ബോദ്ധ്യംവന്നിരിക്കുന്നു.” — അവിടെ കൂടിയിരുന്നവരിൽ ചിലർക്കെങ്കിലും തോന്നി, ആ യുവാവ് ഒരു കാലത്തു നല്ലൊരു യന്ത്രനിർമ്മാതാവായിത്തീരുമെന്നു്.

ഓരോ പരീക്ഷണത്തിലും നേരിടുന്ന പരാജയത്തിന് പരിഹാരംതേടിക്കൊണ്ട് ഫെൻഡി തന്റെ പരിശ്രമം തുടർന്നു. വെള്ളം തിളപ്പിച്ചെടുക്കുന്ന ആവികൊണ്ടുമാത്രം യന്ത്രങ്ങൾ നടത്താമെന്നുവെച്ചാൽ പന്തിയാ

വില്ലെന്ന് മേല്പറഞ്ഞ പരീക്ഷണംമൂലം ഏതാണ്ട് വ
 കതമായി. പെട്രോൾഎണ്ണ ഉപയോഗിച്ചു അതിര
 നിന്നു സംഭരിക്കുന്ന ഗ്യാസുകൊണ്ട് നടത്താവുന്ന ഒരു
 മാതിരി യന്ത്രം ഓട്ടോ എൻജിനപേരായ ഒരു ജർമ്മൻകാരൻ
 കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഏതോ ഒരു മാസികയിൽ ക
 റേ മുഖ്യ വായിച്ചിരുന്നത് ഹെൻരിയുടെ ഓർമ്മയിൽ
 വന്നു. അമ്മാതിരി യന്ത്രം ഒന്നഴിച്ചുനന്നാക്കാൻ തരപ്പെ
 ടെങ്കിൽകൊള്ളാമെന്നായി, പുള്ളിക്കാരന്റെ പിന്നത്തെ
 മനോരമം. ഏതു മാതിരി യന്ത്രവും ഒരു വട്ടം കാണുക
 യോ കൈപ്പെരുമാറ്റംനടത്തുകയോ ചെയ്താൽ, പി
 ന്ന അതും അതിനപ്പുറവും കണ്ടുപിടിക്കാനും കൊണ്ടു
 നടക്കാനുമുള്ള ഒരു വൈഭവം ഹെൻരി ഫോഡിന് വി
 ശേഷാലുണ്ടായിരുന്നു.

അദ്ധ്യായം-8

മിർഗരേററു ഒരു ദിവസം ഇങ്ങനെയൊരു പരാതി പറഞ്ഞു: “പള്ളിയിൽനിന്നു പുറത്തിറങ്ങിയപ്പോൾ ഹെൻറി പാഞ്ഞിട്ടു പോന്നുകളഞ്ഞു, അല്ലേ? ആ പെൺകുട്ടികൾ പലരും പരിചയപ്പെടാൻ കാത്തുനില്ക്കുകയായിരുന്നു. ഇങ്ങനെയുണ്ടോ, ഒരു ഉപചാരമില്ലായ്മ?”

“ആർ, പെൺകുട്ടികളോ? ആ തത്തച്ചണ്ടികളുടെ ചിലയ്ക്കലും കേട്ടുനില്ക്കാൻ എനിക്കു നേരമില്ല.”—ഹെൻറി കണക്കിനു മറുപടികൊടുത്തു.

സഹോദരന്റെ വിവാഹം നടന്നുകാണാൻ മാർഗരേററിനു വലിയ മോഹമായിരുന്നു. പക്ഷെ, വിവാഹക്കാര്യം വല്ലതും പറഞ്ഞുതുടങ്ങിയാൽ ഹെൻറി അപ്പോഴേ തെറ്റും — അതായിരുന്നു പതിവ്. ഒടുവിൽ, സഹോദരിയുടെ കടുംപിടുത്തംകൊണ്ടാണെന്നുതന്നെ പറയാം, ഹെൻറി തന്റെ ജീവിതസഖിയായി ഒരുവളെ തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ക്ലാർ ബ്രയൻഡ് എന്നായിരുന്നു ആ യുവതിയുടെ പേര്. കഴിച്ചിലിന്നു സാമാന്യം വകയുള്ള ഒരു കർഷകകുടുംബത്തിലെ അംഗമായിരുന്നു ക്ലാർ. സൗന്ദര്യവും സൗശീല്യവും തെറിഞ്ഞിരുന്ന ഒരു യുവതി!

മകൻ വിവാഹംചെയ്ത് നാട്ടിൽത്തന്നെ കഴിച്ചുകൂട്ടുമെന്നു കണ്ടപ്പോൾ, വിലും ഫോർഡ് വളരെ സന്തോഷിച്ചു. അദ്ദേഹം ഉടനെ കറേ ഫ്രമി ഹെൻറിക്കു സപ്തം

മായി വിട്ടുകൊടുക്കുകയും, ഒരു പുതിയ വീട് പണിയിക്കാൻവേണ്ട നിദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയുംചെയ്തു. തനിക്കു കിട്ടിയ കൃഷിസ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നുതന്നെ കുറേ മരങ്ങൾ മുറിച്ചിച്ച്, നല്ല സൗകര്യമുള്ള ഒരു സ്ഥാനത്തു് ഹെൻറി എത്രയും ഭംഗിയായി ഒരു കെട്ടിടം പണികഴിപ്പിച്ചു. ശീലുകലാപരമായി ചില പൊടിക്കൈകളും ഹെൻറി ആ ഭവനനിർമ്മാണത്തിൽ പ്രയോഗിക്കുകയുണ്ടായി. അടുക്കളയ്ക്കുള്ളിൽത്തന്നെ വെള്ളം കിട്ടാൻ തക്കവണ്ണം കുഴലിണക്കിയതും മറ്റും അന്നത്തെ സ്ഥിതിയ്ക്കു് വലിയ കാര്യങ്ങളായിരുന്നു.

വിവാഹം കഴിഞ്ഞു് ഹെൻറിയും ഭാര്യയും പുതിയ ഗൃഹത്തിൽ താമസമാക്കി. ക്ലാരയ്ക്കു് ആ ഭവനവും പരിസരങ്ങളും നന്നേപ്പിടിച്ചു. നവദമ്പതികളുടെ ജീവിതം സുഖമായങ്ങനെ നീങ്ങിത്തുടങ്ങി. ഹെൻറി കൃഷിപ്പണിയിലും യന്ത്രവേലയിലും ഒന്നിച്ചുതന്നെ ശ്രദ്ധപതിപ്പിച്ചു; ക്ലാര മുഖ്യമായി ഗൃഹജോലികളിലും, വീടും വീട്ടുസാമാനങ്ങളും വൃത്തിയാക്കിവയ്ക്കാനും, ആഹാരത്തിനുവേണ്ട പദാർത്ഥങ്ങൾ പാകംപോലെ ശേഖരിച്ചു സൂക്ഷിക്കാനും, തയ്യൽ മുതലായ കൈവേലകൾ നടത്താനും ആ പെൺകൊടിക്കു് എന്തൊരു പാടവമായിരുന്നെന്നോ? കൃഷിപ്പണിയിൽ ഹെൻറി പല പുതിയ ചിട്ടകളും മറകളും ഏപ്പെടുത്തിയതിന്റെ ഫലമായി കൂടുതൽ വിളവു് കിട്ടിത്തുടങ്ങിയതും ആ കൊച്ചുകുടുംബത്തിന്റെ ഐശ്വര്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയായി.

ഒരു ദിവസം അത്താഴം കഴിഞ്ഞു്, ഭാര്യയും ഭർത്താ

വും ഒരു മേശവിളക്കിന്നരികേ ഇരിപ്പുറപ്പിച്ചു. യന്ത്ര വിദ്യയേപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്ന ചില മാസികകളുടെ പുതിയ ലക്കങ്ങൾ പരിശോധിക്കുവാനായിരുന്നു ഹെൻ റിയുടെ വട്ടം. ക്ലാർയാകട്ടെ, നേരത്തേ തുടങ്ങിവെച്ചിരുന്ന ഒരു തയ്യൽജോലി പൂർത്തിയാക്കാനുള്ള ഉത്സാഹത്തിലായിരുന്നു.

മാസികകൾ തിരിച്ചും മറിച്ചും നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഹെൻറി പെട്ടെന്നു പറഞ്ഞു: “ശരി; അങ്ങനെയൊരു കണ്ടുപിടുത്തത്തിന് സാധ്യത ഉണ്ടെന്നായല്ലോ.”

“എന്തു കണ്ടുപിടുത്തമാണാവോ?” — സൂചിമുനയിൽനിന്ന് കണ്ണുടക്കാതെ ക്ലാർ ചോദിച്ചു.

“കുതിരകളുടെ സഹായംകൂടാതെ താനേ ഓടിക്കാവുന്ന ഒരു വണ്ടി. ഹാ! അങ്ങനെയൊരു വണ്ടി കണ്ടുപിടിക്കണമെന്നായിരുന്നു എൻ്റെയും മോഹം. അത് സാധ്യമാണെന്ന് ഇപ്പോൾ ഒരു ഫ്രഞ്ചുശാസ്ത്രജ്ഞൻ തെളിയിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇനി, എൻ്റെ പരീക്ഷണങ്ങൾ തുടർന്നുനടത്താതെ തരമില്ല.”

ഹെൻറി കാര്യമായിത്തന്നെയാണ് സംസാരിക്കുന്നതെന്ന് ക്ലാർയ്ക്കു മനസ്സിലായി. അവൾ പറഞ്ഞു: “അമ്മാതിരി കണ്ടുപിടുത്തങ്ങളേച്ചൊല്ലി നമ്മൾ ഇനി അത്ര ക്ലേശിക്കേണ്ട കാര്യമില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. നമുക്കു സുഖമായിക്കഴിയാൻ വേണ്ടതെല്ലാം ഇപ്പോഴുണ്ട്.”

“നമ്മുടെ കാര്യം മാത്രമല്ല എൻ്റെ ചിന്താവിഷയം. താനേ ഓടിക്കാവുന്ന ആ വണ്ടിയില്ലേ, അത് ശരി

യാംവണ്ണം നടപ്പിൽവരുത്തിയാൽ ലോകത്തിന് അതു കൊണ്ടു വലിയ ഉപകാരമുണ്ടാവും. ഞാൻ യന്ത്രപരിശീലനം നിർത്തി നാട്ടിലേയ്ക്കുപോന്നതു് അബദ്ധമായി. ഇവിടെയിരുന്നുകൊണ്ടു് അമ്മാതിരി പരീക്ഷണമൊന്നും സാധ്യമല്ല. നമുക്കു് ഡിട്രോയിറ്റ് നഗരത്തിലേയ്ക്കു് ഉടനേ താമസം മാറണം.”

ഇപ്പറഞ്ഞ കാര്യത്തിൽ ഭാര്യയുടെ പ്രതികരണമെന്തെന്ന് ഫെൻഡി ഉററു സൂക്ഷിച്ചു. ‘നന്മകളാൽ നിറഞ്ഞ’ ആ നാട്ടിൻപുറവും അവിടത്തെ ജീവിതസൗകര്യങ്ങളും വെടിഞ്ഞു്, പരിചയമില്ലാത്ത ഒരു നഗരത്തിൽ ചെന്നു് കഷ്ടപ്പെട്ടു ജീവിക്കുവാൻ എങ്ങനെയാണു് ക്ലാര തയ്യാറാവുക? എത്ര നല്ല ഒരു പുതിയ വീടു്! എത്ര ഫലഭൂയിഷ്ടമായ കൃഷിസ്ഥലം! എത്ര ആരോഗ്യകരമായ പരിസരം!—ഇത്രയും നല്ല ഒരു വാസസ്ഥലം പെട്ടെന്നു് കൈവിടുകയെന്നോ?

ക്ലാര കുറച്ചുനേരം ചിന്താമഗ്നയായിരുന്നു. ഒടുവിൽ പറഞ്ഞതെന്താണെന്നല്ലേ? “ഫെൻഡി, നിങ്ങൾ ഒരു കാര്യം നിശ്ചയിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, അതിൽനിന്നു പിന്മാറുകയില്ലെന്നു് ഞാൻ നന്നായി മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. ഉള്ളിൽത്തട്ടിയ പ്രചോദനം പ്രവൃത്തിരൂപത്തിൽ കൊണ്ടുവരാതെ നിങ്ങൾക്കു് സ്വസ്ഥതയുണ്ടാവുകയില്ലെന്നും എനിക്കറിയാം. അതിനാൽ നിങ്ങളുടെ ഇംഗിതത്തിനു് ഞാൻ ഒരു തടസ്സവും പറയുന്നില്ല. നമുക്കു് ഡിട്രോയിറ്റ് നഗരത്തിലേയ്ക്കു് പാപ്പു് മാറാം. ഞാൻ നിങ്ങളുടെ പ്രയത്നശീലത്തിൽ പൂർണ്ണമായും വിശ്വസിക്കു

ന്നു.” — ഭർത്താവിതത്തിനു വഴങ്ങുന്ന ഒരു ഭാര്യയുടെ വാക്കുകളാണിവ, അല്ലേ?

ഹെൻറി തന്റെ വീടും കൃഷിസ്ഥലങ്ങളും അനുജനെ ഏല്പിച്ചുകൊണ്ട് ഡിട്രോയിറ്റ് നഗരത്തിലേയ്ക്ക് പുറപ്പെടാൻ ബലപ്പെടുകയായി. ‘കെട്ടുംകെട’യുമായി ആ യാത്രയ്ക്കിറങ്ങുമ്പോൾ ക്ലാർ ഒരു ചോദ്യം: “യന്ത്രവണ്ടി കണ്ടുപിടിച്ചതിനുശേഷം നമ്മൾ ഇങ്ങോട്ടുതന്നെ പോരുമല്ലോ?” എന്നു്. “തീർച്ചയായും” — ഭാര്യയുടെ തോളിൽ തട്ടിക്കൊണ്ട് ഹെൻറിഫോർഡ് മറുപടി പറഞ്ഞു.

‘ഡിയർ ബോൺ’ എന്നു പറയപ്പെടുന്ന ആ നാട്ടിൻപുറംവീടു് ഫോർഡും ഭാര്യയും ഡിട്രോയിറ്റ് നഗരത്തിലെത്തി. പത്തുകൊല്ലംമുമ്പ് ഹെൻറിഫോർഡ് കണ്ടിരുന്ന നിലയിൽനിന്നെല്ലാം വളരെയധികം വികസിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു ആ നഗരം. പുതിയ പുതിയ വ്യവസായമന്ദിരങ്ങളും യന്ത്രശാലകളുതന്നെ എത്രയായിരുന്നെന്നോ? വിദ്യാർത്ഥികളുടെ പ്രയോഗവും അവിടെ നടപ്പായിത്തുടങ്ങിയിരുന്നു. ‘എഡിസൺ! എലക്ട്രിക് കമ്പനി’ എന്ന പേരിൽ ഒരു സ്ഥാപനംതന്നെ ഹെൻറി അവിടെ കണ്ടു; ചെന്നപാടേ, ആ കമ്പനിയിൽ ഒരു ജോലി കരസ്ഥമാക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനു് പ്രയാസമുണ്ടായതുമില്ല.

‘ബാഗ്ലി എവന്യൂ’ എന്ന തെരുവിൽ ഒരു ചെറിയ വീടു് ഹെൻറിഫോർഡ് വാടകയ്ക്കുടുത്തു; ആ കെട്ടിടത്തോടു തൊട്ടുതന്നെ അദ്ദേഹം ഒരു പണിപ്പുര

യും സജ്ജമാക്കി. എഡിസിസ്കമ്പനിയിലെ ജോലി കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ, ഫെൻഡിഫോർഡ് സമയമധികവും കഴിച്ചുകൂട്ടിയത് ആ പണിപ്പുരയിലായിരുന്നു. യന്ത്രവണ്ടി കണ്ടുപിടിച്ചു് നടപ്പിൽ കൊണ്ടുവരാനുള്ള പരിശ്രമംതന്നെ!

ഡയനാമോയുടെ ഘടനയും അതിന്റെ പ്രവർത്തനവും, ആയിടെ, ഫെൻഡി ഉറുപ്പിച്ചു. U ആകൃതിയിലുള്ള ഒരു കാന്തം, അതിന്റെ ഉള്ളിൽ കറങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു കമ്പിച്ചുരുൾ—ഇത്രയുമാണ് ഒരു ഡയനാമോയുടെ പ്രധാന ഭാഗങ്ങൾ. കറങ്ങുന്ന കമ്പിയിൽ നിന്ന് ബഹിർഗ്ഗമിക്കുന്ന വൈദ്യുതി തട്ടിച്ചാൽ, പെട്രോൾവാതകം പാകത്തിന് കത്തിച്ചു് യന്ത്രം നടത്താനുള്ള ഊർജ്ജം ഉല്പാദിപ്പിക്കാമെന്ന് ഫെൻഡി കണ്ടുവെച്ചു. തന്റെ സങ്കല്പത്തിലിരിയ്ക്കുന്ന യന്ത്രവണ്ടി ഓടിക്കാനുള്ള ഉപായം തേടുകയായിരുന്നു ആ ബുദ്ധിശാലി.

ഫെൻഡി ഫോർഡിന്റെ കാര്യത്രാണി മനസ്സിലാക്കിയ എഡിസിസ്കമ്പനിക്കാർ അദ്ദേഹത്തെ തങ്ങളുടെ മെക്കാനിക്കൽഡിപ്പാർട്ടുമെണ്ടിന്റെ മാനേജർ സ്ഥാനത്തേയ്ക്കു നിയമിക്കുകയായി. രാവിലെ ആറുമുതൽ വൈകുന്നേരം ആറുവരെ പന്ത്രണ്ടു മണിക്കൂറായിരുന്നു ആ കമ്പനിയിലെ ജോലിസമയം. ഫെൻഡിയുടെ കീഴിൽ നാല്പതു് സ്ഥിരജോലിക്കാരും, അഞ്ചു പകരക്കാരും മാണുണ്ടായിരുന്നതു്. ജോലിക്കാരിൽ പലരും രോഗവശാൽ കൂടെക്കൂടെ മുടങ്ങാറുണ്ടെന്ന് ഫെൻഡി മനസ്സിലാക്കി. അതിന്റെ യഥാർത്ഥഹേതുക്കളെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം

നല്ലവണ്ണം പഠിച്ചു. ജോലിസമയത്തിന്റെ ദൈർഘ്യം,—
അതാണ് ആദ്യരവസ്ഥയ്ക്ക് അദ്ദേഹം കണ്ടുപിടിച്ച പ്ര
ധാന കാരണം. ജോലിസമയം ചുരുക്കിയാലും ശരിയായ
നിയന്ത്രണമുണ്ടെങ്കിൽ കൂടുതൽ ജോലി നടത്തിക്കാമെ
ന്നും, ജോലിക്കാരന്റെ ആരോഗ്യവും സംതുഷ്ടിയുമാണ്
ഏതു ജോലിയുടേയും വിജയരഹസ്യമെന്നും ഹെൻറി
ഫോർഡ് മനസ്സിലാക്കി. അദ്ദേഹം അതിന്റേപ്പറ്റി
കമ്പനിയിലെ ഒരു അധികാരിയോടു സംസാരിച്ചപ്പോൾ
കിട്ടിയ മറുപടി ഇതായിരുന്നു: “നിങ്ങൾക്ക് ചില നല്ല
അഭിപ്രായങ്ങളുണ്ട്. പക്ഷേ, അവ പ്രയോഗത്തിൽ
കൊണ്ടുവരാൻ പറ്റുകയില്ലെന്നുള്ളത്. നിങ്ങളെ സ്വ
തന്ത്രനായി വിട്ടാൽ നിങ്ങൾ ഇവിടത്തെ ചട്ടങ്ങളെല്ലാം
കീഴ്മേൽ മറിച്ചു, ഞങ്ങളുടെ സ്ഥാപനത്തെ തക
ർത്തുകളഞ്ഞേക്കാം.”—ഹെൻറി ഫോർഡ് പിന്നെ ആ
കമ്പനിപ്രവർത്തകരോടു തത്പാപദേശംചെയ്യാൻ തുന്
ഞ്ഞില്ല.

നമ്മുടെ കഥാനായകൻ തന്റെ വിശ്രമസമയമത്ര
യും സ്വന്തമായുള്ള ശാസ്ത്രീയകണ്ടുപിടുത്തങ്ങൾക്കായ്
വിനിയോഗിച്ചുകൊണ്ടേയിരുന്നു. ഒരു സിലിണ്ടർ മാത്ര
മുള്ളതും, പെട്രോൾകൊണ്ടു നടത്താവുന്നതുമായ ഒരു ഏ
ഞ്ചിൻ അദ്ദേഹം കണ്ടുപിടിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഏതോ ഒരു ച
ഴയ ബോയിലറിൽനിന്ന് എടുത്ത കുഴലാണ് ആ യന്ത്ര
ത്തിന്റെ സിലിണ്ടറായി ഉപയോഗിച്ചത്. പെട്രോൾ
ആവിയാക്കി വായുവുമായി സംയോജിപ്പിക്കുന്നതിനും
വൈദ്യുതി തട്ടിച്ചു വാതകം പാകത്തിനു കത്തിച്ചു

ഈജം ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നതിനും ആ യന്ത്രത്തിനുള്ളിൽ ചില സജ്ജീകരണങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. പരീക്ഷണം നടക്കുമ്പോൾ യന്ത്രത്തിലേയ്ക്ക് പെട്രോൾ തുളിതുളി യായി ഇറക്കുന്ന ജോലി ക്ലാർയാൺ നടത്തിയിരുന്നത്. തുളികൾ കൂടുകയോ കുറയുകയോ ചെയ്തിട്ട് സ്റ്റോടനങ്ങളുടെ ക്രമനില തെറ്റാതിരിക്കാൻ അവർ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചു. ആ ജോലിയിൽ താൻ വിജയിക്കുമ്പോഴെല്ലാം ഭർത്താവിന്റെ മുഖത്തു് വിരിയുന്ന സംതൃപ്തിയുടെ മൃദുഹാസം കണ്ട് അവർ കൃതാർത്ഥതയടയ്ക പതിവായിരുന്നു.

അദ്ധ്യായം--9

ഒരു ഞായറാഴ്ച ഉച്ചകഴിഞ്ഞു, ക്ലാരയും ഫെൻഡിയും നാട്ടുവിശേഷങ്ങൾ പറഞ്ഞങ്ങനെ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. പ്രസിഡണ്ട് ബഞ്ച് മിൻഹാരിസന്റെ സ്ഥാനാരോഹണവും മറ്റുമായിരുന്നു അവരുടെ സംഭാഷണവിഷയം. അതിനിടയ്ക്ക് ഫെൻഡി പെട്ടെന്നു് ഒരു തുണ്ടുകടലാസ്സെടുത്തു് എന്തോ ഒരു പ്ലാൻ വരച്ചുതുടങ്ങി.

“ഈ കടലാസ്സ് തീരെ ചെറുതാണ്. ഒരു വലിയ കഷണം തരിക.”—അദ്ദേഹം ഭ്രാന്തയോടു പറഞ്ഞു.

ക്ലാർ തപ്പിത്തടഞ്ഞു് വേറൊരു കടലാസ്സെടുത്തുകൊടുത്തു. ഒരു പുറത്തു് എന്തോ ഒരു പാട്ടു് അച്ചടിച്ചിരുന്ന ആ കടലാസ്സിന്റെ മറപുറത്തു് ഫെൻഡി തന്റെ പ്ലാൻ കുത്തിക്കുറിച്ചു തയ്യാർാക്കി. രണ്ടുപേർക്കു് യാത്ര ചെയ്യാൻ പററിയ ഒരു മോട്ടോർവണ്ടിയുടെ രൂപം കടലാസ്സിലേക്കു് പകർത്തുകയായിരുന്നു ആദ്ദേഹം.

അത്ര പെട്ടെന്നു് അങ്ങനെയൊരു പ്രചോദനത്തിനുള്ളതായ കാരണം എന്തായിരുന്നെന്നോ? ഓട്ടോ എന്ന ജർമ്മൻകാരൻ കണ്ടുപിടിച്ച യന്ത്രത്തിന്റെ കാര്യം ഏറെനാളായിട്ടു് ഫെൻഡിയുടെ തലയിൽ കിടന്നു കളിക്കുകയായിരുന്നുവല്ലോ. അത്തരത്തിൽപ്പെട്ട ഒരു യന്ത്രം അഴിച്ചുനന്നാക്കാൻ, ആയിടെ, അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു അവസരം ലഭിച്ചു. തേടിയ വള്ളി അങ്ങനെ കാലിൽ ചുറ്റിയാൽ ഫെൻഡിയുണ്ടോ അതു പാഴാക്കുന്നു?

ഓട്ടോ എന്ന ശാസ്ത്രജ്ഞൻ കണ്ടുപിടിച്ച യന്ത്രത്തിന്റെ സ്വഭാവം ഇവിടെ ചുരുക്കത്തിലൊന്ന് സൂചിപ്പിച്ചുകൊള്ളട്ടെ: അത് ഒരു ഗ്യാസ് എഞ്ചിനാണ്. അതിന്റെ ചാമ്പുദണ്ഡ് അഥവാ പിസ്റ്റൺ താഴേയ്ക്ക് ചലിക്കുമ്പോൾ, ഗ്യാസ് സിലിണ്ടറിലേയ്ക്ക് പ്രവേശിക്കുന്നു. മേല്പോട്ടുള്ള അടുത്ത ചലനം ആ ഗ്യാസിനെ ശക്തിയായി അമർത്തുന്നു. ആ സമയത്തുകൊണ്ട് ഗ്യാസ് കത്തുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന വികസനം ചാമ്പുദണ്ഡിനെ ശക്തിയോടെ താഴേയ്ക്ക് തള്ളുന്നു; വീണ്ടും പിസ്റ്റൺ മുകളിലേയ്ക്ക് ചലിക്കുമ്പോൾ, ഉപയോഗിച്ചുകഴിഞ്ഞ ഗ്യാസ് വെളിയിലേയ്ക്ക് തള്ളപ്പെടും. ഓരോ വട്ടവും ഗ്യാസ് ആളുന്നതിന് ചാമ്പുദണ്ഡ് രണ്ടുപ്രാവശ്യം മേലോട്ടും രണ്ടുപ്രാവശ്യം കീഴോട്ടും ചലിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അങ്ങനെ ഓരോ ആളലിനും പിസ്റ്റൺ ആകെ നാലു പ്രാവശ്യം ചലിക്കുന്നതിനാൽ, ഓട്ടോ കണ്ടുപിടിച്ച ആ യന്ത്രത്തിന് **Four-cycle gas engine** എന്നാണ് പേർ പറയുക. ചതുർച്ഛലനതത്വപ്രകാരം നടക്കുന്ന യന്ത്രമെന്നതും.

ഹെൻറിഫോർഡ് ഏതാണ്ടു ഈ മാതൃക പിടിച്ചുള്ള ഒരു യന്ത്രവർഹനം സ്വന്തമായുണ്ടാക്കാനാണ് ഒരുമ്പെട്ടത്. അതിനുള്ള സാമഗ്രികൾ ശരിപ്പെടുത്തിയെടുക്കാൻതന്നെ വലിയ ശ്രമവും ക്ലേശവും വേണ്ടിവന്നു. ഹെൻറിയുടെ പണിപ്പുരയിൽ തട്ടംമുട്ടം, വിളക്കും വെട്ടവും ഒഴിഞ്ഞ നേരമുണ്ടായില്ല. ഏറെനാളത്തെ പണിപ്പാടു കഴിഞ്ഞു മേല്പറഞ്ഞ യന്ത്രം കൂട്ടിയിണക്കിത്തു

ടങ്ങിയപ്പോൾ, അതിന്റെ സ്റ്റിയറിംഗ് ഗിയറിന് ഒരു തരക്കേടുള്ളതായി കണ്ടു. വഴിത്തിരിവുകളിലും മറ്റും വെച്ച് വണ്ടിയുടെ ഗതി അനായാസം വളച്ചും തിരിച്ചും നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് ആ ഗിയർ പറ്റുമായിരുന്നില്ല. അത് മറ്റൊരു മാതൃകയിൽ പെട്ടെന്ന് മാറ്റിപ്പണിയേണ്ടതായിവന്നു; അതോടെ, വണ്ടിയുടെ ചട്ടക്കൂടും സീറുമെല്ലാം തട്ടിക്കൂട്ടുന്ന തിരക്കും. പണിപ്പുരയിൽ ശബ്ദകോലാഹലം വർദ്ധിച്ചു.

പണി ഇങ്ങനെ ദുതഗതിയിൽ നടന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു രാത്രി, ക്ലാർ പണിപ്പുരയിൽനിന്നുകൊണ്ട് ഭർത്താവിനെ സഹായിക്കുകയായിരുന്നു. ആ പാവം! അക്കാലത്തു് ഗർഭധാരണക്ലേശത്തിലുമായിരുന്നുവത്രെ. പണിസ്ഥലത്തു് തട്ടുംമുട്ടും വല്ലാതെ മുറുകിയപ്പോൾ അവർ ഹെൻട്രിയോടു പതുക്കെ പറഞ്ഞു: “നമ്മുടെ അടുത്ത വീട്ടിലെ മിസ്സിസ് ബാക്സ്റ്റർ ശുശ്രൂഷിക്കുകയായിരുന്നു. ഇവിടത്തെ ബഹളംമൂലം അവർ ഉറങ്ങാൻ സാധിക്കുന്നില്ലത്രെ. അവർ എന്തൊക്കയാണെന്നോ പറഞ്ഞതു്? ഹെൻട്രി നമുക്ക് നാട്ടിലേയ്ക്കു് പോകാം. അയൽവാസികളുടെ പരിഹാസം വല്ലാതെ വർദ്ധിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ അതൊന്നും അറിയുന്നില്ല.”

ഇത്രയും പറഞ്ഞിട്ടു് ക്ലാർ വിമ്മിവിമ്മിക്കരയുകയായി. ഹെൻട്രി ഭാര്യയെ താങ്ങിപ്പിടിച്ചു തലോടിക്കൊണ്ടു് പറഞ്ഞു: “ഹീ, കരയരുതു്. നമുക്കു് വീട്ടിലേയ്ക്കു് ചെന്നു് സ്വപ്നം ചെയ്യേണ്ടാക്കിക്കഴിക്കാം. അയൽവാസികൾ എന്തും പറയട്ടെ. അവരുടെ ശകാരവും പരി

ഹാസവും മറന്നുകളയുക.”

ചായകഴിച്ചു രണ്ടുപേരും സ്വപ്നം വിശ്രമിച്ച ശേഷം, പണിപ്പുര പൂട്ടാൻവേണ്ടി ഹെൻറി പുറത്തേയ്ക്കിറങ്ങി. പണിപ്പുര ആദ്യം പൂട്ടിയെങ്കിലും ഹെൻറി അതുവീണ്ടും തുറന്നു. ആ രാത്രിതന്നെ പരീക്ഷണം പൂർത്തിയാക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു വാശി തോന്നി. അങ്ങനെ വീണ്ടും ജോലി തുടർന്നു. ഭർത്താവ് മടങ്ങി ചെല്ലാത്തതായാൽ ഭാര്യയും പണിപ്പുരയിൽ എത്തി. “ഭവതി ചെയ്ത് ഉറങ്ങിക്കൊള്ളുക. ഞാൻ ഈ ജോലി പൂർത്തിയാക്കിയിട്ട് ഉടനേ വന്നേക്കാം.” ഹെൻറി പറഞ്ഞു. പക്ഷേ, പതിയുടെ പാദശുശ്രൂഷയ്ക്കായി വ്രതമെടുത്തിരിക്കുന്ന ആ സതീരത്ഥമുണ്ടോ പിൻവാങ്ങുന്നു?

രാത്രിയുടെ യാമങ്ങൾ ഒന്നൊന്നായി കടന്നുപോയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നു. കലശലായ ഒരു മഴയും ആരംഭിച്ചു. മണിമൂന്നായി. അപ്പോൾ ക്ലാർ പറഞ്ഞു: “നേരംവെളുക്കാൻ ഇനി മൂന്നുമണിക്കൂറേയുള്ളൂ. വണ്ടി ഇപ്പോൾത്തന്നെ ഓടിച്ചുനോക്കണമെന്നുണ്ടോ? ഈ ഇരുട്ടത്തു് ആ പരീക്ഷണം എങ്ങനെയാണു് നടത്തുക? പോരേങ്കിൽ മഴയും മഞ്ഞും കൂടിക്കലർന്നിട്ട്, പുറത്തു് മരംകോച്ചുന്ന തണുപ്പാണുതാനും.”

“ഹെയ്”, അതൊന്നും സാരമില്ല. ഭവതി ഇനിയെങ്കിലും ചെയ്തൊന്ന് വിശ്രമിക്കുക. ഞാൻ ക്ഷണത്തിൽ മടങ്ങിയെത്താം.”—ഹെൻറിയുടെ മറുപടി.

ചുരുക്കിപ്പറയാം: മഴയും മഞ്ഞും ഇരുട്ടമൊന്നും വകവയ്ക്കാതെ, ഹെൻറിഫോർഡ് തന്റെ പുതിയ

മോട്ടോർവണ്ടിയുടെ പരീക്ഷണം അക്ഷണത്തിൽത്തന്നെ നടത്താനൊരുമ്പെട്ടു. വണ്ടിയുടെ യന്ത്രം തിരിച്ചു ചക്രങ്ങൾ ചവിപ്പിച്ചുതുടങ്ങിയതോടെയുണ്ടായ ശബ്ദം കോലാഹലം എന്തുപറയട്ടെ. ഉറക്കത്തിൽ ആ കരോര ശബ്ദം കേട്ടവർ കേട്ടവർ തറ്റുപറ്റിപ്പിടഞ്ഞെഴുന്നേറ്റു. ചിലർ കിളിവാതിലുകളിലൂടെ പെരുവഴിയിലേയ്ക്ക് അമ്പരന്നുനോക്കി, ആ അപകടം എന്തെന്നറിയുവാൻ! വണ്ടിയിലിരിക്കുന്നത് ഫെൻഭി ഫോർഡാണെന്നു മനസ്സിലായപ്പോൾ, അവരുടെ പരിഭ്രമം പരിഹാസമായി പ്പുകുന്ന്. “കമ്പം, വെറും കമ്പം” എന്നു ഉറക്കപ്പിച്ചുപറഞ്ഞു അവരിൽ പലരും സമാധാനിച്ചു! എന്നാൽ കമ്പിളി വാരിപ്പുതച്ച ഒരു മനുഷ്യരൂപം നടപ്പാഥയിലൂടെ നടന്നും ഓടിയും ആ വണ്ടിയെ അനുഗമിക്കുന്നത് കണ്ടിട്ട് ചിലർ അതുതപ്പെടുകതന്നെ ചെയ്തു. ആര്, ക്ലോരയോ? ഭർത്താവിന് എന്തു സംഭവിക്കുമെന്നറിയാതെ പരിഭ്രമിച്ചു, അവൾ ആ വണ്ടിയുടെ പിന്നാലെ പായുകയായിരുന്നു!

ഫെൻഭി ഫോർഡിന്റെ മോട്ടോർവണ്ടി, ഏതായാലും, ഓടിക്കാൻ പറ്റുമെന്നു തെളിഞ്ഞു. എത്രകാലത്തെ തപസ്സിന്റെ ഫലമാണതെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനു മാത്രമേ അറിഞ്ഞുകൂട്ടൂ. ഇനിയും പലപല നൂതനകൾ തീർത്തുകിലേ, ആ കണ്ടുപിടുത്തം പൂർത്തിയാവുകയുള്ളൂ. അക്കാമ്പ്ത്തിൽ എന്തിന് ശങ്കിക്കുന്നു? അതും അതിനപ്പുറവും ശരിപ്പെടുത്താൻ സാധിക്കുമെന്ന് അതേവരെയുള്ള അനുഭവംകൊണ്ട് ഫോർഡിന് ബോദ്ധ്യമായിക്ക

ഴിഞ്ഞു.

ക്ലാരയുടെ പ്രസവവും ആയിടെതന്നെ നടന്നു, — മിടുമിടുക്കനായ ഒരു ആൺകുട്ടി! എഡ്സെൽബ്രയണ്ട് ഫോർഡ് എന്നാണ് ആ കുട്ടിക്ക് പേരിട്ടത്. 1893-ാ മാണ്ട് ഫോർഡ് കുടുംബത്തിന് എല്ലാംകൊണ്ടും ഒരു നല്ല കാലത്തിന്റെ നാളിയായിരുന്നു. അക്കാലത്തിലാണ് മേല്പറഞ്ഞ രണ്ടു സംഭവങ്ങളും നടന്നത്.

ഫെൻടിയുടെ സഞ്ചാരം മിക്കവാറും തന്റെ പുതിയ വണ്ടിയിൽത്തന്നെയായി. ചിലക്ക് ആ വണ്ടിയും അതിന്റെ ശബ്ദവും ഒരു വലിയ ശല്യമായിരുന്നു. എന്നാൽ മറുചിലക്ക് അതൊരു പുതുമയും. ഫെൻടി വഴിയരികിലെങ്ങാനും വണ്ടി നിർത്തിയിട്ട് വല്ലേടത്തും കയറിയാൽ, ആളുകൾ ആ തക്കംനോക്കി അതൊന്നു ഓടിക്കാൻ ശ്രമിക്കും. ഈ ശല്യം മുഴുത്തപ്പോൾ ഫെൻടി ഒരു ചങ്ങല കൂടെക്കൊണ്ടുനടക്കുകയായി. റോഡരികിൽ വണ്ടി നിർത്തിണ്ടിവരുമ്പോൾ, വിളക്കുകാലിനോടോ മറ്റോ ചേർത്ത് അദ്ദേഹം അത് ചങ്ങലയിട്ടു പൂട്ടിയിരുന്നുപോലും.

ഒരു പരുക്കൻ മോട്ടാർവണ്ടി അങ്ങനെ തട്ടിപ്പടച്ചെടുത്തതുകൊണ്ടു മാത്രം ഫെൻടി ഫോർഡ് തൃപ്തനായോ? ഒരിക്കലുമില്ല. സ്വന്തമായി ഒരു ഇടത്തരം കാറുണ്ടാക്കാനായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിന്നത്തെ പരിശ്രമം. കാറുകളുടെ നിർമ്മാണവും വില്പനയും ചില വ്യവസായകേന്ദ്രങ്ങളിൽ അപ്പോൾ നടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ ആ കാറുകളുടെ വില വളരെ കൂടുതലായിരുന്നതു

കൊണ്ടു് വലിയ പണക്കാർക്കു മാത്രമേ അവ വാങ്ങി ഉപയോഗിക്കുവാൻ സാധിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. ഹെൻറി ഫോർഡു് ചെറുപ്പംമുതൽക്കേ ഉള്ളിൽ ക്രൂരിട്ടിരുന്ന വ്യവസായനയമെന്നെന്ന് ഓർമ്മയുണ്ടല്ലോ. സാധാരണക്കാരായ ബഹുജനങ്ങളുടെ ആവശ്യം ഏറ്റവും കഠിനമായി നിർവ്വഹിച്ചുകൊടുക്കണം എന്ന ആ ആദർശം മുറുകെപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെയാണു് അദ്ദേഹം കാർ വ്യവസായം സംബന്ധിച്ചുള്ള ഉപരിപരിഷ്കണത്തിലേയ്ക്കു കാൽവെച്ചതു്.

അദ്ധ്യായം-10

ഒരു ദിവസം കമ്പനിജോലി കഴിഞ്ഞു വീട്ടിലേയ്ക്കു ചെന്നപ്പോൾ, ഫെൻഡി ഭാര്യയെ വിളിച്ചു ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “എഡിസിസ് കമ്പനിയുടെ ഒരു കൺവെൻഷൻ ന്യൂയോർക്കിൽ വെച്ചു നടക്കുന്നുണ്ട്. ആ ചടങ്ങായാഗത്തിൽ പങ്കെടുക്കുവാൻ ഡിസോയിറ്റിൽനിന്നും നാലു പ്രതിനിധികളെ തിരഞ്ഞെടുത്തതിൽ എന്റെ പേരും ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.”

“ഹാ! അതൊരു വലിയ ബഹുമതിയാണല്ലോ.”—
ക്ലാരയുടെ സന്തോഷം.

“ബഹുമതിയുടെ കാര്യം പോകട്ടെ. ആ യോഗത്തിൽ വെച്ചു തോമസ് എഡിസിസുമായി നേരിട്ടു പരിചയപ്പെടാൻ ഇടവന്നേയ്ക്കും.”

തോമസ് എഡിസിസ് അതുതകരങ്ങളായ അനേകം കണ്ടുപിടുത്തങ്ങൾകൊണ്ട് അന്നേ പ്രസിദ്ധനായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ആ മഹാശാസ്ത്രജ്ഞനുമായി പരിചയപ്പെടണമെന്ന് ഫെൻഡി ഫോർഡിനുള്ളായ ആഗ്രഹം നിഷ്പ്രയാസം സാധിച്ചു. കൺവെൻഷനിൽ സംബന്ധിക്കാനെത്തിയ പ്രതിനിധികൾക്ക് എഡിസിസ് ഒരു വീരൻ് എപ്പോഴൊക്കെയും ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ വീരനിനിയ്ക്കും ഒരാൾ ഫോർഡിനെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ട്, “ഈ ചെറുപ്പക്കാരൻ ഗ്യാസപയോഗിച്ചോടിക്കാവുന്ന ഒരു കാർ കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടുണ്ട്” എന്ന് എഡിസിസോടു പറഞ്ഞു.

എഡിസിസ് വലിയ സന്തോഷമായി. അദ്ദേഹം ആ കണ്ടുപിടുത്തത്തേക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ ചോദിക്കാൻ തുടങ്ങി. ഹെൻറിഫോർഡ് അപ്പോൾ അല്പം അകലത്താണ് ഇരുന്നിരുന്നത്. “ഇങ്ങോട്ട് അടുത്തിരിക്കുക, എന്നാൽ എനിക്കു കൂടുതൽ വ്യക്തമായി കേൾക്കാൻ കഴിയും.”— എഡിസിസ് പറഞ്ഞു. ഉടനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ തൊട്ടടുത്തുതന്നെ ഹെൻറിഫോർഡിന് ഒരു ഇരിപ്പിടം നൽകപ്പെട്ടു.

എഡിസിസ് പല കാര്യങ്ങളും എടുത്തെടുത്തു ചോദിച്ചു. അതിനെല്ലാം ഹെൻറി മറുപടി പറയുകയും, ചില സംഗതികൾ വരച്ചുകാണിച്ചു വിശദീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. പെട്ടോൾ ഉപയോഗിച്ചു വണ്ടിനടത്തുവാൻ ഹെൻറിഫോർഡ് ചെയ്ത പരീക്ഷണത്തേപ്പറ്റി കേട്ടപ്പോൾ, തോമസ് എഡിസിസ് സന്തോഷഭരിതനായി മേശപ്പുറത്തടിച്ചുകൊണ്ട് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “ഹാ! അതാണ് ശരിയായ മാർഗ്ഗം. ആവികൊണ്ടുമാത്രം സകല ജോലികളും എന്നെന്നും നടത്താമെന്നുള്ള വിചാരം തെറ്റാണ്; വേറെ ഉദ്യമങ്ങളും പ്രയോഗത്തിൽ വരണം. ആ വഴിക്കുള്ള പരീക്ഷണമാണ് ഒരു ചെറുപ്പക്കാരനായ നിങ്ങൾ നടത്തുന്നത്. നല്ലൊരു പരിശ്രമംതന്നെ. അത് വികസിപ്പിച്ചുകൊള്ളുക. നിങ്ങൾ കണ്ടുപിടിച്ച കാരിന് തീയും വേണ്ടാ, ആവിയും വേണ്ടാ, അതിൽ പുകയാട്ടുണ്ടാകുമില്ല. ഭാരം കുറഞ്ഞതും വേഗം കൂടിയതുമായ വാഹനങ്ങൾക്ക് ശോഭനമായ ഒരു ഭാവിയുണ്ടാകുന്നു.”

ഈ വാക്കുകൾ ഹെൻറി ഫോർഡിന് ഒരു നവജീവൻ നൽകുകതന്നെ ചെയ്തു. ഡിട്രോയിറ്റിലേയ്ക്കു മടങ്ങിയശേഷം അദ്ദേഹം തന്റെ രണ്ടാമത്തെ കാറിന്റെ നിർമ്മാണവിഷയത്തിൽ കൊണ്ടുപിടിച്ചുസ്ഥാപിക്കുകയായി. രണ്ടു സിലിണ്ടറുകളോടുകൂടിയ ഒരു യന്ത്രം ഉണ്ടാക്കുവാനുള്ള പരീക്ഷണം ഹെൻറി ഫോർഡ് നേരത്തേതുടങ്ങിവെച്ചിരുന്നു. വാഹനത്തിന്റെ ഗമനത്തിന് വേഗവും സുഖവും വർദ്ധിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു ഇരട്ടസ്റ്റീലിണ്ടർകൊണ്ടുദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട പ്രയോജനം. നാലു കുതിരശ്ശികുതിയുള്ള ആ യന്ത്രം പത്തുമുതൽ ഇരുപതു നാഴികവരെ വേഗത്തിൽ ഓടിക്കാമെന്ന് ഹെൻറി കണക്കാക്കിവെച്ചു. മൂന്നു ഗ്യാലൻ പെട്രോൾ കൊള്ളുന്ന ഒരു പാത്രം ഘടിപ്പിച്ചു അതിൽനിന്ന് ഒരു ചെറിയ കുഴലിലൂടെ മോട്ടോറിലേയ്ക്കു പെട്രോൾ പ്രവഹിപ്പിക്കാനുള്ള സജ്ജീകരണവും ആ യന്ത്രത്തിന്റെ ഘടനയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. ഈ പ്ലാനെല്ലാം വീണ്ടും വീണ്ടും പരിശോധിച്ചും പരിഷ്കരിച്ചുമാണ് ഹെൻറി തന്റെ പുതിയ കാറിന്റെ ജോലി പുരോഗമിപ്പിച്ചുതുടങ്ങിയത്.

ആ ജോലി നടത്താനും, അതിനുവേണ്ടുന്ന പണവും സമയവും കണ്ടെത്താനും നമ്മുടെ കഥാനായകൻ വളരെ ശ്രേഷ്ഠിക്കേണ്ടതായിത്തന്നെ വന്നു. പ്രതിമാസം നൂറു ഡോളറാണ് ഹെൻറി ഫോർഡിന് അന്നു കിട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്ന ശമ്പളം; നാല്പത്തഞ്ചു ഡോളറിൽനിന്നു പല കൊല്ലംകൊണ്ട് കൂടിക്കൂടി വന്നതാണ് ആ തുക. അങ്ങനെയുള്ള ഒരു ശമ്പളത്തിലിരുന്നുകൊണ്ട് തന്റെ വമ്പി

ചു പരീക്ഷണങ്ങൾക്കു് പണമുണ്ടാക്കാൻ ഹെൻട്രിക്കുണ്ടോ സാധിക്കുന്നു? ശമ്പളപ്പണി കഴിഞ്ഞിട്ടു് കിട്ടുന്ന സമയംകൊണ്ടു മാത്രം സ്വന്തം പരീക്ഷണങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കാനും അദ്ദേഹത്തിനു് പ്രയാസമായി.

ഹെൻട്രിക്കു് പ്രസ്ഥാനത്തെ സഹായിക്കാൻ ആരുണ്ടു്? ആ വ്യവസായത്തിന്റെ സാധ്യതകളെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം പലരോടും സംസാരിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, പണം മുടക്കി അതിൽ ആത്മാർത്ഥമായി സഹകരിക്കാൻ ആരുമാരും തയ്യാറായില്ല. “ഓ! നമ്മുടെ കണ്ടുപിടുത്തക്കാരൻ വരുന്നുണ്ടു്” എന്നു് ഹെൻട്രിക്കു് കാണുമ്പോൾ പുച്ഛിക്കുന്ന കൂട്ടരായിരുന്നു അധികവും. കച്ചവടക്കണ്ണുള്ള വേറൊരു കൂട്ടർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യവസായത്തിൽ ശ്രദ്ധ കാണിച്ചിരുന്നു. അതു് എങ്ങനെയാണെന്നോ? ഫോർഡിനെ കാണുമ്പോൾ ആ കൂട്ടർ പറയും: “ഫോർഡേ, നിങ്ങൾ ഒരു സ്വപ്നവനിയാണു് കണ്ടുപിടിച്ചിരിക്കുന്നതു്. നിങ്ങൾ ആ പരീക്ഷണം വേഗം പൂർത്തിയാക്കുക. നമുക്കു് ഒരു കമ്പനി സ്ഥാപിച്ചു് അതൊരു വലിയ വ്യവസായമാക്കിത്തീർക്കാം. ഓരോ കാനിനും മുടക്കുന്ന പണത്തിനു് ഏറോ, ഇരുന്നൂറോ ശതമാനം ലാഭം ഉണ്ടാക്കാൻ സാധിക്കും.” — ഇക്കൂട്ടരുടെ അതിമോഹം എവിടെ? ഹെൻട്രി ഫോർഡിന്റെ ആശയവും ആദർശവും എവിടെ?

ഒരു ദിവസം വൈകുന്നേരം ഹെൻട്രി ഫോർഡു് ഒരു കാപ്പിക്ലബ്ബിലേയ്ക്കു് കയറിച്ചെന്നു. ആ കടയുടെ ഉടമസ്ഥൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു പരിചയക്കാരനും ഇണ

കാംക്ഷിയുമാണ്. ജിം എന്നുപേരായ ആ മനുഷ്യനെ കോഫിജിം എന്നാണ് ആളുകൾ സാധാരണ വിളിക്കുക.

“ഹാ, ഫെൻട്രിയല്ലേ? വത്ര ഇരിക്കണം. നിങ്ങളുടെ വ്യവസായത്തിന് പണം വല്ലതും ഭാഷയായോ? — കാപ്പിക്കടക്കാൻ കൾലാൻപണം.

“ഒന്നുമായില്ല; പണം മുടക്കാൻ ചിലരെക്കെ തയ്യാറുണ്ട്. പക്ഷേ, അമിതമായ ലാഭം കിട്ടണമെന്ന മാത്രമാണ് അവരുടെ മോഹം.”

“ശരി; നിങ്ങളുടെ ആശുപത്രി അവരുടെ ആശ്രയവും തമ്മിൽ പൊരുത്തപ്പെടാൻ പോകുന്നില്ല.” — കോഫിജിം പറഞ്ഞു.

“എന്റെ മനസ്സിൽ ഒരു പുതിയ ആശയം തോന്നിയിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, അത് നടപ്പിലാക്കാൻ കുറച്ചു പണച്ചിലവു വരും.”

“ആ പുതിയ ആശയം എന്തെന്ന് ഞാനും അറിഞ്ഞിരുന്നോട്ടെ. വിരോധമില്ലെങ്കിൽ, അത് എന്നോടു പറയുക.” — സ്റ്റേഫിതൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു.

ഫെൻട്രിഫോർഡ് അല്പം പതിഞ്ഞ സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു: “ഞാൻ ഒരു ക്വാറിന്റെ മാതൃക മനസ്സിൽ കണ്ടുവെച്ചിട്ടുണ്ട്. അങ്ങനെയൊരു കാര്യമാക്കി, അതു വെച്ച് ഒരു പന്തയം നടത്തണം.”

“അങ്ങനെ പന്തയത്തിനത്രമായി ഒരു കാര്യമാക്കിയാലുള്ള ഗുണം എന്താണ്?” — കോഫിജിം ചോദിച്ചു.

“ഞാൻ സ്വന്തമായുണ്ടാക്കിയ കാരാണ്” പന്തയം നേടിയതെന്നു വന്നാൽ, അതു് എന്റെ വ്യവസായത്തിനു് ഒരു നല്ല പരസ്യമാകുമല്ലോ. അപ്പോൾ എന്റെ വ്യവസായത്തേപ്പറ്റി പലരും അറിയുകയും, ചിലരെങ്കിലും അതിൽ പങ്കുചേരാൻ തയ്യാറാവുകയും ചെയ്യും.”

“അതു് വസ്തുവം. എത്രകാലം പിടിക്കും, ഈ പന്തയക്കാരുണ്ടാക്കാൻ?”

“മുഴുവൻ സമയവും ചിലവഴിക്കയാണെങ്കിൽ ഒരു കൊല്ലം മതി.”

“അപ്പോൾ ഉദ്യോഗമോ?”

“ഉദ്യോഗം വിട്ടുകളയേണ്ടിവരും.”

“അങ്ങനെ ചെയ്താൽ കുടുംബച്ചിലവിനു് പ്രയാസമാവും, അല്ലേ?”

“ഓ, അതു് അത്ര സാരമാക്കാനില്ല.”

സംഭാഷണം ഇത്രയുമായപ്പോൾ ആ കാപ്പിക്കടക്കാരൻ തെല്ലിട ചിന്തിച്ചിരുന്നിട്ടു്, ഒടുവിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “എന്റെ പക്കൽ കുറേ പണം ഉണ്ടു്. ഞാൻ നിങ്ങളെ സഹായിക്കാം. നിങ്ങൾ ഉദ്യോഗം രാജിവെച്ചു്, ഉടനേ പന്തയക്കാരന്റെ പണി തുടങ്ങിക്കൊള്ളുക. നിങ്ങൾക്കു ആവശ്യമുള്ള പണത്തിന്റെ കാര്യമെല്ലാം ഞാൻ ഏറ്റെടുക്കുന്നു.”

കാപ്പിക്കടക്കാരന്റെ ഈ വാക്കുകൾ കേട്ടിട്ടു്, ഫെൻഭിഫോഡിനു് തന്റെ കാര്യങ്ങളെ പെട്ടെന്നു് വിശ്വസിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. എളിയവരെ സഹായിക്കാൻ വലിയവരേക്കാൾ എളിയവർതന്നെയാണു് എഴുപ്പം വ

ഴിപ്പെടുക്തെന്നും അദ്ദേഹത്തിനു ബോദ്ധ്യംവന്നു.

ഹെൻറി ഫോർഡ് പീറ്റർഡിംഗ്സൺ ഉദ്യോഗം രാജിവെച്ചു പന്തയക്കാറിന്റെ ജോലി ആരംഭിക്കുകയായി. എട്ടു മാസത്തെ കഠിനയത്നം വേണ്ടിവന്നു, ആ ജോലി മുഴുമിപ്പിക്കുവാൻ. 1902-ാമാണ്ടിലെ വേനൽക്കാലത്തുതന്നെ പന്തയം നടത്താനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്യപ്പെട്ടു. കാരോടിക്കുന്നതിന് അക്കാലം അമേരിക്കയിൽവെച്ചു ഏറ്റവും സമത്സനെന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്ന അലക്സാണ്ടർ വിൻടൺ എന്ന മഹാരഥനോടു് മത്സരിക്കാനായിരുന്നു ഹെൻറി ഫോർഡിന്റെ ഒരുക്കം.

പന്തയത്തിനുമുമ്പ് ഒരു ദിവസം കോഫിജിമ്മിനേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു് നമ്മുടെ കഥാപുരുഷൻ തന്റെ പുതിയ കാർ ഒന്നോടിച്ചുനോക്കുകയുണ്ടായി. അധികമായും കാണാതിരിക്കാൻവേണ്ടി വെളുപ്പിന് നാലുമണിക്കായിരുന്നു ആ പരീക്ഷണം നടത്തിയതു്. കുറേദൂരം ചെന്നപ്പോൾ, കോഫിജിം തന്റെ തൊപ്പിയെടുത്തു വീശിക്കൊണ്ടു് ഇങ്ങനെ ആപ്പുവിളിച്ചു: “ഹാ! മിന്നൽവേഗത്തിൽ ചായുന്ന ഈ കാറില്ലേ, ഇതു് പന്തയം ജയിച്ചതുതന്നെ. ഇതിനെ വെല്ലുവാൻപോരുന്ന ചുണക്കട്ടികളുണ്ടെങ്കിൽ വരട്ടെ.” — അപ്പോൾ ഹെൻറി ഫോർഡ് പറഞ്ഞു: “താങ്കൾ കൂടെയുള്ളതുകൊണ്ടു് ഞാൻ വളരെ പതുക്കെയാണു് ഇപ്പോൾ ഈ കാരോടിക്കുന്നതു്. പന്തയം നടക്കുന്ന ദിവസത്തെ പോക്കു് ഇതൊന്നുമായിരിക്കുകയില്ല.”

അദ്ധ്യായം--11

മിത്സരത്തിനുള്ള ദിവസമായി. പല സ്ഥലങ്ങളിലുംനിന്നു വന്നിരുന്ന വമ്പിച്ച ഒരു ജനാവലിയേക്കൊണ്ടു് പന്തയസ്ഥലം നിറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. അലക്സാണ്ടർ വിൻടൺ എന്ന വീരപുരുഷനെ കാണാനായിരുന്നു ജനങ്ങളുടെ തിരക്കും തിരക്കും. വിൻടന്റെ തലവട്ടം കണ്ടെത്തേല്പാലം വിജയാംശസകൾ മുഴങ്ങി. ‘ബുള്ളറ’ എന്നു പേരുള്ള ഒരു ശൂരിപ്പെട്ട പന്തയക്കാരിലായിരുന്നു വിൻടന്റെ വരവു്; തന്റെ പരുക്കൻകാറിൽ കയറി ഹെൻരിഫോർഡും രംഗപ്രവേശംചെയ്തു. ഫോർഡിന്റെ പന്തയവണ്ടി കണ്ടിട്ടു് പലക്കും അത്ര പിടിച്ചില്ല. “ആരാണു് ഈ ഫോർഡു്? അയാളുടെ കാറിന്റെ ഒരു ചന്തം കണ്ടില്ലേ?” എന്നു് ചിലർ പുച്ഛരസത്തിൽ പറഞ്ഞു. ആ പ്രയത്നശാലി സ്വന്തം കൈകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ കാരാണു് പന്തയത്തിനു വയ്ക്കുന്നതെന്ന ചിന്ത പോലും അധികമാക്കും ഉണ്ടായില്ല.

ബൈസിക്കിറുപ്പന്തയത്തിൽ അതിസമത്വനായ ടോം ക്രൂപ്പർ എന്ന ഒരു വിരുതൻ അന്നത്തെ പന്തയം കാണാനെത്തിയിരുന്നു. അയാൾ വിൻടൺ കയറിയിരുന്ന കാറിന്നടുക്കലേയ്ക്കു ചെന്നു് കുശലംപറഞ്ഞ കൂട്ടത്തിൽ ചോദിക്കുകയാണു്: “ഫോർഡിന്റെ ആ കളി വണ്ടിയുമായി മത്സരിക്കാൻ ഒരു രസമില്ല, അല്ലേ?”

“അതേ, ആ ഉത്തുവണ്ടിയുമായി എന്തു പന്തയം

നടത്താനാണു്? ഞാൻ, ഏതായാലും, എന്റെ രഥം അത്ര തുറന്നൊന്നും വിടാൻ പോകുന്നില്ല; അതിന്റെ ആവശ്യവുമില്ല.”—അതായിരുന്നു വിൻഡന്റെ മറുപടി.

പന്തയം ആരംഭിക്കാനുള്ള സമയമായിക്കഴിഞ്ഞു, —കൈത്തോക്കു പൊട്ടിക്കേണ്ട താമസമേയുള്ളു. എഡ് സെലിനേയും പിടിച്ചുകൊണ്ടു് ക്ലാർ അങ്ങാട മൂലയിൽ വീഴ്ത്തിക്കിനിയ്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. പന്തയം തോററാലും, ഭർത്താവിനു അപകടമൊന്നും പറരാതിരിക്കണേ എന്നായിരുന്നു ആ പാവപ്പെട്ട സ്രീയുടെ പ്രാർത്ഥന.

അടയാളവെടി മുഴങ്ങി. കാർകൾ രണ്ടും മുറയ്ക്കു മുമ്പോട്ടു പാഞ്ഞു. വിൻഡന്റെ വിലപ്പെട്ട കാർത്തന്നെയാണു് മുന്നേറിത്തുടങ്ങിയതു്. ജനങ്ങളുടെ ഹർഷാരവം ആകാറിന്റെ മുന്നേറ്റത്തെ അടിക്കടി പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചുകൊണ്ടേയിരുന്നു. “വിൻഡൺ-വിൻഡൺ”—എന്ന വിളിവാക്കു് വിയമണ്ഡലത്തിൽ മാറൊലിക്കൊള്ളുകയായി. ഫോർഡിന്റെ പേർ വിളിച്ചുപറയാൻ കോഫി ജിമ്മിനേപ്പോലുള്ള ചുരുക്കം ചിലർ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു, —കൂട്ടത്തിൽ എഡ്സെൽ എന്ന ആ കുഞ്ഞു കുമാരനും! അപ്പുനെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനു് ആ പുത്രൻ തന്റെ പിഞ്ചുകൈകളും കൊച്ചുതൊപ്പിയും വീശി എന്തൊക്കെയോ വിളിച്ചുപറയുന്നുണ്ടായിരുന്നു!

ഏതാണ്ടു് വൃത്താകൃതിയിലുള്ള പന്തയവീഥിയിൽ കൂടി രണ്ടു കാർകളും മേൽക്കുമേൽ വീറോടെ പാഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന കാഴ്ച കാണികളെ അത്യന്തം രസിപ്പിച്ചു. വിൻഡൺ തന്റെ കാറിന്റെ സർവ്വശക്തിയും തുറന്നടി

കുങ്കുതന്നെ ചെയ്തു. ഒന്നും രണ്ടും മൂന്നും റൗണ്ടിൽ 'ബുള്ള ററി'നണ്ടായ മുന്നേറ്റം കണ്ടു, ആളുകൾ വിൻഡന്റെ പേരു പൂർവ്വാധികം ഉൾക്കൊള്ളി ഉൽക്കലാഷിക്കുകയായി. ക്ലാർ അപ്പോൾ ചിന്താകലയായി മുഖംതാഴ്ത്തി നില്ക്കുകയായിരുന്നു. "അല്ല, എണ്ണ തുറന്നുവിട്ടു, തുറന്നു വിട്ടു"—എന്നൊരു പിഞ്ചുശബ്ദം അവളുടെ അരികത്തു നിന്നു മുഴങ്ങിയിരുന്നതു അവൾ തന്നെയും കേട്ടുവോ എന്ന സംശയം.

വിജയം നിർണ്ണയിക്കാനുള്ള ഒടുവിലത്തെ റൗണ്ടായി. അപ്പോഴും വിൻഡന്റെ കാർ മുന്നേറ്റിത്തന്നെ പായുകയായിരുന്നു. പക്ഷേ, ഹെൻറിഫോർഡ് കരുതിയിരുന്ന കടശിക്കെ അദ്ദേഹം കണക്കിനുതന്നെ പ്രയോഗിച്ചു. ഫോർഡിന്റെ കാർ പെട്ടെന്നിരവിനയറിയ കയറ്റം സകലരേയും അത്ഭുതപ്പെടുത്തി. ഭർത്താവ് അപ്പോൾ കാണിച്ച സാഹസം കണ്ടുസഹിക്കാൻ ക്ലാർക്കു സാധിച്ചില്ല. എഡ്സെലാകട്ടെ, അപ്പോൾ തുളിച്ചാടി അപ്പോൾ വീണ്ടും വീണ്ടും പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു. ചുരുക്കിപ്പറയാം: കറോറമായ ആ പോരാട്ടത്തിൽ ഹെൻറിഫോർഡ് തന്നെ വിജയം നേടി! ജനങ്ങളുടെ ഹൃദയവും അഭിനന്ദനവും അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേർക്കു തിരിഞ്ഞു. ടോം ക്രൂപ്പറാണ് ഫോർഡിനു കൈകൊടുക്കാൻ ആദ്യം ഓടിയെത്തിയതു്!

അയാൾ പറഞ്ഞു: "എന്റെ ഹാർട്ടമായ അനുഭവം! നിങ്ങൾ ഈ കാര്യത്തിന്റെ എഞ്ചിൻ എവിടെനിന്നാണ് വാങ്ങിയതെന്നറിയാൻ എനിക്കാഗ്രഹമുണ്ട്."

“ഈ എഞ്ചിൻ ഞാൻതന്നെ ഉണ്ടാക്കിയതാണ്. എങ്ങനെന്നും വാങ്ങിയതല്ല.”—അതായിരുന്നു ടോംക്രൂപ്പറിൻ കിട്ടിയ മറുപടി.

“സ്റ്റേഫിതാ, ഞാൻ നിങ്ങളുടെ വസതിയിൽ വന്നാൽ ഈ എഞ്ചിൻ ഒരു പരിശോധിക്കുന്നതിന് സൗകര്യമുണ്ടാക്കിത്തരുമോ?”— ക്രൂപ്പർ ചോദിച്ചു.

“സൗകര്യംപോലെ വന്നുകൊള്ളുക.” — വിയപ്പും കിതപ്പും ആറുന്നതിനിടയ്ക്ക് ഹെൻറിഫോർഡ് മറുപടി പറഞ്ഞു.

പിന്നെ കുറെ ദിവസത്തേയ്ക്ക് പത്രക്കാരെയും, ഫോട്ടോഗ്രാഫർമാരെയും, മറ്റു സന്ദർശകന്മാരെയും കൊണ്ടുള്ള ബഹളമായിരുന്നു ഫോർഡിന്റെ വസതിയിൽ! അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യവസായം സംബന്ധിച്ചുള്ള ചരിത്രമായും പത്രങ്ങളുടെ മുൻപന്തിയിൽ ചിത്രങ്ങളോടുകൂടി സ്ഥലംപിടിച്ചു,— ആ പരക്കൻകാറിന്റേയും, പഴയ പണിപ്പുരയുടേയും മറ്റും ചിത്രങ്ങൾപോലും! പന്തയത്തേപ്പറ്റി പൊടിപൊടിച്ചു വണ്ണനകളും!

ഹെൻറിഫോർഡിന്റെ വ്യവസായത്തിന് അതെല്ലാം ഒരു നല്ല പരസ്യമായിരുന്നു. പലരും ആ വ്യവസായത്തിൽ പങ്കുചേരാൻ ഉത്സാഹം കാണിച്ചുതുടങ്ങി. പക്ഷേ, ഫോർഡിന്റെ ആദർശവും ആഗ്രഹവും അനുസരിച്ച് കുറഞ്ഞ വിലയ്ക്ക് കാരകൾ വില്ക്കുന്ന കാര്യം അപ്പോഴും അധികമാർക്കും ഇഷ്ടമായില്ല. മുടക്കുന്ന പണത്തിന് മൂക്കററം ലാഭം കിട്ടണം; അതിനുവേണ്ടി ഹെൻറിഫോർഡിന്റെ കരവിരുതുകൊണ്ട് മുതലെടുക്ക

ണം—ഇതു മാത്രമായിരുന്നു പലരുടേയും ഉന്നം.

ടോം ക്രൂപ്പർ, ഏതായാലും, ഹെൻറി ഫോർഡിന്റെ ഒരു കൂട്ടുകാരനായിത്തീർന്നു. ഫോർഡിനെ സഹായിക്കാൻ ആ മനുഷ്യൻ പല വഴികളും ആലോചിച്ചുനോക്കി; ഒന്നും സഫലമാകുന്ന ലക്ഷണം കണ്ടില്ലെന്നു മാത്രം.

“സ്റ്റേഫിതാ, ഒരു പന്തയത്തിൽക്കൂടി പങ്കെടുത്താലെന്തു? അടുത്ത വസന്തത്തിൽത്തന്നെ ഇവിടെ വേറൊരു പന്തയം നടക്കുന്നുണ്ട്. അതിലും നിങ്ങൾ സംബന്ധിക്കണം.”—ടോം ക്രൂപ്പർ ഒരു ദിവസം ഫോർഡിനോടു പറഞ്ഞു.

“പന്തയത്തിൽ വീണ്ടും ചേരണമെങ്കിൽ ഒരു പുതിയ കാറുണ്ടാക്കുകതന്നെ വേണം. അല്ലെങ്കിൽ കാഴ്ചക്കാർക്ക് എന്റെ വ്യവസായത്തേപ്പറ്റി ഒരു പുതുമയുണ്ടാണുകയില്ല.”

“അതു വാസ്തവം. എന്നാൽ നിങ്ങൾക്ക് ഇപ്പോഴുള്ളതിനേക്കാൾ വേഗം കൂടിയ ഒരു പന്തയക്കാറുണ്ടാക്കാൻ സാധിക്കുമോ?”

“തീച്ചയായും. നാലു സിലിണ്ടറുള്ള ഒരു പുതിയ തരം എഞ്ചിൻ ഉണ്ടാക്കുന്ന കാര്യം എന്റെ തലയിൽ കിടന്നു പുകയുകയാണ്. ആ യന്ത്രം ഘടിപ്പിച്ചാൽ കറിയുടെ വേഗം വളരെയധികം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ കഴിയും.”

“അങ്ങനെയെങ്കിൽ, അതിന്റെ പണി ഉടനെ തുടങ്ങണം. പണം എത്ര വേണമെങ്കിലും ഞാൻ ചിലവാക്കാം. ഒന്നോ രണ്ടോ കാറുണ്ടാക്കിക്കൊള്ളുക.”

ഇങ്ങനെ ടോം ക്രൂപ്പറിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി ഫോർഡ് ഒരേസമയത്തു് രണ്ടു കാറുകളുടെ പണി ആരംഭിച്ചു. എൺപതു കുതിരശ്ശക്തിയുള്ളതും നാലു സിലിണ്ടറുകളോടുകൂടിയതുമായ യന്ത്രങ്ങളാണു് ഈ പുതിയ കാറുകളിൽ ഘടിപ്പിച്ചതു്. അത്രയും ശക്തിയുള്ള എഞ്ചിൻ അതേവരെ ആരും കാറുകൾക്കുപയോഗിച്ചിരുന്നില്ല. ആ യന്ത്രങ്ങൾ നടക്കുമ്പോൾ പണിപ്പരയും പരിസരങ്ങളും കിടുകിടെക്കുലുങ്ങുകയായിരുന്നു!

പന്ത്രയത്തിനു കുറേദിവസം മുമ്പുതന്നെ രണ്ടു കാറുകളുടേയും പണിക്കുറവു തീർന്നു. ഫെൻഡിഫോർഡ് അവയിൽ ഒന്നിനു് '999' എന്നും, രണ്ടാമത്തേതിനു് Arrow (അസ്രൂം) എന്നും പേരിട്ടു. പന്ത്രയത്തിനു് '999' എന്ന കാർ ഇറക്കാനാണു് നിശ്ചയിച്ചതു്. പുതിയ കാറുകൾ ആദ്യമായി ഓടിച്ചുനോക്കുന്ന പരീക്ഷണത്തിൽ ടോം ക്രൂപ്പറും സംബന്ധിക്കുകയുണ്ടായി. അദ്ദേഹംതന്നെ സമത്വനായ ഒരു സാരഥിയും പന്ത്രയക്കാരനുമൊക്കെയാണല്ലോ. ഫെൻഡിഫോർഡ് രണ്ടു കാറുകളും ഒന്നൊന്നായി ഓടിച്ചുകാണിച്ചു. ആ കാറുകളുടെ കറോറശബ്ദവും തീവ്രഗമനവും ടോം ക്രൂപ്പറിനെ വല്ലാതെ അമ്പരപ്പിക്കുകയാണുണ്ടായതു്.

പരീക്ഷണം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ക്രൂപ്പർ പറഞ്ഞു: "എന്റെ ഫോർഡേ, ഞാൻ ഇതിനു കൂട്ടില്ല. നിങ്ങളുടെ കാർ പന്ത്രയം ജയിക്കുമെന്നുള്ളതു് തീർച്ചതന്നെ. പക്ഷേ, അതു് ഓടിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി പ്രാണൻ പണയപ്പെടുത്താൻ ആരാണുണ്ടാവുക? പന്ത്രയദിവസം വേ

ണമെങ്കിൽ, ഞാൻതന്നെ കാരോടിക്കാമെന്ന് കരുതിയിരുന്നു. എന്നാൽ എന്റെ പൊന്നേ, ഞാൻ ആ പണിക്കില്ല.”

“ആ ജോലിക്കു ഞാനും ഇല്ല.”— ചിരിച്ചുകൊണ്ടു ഫോർഡ് മറുപടി പറഞ്ഞു.

ടോം ക്രൂപ്പർ തെല്ലിട ചിന്തിച്ചുനിന്നിട്ടു പറഞ്ഞു: “വേണ്ടാ, ഈ കാരോടിക്കാൻ പററിയ വേറൊരാളുണ്ടു്. ബാർണി ഓൾഡ്ഫീൽഡ് എന്ന ആ മനുഷ്യൻ ബൈസിക്ലിറ്റപ്പന്തയത്തിൽ പേരെടുത്തിട്ടുള്ള ഒരു മഹാസാഹസികനാണ്. ഞാൻ ഉടനെ കമ്പിയടിച്ചു അയാളെ വരുത്താം.”

പന്തയത്തിനു ഒരാഴ്ചമുമ്പു് ബാർണി സ്ഥലത്തെത്തി. പുതിയ കാറിന്റെ യന്ത്രം നടത്തേണ്ടുന്ന വിധമെല്ലാം ഹെൻറിഫോർഡ് അയാൾക്കുപദേശിച്ചുകൊടുത്തു; അപായംകൂടാതെ കഴിക്കാൻവേണ്ടുന്ന ചില നിദ്ദേശങ്ങളും നൽകി. പന്തയത്തിന്റെ തലേദിവസം ബാർണി തന്നിച്ചു് ആ കാർ കുറേനേരം ഓടിച്ചുനോക്കിയിട്ടു പറഞ്ഞു: “ഞാൻ ഇതു് ശരിയ്ക്കു് ഉപയോഗപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളാം. നാളെ ഇതിന്റെ ശക്തിയത്രയും ഞാൻ തുറന്നുവിടുകതന്നെ ചെയ്യും.”

പിറ്റേദിവസം നിശ്ചിതസമയത്തു് പന്തയം ആരംഭിച്ചു. നെടുങ്കേ മൂന്നുമൈൽ ദൂരംവരെയായിരുന്നു അന്നത്തെ ഓട്ടം; ഇടയ്ക്കു് വിഷമംപിടിച്ച ചില വളവും തിരിവും തരണംചെയ്യാനുണ്ടായിരുന്നുതാനും. ആകെ ആറു കൂട്ടരുടെ കാരകൾ ആ പന്തയത്തിൽ പങ്കെ

ടുത്തു. സാഹസികനായ ഒരു സാരഥിയുടെ കൈയിൽ ചെന്നുചേന്ന് '999'ന്റെ പാച്ചിൽ ഉഴുഹിച്ചുകൊള്ളുക. ഫോർഡിന്റെ ആ കാർ ലക്ഷ്യത്തിലെത്തിച്ചേന്ന് പോൾ, അതിനടുത്ത കാർ അരമൈൽ അകലത്തായിരുന്നു; മറ്റു നാലു കാറുകളുടെ കഥ പറയേണ്ടല്ലോ.

ഹെൻറി ഫോർഡിന്റെ '999' സർച്ചത്ര പ്രസിദ്ധമായി; അതോടൊപ്പം കാർനിർമ്മാണത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനുള്ള വൈദഗ്ദ്ധ്യവും. 'കാറുള്ളപ്പോൾ ചേറുക' എന്നു പറയുമ്പോലെ, ആ പ്രസിദ്ധി മാഞ്ഞുപോകുമ്പോഴെന്ന കാർനിർമ്മാണത്തിന് ഒരു കമ്പനി സ്ഥാപിക്കാൻ ഹെൻറി ഫോർഡ് നിശ്ചയിച്ചു.

അദ്ധ്യായം-12

അലക്സാണ്ടർ മാൽക്കോംസൺ എന്ന ഒരു വ്യാപാരിയുമായി ഹെൻറിഫോർഡ് നേരത്തേ പരിചയമായിരുന്നു. ഫോർഡ് അയാളെ അലക്സാണ്ടർ എന്നാണ് വിളിക്കുക. കല്ക്കരിയെ വടംകൊണ്ടു ധാരാളം പണം സമ്പാദിച്ചുകൂട്ടത്തിലായിരുന്നു ആ മനുഷ്യൻ. ഫോർഡിനെ കാണുമ്പോഴൊക്കെ, കാർവ്യവസായത്തിന്റെ സാധ്യതകളെപ്പറ്റി അയാൾ കൗതുകപൂർവ്വം പലതും ചോദിക്കുക പതിവായിരുന്നു. അയാൾക്കു് ആ വ്യവസായത്തിൽ അല്പം നോട്ടമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നത്. ഹെൻറിഫോർഡ് മേല്പറഞ്ഞ പന്തയം നടന്നതിന്റെ പിറ്റേദിവസം രാവിലെ അലക്സാണ്ടറിനെ കാണുവാൻ പോയി. കാർവ്യവസായത്തിൽ ഒരു പങ്കുകാരനാകുവാൻ അയാൾക്കു സമ്മതമുണ്ടോ എന്നറിയാനായിരുന്നു ഈ സന്ദർഭം. അലക്സാണ്ടറിന്റെ ആഫീസിൽവെച്ചാണ് സംഭാഷണം നടന്നത്. അവിടത്തെ ക്ലാക്കായ ജെയിംസ് കസ്സൻസ് എന്ന ആളും അപ്പോൾ അലക്സാണ്ടറിനോടൊന്നിച്ചുണ്ടായിരുന്നു.

ഹെൻറിഫോർഡ് കാര്യം തുറന്നു പറഞ്ഞു. അലക്സാണ്ടർ പെട്ടെന്നൊന്നും ഉള്ള തുറന്നില്ലെന്നുവയ്ക്കുക. കാർവ്യവസായത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുവാൻ അയാൾക്കു് താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നതു വാസ്തവം. പക്ഷേ, അതു് ഫോർഡിന്റെ കൂടെ വേണമോ, വേറെ ഏതെങ്കിലും വ്യ

വസായികളുടെയുടെ വേണമോ എന്നായിരുന്നു സംശയം. ഫോർഡ് തുടങ്ങാൻപോകുന്ന കമ്പനിയേക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ അലെക്സ് ഒന്നൊന്നായി ചോദിച്ചുതുടങ്ങി. ആ ക്ലാർക്കിലേ, —ജെയിംസ് കസ്സൻസ്— അയാൾ മയലിനേപ്പോലെ ചെവികൂപ്പിച്ച് ആ സംഭാഷണമത്രയും ശ്രദ്ധിച്ചു.

ഫെൻഡി ഫോർഡ് പറഞ്ഞു: “ഭാരം കുറഞ്ഞതും വേഗം കൂടിയതുമായ ഒരുതരം കാറാണു് ഞാൻ ഉണ്ടാക്കുവാനുദ്ദേശിക്കുന്നതു്. ഓരോ കാറിന്റേയും വില ആയിരം ഡോളറിൽ കുറയുകയല്ലാതെ ഒട്ടും കൂടുവാൻ പാടില്ല. ‘ഫോർഡ് മോട്ടോർകമ്പനി’ എന്ന പേരിലായിരിക്കും ഈ വ്യവസായം. മാക്സ് സ്റ്റീററ എന്ന തെരുവിൽ ഇപ്പോൾ മരപ്പണി നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു വക്സ്ഷോപ്പ് കമ്പനിവക കാർനിർമ്മാണശാലയാക്കി മാറ്റുവാനാണു് ഉദ്ദേശിക്കുന്നതു്. കമ്പനിയുടെ ജനറൽ മാനേജറും ചീഫ് എഞ്ചിനീയറും ഞാൻതന്നെയായിരിക്കും. അതിലേയ്ക്കു് പ്രതിമാസം 200 ഡോളർ അലവൻസ് കിട്ടണം; പിന്നെ എന്റെ ഓഫറിപ്രകാരമുള്ള ലാഭവീതവും. ആകെ ഒരു ലക്ഷം ഡോളറായിരിക്കും കമ്പനിയുടെ മൂലധനം.”

ഇത്രയും വിവരങ്ങൾ കേട്ടശേഷം അലെക്സ് ചോദിച്ചു: “ഞാൻ ഒരു പങ്കുകാരനാവുകയാണെങ്കിൽ, കൂടിയതു് എത്ര സംഖ്യയ്ക്കുള്ള ഓഫറി തരാൻ സാധിക്കും?”

“അമ്പത്തൊന്നു ശതമാനം ഓഫറികളുടെ ഉടമസ്ഥത നമുക്കു രണ്ടുപേർക്കുംകൂടി സമമായി വീതിക്കാം; 25½

ശതമാനം എന്നിങ്ങനെ, 25½ ശതമാനം നിങ്ങൾക്കും. കമ്പനിക്കുവേണ്ടി തല്ക്കാലം മൂവായിരം ഡോളർവരെയുള്ള ചിലവു നിങ്ങൾ വഹിക്കണമെന്നുള്ളതു്.—ഫോർഡ് മറുപടി പറഞ്ഞു.

അലക്സാണ്ടർ തന്റെ കൈയിലിരുന്ന ചുരുട്ടും പുകച്ചുകൊണ്ടു് അലക്ഷ്യഭാവത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ഇരട്ടിപ്പായി. ഫോർഡിന്റെ കൂടെച്ചെന്നാൽ വമ്പിച്ച ഒരു വ്യവസായത്തിലെ പങ്കുകാരനെന്ന നിലയിൽ, വെറുതേയിരുന്ന ധാരാളം പണമുണ്ടാക്കാമെന്നു് ആ കച്ചവടക്കണ്ണനു ബോദ്ധ്യമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. എങ്കിലും പെട്ടെന്നു സമ്മതം മൂളാമോ? പിന്നെയും ചില ചോദ്യങ്ങൾ ആവർത്തിച്ച ശേഷം അയാൾ ഒടുവിൽ പറഞ്ഞു: “കൊള്ളാം ഫോർഡേ, ഞാൻ ഈ വ്യവസായത്തിൽ പങ്കുചേർന്നു് നിങ്ങളെ സഹായിക്കാം. പ്ലാനെല്ലാം വേഗം നടപ്പിലാക്കിക്കൊള്ളുക.”

അലക്സാണ്ടർ തന്റെ ക്ലാക്കിനേക്കൂടി ആ വ്യവസായത്തിൽ ഒരു പങ്കുകാരനായി നിർത്തണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. അതിനാൽ ക്ലാക്കിനോടായിട്ടു് അയാൾ പറഞ്ഞു: “കൈവശം പണമുണ്ടെങ്കിൽ നിങ്ങളും ഈ കമ്പനിയിൽ ചേർന്നുകൊള്ളുക. ഫോർഡുമായി എന്നിങ്ങനെ വളരെക്കാലത്തെ പരിചയമുണ്ടു്. ഇദ്ദേഹത്തിനു് എഡിസൺ കമ്പനിയിൽ അങ്ങേയറ്റംവരെ ഉയരാൻ സൗകര്യമുണ്ടായിരുന്നതാണു്. അതെല്ലാം കളഞ്ഞിട്ടു പോന്ന സ്ഥിതിയ്ക്കു് നമ്മളെല്ലാവരുംകൂടി ഇദ്ദേഹത്തെ സഹായിക്കണം.”

ജെയിംസ് കസ്സൻസ്, അല്ലെങ്കിൽത്തന്നെ, ഫെൻട്രിഫോർഡിന്റെ വ്യവസായത്തിൽ നേരത്തേ കണ്ണുവെച്ചിട്ടുള്ള കൂട്ടത്തിലാണ്. അയാൾ പറഞ്ഞു: “എന്റെ പേരിൽ 900 ഡോളർ ബാങ്കിൽ കിടപ്പുണ്ട്; ഏതാണ്ട് 1500 ഡോളർ വേറെയും കാണാം. അത്രയും സംഖ്യയുള്ള ഓഹരി ഞാൻ എടുത്തുകൊള്ളാം. എന്റെ ഒരു സഹോദരി സ്ത്രീ രാജാലിയിലിരിക്കുന്നുണ്ട്; അവളേക്കൊണ്ട് 100 ഡോളറിന്റെ ഷെയർ എടുപ്പിക്കാം.”

അനന്തരം അലക്സ് ഒരു നിദ്രേശം കൊണ്ടുവന്നു. “ജെയിംസ് കൂടി ഈ വ്യവസായത്തിൽ ചേരുന്ന സ്ഥിതിയ്ക്ക്, കമ്പനിക്കുവേണ്ടി ഞാൻ മുടക്കുന്ന പണം ബാങ്കിൽനിന്നു ജെയിംസിന്റെ പേരിൽ ചിലവെഴുതിച്ചാൽ മതി.”

“അതെന്തിന്?” — ജെയിംസും, ഫോർഡും ഒപ്പം ചോദിച്ചു.

“മററൊന്നുകൊണ്ടുമല്ല, ഞാൻ ഇത്ര കമ്പംപിടിച്ച ഒരു വ്യവസായത്തിൽ പണം മുടക്കുന്നുവെന്ന് ബാങ്കുകാർ മനസ്സിലാക്കേണ്ടെന്നു കരുതിയതുകൊണ്ടുമാത്രം. അവർ ഈ വ്യവസായത്തിന്റെ വിവരം ഗ്രഹിക്കാനിടയായാൽ, ബാങ്കുമായുള്ള എന്റെ ഇടപാടുകളുടെ മതിപ്പു കുറയും.”

അലക്സിന്റെ ഈ അഭിപ്രായം ഫോർഡിന് ഒട്ടും പിടിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം അല്പം ചൊടിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു: “സ്നേഹിതന്മാരെ, നിങ്ങൾ എന്റെ വ്യവസായം

ഒരു കമ്പമാണെന്നും മറ്റും കരുതി വിഷമിക്കേണ്ടതാ. ഒരു കാര്യം എനിക്കു നല്ലവണ്ണം അറിയാം. മോട്ടോർ കാർ അമേരിക്കയിൽ ഒഴിച്ചുകൂടാൻ വഹിയാത്ത ഒരു വശ്യമായിത്തീരാൻ പോകയാണ്. ബഹുജനങ്ങളുടെ ഈ ആവശ്യം നിറവേറ്റിക്കൊടുക്കാനുള്ള ആൾ ഞാൻ തന്നെയാണ്. ഒരു കതിരവണ്ടി വാങ്ങാനും അത് കൊണ്ടുനടക്കാനും കഴിവില്ലാത്തവർക്കുപോലും നിഷ്പ്രയാസം വാങ്ങി ഉപയോഗിക്കാൻപറന്ന തരം കാറാണ് ഞാൻ ഉണ്ടാക്കാൻ പോകുന്നത്. ജനകീയനിലവാരത്തിൽ അതിനുണ്ടാവാനിടയുള്ള വിജയം കണ്ടുകൊള്ളുക."

കമ്പനി സ്ഥാപിക്കുന്നതുസംബന്ധിച്ചുള്ള സജ്ജീകരണങ്ങൾ ഹെൻറിഫോർഡ് ദൂതഗതിയിൽ നടത്തുകയായി. കമ്പനിവക വക്സ്ഷോപ്പ് മുൻപറഞ്ഞ തെരുവിൽത്തന്നെ ശരിപ്പെടുത്തി. രണ്ടു സിലിണ്ടറും എട്ടു കതിരശ്ശകുതിയുമുള്ളതും, മണിക്കൂറിൽ മുപ്പതുമൈൽ ഓടിക്കാവുന്നതുമായ ഇടത്തരം കാറുകളാണ് ആദ്യമായുണ്ടാക്കാൻ ഹെൻറിഫോർഡ് പ്ലാനിട്ടത്. ആ കാറുകളുടെ ഘടകങ്ങളെല്ലാം സ്വന്തം ഡിസൈൻ അനുസരിച്ച് തല്ലാലം വേറൊരു യന്ത്രശാലയിൽ വാഗ്ദാനപ്പെടുത്താൻ അദ്ദേഹം തീർച്ചയാക്കി. കമ്പനിവക വക്സ്ഷോപ്പിൽ അവ കൂട്ടിയിണക്കുന്ന ജോലി മാത്രം. ക്വാറിന്റെ ഘടകങ്ങൾ വാക്കുന്ന ജോലി ഡോബ്ബ്ബ്രദേഴ്സ് എന്ന പേരുള്ള ഒരു യന്ത്രശാലക്കാരെയാണ് ഏല്പിച്ചത്. ദിവസേന പതുപ്പത്തു വീതം ആകെ 650 കാറുകൾക്കുവേണ്ട ഘടകങ്ങൾ വാഗ്ദാനംകൊടുക്കണമെന്നായിരുന്നു അവ

രുമായുള്ള ആദ്യകരാർ. ആ യന്ത്രശാലക്കാർ ഫോർഡിന്റെ കമ്പനിയിൽ കുറെ ഓഫീസുകൾ ഉടനടി എടുക്കുകയുണ്ടായി. അവർക്കറിയാമായിരുന്നു, ഫെൻഡി ഫോർഡിന്റെ വ്യവസായം വലിയ വിജയത്തിലെത്തുമെന്ന്.

ഫോർഡ് മോട്ടോർകമ്പനിക്കു് ആകെ പതിമൂന്നു ഓഫീസുകാരായി. കമ്പനി സ്ഥാപിക്കുന്നതു സംബന്ധിച്ചുള്ള എഴുത്തുകത്തുകളെല്ലാം 1903 ജൂൺ 16-ാം നു പുത്തിയായെന്ന് പറയാം. അതോടെ, കമ്പനിയുടെ പ്രവർത്തനം മുറയ്ക്കാരംഭിച്ചു. ആ സ്ഥാപനത്തിലെ പ്രധാനജോലിക്കാരൻ ഫെൻഡി ഫോർഡ് തന്നെ; ജെയിംസ് കസ്സൻസാൺ കമ്പനിയുടെ സിക്രട്ടറിയും ഖജാൻജിയുമായി നിന്നതു്. കമ്പനിവക വക്ട്ഷോപ്പിൽ ആകെ മൂന്നു ജോലിക്കാർ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഒരു മെക്കാനിക്, ഒരു ഡ്രാഫ്റ്റ്സ്മാൻ, ഒരു പലവക ജോലിക്കാരൻ എന്നിങ്ങനെ മൂന്നുമുൻപേർ മാത്രം!

ഫെൻഡി ഫോർഡിന്റെ കൂടെ ജോലിചെയ്യണമെങ്കിൽ ആർക്കും അസാധാരണമായ ക്ഷമയും ശുഷ്കാന്തിയും വേണ്ടിയിരുന്നു. ഒരു സാധനം എത്രതന്നെ നന്നായി മിനുക്കിയാലും ഇണക്കിയാലും ഫോർഡിനു മതിവരുമായിരുന്നില്ല. ഓരോ പണിയും മേൽക്കൂമേൽ നന്നാക്കുക, അതിനുവേണ്ടി വീണ്ടും വീണ്ടും യത്നിക്കുക—അതായിരുന്നു ഫോർഡിന്റെ പോക്കു്. മേൽപ്പറഞ്ഞ പണിക്കാർ മൂന്നുപേരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രകൃതിക്കു പറ്റിയവർ തന്നെയായിരുന്നു. ഘടികാരത്തിൽ കണ്ണുവെച്ചുകൊ

ണ്ടു് ജോലിചെയ്യുന്ന ശീലക്കാരായിരുന്നില്ല അവർ.

അക്കാലം ആഗസ്റ്റ് മാസം ഒട്ടു പകുതിയായപ്പോൾ എട്ടുപത്തു് കാർ തയ്യാറായിക്കഴിഞ്ഞു. കമ്പനിയുടെ സി കൂട്ടരിക്കു് അവ വിറ്റഴിക്കാൻ ബദ്ധപ്പാടായി. അയാൾ ഫോർഡിനോടു പറഞ്ഞു: “നമ്മുടെ മുഖധനം തുലോം തുല്യമാണെന്നറിയാമല്ലോ. അതു് ദിവസം ചെല്ലുന്തോറും കുറഞ്ഞുകുറഞ്ഞു വരികയും ചെയ്യുന്നു. തയ്യാറാകുന്ന കാറുകൾ പുറത്തേയ്ക്കു വിട്ടു് ഉടൻ വിറ്റു പണമാക്കണം.” — ഈ നിദ്ദേശം ഫെർഡിനോ കരുതിയിരുന്ന പ്ലാനിനു് വിരുദ്ധമായിരുന്നു. വലിയ ഒരു പാടും പ്രസിദ്ധിയും ഉണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം, ഒട്ടനേകം കാറുകൾ ഒന്നിച്ചു പുറത്തേയ്ക്കു വിടണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. എങ്കിലും ‘മുതൽപിടി’യുടെ അഭിപ്രായം തട്ടിക്കൊന്നാക്കുമോ?

ആദ്യം തയ്യാറായ കാറുകൾ മിനിയാപ്പൊലിസു്, സെയിന്റ് പോൾ, ഇൻഡിയാനാപ്പൊലിസു് എന്നീ മൂന്നു സ്ഥലങ്ങളിലേയ്ക്കായി തീവണ്ടിമാർഗ്ഗം അയയ്ക്കപ്പെട്ടു. ഫോർഡു് കാറിന്റെ സവിശേഷതകൾ വിവരിക്കുന്ന ലേഖനങ്ങളും മറ്റും പത്രങ്ങളിൽ തുടരെത്തുടരെ വന്നു കൊണ്ടിരുന്നു. വിലക്കുറവും, പണിയുടെ ഉറപ്പും, ഓടിക്കാനുള്ള എളുപ്പവുമാണു് ഫോർഡു് കാറിന്റെ പ്രത്യേകതകളെന്നു് എല്ലാവരും പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. കാറുകൾക്കു് 8,000 ഡോളർ വരെ വിലയുണ്ടായിരുന്ന അക്കാലത്തു് 850 ഡോളറിനു് ഒരു കാർ കിട്ടുമെന്നു കേട്ടപ്പോൾ, സാധാരണക്കാരായ ജനങ്ങൾക്കുണ്ടായ സന്തോഷം പറയാ

നണ്ടോ? വിളക്കിനും വിരികൾക്കും മറ്റും വിശേഷാൽ വിലകൊടുക്കേണ്ടിയിരുന്നുവെങ്കിലും, ഒരു ഫോർഡ് കാറിന് ആകെക്കൂടി ആയിരം ഡോളറിൽ കുറവേ വില വരുമായിരുന്നുള്ളൂ.

നാലുപേർ കൂട്ടുനേടത്തെയ്തപ്പോൾ ഫോർഡ് കാറിനേ കുറിച്ചുള്ള സംസാരമായി. “നിങ്ങൾ ഫോർഡിന്റെ പുതിയ കാർ കണ്ടില്ലേ?”—ഇതു് ഒരു സാധാരണ കുശല പ്രശ്നമായിത്തീർന്നു. ചുരുങ്ങിയ വിലയ്ക്കു നല്ലൊരു കാർ കിട്ടുമെന്നായപ്പോൾ, ചിലരൊക്കെ കുതിരവണ്ടിയും ബൈസിക്കിളും ഉപേക്ഷിക്കാനൊരുമ്പെട്ടു. വാഹനങ്ങളൊന്നുമില്ലാതിരുന്നവരും, ഫോർഡ് കാറൊന്നു വാങ്ങിയാലെന്തെന്ന് ചിന്തിച്ചുതുടങ്ങി. ഫോർഡ് കമ്പനി തുടങ്ങി ഒരു കൊല്ലത്തിനകം ആ സ്ഥാപനത്തിൽ നിന്ന് 1708 കാർകൾ വിറ്റുവെന്നും, കമ്പനിക്ക് ഒട്ടാകെ മുപ്പത്തേഴായിരം ഡോളർ ആദായമുണ്ടായെന്നും കണക്കുകാണുന്നു. വില കുറഞ്ഞാൽ സാധനങ്ങളുടെ വില്പന കൂടുമെന്ന് ഹെൻറി ഫോർഡ് പറഞ്ഞിരുന്ന തത്വം ശരിയാണെന്ന് മേൽമേൽ വെളിപ്പെടാൻ പോവുകയാണ്.

അദ്ധ്യായം-13

അന്നത്തെ കാരം ഇന്നത്തെ കാരം തമ്മിൽ രാവും പകലും പോലുള്ള വ്യത്യാസം കാണാം. ഫോർഡ് തന്നെ എത്രവട്ടം ഏതെല്ലാം വിധത്തിൽ പരിഷ്കരിച്ചിട്ടാണെന്നോ, തന്റെ കാരകൾ ഇന്നത്തെ നിലയിൽ എത്തിച്ചതു്! അന്നത്തെ കാരകളുടെ ചേലും കോലവും തെല്ലൊന്നു അനുസ്മരിപ്പിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. അന്ന് കാരകൾക്ക് മേൽമുടിയൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല; മഴ നനയാതെ കഴിക്കണമെങ്കിൽ ചില വിരികളും മറ്റും അപ്പോഴപ്പോൾ കെട്ടിത്തൂക്കേണ്ടിയിരുന്നു. റോഡുകളാണെങ്കിൽ തീരെ മോശവും. ചില ദിക്കിൽ കാറിന്റെ ചക്രങ്ങൾ ചളിയിൽ പൂണ്ടുപോകും. മറ്റു സ്ഥലങ്ങളിൽ റോഡിന്റെ നിരപ്പില്ലായ്മകൊണ്ട് കാരകൾ മേലോട്ടും കീഴോട്ടും തെന്നിത്തെറിക്കും. കുന്നിൻപ്രദേശങ്ങളിലൂടെ കാരോടിച്ചുപോവാനായിരുന്നു ഏറ്റവും വലിയ പ്രയാസം. ചിലപ്പോൾ ഒരു കുന്നിന്റെ ചരിവു താണ്ടി ഏതാണ്ടു മുകളിലെത്തിത്തുടങ്ങുമ്പോഴായിരിക്കും, യന്ത്രത്തിന്റെ ന്യൂനത മൂലം കാർ വഴുതിവഴുതി താനേ കീഴ്പ്പോട്ടു പോരുക. പിന്നെയും കുന്നിന്റെ അടിവാരത്തിൽനിന്ന് മേലോട്ടുള്ള കയററം പുതുതായി തുടങ്ങണം.

കാറിന് ഇടയ്ക്കിടെ കേടുപറുക പതിവായിരുന്നതിനാൽ, യാത്രക്കാർ പലതരം പണിക്കോപ്പകൾ കൈവശം കരുതേണ്ടതും ഒരാവശ്യമായിരുന്നു. കാര

കൾ ഇടയ്ക്കുണ്ടാകും നിർത്തണമെന്നുവന്നാൽ, പിന്നെ അത് വീണ്ടും നടത്താനുള്ള പാട് കുറച്ചൊന്നുമായിരുന്നില്ല. കൈപ്പിടിയിട്ടു തിരിച്ചു തിരിച്ചു ആളുകൾ കഴുത്താലും, കാരകൾ ഇടയ്ക്കിടെ അല്പം പുക പുറത്തേയ്ക്കു തുപ്പിക്കൊണ്ടു കിടന്നു കിടപ്പിൽത്തന്നെ കിടക്കും. കാരം പൊടിയുംകൊണ്ടു യാത്രക്കാർക്ക് അനുഭവപ്പെട്ടിരുന്ന ശല്യവും കലശലായിരുന്നു. കാരിനുള്ളിൽ മുൻപന്തിയിലിരിക്കുന്നവർ വലിയവട്ടക്കണ്ണട വെച്ചില്ലെങ്കിൽ കണ്ണുകൾ പൊടികൊണ്ടു മുടിപ്പോകും. കാരിൽ യാത്ര ചെയ്യുന്ന സ്ത്രീകളുടെ നേരിയ ഉടയാടുകളും മററം കാരോടുമ്പോൾ നല്ലവണ്ണം കെട്ടിമുറക്കിപ്പിടിക്കാത്തപക്ഷം കാര്യം പന്തികേടാവുകയും ചെയ്യും.

കാരിനുള്ളിൽ ഇരിക്കാനുള്ള സൗകര്യവും കഷ്ടിയിയിരുന്നു. ഒരു കുടുംബം ഒന്നിച്ചു യാത്രചെയ്യുകയാണെന്നു വിചാരിക്കുക: അച്ഛനും അമ്മയുംകൂടി മുൻസീറ്റിൽ ഒരു മട്ടിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടും; പിൻവശത്തു് ഒരു പെട്ടിപ്പോലുള്ള സീറ്റിൽ കുടുംബത്തിലെ മറ്റംഗങ്ങളും അടങ്ങിക്കൂടും. മഴവരുമ്പോൾ ചില വിരികളും മറ്റും കെട്ടിത്തുക്കേണ്ടിയിരുന്നുവെന്നു് മുൻ സൂചിപ്പിച്ചുവല്ലോ. കാരറിന്റെ ശല്യം ഭയന്നു് ആ വിരിപ്പുകൾ മറ്റു സമയങ്ങളിൽ ചുരുക്കിക്കെട്ടി വെച്ചിരിക്കുകയായിരിക്കും. മഴയുടെ വരവു കണ്ടു് അവ പെട്ടെന്നു് നിവർത്തിത്തുടങ്ങുമ്പോഴേയ്ക്കു് നനയേണ്ടതെല്ലാം നനഞ്ഞുകഴിയും. മഞ്ഞു വർഷിക്കുമ്പോഴത്തേ അനുഭവം പറയാനുമില്ല. ഹിമവർഷം തുടങ്ങുമ്പോൾ കാരകളെല്ലാം വല്ലോടത്തും കയറിവയ്ക്കു

കയേ വേണ്ട. അതിനാൽ മഞ്ഞുകാലത്തു് കാർവ്യവസായംതന്നെ വലിയ മാന്യതയിലായിരുന്നു.

അന്നത്തെ കാരകളുടെ സ്ഥിതിയും യാത്രയുടെ രീതിയും ഇവിടെ ഇത്രയും സൂചിപ്പിച്ചതെന്തിനാണെന്നോ? 'ചരിക്കുന്ന കൊട്ടാരങ്ങൾ' എന്നും മറ്റും ഇന്നു പ്രശംസിക്കപ്പെടുന്ന വിശേഷതരം കാരകൾ ആ നിലയിൽ എത്തിയതു്, ഫെൻഡി ഫോർഡിനേപ്പോലുള്ള പ്രയത്നശാലികളുടെ എത്രകാലത്തെ പരിശ്രമവും പരീക്ഷണവുംകൊണ്ടാണെന്നു് മനസ്സിലാക്കാൻതന്നെ! പണ്ടുള്ളവർ നിർമ്മിച്ച ഒരു സാധനം എന്നും അതേപടി നിർമ്മിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശീലമില്ലേ, അതാണു് നമ്മുടെ വ്യവസായപുരോഗതിക്കുള്ള പ്രതിബന്ധം. കാലം ചെല്ലുന്തോറും ഏതു സാധനത്തിന്റേയും നിർമ്മാണരീതി മേൽക്കുമേൽ പരിഷ്കരിച്ചു് അതിനെ പൂർണ്ണതയിലെത്തിക്കുവാനാണു് ഓരോ നാട്ടുകാരും ഉദ്യമിക്കേണ്ടതു്. താൻ ആദ്യം ഉണ്ടാക്കിയതരം പരക്കൻകാറകളാണു് ഫെൻഡിഫോർഡു് പിന്നീടും നിർമ്മിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതെങ്കിൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യവസായത്തിനു വല്ല പുരോഗതിയും ഉണ്ടാകുമായിരുന്നുവോ?

മഞ്ഞു വർഷിക്കുന്ന കാലത്തു് കാർവ്യവസായം വലിയ മാന്യതയിലാകുമെന്നു് മുമ്പു സൂചിപ്പിച്ചുവല്ലോ. എന്നാൽ ഫെൻഡിഫോർഡിന്റെ സ്ഥിരോത്സാഹത്തിനുണ്ടോ, മഞ്ഞും മഴയും ബാധകമാകുന്നു? തന്റെ കമ്പനി തുടങ്ങിയ ശേഷം ആദ്യമായി ഹിമവർഷം ഉണ്ടായ ഘട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹം എന്താണു ചെയ്തതെന്നോ? മഞ്ഞു

കട്ടകളുടെ പുറത്തുകൂടി കാരോടിക്കുന്ന ഒരു പന്തയം നടത്തുവാൻ അദ്ദേഹം നിശ്ചയിച്ചു. വ്യവസായത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധിക്കും അഭിവൃദ്ധിക്കും ഉപകരിക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം നേരത്തേ കണ്ടുവെച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ഉപായമാണല്ലോ പന്തയം. മഞ്ഞിൻപുറത്തുകൂടി കാരോടിക്കുന്ന കാര്യത്തിന് അദ്ദേഹം അതുവരെ നെഞ്ഞുകാണിച്ചിരുന്നില്ലെന്നുമാത്രം.

മുമ്പാകെ Arrow എന്ന പേരായ ഒരു കാരണ്ടാക്കിവെച്ചിരുന്നില്ലേ, അതാണ് ഈ പന്തയത്തിനിറക്കാൻ ഹെൻറി നിശ്ചയിച്ചത്. ആ രഥം അദ്ദേഹം ഒന്നുകൂടി പരിഷ്കരിച്ചു ശരിപ്പെടുത്തി; അത് താൻതന്നെ ഓടിച്ചു ഒരു റിക്കാർഡ് സൃഷ്ടിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം ഉറയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. സയിന്റ് ക്ലെയർ എന്ന തടാകത്തിൽ ഉറഞ്ഞുകൂടിയിരുന്ന ഫിമപാളികളിൽക്കൂടി വേണ്ടിയിരുന്നു ആ കാരോട്ടം. അതിനുമുമ്പ് മറ്റുള്ളവർ നേടിയിട്ടുള്ള റിക്കാർഡിനെ അതിശയിക്കുന്ന വേഗത്തിൽ കാരോടിച്ച് കിലേ പന്തയം ജയിക്കൂ. അപകടം പിടിച്ച ഒരു സംരംഭംതന്നെ.

ഭാര്യ പറഞ്ഞു: “ഈ ഏപ്പാട് ആപലക്കരമാണ്. മഞ്ഞിൻപുറത്തു കാരോടിച്ചു ഒരു റിക്കാർഡുണ്ടാക്കണമെന്ന നിർബ്ബന്ധമാണെങ്കിൽ ഒന്നു ചെയ്യാം: ഒരു കത്തയച്ചു ബാർണി ഓൾഡ്ഫീൽഡിനെ വരുത്തുക. കാർ അയാൾ ഓടിച്ചുകൊള്ളും.”

ഹെൻറി അല്പം ഗൗരവഭാവത്തിലും, എന്നാൽ ശാന്തത വിടാതെയും ഇങ്ങനെ മറുപടി പറഞ്ഞു: “ക്ലാ

രേ, എനിക്കു സമ്മതമില്ലാത്ത കാര്യത്തിൽ ആരുടേയും ഉപദേശങ്ങൾ ഞാൻ സ്വീകരിക്കുകയില്ലെന്നറിയാമല്ലോ. ഈ പന്തയം ഞാൻതന്നെ നടത്തണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചുകഴിഞ്ഞു. അതു് അങ്ങനെയെന്നു നടക്കുകയും ചെയ്യും.”

ക്ലാർ പിന്നെ ഒരക്ഷരവും ഉരിയാടിയില്ല. പന്തയം നടന്നുകഴിയുംവരെ അവൾക്കു് യാതൊരു സ്വസ്ഥതയും ഉണ്ടാകയില്ലെന്നു് ഫോർഡിനു അറിയാമായിരുന്നു.

ജനുവരി 12-ാംന-യായിരുന്നു പന്തയം. അന്നു മഞ്ഞു് അതിശക്തിയായി വർഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മരം കോച്ചുന്നതണുപ്പു്. എത്ര തടിച്ച ഉടുപ്പുകളും തുളച്ചുകയറുന്ന ഒരു ശീതക്കാറ്റും. ഫോർഡു് ഒരു സാധാരണ കുപ്പായം ധരിച്ചു് യാത്രയ്ക്കൊരുങ്ങിയപ്പോൾ ഭാര്യ ചോദിച്ചു, “കൂടുതൽ മുടുള്ള ഉടുപ്പു വല്ലതും ധരിക്കരുതോ?” എന്നു്.

“വിഷമിക്കാതിരികൂ, ക്ലാർ. ഞാൻ ഒരു കശാപ്പുകാരനെപ്പോലെ വിയർക്കുന്നതു കണ്ടില്ലേ? ചൂടിനു് കുറവൊന്നുമില്ല.”—അതായിരുന്നു ഭർത്താവിന്റെ മറുപടി.

ക്ലാറയും എഡ്സെലുമൊന്നിച്ചു് ഫെൻട്രിഫോഡു് ഒരു പ്രത്യേക ക്വാർട്ടിൽ കയറി, എന്താണു് പത്തുമൈൽ അകലത്തുള്ള പന്തയസ്ഥലത്തേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു. ‘ആരൊ’ എന്ന കാർ വക്സ്ഫോർപ്പിൽനിന്നു നേരത്തേ അവിടെയ്ക്കു കൊണ്ടുവരുവാൻ അദ്ദേഹം തന്റെ ജോലിക്കാരോടു് ഏല്പാടുകയായിരുന്നു. യാത്രാമധ്യേ എ

ഡ്സെൽ ഒരു ചോദ്യം: “അച്ഛാ, ഞാനുംകൂടി പന്തയക്കാറിൽ കയറുന്നതിന് അനുവദിക്കുമോ?”

“ഇല്ല, ഒരിക്കലുമില്ല.” — അമ്മയാണ് മറുപടി പറഞ്ഞത്. “അക്കാര്യം ഇനി പറഞ്ഞുപോയാൽ ഇന്ന് അത്താഴം തരികയില്ലെന്ന് ഓർത്തുകൊള്ളുക.”

അച്ഛനാകട്ടെ, പത്തു വയസ്സുമാത്രം പ്രായമുള്ള ആ ബാലനെ ആശ്വസിപ്പിക്കാനായി ഇങ്ങനെ മറുപടി പറഞ്ഞു: “കുഞ്ഞിനെ വേറൊരവസരത്തിൽ ആ കാറിൽ കയറ്റി ഒരു സവാരിക്കു കൊണ്ടുപോകാം.”

“പക്ഷേ, ഇന്നത്തെപ്പോലെ വേഗത്തിലായിരിക്കയില്ലല്ലോ ആ സവാരി.” — കുട്ടിയുടെ കണ്ഠിതം.

ഹെൻറിഫോർഡും കുടുംബവും പന്തയസ്ഥലത്തെത്തി. ഫോർഡിന്റെ കാരോട്ടം കാബാൻ, അന്നത്തെ കൊടിയ തണുപ്പൊന്നും കൂട്ടാക്കാതെ, ആളുകൾ തടിച്ചുകൂടിയിരുന്നു. നിലത്തു കാലുനീനിന്നാൽ ദേഹം മരവിച്ചുപോകുമെന്നു ഭയന്ന്, ആളുകൾ ഇടയ്ക്കിടെ തുള്ളിച്ചാടിക്കഴിയുകയായിരുന്നുപോലും. സമയമടുത്തിട്ടും, പന്തയത്തിനുള്ള കാർ അവിടെയെങ്ങും എത്തിക്കണ്ടില്ല. ഫോർഡിനു പരിഭ്രമമായി. യന്ത്രശാലയിൽച്ചെന്ന് സംഗതിയെന്തെന്നന്വേഷിക്കാൻവേണ്ടി അദ്ദേഹം തന്റെ സവാരിക്കാറിലേയ്ക്കു ചാടിക്കയറുമ്പോഴേയ്ക്കും, അങ്ങകലെ ഇടിനാദംപോലെ ഒരു ശബ്ദം തുടച്ചുയായി കേട്ടുതുടങ്ങി. ഫോർഡിന്റെ പന്തയവണ്ടിയുടെ വരവായിരുന്നു അത്. ഫോർഡ് ചെവി കൂപ്പിച്ചു ആ ശബ്ദം പരീക്ഷിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിഭ്രമം മാറി. പന്തയ

ക്കാറിന്റെ എഞ്ചിൻ തകരാറൊന്നും പറ്റിയിട്ടില്ലെന്ന് അകലത്തുനിന്നുള്ള ആ ശബ്ദംകൊണ്ടുതന്നെ അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കിയെന്നതും.

ആ കാറിനു പറ്റിയ തകരാറുകളേപ്പറ്റി ജോലിക്കാർക്ക് എന്തോ പറയാനുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, അതൊന്നും കേട്ടുനില്ക്കാൻ ഫോർഡിനു സമയമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹം ആ മിന്നൽവണ്ടിയിൽ പാഞ്ഞുകയറി, പന്തയത്തിനു തയ്യാറായി. ഉടനെ അടയാളവെടിയുടെ പൊട്ടലും!

ഫെൻട്രിഫോർഡ് പരമാവധിവേഗത്തിൽ കാർ പായിച്ചുതുടങ്ങി. രഥചക്രങ്ങളുടെ ഉഗ്രസമർപ്പംകൊണ്ടു ഹിമപാളികൾ പൊട്ടിപ്പിളരുകയും, ആ പിളർപ്പുകളിൽത്തട്ടി രഥം മേലോട്ടു തുടരെത്തുടരെത്തറിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ആകാശത്തിൽ അധികമായും ഭൂമിയിൽ അല്പമാത്രമായും—‘വിയതിബഹുതരം സ്റ്റോക് മുർച്ചാം’— എന്നു പറഞ്ഞു മട്ടിലായിരുന്നു ആ തേരോട്ടം. കാണികളുടെ ആപ്പുവിളി സർവ്വത്ര മുഴങ്ങി. “അഹ്ഹാ, വേഗം, വേഗം” എന്നു വിളിച്ചുപറഞ്ഞുകൊണ്ട് എഡ്സെലും അതിൽ പങ്കെടുക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ക്ലാരയാകട്ടെ, കണ്ണുയർത്താതെ ഉല്ക്കണ്ഠാകലയായി സ്തംഭിച്ചുണ്ടനെ നിന്നതേയുള്ളൂ.

കാരോട്ടത്തിന് അന്നുവരെ മുന്തിനിന്നിരുന്ന റിക്കാർഡ് ഭേദിച്ചു ഫെൻട്രിഫോർഡ് പന്തയം നേടി. മണിക്കൂറിൽ 92 മൈൽ ദൂരം,— അതായിരുന്നു അദ്ദേഹം നേടിയ റിക്കാർഡ്. അന്നത്തെ സ്ഥിതിയ്ക്ക് അ

തൊരു വലിയ നേട്ടംതന്നെയായിരുന്നു.

പന്തയംകഴിഞ്ഞു വീട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ ക്ലാർ തെല്ലു ഗൗരവത്തോടുകൂടിത്തന്നെ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു: “നിങ്ങൾ ഇന്ന് കാണിച്ചതു അതിരുകടന്ന ഒരു സാഹസമാണ്. വ്യവസായത്തിന്റെ ഗുണത്തിനുവേണ്ടിയാണ് നിങ്ങൾ ഈ പാടെല്ലാം പെടുന്നതെന്നറിയാം. പക്ഷേ, നിങ്ങൾക്ക് വല്ല അപകടവും സംഭവിച്ചാൽ, പിന്നെ ഇമ്മാതിരി നേട്ടംകൊണ്ടെന്തു പ്രയോജനം? അതു നിങ്ങൾതന്നെ ഓക്കേണ്ടതാണ്.”

ഹെൻറി എതിരൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. അന്നത്തെ പന്തയം ഒരു വലിയ സാഹസമായിപ്പോയെന്നു അദ്ദേഹത്തിനുതന്നെ അറിയാമായിരുന്നു. എങ്കിലും ആ പ്രാവശ്യത്തെ വിജയം തന്റെ വ്യവസായത്തിനു ശോഭനമായ ഒരു ഭാവിയരുളുമെന്ന് അദ്ദേഹം ആശിച്ചു.

അദ്ധ്യായം-14

പന്തയം ജയിച്ചതിന്റെ പിറേറ്റദിവസം ഫെൻ ടിഫോർഡിന് എത്രയും വിചിത്രമായ ഒരനുഭവമുണ്ടായി. അന്നു രാവിലെ അദ്ദേഹം തൊഴിൽശാലയിലേയ്ക്കു കയറുമ്പോൾ, വാതിൽക്കൽ വെച്ചുതന്നെ ജെയിംസ് കസ്സൻസ് അദ്ദേഹത്തോടു പറയുകയായിരുന്നു: “ഫെൻ ടി, നിങ്ങൾ ആ പന്തയക്കമ്പത്തിൽപ്പെട്ടിരുന്നതുകൊണ്ട് ഇവിടത്തെ ചില വിഷമപ്രശ്നങ്ങൾ നിങ്ങളെ അറിയിക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. നമ്മുടെ പണമെല്ലാം തീൻപോയി; ജോലിക്കാർക്കു ശമ്പളം കൊടുക്കാൻപോലും പണമില്ല. ശമ്പളം ഇന്നു കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ അവർ പണിമുടക്കാൻ പോകയാണത്രെ.”

ഫോർഡ് തെല്ലനേരം സ്തംഭിച്ചു നിന്നുപോയി. പണത്തിനുള്ള പോംവഴിയെന്തു? കമ്പനിയിൽനിന്ന് കൂടുതൽ ഓഹരികൾ അനുവദിച്ചുകൊടുത്താൽ, അലക്സാണ്ടർ മാൽക്കോംസൺതന്നെ പണം എത്രവേണമെങ്കിലും മുടക്കുമെന്ന് ഫോർഡിനറിയാം. പക്ഷേ അങ്ങനെ ചെയ്തതുടങ്ങിയാൽ, കമ്പനി ക്രമേണ ആ പണക്കൊതിയന്റെ കൈയിലൊതുങ്ങും. അതിനുള്ള ഒരു കരുനീക്കമല്ലേ അപ്പോൾ നടന്നിരുന്നതെന്നു സംശയിക്കണം.

“നിങ്ങൾ എന്താണ് ചെയ്യാൻ വിചാരിക്കുന്നത്?”—കസ്സൻസിന് മറുപടികിട്ടാൻ തീടുകയായി.

“ഒന്നു ചെയ്യാനുള്ളത്: ജോലിക്കാരോടു ഉള്ള കാ

യും ഉള്ളതുപോലെ തുറന്നുപറയുകതന്നെ.” — ഫോർഡിന്റെ മറുപടി.

അന്നു വൈകുന്നേരം ജോലിക്കാർ ശമ്പളംവാങ്ങാൻ നെത്തിയപ്പോൾ, ഫെൻട്രി ഫോർഡാണ് അവരെ സ്വീകരിച്ചത്. അദ്ദേഹം ഒരു കസേരമേൽ കയറിനിന്നുകൊണ്ട് എല്ലാവരും കേൾക്കത്തക്കവണ്ണം ഇങ്ങനെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു: “സ്നേഹിതന്മാരേ, നിങ്ങൾ ക്ഷമിക്കണം. ഈ വർഷം ഒരു കടന്നുകൂടിയായി നമ്മൾ ജയിച്ചു. ഇന്നലത്തെ പന്തയംകൊണ്ടുതന്നെ നമ്മുടെ കാരകൾക്ക് കൂടുതൽ പ്രസിദ്ധിയുണ്ടാവാൻ പോകയാണ്. വർഷം കഴിഞ്ഞാൽ ധാരാളം ഓർഡർ കിട്ടും. എന്നാൽ നിങ്ങൾ ഇപ്പോൾ പണിമുടക്കുകയോ മറ്റോ ചെയ്താൽ നമ്മളെല്ലാവരും വെള്ളത്തിലാകുമെന്നോർക്കണം. നിങ്ങൾ എന്താണ് തീരുമാനിക്കുന്നതെന്ന് തുറന്നു പറയുക.”

ജോലിക്കാർ കൂട്ടുകൂടിയും ഒറ്റതിരിഞ്ഞും ആലോചനയായി. പണിമുടക്കിയാൽ തൊഴിലാളിയും മുതലാളിയും ഒന്നിച്ചു മുടിയുമെന്ന് അവർ മനസ്സിലാക്കാതിരുന്നില്ല. “ഞങ്ങൾ ജോലിചെയ്തു കൊള്ളാം” എന്ന് അവർ ഒറ്റസംഗമത്തിൽ ഏകമുറപ്പെട്ടു. ചിലർ മുമ്പോട്ടുചെന്ന് ഫെൻട്രി ഫോർഡിന് കൈകൊടുത്തു ആ വാഗ്ദാനം ഉറപ്പിച്ചു. ജോലിക്കാർ തന്നിലുറപ്പിച്ച വിശ്വാസം ഫോർഡിനെ സന്തുഷ്ടനാക്കി. കഴിവുണ്ടാകുമ്പോൾ ആ ജോലിക്കാരെ അങ്ങേയറ്റം സഹായിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം ഉള്ളിൽ കൂറിടുകയുണ്ടായി.

വർഷകാലം കഴിഞ്ഞു. കാറിന് പുതിയ പുതിയ ഓർഡർ ധാരാളം കിട്ടിത്തുടങ്ങി. ഓർഡർപ്രകാരമുള്ള കാരുകളത്രയും ഉടൻ തയ്യാറാക്കി വിടുന്നതിന്, മാക്സ് ടീറ്ററിലെ തൊഴിൽശാല മാത്രം പോരെന്നുള്ള നിലവണ്ണം. പികപിറ്ററി എന്ന തെരുവിൽ ഫോർഡ് ഉടനെ ഒരു പുതിയ ഫാക്ടറി പണികഴിപ്പിക്കുകയായി. മൂന്നു നിലകളുള്ള ആ ഗംഭീരകെട്ടിടത്തിനും അതിൽ പെട്ട യന്ത്രസജ്ജീകരണങ്ങൾക്കും വേണ്ടിവന്ന ഭാരിച്ച ചിലവത്രയും കമ്പനിയുടെ ആദായംകൊണ്ടുതന്നെ വഹിക്കുവാൻ സാധിച്ചു. ഹെൻറിഫോർഡിന് ആയിടെ കിട്ടിയ വീതലാഭംകൊണ്ടാണ്, കോഫിജിമ്മിന്റേയും ടോംക്രൂപ്പറിന്റേയും പഴയ കടങ്ങൾ വീട്ടിയതെന്നുള്ള വസ്തുതകൂടി കൂട്ടത്തിൽ പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ.

കമ്പനിയിൽനിന്ന് പരമാവധി ലാഭംകിട്ടണമെന്നു മാത്രമേ അലക്സാണ്ടർ മാൽക്കോംസനേപ്പോലുള്ള പങ്കാളികൾക്ക് മോഹമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഫോർഡിന്റെ മനോഭാവം അതായിരുന്നില്ല. തന്റെ വ്യവസായം പരമാവധി വികസിപ്പിച്ചു പരമാവധി ജനസേവനം ചെയ്യണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉന്നം. പണ്ട് ഒരു വാച്ചുകമ്പനിയുടെ പ്രവർത്തനം സംബന്ധിച്ചു ഹെൻറിഫോർഡ് പ്രകാശിപ്പിച്ച ചില ഭാവനകൾ വായനക്കാർ ഓർക്കുന്നുണ്ടല്ലോ. വാച്ചിന്റെ ഘടകങ്ങളോരോന്നും ഒരേ അച്ചിൽ ധാരാളമായി വാൽത്തുക്കണമെന്നുള്ള ആ പ്ലാൻ, നമ്മുടെ കഥാനായകൻ തന്റെ കാർവ്യവസായത്തിൽ പ്രയോഗിക്കുവാൻ തീർച്ചയാക്കി.

കാറിന്റെ ഘടകങ്ങളത്രയും അന്യത്ര പണികഴിപ്പിച്ച ശേഷം അവ കൂട്ടിയിണക്കുകമാത്രമാണല്ലോ ഫോർഡ് കമ്പനി അന്നോളം ചെയ്തിരുന്നത്. ആ പതിവുമാറി, കാറിന്റെ ഘടകങ്ങളെല്ലാം പാടുള്ളതു ചുരുങ്ങിയ ചിലവിൽ സ്വയം നിർമ്മിക്കുവാനായി ഫോർഡിന്റെ പിന്നത്തെ പരിശ്രമം.

കഴിയുന്നതും കുറഞ്ഞ വിലയ്ക്ക് കാറുകൾ പ്രചരിപ്പിക്കാൻ ഫോർഡ് നടത്തിയ ഉദ്യമങ്ങളിലെല്ലാം ഒരു വിലങ്ങുതടിയായി നിന്നിരുന്നത് അലക്സാണ്ടർ മാൽക്കോംസൺ എന്ന പ്രമാണിയാണ്; കമ്പനിയിൽ അയാൾക്ക് ഫോർഡിനോടൊപ്പംതന്നെ ഉടമാവകാശമുള്ളത് ഒരു തരക്കേടായിത്തീർന്നു. “ആ മനുഷ്യൻ എന്റെ കഴുത്തിൽ ഒരു കുടുക്കുതന്നെയാണ്” എന്ന് ഫോർഡ് ഒരിക്കൽ പറയുകയുണ്ടായി. കടംകൊണ്ടിട്ടെങ്കിലും, അലക്സാണ്ടർ മാൽക്കോംസന്റെ ഓഹരികൾ വിലയ്ക്കു വാങ്ങണമെന്ന് ഫോർഡ് ഒടുവിൽ തീരുമാനിച്ചു. 3000 ഡോളർമാത്രം മുതൽമുടക്കുള്ള ആ ഓഹരികൾ 175000 ഡോളർ കിട്ടിയാൽ കൊടുത്തുകൊടുക്കാമെന്ന് ആ പണക്കൊതിയൻ സമ്മതിക്കുകയുണ്ടായി. ഹെൻറി ഫോർഡ് എങ്ങനെയോ അത്രയും സംഖ്യയുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തത് ആ മനുഷ്യനുമായുള്ള ബന്ധം അവസാനിപ്പിച്ചു; അതോടെ, കമ്പനിയിലെ 51 ശതമാനം ഓഹരിക്കുള്ള അവകാശവും ഫോർഡിനുതന്നെ ഉറയ്ക്കുകയായി.

കുറഞ്ഞ വിലയ്ക്ക് കൂടുതൽ കൂടുതൽ കാറുകൾ തെരുതെരേ നിർമ്മിച്ചുകൊടുക്കുകയായിരുന്നു, മേല്പറഞ്ഞ ഓ

ഹരികൈമാറതെത്തുടൻണ്ടായ അടിയന്തിരപരിപാടി. ദിവസംപ്രതി നൂറു കാറുകളാണ് ഫോർഡിന്റെ കമ്പനിയിൽനിന്നു പണിക്കുറവുതീർന്ന് പുറത്തിറങ്ങിത്തുടങ്ങിയത്. ലോകത്തിൽ മറെറാരു കമ്പനിക്കാകും അന്നോളം സാധിക്കാത്ത ഒരു നേട്ടമാണതെന്ന് വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങൾ ഘോഷിച്ചു. എന്നാൽ നൂറല്ല, ദിവസേന ആയിരം കാറുകൾ വീതം നിർമ്മിക്കാനായിരുന്നു ഫോർഡിന്റെ വട്ടം. ആ കണക്കു കേട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പങ്കാളികൾതന്നെ ഞെട്ടിപ്പോയി. ഫോർഡിന് ഭ്രാന്താണെന്നുപോലും അവരിൽ ചിലർ ശങ്കിച്ചു. കാറുകളുടെ എണ്ണം മാത്രമല്ല, അവയുടെ ഗുണവും മേൽക്കൂർമ്മേൽ വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ ഹെൻറിഫോർഡ് കൊണ്ടുപിടിച്ചത് ഒരു ശ്രമം നടത്തി. 1908 ഒക്ടോബർ 1-ാം നു അദ്ദേഹം ഇറക്കിയ T മോഡൽവണ്ടി അന്നത്തെ നിലയ്ക്ക് ഒരു മഹാത്തുടനം തന്നെയായിരുന്നു. ആ മോഡലിലുള്ള കാറുകൾ കിട്ടുവാൻ ആളുകൾ പിടിയും വലിയുമായി.

കാറുകൾ ഭംഗിയുള്ളവയും, കെല്പുള്ളവയും, കനക്കുറവുള്ളവയും, എളുപ്പം നടത്താവുന്നവയും ആയിരിക്കണമെന്ന കാര്യത്തിൽ ഹെൻറിഫോർഡിന് വലിയ നിഷ്ഠയുണ്ടായിരുന്നു. T മോഡലിലുള്ള കാറുണ്ടാക്കാൻ അദ്ദേഹം ഒരു പ്രത്യേക ലോഹം കണ്ടുപിടിച്ചതിനേപ്പറ്റി ഒരു കഥയുണ്ട്. 1905-ൽ പാംബീച്ചിൽ വെച്ചു നടന്ന ഒരു പന്തയക്കാരോട്ടത്തിൽ ഹെൻറിഫോർഡും പങ്കെടുത്തിരുന്നു. ഗ്രാൻസിൽനിന്നു വന്നി

രുന്ന ഒരു കാർ ആ പന്തയത്തിനിടയ്ക്ക് കൂട്ടിയടിച്ചു
 അതിന്റെ ചില ഭാഗങ്ങൾ തെറിച്ച് പോയി. അങ്ങനെ
 അടൻവീണ കഷണങ്ങളിൽ ഒരേണ്ണം ഫെൻട്രി ഫോർ
 ഡ്സ് എടുത്തു പ്രത്യേകം സൂക്ഷിച്ചു. വളരെ കടുപ്പവും,
 എന്നാൽ അതേസമയംതന്നെ എത്രയും കനക്കുറവുമുള്ള
 ആ ലോഹം എന്താണെന്ന് പറയാൻ ആർക്കും സാധി
 ച്ചില്ല. ഫോർഡ് ആ ലോഹത്തുണ്ടിനേപ്പറ്റി പലപല
 രാസപരിശോധനകൾ നടത്തിച്ചതിൽ, വനേഡിയം
 എന്ന മൂലധാതു കലർന്നിട്ടുള്ള ഒരു പ്രത്യേകതരം ഉരുക്കാ
 ണത്തെന്ന് വെളിപ്പെട്ടു. ആ ഉരുക്കുണ്ടാക്കാനുള്ള വിദ്യ
 യേക്കുറിച്ചായി, ഫോർഡിന്റെ പിന്നത്തെ പത്ത്നേപഷ
 ണം. ഇംഗ്ലണ്ടിൽനിന്ന് ഒരാൾ മുഖേന ആ വിദ്യ മന
 സ്സിലാക്കിയെങ്കിലും, വനേഡിയം എന്ന കടുത്ത ധാതു
 ദ്രവ്യം ഉരുക്കാൻവേണ്ടും ശക്തിയുള്ള ഒരു മൂശ കണ്ടുകി
 ട്ടാൻ പ്രയാസം നേരിട്ടു. ഒടുവിൽ, ഓഫിയോയിലെ ഒ
 രു ഫാക്ടറിക്കാരുമായി നഷ്ടോത്തരവാദക്കരാർ ചെയ്തി
 ട്ടാണ് ഫോർഡ് ആ പരീക്ഷണം നടത്തിയത്. മൂശ
 യിൽ കണക്കിലധികം ചൂടു വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതുമൂലം വല്ല
 പൊട്ടിത്തെറിക്കലോ മറ്റോ ഉണ്ടായിട്ട് കമ്പനിക്കെ
 ന്തെങ്കിലും നഷ്ടം നേരിട്ടാൽ, ആ നഷ്ടം പരിഹരിച്ചു
 കൊള്ളാമെന്നായിരുന്നു കരാറിലെ വ്യവസ്ഥ. പരീക്ഷ
 ണം ആപത്തൊന്നും നേരിടാതെതന്നെ കഴിഞ്ഞു. അങ്ങ
 നെ കണ്ടുപിടിച്ച പുതിയതരം ലോഹം ഉപയോഗിച്ചാ
 ണ് ഫോർഡ് തന്റെ T മോഡൽകാറുകൾ നിർമ്മി
 ക്കുവാൻ തുടങ്ങിയത്.

ആ കാറിന്റെ ലാഘവം കണ്ടിട്ട്, അത് പരക്കൻറോഡുകളിലൂടെ ഓടിക്കാൻപറ്റാത്ത ഒരുമാതിരി 'തൊട്ടാവടി'ക്കാരാണെന്ന് ഒരു ആക്ഷേപം ഉണ്ടായി. എന്നാൽ അമേരിക്കൻവൻകർ മുഴുവൻ താണ്ടത്തക്ക വണ്ണം നടന്ന ഒരു നീണ്ട കാരോട്ടത്തിൽ സമ്മാനം നേടിയപ്പോൾ, ഫോർഡിന്റെ T മോഡൽ കാറിന്റെ കരുത്ത് എല്ലാവരും പരക്കെ സമ്മതിക്കേണ്ടതായിത്തന്നെവന്നു. ചേറെ ചില മോട്ടോർകമ്പനികളുടെ വകയായുള്ള 'അക്മി', 'ഷോനട്ട്', 'ഇറാലാ' എന്നീ മൂന്നു കാറുകളും, ഫോർഡിന്റെ രണ്ടു T മോഡൽ കാറുകളും തമ്മിലായിരുന്നു ആ പന്തയം. 1909 ജൂൺ 1-ാം ന്യൂയോർക്ക് സിറ്റിഹാളിന്റെ മുമ്പിൽനിന്നാണ് പന്തയം ആരംഭിച്ചത്. വൈറ്റ് ഹൗസിൽനിന്ന് പ്രസിണ്ട് ടാഫ്റ്റാണ് പന്തയം തുടങ്ങാനുള്ള അടയാളം നൽകിയതെന്നു പറയുമ്പോൾ, ആ പന്തയപ്പരിപാടിയുടെ ദേശീയപ്രാധാന്യം സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. അമേരിക്കാവൻകരയെ ഒട്ടാകെ സംബന്ധിക്കുന്ന ആദ്യത്തെ കാരോട്ടപ്പന്തയമായിരുന്നു അത്. റോഡുകളുടെ മിനുസമില്ലായ്മയും, ചിലേടങ്ങളിൽ അതിവർഷംകൊണ്ടുണ്ടായ വെള്ളപ്പൊക്കവും, മറ്റനേകം ശല്യങ്ങളും എതിരിട്ടുകൊണ്ടായിരുന്നു ആ പന്തയം നടന്നത്. 'ഇറാലാ' എന്ന കാർ ഇടയ്ക്കുവെച്ച് പന്തയത്തിൽനിന്നു പിന്മാറിക്കളഞ്ഞു. 22 ദിവസവും 55 മിനിറ്റും പരക്കംപാഞ്ഞോടിയശേഷം, ഫോർഡിന്റെ ഒരു T മോഡൽ കാർതന്നെ പന്തയം ജയിച്ചു. കർണ്ണൽ എം. റോബർട്ട് എന്ന ദേഹമാണ്

പന്തയം പ്രമാണിച്ചുള്ള സമ്മാനദാനകർമ്മം നിർവ്വഹിച്ചത്. സമ്മാനസാധനമായ ചപ്പകം നൽകിയപ്പോൾ അദ്ദേഹം ചെയ്ത പ്രസംഗത്തിലെ ഒരു ഘട്ടം ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം: “ഭാരം കുറഞ്ഞതും യന്ത്രശക്തി കൂടിയതുമായ കാറുകളാണ് ട്രസ്റ്റ്മങ്ങളായ റോഡുകൾ തരണംചെയ്യാനും കുന്നിൻപുറങ്ങൾ താണ്ടുവാനും പറ്റിയതെന്ന് ഫെൻഡി ഫോർഡ് പറയാറുള്ള തത്വം ഇപ്പോൾ തെളിയിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഭാരമേറിയ കാറുകൾക്കുപ്രാപ്യങ്ങളായ സ്ഥാനങ്ങളിൽ അതിവേഗത്തിലെത്താൻ, കനംകുറഞ്ഞ ഇത്തരം കാറുകൾക്ക് നിഷ്പ്രയാസം സാധിക്കും. കാരം കാർവ്യവസായവും ജനകീയമായ ഒരു നിലവാരത്തിലേയ്ക്കു കൊണ്ടുവരികയെന്ന പ്രശ്നത്തിനു പരിഹാരമുണ്ടാക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ മിസ്റ്റർ ഫോർഡ് വിജയിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം.”

അദ്ധ്യായം-15

ആനന്ദമയവും പ്രസന്നവുമായിരുന്നു ഹെൻറി ഫോർഡിന്റെ കുടുംബജീവിതം. ക്ലാരയെപ്പോലുള്ള ഒരു വനിതാരത്നം അമരംപിടിക്കുന്ന കുടുംബത്തിൽ ആനന്ദവും ശാന്തിയും കൈവരുവാൻ പ്രയാസമില്ലെന്നുവെക്കുക. ഭർത്താവിനോടൊന്നിച്ചു എന്തെന്തു ക്ലേശവും സഹിക്കുവാൻ ആ സാധപിക്കുണ്ടായിരുന്ന സന്നദ്ധത വായനക്കാർ നേരത്തേ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുള്ളതാണല്ലോ. ഹെൻറിഫോർഡിന്റെ വ്യവസായത്തിരക്കു വർദ്ധിക്കുന്നോരും, ക്ലാരയുടെ വിശ്രമവും സൈപരവും കുറഞ്ഞുവരികയായിരുന്നു. മറ്റു സർവ്വകാര്യങ്ങളും മറന്നു ജോലിയിൽ മുഴുകുക പതിവായിരുന്ന ഫോർഡ് മിക്കദിവസങ്ങളിലും സമയംതെറ്ററിയിട്ടേ ഭക്ഷണത്തിനെത്തിയിരുന്നുള്ളൂ. ഭർത്താവ് ചെന്നെത്തുംവരെ ഭാര്യയും ആഹാരം കഴിക്കാതെ കാത്തിരിക്കും. ഫോർഡ് ഉറക്കമില്ലാത്ത ജോലിചെയ്യുമ്പോൾ, ക്ലാരയും വല്ലതും വായിച്ചുകൊണ്ടു കൂടെത്തന്നെ കഴിച്ചുകൂട്ടും. ഭർത്താവിന്റെ കഠിനയത്നങ്ങൾ കണ്ടുകണ്ടു അവൾ വലിയ മനഃക്ലേശം അനുഭവിച്ചിരുന്നുവെന്നുമാത്രം.

എഡ്സെൽ സമയംതെറ്റാതെ ഉണ്ണുകയും ഉറങ്ങുകയും ചെയ്യണമെന്ന കാര്യത്തിൽ ക്ലാരയ്ക്ക് വലിയ നിബ്ബന്ധമായിരുന്നു. പ്രതിഭാശാലിയായ ആ പുത്രനെ പിതാക്കൾ എത്ര ശ്രദ്ധിച്ചാണെന്നോ വളർത്തിപ്പോന്ന

തു്? യന്ത്രവിദ്യയിൽ അവന്നുണ്ടായിരുന്ന വാസനയെ പരിപോഷിപ്പിക്കാൻ ഫെൻഡിഫോർഡ് ഉററു പുരി ശ്രമിച്ചു. അപ്പന്റെ കൂടെ സവാരിചെയ്യാൻ എഡ് സെലിന് വലിയ താല്പര്യമായിരുന്നു. രഥം എത്രവേഗത്തിൽ ഓടിച്ചാലും അവൻ തൃപ്തിവന്നിരുന്നില്ലെന്നുള്ളതാണ് ഒരു വിശേഷം. യാത്രാമധ്യേ വണ്ടിയുടെ യന്ത്രഘടനകളും അവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളും അവൻ ഉററു പഠിക്കും. യന്ത്രവിദ്യയിലെന്നപോലെ ചിത്രകലയിലും എഡ്സെൽ കുട്ടിക്കാലംമുതൽക്കുതന്നെ വലിയ വാസന കാണിച്ചിരുന്നു. മകൻ യന്ത്രവേലയിലുള്ള അഭിരുചിയെ അപ്പനും, ചിത്രകലയിലുള്ള വാസനയെ അമ്മയും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം പരിപോഷിപ്പിക്കുകയായി. ഡി ട്രോയിററിലുള്ള ആർട്ട്സ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിൽ വലിയവലിയ കലാകാരന്മാർ ചെയ്തുവെച്ചിട്ടുള്ള ചിത്രവേലകൾ കാണിച്ചുകൊടുത്തു് മകന്റെ കലാവാസന വികസിപ്പിക്കാൻ ക്ലാർ പലപ്പോഴും ശ്രമിച്ചിരുന്നു.

എഡ്സെൽ ഒരു ദിവസം പലതരം ലൈബ്രറി പുസ്തകങ്ങൾ പരിശോധിച്ചു് ഒരു പ്രബന്ധം തയ്യാറാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കെ, “എന്താ, നീ ഒരു പുസ്തകപ്പുഴവായിത്തീരുവാൻ പോകയാണോ?” എന്നു് അപ്പൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു ചോദിച്ചു.

“നാളെ ക്ലാസ്സിൽ ഒരു പ്രബന്ധം വായിക്കണം. ‘ഗതാഗതം’ എന്ന വിഷയമാണ് ഞാൻ എടുത്തിരിക്കുന്നതു്.”—എഡ്സെൽ മറുപടി പറഞ്ഞു.

മകൻ തങ്ങളുടെ കുലത്തൊഴിലിനുപററിയ വിഷ

തേക്കുറിച്ചാണ് പഠിക്കുകയും എഴുതുകയും ചെയ്യുന്ന
തെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ അപ്പൻ സന്തോഷമായി. “കൊ
ള്ളാം, നീ എഴുതിയതൊന്നു വായിക്കുക; ഞാൻ കേൾ
ക്കട്ടെ. എന്നിക്കാണെങ്കിൽ, ഇത്തരം വിഷയങ്ങളേപ്പ
റ്റി ചെറുപ്പത്തിൽ അധികമൊന്നും വായിക്കാനും എഴു
താനും അവസരം കിട്ടിയിരുന്നില്ല.”—ഇത്രയും പറഞ്ഞ്
‘ഹെൻറിഫോഡ്’ ഒരു ചാരുകസേരയിലേയ്ക്കു ചാഞ്ഞു.
എഡ്സെൽ എഴുതിയ ആ പ്രബന്ധത്തിന്റെ പ്രധാന
ഭാഗങ്ങൾ ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം:

“കടലിലും കരയിലും ഗതാഗതംചെയ്യാനുള്ള ഉ
പായം കണ്ടുപിടിക്കാനുള്ള പരിശ്രമം മനുഷ്യൻ ആദി
കാലംമുതൽക്കുതന്നെ ആരംഭിച്ചു. മരക്കഷണങ്ങളിനേലും
അവ കൂട്ടിക്കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ ചങ്ങാടങ്ങളിനേലുമാണ്
മനുഷ്യൻ ആദ്യം കടലിൽ സഞ്ചരിച്ചിരുന്നത്. പിന്നെ
അവൻ മരം വെട്ടിക്കഴിച്ചു ചെറുവഞ്ചികളുണ്ടാക്കാൻ
പഠിച്ചു. തുടന്ന് തോണികളും പായ്ക്കപ്പലുകളും ന
ടപ്പിൽവന്നു. തണ്ടു വലിച്ചും, കാരറിനെ ആശ്രയിച്ചു
മായിരുന്നു അന്നത്തെ സഞ്ചാരം. ഇന്ന് ശക്തിയേ
റിയ യന്ത്രങ്ങൾ ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള വലിയ വലിയ കപ്പലു
കളിൽ കയറി മനുഷ്യൻ വായുവേഗത്തിൽ കടലിൽ
ഗതാഗതംചെയ്യുന്നു. കരയിൽ ആദ്യം മൃഗങ്ങളെയാ
ണ് മനുഷ്യൻ വാഹനങ്ങളായി ഉപയോഗിച്ചതുടങ്ങി
യത്; ഒട്ടകങ്ങളും കുതിരകളുമൊക്കെ ആ കൂട്ടത്തിൽ
ഉൾപ്പെടും. അടുത്തകാലത്തോളം കുതിരപ്പുറത്തായിര
ുന്നവല്ലൊ ആളുകളുടെ സഞ്ചാരമധികവും. അമേരിക്ക

യിൽത്തന്നെ കഴിഞ്ഞൊരിടവരെ കുതിരകളായിരുന്നു പ്രധാന വാഹനങ്ങൾ. ന്യൂയോർക്കിൽനിന്ന് ഫിലാഡെൽഫിയായിലെത്താൻ—അതായത് 90 മൈൽ ദൂരം സഞ്ചരിക്കാൻ—1811-ാമാണ്ടിനടുത്തകാലത്തുപോലും ശരാശരി ഇരുപത്താറു മണിക്കൂർ വേണ്ടിവന്നിരുന്നതായി ഒരു കണക്കു കാണുന്നുണ്ട്. ചക്രങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചുള്ള വണ്ടികൾ കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടും മൃഗങ്ങളെ ഒഴിച്ചുനിർത്താൻ മനുഷ്യൻ കൂട്ടാക്കിയില്ല; ആ വണ്ടികളിലും മൃഗങ്ങളെ കെട്ടിപ്പൂട്ടിക്കൊണ്ടുനടക്കുകയായിരുന്നു അവന്റെ പതിവ്. സഞ്ചാരത്തിന് മൃഗങ്ങളെ മാത്രം ആശ്രയിക്കുന്ന മൗഢ്യം മാറിത്തുടങ്ങിയപ്പോഴാണ് മനുഷ്യന്റെ ഭാഗ്യോദയമുണ്ടായതെന്നു പറയാം. ആവിയുടെ ശക്തികൊണ്ട് വണ്ടിയോടിക്കാമെന്നുവന്നതാണ് ആ വിഷയത്തിലുണ്ടായ ഒന്നാമത്തെ നേട്ടം. ഇപ്പോൾ കരയിൽ മോട്ടോർവാഹനങ്ങൾ മൂലം ഗതാഗതസൗകര്യം അതുല്യകരമാംവണ്ണം വർദ്ധിച്ചുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ആ കാശത്തിൽ പറക്കാവുന്ന വിമാനങ്ങളും ഉടനെ നടപ്പാവും. മനുഷ്യന്റെ ഗതാഗതസൗകര്യം വർദ്ധിക്കുന്നതോടും അവന്റെ ജീവിതസൗകര്യവും ഐശ്വര്യവും വർദ്ധിക്കുമെന്നു തീർച്ചയാണ്.”

മകൻ തയ്യാറാക്കിയ പ്രബന്ധത്തിന്റെ പോക്ക് അച്ഛനു വളരെപ്പിടിച്ചു. താൻ ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്ന വ്യവസായം പുലർത്തിക്കൊണ്ടുപോവാൻ പറന്ന ചാലിലൂടെയാണ് പുത്രന്റെ പുറപ്പാടെന്നു ഹെൻറി ഫോർഡിന് മനസ്സിലായി.

“ആട്ടെ, നമ്മുടെ വിമാനത്തിന്റെ പണി എങ്ങനെയിരിക്കുന്നു?”—ഇടയ്ക്കു് അപ്പന്റെ ചോദ്യം.

“അപ്പാ, അവൾ ഒരു സൗന്ദര്യധാമമായിത്തന്നെ പുറത്തുവരും.”—മകൻ മറുപടി പറഞ്ഞു.

ഹെൻറിഫോർഡ് ആയിടയ്ക്കു് ഒരു വിമാനത്തിന്റെ പണിയും നടത്തിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. എഡ്സെലിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിലായിരുന്നു ആ ജോലി. വിമാനത്തിന്റെ യന്ത്രസാമഗ്രികൾ നിർമ്മിച്ചിരുന്നതു് ഫോർഡ് മോട്ടോർകമ്പനിയിൽത്തന്നെ.

അദ്ധ്യായം-16

കിര്യങ്ങളെല്ലാം അങ്ങനെ ശുഭകരമായി നടന്നു കൊണ്ടിരിക്കെ, ഫെൻഭിഫോർഡ് നിയമസംബന്ധമായ ഒരു വ്യവഹാരത്തിൽ കുടുങ്ങാനിടയായി. സെൽഡൺ എന്നു പേരുള്ള ഒരു അഭിഭാഷകൻ, 1805-ൽ ഒരു യന്ത്രവണ്ടിയുടെ മാതൃക സ്വന്തംപേരിൽ രജിസ്ട്രാക്കി വെച്ചിരുന്നു. “ഭദ്രതയും ലാഭവവും വിലക്കുറവുമുള്ളതും, ഭാരം കുറഞ്ഞതും, സാധാരണഗതിയിലുള്ള വ്യതിക്രമങ്ങളെ വിജയിക്കാൻ തക്ക യന്ത്രശക്തിയുള്ളതുമായ ഒരു വാഹനം” എന്ന വിവരണത്തോടുകൂടിയാണ് അദ്ദേഹം ആ രജിസ്ട്രേഷൻ നടത്തിയിരുന്നത്. പേരിന് ഒരു വണ്ടിയുടെ പ്ലാനും ഫയൽ ചെയ്തിരുന്നു. സെൽഡൺ നേരിട്ട് വണ്ടികൾ ഉണ്ടാക്കുകയോ വില്ക്കുകയോ ഒന്നും ചെയ്തിരുന്നില്ല. മറ്റു വ്യവസായികൾ വല്ലവരും തന്റെ വണ്ടിയുടെ മാതൃക അപഹരിച്ചെന്നോ അനുവദിച്ചെന്നോ വ്യവഹാരപ്പെടാൻ വഴിയുണ്ടാകുന്നുണ്ടോ എന്നു നോക്കിക്കഴിയുകയായിരുന്നു ആ നിയമജ്ഞൻ. അദ്ദേഹം തന്റെ വാഹനത്തേപ്പറ്റി എഴുതി വെച്ചിരുന്ന നിർവ്വചനംതന്നെ, അമ്മാതിരി വ്യവഹാരങ്ങൾക്കു പഴുതുണ്ടാക്കാൻ പറ്റിയ പാകത്തിലാണെന്ന് സ്പഷ്ടം.

സെൽഡന്റെ ‘പെയിററൻ’ അവകാശം ‘എലക്ട്രിക് വെഹിക്കിൾ കമ്പനി’ എന്നു പേരുള്ള ഒരു

സ്ഥാപനക്കാർ ഇടക്കാലത്തു വാങ്ങിച്ചു. അപ്പോൾ മറ്റു മോട്ടോർവ്യവസായികൾ ഒരു സംഘടന രൂപീകരിച്ചു മേല്പറഞ്ഞ കമ്പനിയിൽനിന്നു ലൈസൻസ് വാങ്ങി വ്യവസായം നടത്തിത്തുടങ്ങി. ആ സംഘടനയിൽ ഷെട്ടവർ ഉണ്ടാക്കുന്ന ഓരോ കാറിനും 'റോയൽറ്റി'യായി ഒരു തുക കമ്പനിക്കു കൊടുത്തുകൊള്ളാമെന്നായിരുന്നു ലൈസൻസിലെ വ്യവസ്ഥ. ഫെൻട്രിഫോർഡിനേക്കാടി ആ സംഘടനയിൽ ചേർക്കണമെന്ന് തൽപ്രവർത്തകന്മാർക്കു മോഹമുണ്ടായിരുന്നു. ഫോർഡ് അതിനു വഴിപ്പെട്ടില്ല. സ്വന്തമായി കാറുണ്ടാക്കാൻ കഴിവുള്ള സ്വതന്ത്രനായ ഒരു വ്യവസായി എന്തിന് അങ്ങനെ അന്യരെ ആശ്രയിക്കണം എന്ന നിലപാടാണ് അദ്ദേഹം സ്വീകരിച്ചത്. മേല്പറഞ്ഞ വ്യവസായസംഘക്കാർ, ഒടുവിൽ, 'എലക്ട്രിക് വെഹിക്കിൾ കമ്പനി'യുടെ പിൻതുണയോടുകൂടി ഫോർഡിന്റെ പേരിൽ ഒരു കേസു ഫയലാക്കി. സെൽഡന്റെ യന്ത്രവണ്ടിയുടെ മാതൃക അപഹരിച്ചിട്ടാണ് ഫെൻട്രിഫോർഡ് കാറുകളുണ്ടാക്കുന്നതെന്നായിരുന്നു കേസ്.

ഈ വ്യവഹാരത്തിനു വഴങ്ങിക്കൊടുത്താൽ തന്റെ വ്യവസായത്തിനും സ്ഥാപനത്തിനും വലിയ കെടുതികൾ നേരിടുമെന്ന് ഫോർഡ് മനസ്സിലാക്കി. കേസിലെ വാദം സമ്മതിക്കുന്നപക്ഷം, ഫോർഡ് കമ്പനിയിലുണ്ടാക്കുന്ന ഓരോ കാറിനും പതിനഞ്ചു ഡോളർവീതം 'റോയൽറ്റി' കൊടുക്കണമെന്ന കടുക്കാണു് ഒന്നാമതായി വന്നുകൂടുക. പിന്നെ, ഫോർഡ് കമ്പനിയിൽ ഇത്ര

യിത്ര കാരകൾ വീതമേ ഉണ്ടാക്കാൻ പാടുള്ളവെന്നും അവ ഇന്നു വിലയിൽ കുറച്ചുവിലക്കാൻ പാടില്ലെന്നുമുള്ള നിയന്ത്രണങ്ങളും വന്നുചേരും. ഫെൻട്രിഫോഡ്ഗേണ്ടോ, ഇമ്മാതിരി അങ്കുശങ്ങൾ വലിച്ചു തലയിൽവയ്ക്കാതെ അങ്ങനെയോ? അദ്ദേഹം സർവ്വശക്തിയും പ്രയോഗിച്ചു കേസു വാദിക്കുവാൻതന്നെ നിശ്ചയിച്ചു.

സെൽഡൺമാത്രക പിടിച്ചൊന്നുമല്ല താൻ കാരണ്ടാക്കിത്തുടങ്ങിയതെന്ന് ഫോർഡിന് നല്ലപോലെ അറിയാം. കേസിലെ എതിർവാദത്തിന്റെ ആവശ്യത്തിനുവേണ്ടി അദ്ദേഹം സെൽഡൺമാത്രകയിലുള്ള യന്ത്രങ്ങളെപ്പറ്റി സൂക്ഷ്മമായി ഒരു പരിശോധനയും പഠനവും നടത്തിയതിൽവെച്ചു, ആ യന്ത്രങ്ങൾ താനുണ്ടാക്കുന്നമാതിരിയന്ത്രങ്ങളിൽനിന്ന് തീരെ വ്യത്യസ്തങ്ങളാണെന്ന് ഫോർഡിനു ബോദ്ധ്യമാവുകയുംചെയ്തു. സാങ്കേതികമായിത്തന്നെ ഇത്രയും തെളിവു കിട്ടിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ “ഞാൻ ഈ കേസ് അങ്ങേയറ്റംവരെ വാദിക്കും” എന്ന് ഫെൻട്രിഫോർഡ് ഉറപ്പിച്ചുപറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച സാങ്കേതികതെളിവുകൂടി വെച്ചുകൊണ്ട്, സമർത്ഥരായ ഏതാനും അഭിഭാഷകന്മാർ കേസ് ശക്തിയായിത്തന്നെ വാദിച്ചു; മറുപക്ഷക്കാരും വിട്ടില്ല. വ്യവഹാരം വളരെക്കാലങ്ങളോളം അങ്ങനെ നീണ്ടുപിടിച്ചു. ഒടുവിൽ 1911-ാമാണ്ടിൽ അപ്പീൽ കോടതിയിൽനിന്ന് ഫെൻട്രിഫോർഡിന് അനുകൂലമായി വിധിയുണ്ടായി.

ഫോഡ് ആ കേസ് ജയിച്ചതു് വാദികൾക്കും ഗു

ണകരമായിത്തീർന്നുവെന്ന് ഒരു വിശേഷം ഉണ്ട്. അതങ്ങനെയൊന്നോ? സെൽഡൺ മോഡലിന്റെ അവകാശമാണല്ലോ ആ വിധി മൂലം വേരററുപോയത്. പിന്നെ ആ മോഡലിന്റെ പേരും പറഞ്ഞു ആരാണ് ആ രീതിയിലുള്ളത്? 'റോയൽറ്റി' ഇതാക്കുക? എല്ലാവരും ആ ബാധയിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെട്ടുവെന്നതിനും. ഫോർഡ് അങ്ങനെ ധീരമായി പൊരുതിയില്ലെങ്കിൽ, സെൽഡൺ മോഡലിന്റെ ശല്യം മോട്ടോർവ്യവസായത്തിന്റെ പുരോഗതിക്ക് ഒരു വലിയ വിലക്കുതടിയായി കുമായിരുന്നു.

അദ്ധ്യായം-17

പ്രതിബന്ധങ്ങളും പ്രയാസങ്ങളുമെല്ലാം തട്ടിത്തകർത്ത് ഫോർഡ് മോട്ടോർകമ്പനി പിന്നെയും മുന്നേറുകയായി. പികപിററിഞ്ഞെരുവിൽ പുതുതായി പണികഴിപ്പിച്ച ഗംഭീരസൗധങ്ങൾക്കും താങ്ങാനാവാത്ത മട്ടായി, വ്യവസായത്തിന്റെ വികാസം. ഫെൻഡി ഫോർഡ് ഉടനെ ബ്രഹ്മാണ്ഡമായ വേറൊരു ഫാക്ടറി പണിയിക്കുവാനുള്ള ശ്രമം ആരംഭിച്ചു. ഡിട്രോയിറ്റ് നഗരത്തിന്റെ ഉത്തരപ്രാന്തത്തിലുള്ള ഫൈലാൻഡ് പാക്ക് എന്ന ഭിക്കിൽ 276 ഏക്കർ സ്ഥലമാണ് ഈ ആവശ്യത്തിലേയ്ക്ക് അദ്ദേഹം വാങ്ങിയത്. ആകെ നാല്പത്തേഴ് ഏക്കർ വ്യാസം വരത്തക്കവണ്ണമായിരുന്നു കെട്ടിടങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം.

തൊഴിലാളികൾക്ക് ആനന്ദവും ആരോഗ്യവുമരുളാൻ പോരുന്നതായിരിക്കണം ഒരു തൊഴിൽശാലയെന്ന് ഫെൻഡി ഫോർഡിനു നിഷ്ഠുഷ്ടയുണ്ടായിരുന്നു. ഈ പുതിയ ഫാക്ടറിക്കെട്ടിടങ്ങളുടെ നിർമ്മാണത്തിൽ അത് നടപ്പാക്കുവാൻ അദ്ദേഹം അങ്ങേയറ്റം ഉത്സാഹിച്ചു. വായുവും വെളിച്ചവും സുഖഭമായി ലഭിക്കാൻവേണ്ടുന്ന സകല സജ്ജീകരണങ്ങളും അവിടെ ചെയ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. നിത്യേന തിണ്ണുതട്ടച്ച വൃത്തിയാക്കാനും, കിളിവാതിലുകളിലും മറ്റും പറന്നു പോടി തട്ടിക്കളയാനും, ഫാക്ടറിയിലെ മറ്റു ശുചീകരണവേലകൾ ചെയ്യാനും മാത്രം

മായിട്ട് ഫെൻട്രിഫോർഡ് അഞ്ഞൂറു ജോലിക്കാരെ
 യാണ് സ്ഥിരമായി നിയമിച്ചത്. കെട്ടിടങ്ങളുടെ ഒരു
 ഭാഗത്തും ഒരിക്കലും യാതൊരു മുഷിപ്പും കാണാതിരി
 ക്കത്തക്കവണ്ണം അപ്പോഴപ്പോൾ പുതുതായി ചായംപൂ
 ശിക്കാണ്ടിരിക്കുന്നതിന് ഇരുപത്തഞ്ചു ചായപ്പണി
 ക്കാരേയും അദ്ദേഹം സ്ഥിരമായി നിയമിച്ചു. ഒരു തൊ
 ഴിൽശാല വൃത്തിയാക്കിവയ്ക്കാൻ ഇതിലധികം ഏല്പാ
 ടുകൾ ചെയ്യാനുണ്ടോ? തന്റെ ഫാക്ടറി ഒരു കൊട്ടാരം
 പോലെ കമനീയമാക്കിവയ്ക്കണമെന്നായിരുന്നു ഫെൻ
 ട്രിഫോർഡിന്റെ മോഹം.

പുതിയ ഫാക്ടറിയിലെ ജോലിയുടെ ചട്ടവട്ടങ്ങൾ
 കൂടി നമുക്ക് സ്വല്പം മനസ്സിലാക്കാം. കാർകളുടെ ഘടക
 ങ്ങൾ കൂട്ടിയിണക്കുന്ന സ്ഥലത്തെയ്ക്കാണ് നോക്കുക: നെ
 ടുകേ നീണ്ടുകിടക്കുന്ന ആ ശാലയിൽ, അനേകം ജോലി
 ക്കാർ അണിനിരന്നങ്ങനെ നില്ക്കുകയാണ്. അവരാരും
 പണി തേടി അങ്ങമിങ്ങും പാഞ്ഞുനടക്കേണ്ട ആവശ്യ
 മില്ല; പണി അവരുടെ പക്കലേയ്ക്കു താനേ ചെന്നുകൊ
 ള്ളും. ഇടവിട്ടിടവിട്ട് ഒരു മാതിരി പീഠങ്ങൾ ഇണക്കി
 യിട്ടുള്ള ഒരു യന്ത്രച്ചങ്ങല അവരുടെ മുമ്പിൽക്കൂടി നിര
 ന്തരം നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ആ പീഠങ്ങളിന്മേലാ
 ണ് കാർകൾ ഓരോന്നും കൂട്ടിയിണക്കേണ്ടതു്. ഓരോ
 ജോലിക്കാരനും കാറിന്റെ ഒരു ഭാഗം മാത്രം ഇണക്കി
 കൊടുത്താൽ മതി. ഒരാൾ കാറിന്റെ ഒരു വലിയ ക
 ഷണമാണ് തൊടുത്തുവിടുന്നതെങ്കിൽ, മറെറൊരാൾ അ
 തിൽ ഒരു ആണി മാത്രമായിരിക്കാം വെച്ചുകൊടുക്കേ

ണ്ടത്. ഈ ആണി വേണ്ടവിധം മുറക്കുന്നത് മൂന്നാമതൊരാളായിരിക്കും. ഇങ്ങനെ പണിക്കാർ ഓരോരുത്തരായിട്ട് ക്വാറിന്റെ ഓരോഭാഗം മുറയ്ക്കു സംഭാവനചെയ്ത്, ഒടുവിൽ സകല പണിക്കരും തീർന്ന് കാരകൾ തെരുതെരെ പുറത്തേയ്ക്കു വന്നു നിരക്കുകയായി. ഓരോ കാരം ഓടിച്ചുനോക്കുന്ന പരീക്ഷണവും തൽക്ഷണം കഴിയും. എന്താ, സജ്ജീകരണങ്ങൾ തരക്കേടുണ്ടോ?

‘സംയോജനപംക്തി’ (Assembly line) എന്നു പറയപ്പെടുന്ന ഈ പ്രവർത്തനരീതി ആദ്യമായി നടപ്പാക്കിയത് ഫെൻഡിഫോർഡാണ്. ഇത് കണ്ടു മനസ്സിലാക്കാൻ എത്രയെത്ര വ്യവസായികളും മറ്റു സന്ദർശകരുമാണെന്നോ ഫോർഡിന്റെ ഫാക്ടറിയിൽ തിരിക്കിത്തീരുക വന്നുകൊണ്ടിരുന്നത്! ഇതെല്ലാം ഫോർഡ് കമ്പനിക്കു് ഒരു വലിയ പരസ്യമായിരുന്നു. സമയലാഭമാണ് ഈ സംയോജനരീതിയുടെ പ്രധാന ഗുണം. ജോലിക്കാർ പണിക്കോപ്പുകൾ തപ്പിനടന്നും മറ്റും നഷ്ടപ്പെടുത്തുന്ന സമയമില്ലേ, അത് ഈ സമ്പ്രദായംകൊണ്ടു് ലഭിക്കാം. ആ സമയലാഭം കൂടുതൽ ജോലി നടത്താൻ സഹായമായിത്തീരുന്നു. കൂടുതൽ ജോലിനടന്നാൽ, സാധനങ്ങളുടെ വില അത്രത്തോളം കുറയ്ക്കുകയും ചെയ്യാം. ഫെൻഡിഫോർഡ് ഏറെനാളായിട്ട് മനസ്സിൽ കരുതിവെച്ചിരുന്ന ഒരു പദ്ധതി അദ്ദേഹം ഒടുവിൽ ഇങ്ങനെ നടപ്പാക്കുകതന്നെ ചെയ്തു.

ചില വിമർശകന്മാർ ഈ സമ്പ്രദായത്തേപ്പറ്റി ഒരു ആക്ഷേപം ഉന്നയിച്ചു,—ജോലിക്കാർ അങ്ങനെ ഏക

താനമായ രീതിയിൽ ജോലിചെയ്താൽ അത് അവരുടെ ആരോഗ്യത്തിന് ഹാനികരമായേക്കുമെന്നായിരുന്നു അവരുടെ ആക്ഷേപം. വിദഗ്ദ്ധരായ ഏതാനും ഡോക്ടർമാരെ വരുത്തി ഹെൻറിഫോർഡ് അക്കാര്യം പ്രത്യേകം പരിശോധിപ്പിച്ചതിൽ, ആക്ഷേപത്തിന് വലിയ അടിസ്ഥാനമൊന്നും ഇല്ലെന്നു തെളിഞ്ഞു. പുതിയ രീതിപ്രകാരമുള്ള ജോലിയിൽ ആക്ക്കിളും വിഷമം തോന്നുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അവർക്ക് വേറെ ജോലികൊടുക്കാമെന്ന് ഫോർഡ് പറഞ്ഞുവെങ്കിലും, അങ്ങനെ ജോലിമാറ്റം ആവശ്യപ്പെടാൻ അധികമാരും ഉണ്ടായതുമില്ല.

കഴിയുന്നത്ര പേക്ക് ജോലി നൽകണമെന്നായിരുന്നു ഹെൻറിഫോർഡിന്റെ ആഗ്രഹം. എന്തെങ്കിലും പണിക്കു പറവുമെങ്കിൽ കരുടന്മാരേയും, മുടന്തന്മാരേയും പോലും സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളണമെന്ന് അദ്ദേഹം തന്റെ കീഴുദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കു നിദ്ദേശം നൽകിയിരുന്നു. അംഗവികലന്മാരും എന്നാൽ അഭിമാനധനന്മാരുമായ പൗരന്മാർക്ക് പണിയുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നത് മഹത്തായ ഒരു രാജ്യസേവനമാണെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതം. ജയിലിൽ പോയിട്ടുള്ള ഒരു കുറുപ്പുള്ളിതന്നെയും മാനമായി ജോലിചെയ്ത് ഒരു പുതിയ ജീവിതം തുടങ്ങാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെന്നു കണ്ടാൽ, സാക്ഷ്യപത്രമൊന്നും ആവശ്യപ്പെടാതെ അവനു ജോലികൊടുത്തുകൊള്ളണമെന്നും ഫോർഡ് അനുശാസിച്ചിരുന്നു. ജോലിക്ക് ആളെ എടുക്കുമ്പോൾ അവിവാഹിതരായവരെ അപേക്ഷിച്ച് വിവാഹിതർക്ക് മുൻഗണന

നല്ലിക്കൊള്ളണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വേറൊരു നിദ്ദേശം.

പണ്ട് അഞ്ചുയഞ്ചു ഡോളറും പോക്കറ്റിലിട്ടുകൊണ്ട് യന്ത്രപ്പണി പഠിക്കാൻ വീട്ടിൽനിന്ന് ഒളിച്ചോടിപ്പോയ ഫെൻഭിഫോർഡ് ഇപ്പോൾ ഒരു കോടീശ്വരനാവാൻ പോകയാണ്. എന്നാൽ സാധാരണ കോടീശ്വരന്മാരുടെ കോടിയിൽ അദ്ദേഹത്തെ പെടുത്താൻ പാടില്ലതാനും. ഫോർഡ് തന്നെ ഒരിക്കൽ ഇങ്ങനെ പറയുകയുണ്ടായി: “ലോകത്തിൽ രണ്ട് മണ്ടന്മാരാണ് ഉള്ളത്. പണം വാരിക്കൂട്ടിയതുകൊണ്ട് സാക്ഷാൽ ശക്തനായിക്കളയാമെന്നു വ്യാമോഹിക്കുന്ന കോടീശ്വരനാണ് ഒരു വിഡ്ഢി. മറേ മണ്ടൻ ആരാണെന്നോ? ഒരു വസ്ത്രക്കാരുടെ പണം എടുത്ത് മറെറാരു വസ്ത്രക്കാർ കൊടുത്താൽ ലോകത്തിന്റെ സർവ്വരോഗങ്ങളും ശമിക്കുമെന്നു കരുതുന്ന നിസ്സഹനമായ വിപ്ലവകാരി. ഇപ്പറഞ്ഞ രണ്ടുപേരുടേയും സഞ്ചാരം തെറ്റായ വഴിക്കാണ്.”

ഒരു വലിയ വ്യവസായം നടത്തുന്നത് പരിശുദ്ധമായ ഒരു ലോകസേവനമായിട്ടാണല്ലോ ഫെൻഭിഫോർഡ് കരുതിപ്പോന്നത്. അദ്ദേഹം തന്റെ കമ്പനിയിലുള്ള പതിനയ്യായിരം ജോലിക്കാരെയും, അവരുടെ കുടുംബങ്ങളേയും, കുഞ്ഞുകുട്ടികളേയുമെല്ലാം മനോദൃഷ്ടിയിൽ കണ്ടുകൊണ്ട് പല കാര്യങ്ങളും ചിന്തിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. അക്കണ്ട ആളുകളത്രയും ഫോർഡുകമ്പനിയെ കൊണ്ടുപജീവിക്കുന്നു; ആ കുടുംബങ്ങളിൽ പിഞ്ചു പൈതങ്ങൾ വീണ്ടും വീണ്ടും പിറക്കുന്നു; മുതിർന്ന കുട്ടി

കുറുപ്പുള്ളിത്തൂണുകളിൽ പോകുന്നു; പ്രായപൂർത്തിയായ വരുടെ വിവാഹങ്ങൾ നടക്കുന്നു; അവിവാഹിതരായി കഴിഞ്ഞിരുന്ന പലരും കമ്പനിയിൽനിന്നുള്ള വരുമാനത്തെ ആശ്രയിച്ച് വിവാഹബന്ധത്തിൽ ഏല്പാൻ ധൈര്യപ്പെടുന്നു; പുതിയ പുതിയ കുടുംബങ്ങൾ പലതും അങ്ങനെ ഉടലെടുക്കുന്നു; ജോലി ചെയ്തു കടംവീട്ടിക്കൊള്ളാമെന്ന ഉറപ്പിന്മേൽ തൊഴിലാളികൾ പലപല ബാധ്യതകൾ അടിക്കടി ഏറ്റെടുക്കുന്നു — ഇങ്ങനെയുള്ള വരുടെയെല്ലാം അവലംബമായിരിക്കുന്ന ഒരു സ്ഥാപനം ഉത്തരോത്തരം വികസിപ്പിച്ചു നിലനിൽക്കുന്നത് പരിശുദ്ധമായ ഒരു ഉത്തരവാദിത്വമാണെന്ന് ഹെൻറിഫോഡ് ദൃഢമായി വിശ്വസിച്ചു.

തൊഴിലാളിയേക്കാൾ മുതലാളിക്കും മുതലാളിയേക്കാൾ തൊഴിലാളിക്കും കഴിച്ചുകൂട്ടാൻ സാധ്യമല്ലെന്നുള്ള തത്വം ഹെൻറിഫോഡ് നല്ലവണ്ണം ഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. ഈ തത്വത്തെ വിശദീകരിക്കാൻ അദ്ദേഹം പറയാറുണ്ടായിരുന്ന ഒരു ഉദാഹരണം ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം: ഒരു വലിയ യന്ത്രത്തിന്റെ കാര്യം എടുക്കുക. ആന്ത്രം ഉപയോഗയോഗ്യമാകത്തക്കവണ്ണം കൂട്ടിയിണക്കി ഉറപ്പിച്ചു നിർമ്മിക്കുമെങ്കിൽ, പലതരം നട്ടും ബോർട്ടുമെല്ലാം വേണം. അവയിൽ ചിലചില ആണികൾ വളരെ ചെറുതായിരിക്കാം. എങ്കിലും അവയെല്ലാം യഥാസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിബന്ധിക്കാതെ യന്ത്രം നടത്താൻ സാധിക്കുമോ? ഇല്ല. അതുപോലെതന്നെയാണ് ഒരു തൊഴിൽസ്ഥാപനമാകുന്ന യന്ത്രത്തിന്റെ കഥയും. മുതലാ

ഉിയം തൊഴിലാളികളുമെല്ലാവരും യഥാവിധി കൂടിയി
ണങ്ങിയെങ്കിലേ, ആ യന്ത്രം വിജയപൂർവ്വം നടത്താനാവു
കയുള്ളു.

ഫെൻട്രിഫോർഡ് ഇമ്മാതിരി തത്വങ്ങൾ ഗ്രഹി
ക്കുകയും പറയുകയും മാത്രമല്ല, അവ പ്രയോഗത്തിൽ
കൊണ്ടുവരാൻ ഉത്സാഹിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. തൊഴി
ലാളികളുടെ ജീവിതനിലവാരം പാടേ ഉയർത്തുവാൻ ആ
ത്മാത്മമായി ആഗ്രഹിച്ച ഒരു മുതലാളിയായിരുന്നു
അദ്ദേഹം. തന്റെ ഫാക്ടറികളിലുള്ള ഓരോ തൊഴിലാ
ളിയുടേയും ജീവിതനിലവാരം ശരിയ്ക്കു മനസ്സിലാക്കാൻ
അദ്ദേഹം ആദ്യംതന്നെ ഒരു സർവ്വേ നടത്തിച്ചു. പതിന
യ്യായിരം തൊഴിലാളികളെ സംബന്ധിക്കുന്ന ആ പത്ത്
നേപഷണജോലിയിൽ ഇരുന്നൂറോളം ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ
പങ്കെടുക്കുകയും, അവർ ഒരു കൊല്ലത്തിനകം എത്രയും
വസ്തുനിഷ്ഠവും വിശദവുമായ ഒരു റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കു
കയുംചെയ്തു. തന്റെ തൊഴിലാളികളിൽ 25 ശതമാനം
പേരും അവരുടെ കുടുംബങ്ങളും കൊടിയ ദാരിദ്ര്യത്തി
ലാണു കഴിയുന്നതെന്ന് ആ റിപ്പോർട്ടിൽ നിന്നു ഫെ
ൻട്രിഫോർഡ് മനസ്സിലാക്കി. വേറെ 25 ശതമാനം
പേർ കഷ്ടിപ്പിപ്പിപ്പിയായി മാത്രം ജീവിതം തള്ളിനീക്കി
ക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണെന്നും അദ്ദേഹം ഗ്രഹിച്ചു. ഇതു
പോലുള്ള ദയനീയങ്ങളായ പല പരമാത്മങ്ങളും ഉൾ
ക്കൊണ്ടിരുന്ന ആ റിപ്പോർട്ട് ഫെൻട്രിഫോർഡ് ഉററു
പഠിക്കുകയായി.

തൊഴിലാളികളുടെ ജീവിതനിലവാരം ഉയർത്തണ

മെങ്കിൽ, പ്രതിഫലത്തിന്റെ നിരക്കിൽ മൗലികമായി
 തന്നെ ചില മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തണമെന്ന് ഫെൻഡി
 ഫോർഡ് ചിന്തിച്ചു. നാട്ടിൽ നിലവിലിരുന്ന കൂ
 ലിനിരക്കുകളെയെല്ലാം വെല്ലുവിളിക്കുന്ന ധീരമായ ഒ
 രു നടപടിക്കാണ് അദ്ദേഹം ഒരുമ്പെട്ടത്. അടുത്ത ന
 വം വരുത്തിയതിൽത്തന്നെ, ഫോർഡ് കമ്പനിയിലെ
 ഓഫീസുകളുടെ ഒരു യോഗം കൂടണമെന്ന് ഫെൻഡി
 ഫോർഡ് നോട്ടീസ് കൊടുത്തുകഴിഞ്ഞു.

അദ്ധ്യായം--18

നവവത്സരദിനം. അന്നുരാവിലെ കമ്പനിയാഫീസിൽവെച്ചു് ഓഫറിക്കാരുടെ സമ്മേളനം ആരംഭിച്ചു. “ഞാൻ ഇന്ന് നിങ്ങളെ ഇങ്ങോട്ടു വരുത്തിയതു്, നമ്മുടെ ജോലിക്കാരുടെ സുഖക്ഷേമങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ട കാര്യത്തേപ്പറ്റി ആലോചിക്കുവാനാണു്.”— ഹെൻറി ഫോർഡ് യോഗോദേശ്യം ആദ്യമേ സൂചിപ്പിച്ചു.

ജോലിക്കാരുടെ സുഖക്ഷേമങ്ങളേപ്പറ്റി അത്ര അടിയന്തിരമായി എന്താണാലോചിക്കാനുള്ളതെന്ന് പലരും നെററിച്ചുളിച്ചു. ഫോർഡ് കമ്പനിയിലെ ജോലിക്കാർ വേറെ ഏതു തൊഴിൽശാലയിലുള്ളവരേക്കാളും സുഖമായിക്കഴിയുന്നുവെന്നാണു് അവരുടെ ധാരണ; അതു ഒട്ടൊക്കെ ശരിയാണുതാനും.

ഹെൻറിഫോർഡ് തുടന്നു: “എല്ലാ ഫാക്ടറികളിലേയും ജോലിസമയം ഇപ്പോൾ ഒമ്പതു മണിക്കൂറാണല്ലോ. നമ്മുടെ കമ്പനിയിൽ അതു് എട്ടുമണിക്കൂറായി കുറയ്ക്കണമെന്നു ഞാൻ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. അങ്ങനെ ചെയ്താൽ, ഇപ്പോഴത്തെ രണ്ടു ഷിഫ്റ്റിനപകരം നമുക്കു മൂന്നു ഷിഫ്റ്റ് ജോലി നടത്താം. ആ വഴിക്കു് നാലായിരം പേക്കു്കിലും പുതുതായി ജോലി കൊടുക്കാൻ നമുക്കു സാധിക്കുകയും ചെയ്യും.”

ഓഫറിക്കാർ ഈ അഭിപ്രായം ശരിവെച്ചു. ജോലിസമയം കുറയ്ക്കുന്നതോടെ ജോലിക്കാരുടെ സുഖക്ഷേ

മങ്ങും പുത്തിയായെന്നും ഫെൻഡി ഫോർഡ് തൃപ്തിപ്പെടുമെന്നായിരുന്നു അവരുടെ വിചാരം.

ഉടനെ ഫോർഡ് പറയുകയാണ്: “ജോലിസമയം 8 മണിക്കൂറെന്നും നിശ്ചയിച്ചു. ഇനി, ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ കൂലിനിർദ്ദേശമായിരിക്കണമെന്നും തീർച്ചപ്പെടുത്തണം. ഇപ്പോൾ ഒരു തൊഴിലാളിക്ക് പ്രതിഫലമായി ദിവസേന രണ്ടര ഡോളർ പോലും തികച്ചു കിട്ടുന്നില്ല. മറ്റു തൊഴിൽശാലകളിലെ കഥയും അതുതന്നെയാണെന്നറിയാം. എങ്കിലും നമ്മുടെ ജോലിക്കാരുടേയും അവരുടെ കുടുംബങ്ങളുടേയും ജീവിതനിലവാരം ഉയർത്താൻ നമുക്ക് ഒരു കടമയുണ്ട്. അതിനാൽ ഓരോ ജോലിക്കാരന്റേയും പ്രതിഫലം എത്രത്തോളം വർദ്ധിപ്പിക്കാമെന്നും നിങ്ങൾ തന്നെ അഭിപ്രായപ്പെടുക.”

എന്ത്, ജോലിസമയം കുറച്ചിട്ട് കൂലി വർദ്ധിപ്പിക്കുകയോ? അത് ഒരു വിരോധാഭാസമായിട്ടാണ് ഓഹരിക്കാരിൽ പലർക്കും തോന്നിയത്.

“ഇരുപത്തഞ്ചു സെൻറവീതം കൂലി വർദ്ധിപ്പിക്കാമെന്നും ഞാൻ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.”—സൊല്ല ഒഴിയട്ടെ എന്നുകരുതി ഒരു ഓഹരിക്കാരൻ പറഞ്ഞു.

“വെറും 25 സെന്റോ?”—ഫോർഡ് അല്പം പുച്ഛരസത്തിൽ ഇങ്ങനെ ചോദിച്ചുകൊണ്ട് ആ തുക ഒരു ബോർഡിന്മേൽ എഴുതിയിട്ടു.

“കൂലി അമ്പതു സെൻറ് വർദ്ധിപ്പിക്കാമെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം.”—വേറൊരു മാന്യൻ പറഞ്ഞു.

“എന്നാൽത്തന്നെ ദിവസേന 7,500 ഡോളർ അ

ധികച്ചിലവു വരും. ഒരാളെത്തേ തുക കണക്കാക്കിയാൽ ഇരുപതു ലക്ഷത്തിൽ കവിയും!”—വേറൊരാൾ ആ അമ്പതു സെൻറിന്റെ വണ്ണവും കനവും വണ്ണിച്ചു.

ഹെൻറിഫോർഡിന്റെ പുരികം ചുളുചുളുക്കുന്നതു കണ്ടു മറെറാരു മാന്യൻ അററ കൈയായി ഒന്നു പറഞ്ഞു, “ഒരു ഡോളറുണ്ടു കൂട്ടിയേക്കുക” എന്നു.

പലരും വലിയ അമ്പരപ്പോടെ കൈക്കണക്കു കൂട്ടിത്തുടങ്ങി. ആണ്ടുതോറും നാലുതു ലക്ഷം ഡോളറാണ് അധികച്ചിലവു വരിക! കൂട്ടത്തിൽ നമ്മുടെ അലക്ഷ്യം ളർമാൽക്കോംസൺ ഉണ്ടാവാനിടവരാഞ്ഞതു ഭാഗ്യം!

ഹെൻറിഫോർഡ് തന്റെ ഉള്ളിൽ കണ്ടുവെച്ചിരുന്ന ക്രൂപിനിരക്കു് ഒടുവിലാണ് വെളിപ്പെടുത്തിയതു്. ഫോർഡ് കമ്പനിയിലെ ഒരു ജോലിക്കാരന്റെ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ പ്രതിഫലം അഞ്ചു ഡോളറായിരിക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹം തീർത്തുപറഞ്ഞു. ഒരു തൊഴിലാളിയുടെ ക്രൂപിനിരക്കു് ഇങ്ങനെ ഇരുന്ന ഇരിപ്പിൽ ഇരട്ടിയായി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതു് കുറെ കടന്ന കൈയാണെന്നു ചിലർ മനസാ മുറുമുറുത്തുവെങ്കിലും, ഹെൻറിഫോർഡ് കാര്യകാരണസഹിതം അറുത്തു മുറിച്ചു പറഞ്ഞ അഭിപ്രായത്തെ എതിർക്കാൻ ആരും ആളായില്ല.

ജോലിസമയം കുറച്ചു, ക്രൂപിനിരക്കു് ഇരട്ടിയായി വർദ്ധിപ്പിച്ചു— എന്നാൽ അതുകൊണ്ടും സംഗതി അവസാനിച്ചില്ല. ശമ്പളത്തിനു പുറമേ, ജോലിക്കാർക്കു് ആണ്ടുതോറും പത്തുലക്ഷം ഡോളർ ബോണസ്സായി നൽകണമെന്നു് ഹെൻറിഫോർഡ് കൊണ്ടുവന്ന വേറൊരു നി

ദേശവും ഓഹരിക്കാർ അനുവദിച്ചുകൊടുക്കേണ്ടതായി
ത്തന്നെ വന്നു.

ഒടുവിൽ തന്റെ പങ്കാളികളെ സമാധാനിപ്പിക്കാ
നായി ഫോർഡ് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “ജോലിക്കാർ കൂ
ടുതൽ പ്രതിഫലം കിട്ടുമ്പോൾ, അവർ കൂടുതൽ നന്നാ
യി ജോലിചെയ്യും. ജോലിസമയം കുറയ്ക്കുന്നതുകൊണ്ടും
കമ്പനിക്കു് ദോഷമുണ്ടാവാൻ പോകുന്നില്ല. തൊഴിലാ
ളികളുടെ മനസ്സ് തെളിഞ്ഞാൽ, ഒരുതു മണിക്കൂർ നേ
രത്തെ ജോലി അവർ എട്ടു മണിക്കൂർകൊണ്ടു ചെയ്തതീ
ർക്കും. ജോലിക്കാരുടെ സഹായസഹകരണങ്ങൾ മൂലം ക
മ്പനിക്കുണ്ടാകുന്ന ആദായത്തിൽ ഒരു ശതമാനം അവർക്കു് ബോ
ണസ്സായി നൽകുന്നത് നീതി മാത്രമാണ്. ജോലിക്കാർക്കു്
വേണ്ടി പാടുള്ളതെല്ലാം നാം നന്മനസ്സോടെ ചെയ്യുക;
അപ്പോൾ അവർക്കും നന്മനസ്സുണ്ടാകും.”

വ്യവസായരംഗത്തു് ഒരു വിപ്ലവം സൃഷ്ടിക്കുന്നവ
യായിരുന്നു ഫോർഡ് കമ്പനിയുടെ മേൽപ്പറഞ്ഞ തീരുമാന
ങ്ങൾ. ആ കമ്പനിയിൽനിന്നു് തൊഴിലാളികൾക്കു് ന
ൽകുവാൻപോകുന്ന ആനുകൂല്യങ്ങളേക്കുറിച്ചുള്ള വർത്തമാ
നം നാടാകെപ്പരന്നു. പത്രങ്ങളെല്ലാം വലിയ പ്രാധാന്യം
കല്പിച്ചു് ആ വിശേഷങ്ങൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയും ചെ
യ്തു്.

വ്യവസായപ്രവർത്തകരായ മുതലാളിമാരുടെയിട
യിൽ ഈ വർത്തമാനം വലിയ അമ്പരപ്പുണ്ടാക്കി. തങ്ങളു
ടെ തലയിൽ പതിച്ച ഒരു തീരുമാനമായിട്ടാണ് അവർ
അതിനെ കണക്കാക്കിയതു്. ഫെൻഡി ഫോർഡി

ന്റെ പോക്ക് വ്യവസായലോകത്തിന് വലിയ ആപത്തായിത്തീരുമെന്ന് അവർ പ്രവചിച്ചു. ഒരു വ്യവസായി പറയുകയായിരുന്നു: “ഫോർഡ് തന്റെ ജോലിക്കാർക്ക് കൊട്ടാരംപോലെ മനോഹരമായ ഒരു തൊഴിൽശാല പണികഴിപ്പിച്ചുകൊടുത്തതും പോരാഞ്ഞിട്ട്, ഇപ്പോൾ അവരുടെ മുമ്പിൽ പണം വാരിക്കോരി വിതരണം തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. മറ്റുള്ളവർക്ക് ഇനി യാതൊരു വ്യവസായവും നടത്താൻ സാധ്യമല്ലെന്നായിട്ടുണ്ട്. ഫോർഡിന്റെ ആശയങ്ങളോടു മത്സരിക്കാനൊരുമ്പെട്ടാൽ, നമ്മളെല്ലാം പാപ്പരടിക്കേണ്ടിവരുമെന്ന് തീർച്ചയാണ്.”

ദിവസേന അഞ്ചു ഡോളർ എന്ന കൂലിനിരക്കില്ലേ, അത് മറെറാരു തൊഴിൽശാലയിലും അന്നു കിട്ടാത്ത ഒരു പ്രതിഫലമായിരുന്നു. മറ്റു ഫാക്ടറികളിൽ ജോലിയിലിരിക്കുന്നവർക്ക് തന്റെ കമ്പനിയിൽ ജോലി കൊടുക്കുകയില്ലെന്ന് ഹെൻറിഫോർഡ് ആദ്യമേ ഒരു വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരുന്നത് നന്നായി. അല്ലെങ്കിൽ മറ്റു തൊഴിൽശാലകളെല്ലാം ആളൊഴിഞ്ഞു ശൂന്യ പ്രായങ്ങളായേനെ!

ഫോർഡ് കമ്പനിയിൽ ജോലിത്തിരക്ക് പൂർണ്ണമായി വർദ്ധിച്ചു. ജോലിസമയം കുറച്ചതുകൊണ്ടും, കൂലിനിരക്കു കൂട്ടിയതുകൊണ്ടും കമ്പനിക്കു ലാഭമല്ലാതെ നഷ്ടമൊന്നും വരാതിടയില്ലെന്ന് ഫോർഡിന് നല്ല ബോധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. കരോനാൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം വേറൊരു സർവ്വേ നടത്തിച്ചു. പുതിയ കൂലിനിര

ക്കിന്റേയും മറ്റും വെളിച്ചത്തിൽ, ജോലിയിലും ജോലിക്കാരുടെ ജീവിതനിലവാരത്തിലും അതിനകം ഉണ്ടായ പരിവർത്തനങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാനായിരുന്നു ആ പത്മനേപക്ഷണം. അതിൽനിന്ന് ആശാവഹങ്ങളായ പലേ വസ്തുതകൾ തെളിഞ്ഞു. ജോലിയുടെ കാര്യത്തിലുണ്ടായ ചില നേട്ടങ്ങൾതന്നെ ആദ്യം പറയാം: കറുകുളം നിർമ്മാണം ആ കാലയളവിൽ 20 ശതമാനം കണ്ടുവെച്ചിട്ടു; എന്നുവെച്ചു ജോലിക്കാരുടെ എണ്ണം ആ തോതനുസരിച്ചു വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടിവന്നതുമില്ല. ഉള്ള ജോലിക്കാർതന്നെ മുമ്പിലത്തേക്കാൾ കൂടുതൽ ജോലി ചെയ്തവെന്നത്. കറിന്റെ ഘടകങ്ങൾ വാർക്കുന്ന വകുപ്പിൽ ജോലിചെയ്യുന്ന ഇറവിക്കാരനായ ഒരു തൊഴിലാളി പറയുകയായിരുന്നു: “മിസ്റ്റർ ഫോർഡ് എനിക്ക് രണ്ടര ഡോളർ കൂലി തന്നപ്പോൾ ഞാൻ 250 കഷണങ്ങളാണ് വാർത്തിരുന്നത്. അഞ്ചു ഡോളർ കൂലി തന്നതുമുതലായപ്പോൾ 500 കഷണങ്ങൾ വാർക്കുന്നു. കൂലി എത്ര കൂടുതൽ തരുന്നുവോ അത്രയും കൂടുതൽ ജോലി ചെയ്ത് ഞാൻ എന്റെ കടപ്പാട് തീർക്കുകയാണ്.”

ഇനി, തൊഴിലാളികളുടെ ജീവിതനിലവാരത്തിൽ വന്ന ചില മാറ്റങ്ങൾ പറയാം: 1100 ജോലിക്കാർക്ക് കൂടുതൽ സുഖകരങ്ങളായ പാർപ്പിടങ്ങൾ ഏർപ്പാടാക്കിയതോടു കൂടി ആ ചുരുങ്ങിയ കാലത്തിനകം ഉണ്ടായി. പലരുടേയും ബാങ്കുനിക്ഷേപങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചു; ചിലരുടെ ബാങ്കുനിക്ഷേപം 250 ശതമാനംവരെ വർദ്ധിച്ചുവെന്നാണ് കണക്ക്. പല ഗവുവുകളായി പണം അടയ്ക്കുക

എന്ന വ്യവസ്ഥയിന്മേലാണെങ്കിലും, ഫോർഡ് കമ്പനിയിലെ ജോലിക്കാർ അതിനകം ഒട്ടാകെ ഇരുപതുലക്ഷം ഡോളർ വിലവരുന്ന ഭൂസ്വത്തുക്കളുടെ കൈവശാവകാശം നേടിയെന്നുള്ളതും ഒരു വലിയ കാര്യംതന്നെയാണ്.

ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ, മുതലാളിയും തൊഴിലാളിയും പരസ്പരം തുണയ്ക്കുന്നത് ഇരുക്ഷീകരം രക്ഷയാണെന്ന് ഫെൻഡി ഫോർഡിന്റെ പരീക്ഷണം തെളിയിച്ചു. ഫോർഡുതന്നെ പറയാറുണ്ടായിരുന്ന ഒരു പ്രമാണം ഈ ഘട്ടത്തിൽ അനുസ്മരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ: “മറുക്കുവക്ക്” ഏറ്റവും ഉപകാരപ്രദമായിത്തീരുന്നതെന്തോ, അത് നിങ്ങൾ അവർ ചെയ്തുകൊടുക്കുക; ഒടുവിൽ അത് നിങ്ങൾക്കുതന്നെ ഏറ്റവും ഉപകാരപ്രദമായിത്തീരും.”

അദ്ധ്യായം-19

“ഇന്നത്തെ ദിവസം ഏതാണെന്നറിയാമോ?”—
പ്രഭാതഭക്ഷണം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഫെൻട്രി ഫോർഡിനോടായിട്ട് ക്ലാറയുടെ ഒരു ചോദ്യം.

“ജൂലായി 30-ാം തീയതി. എന്താ, ഈ ദിവസത്തിനു വല്ല വിശേഷവുമുണ്ടോ?” — ഫോർഡിന്റെ മറുപടി.

“പിന്നെയോ? ഇന്ന് നിങ്ങളുടെ പിറന്നാളാണു്. വയസ്സ് അമ്പത്തിരണ്ടായെന്നോക്കണം. ഇനിയും ഇങ്ങനെ കഷ്ടപ്പെട്ട ജോലി ചെയ്യണമോ എന്ന കാര്യം ഗൗരവമായിത്തന്നെ ചിന്തിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.”

“അമ്പത്തിരണ്ടല്ലേ ആയുള്ളു. മനുഷ്യന്റെ ബുദ്ധിയും ശക്തിയും പാകപ്പെട്ടതടങ്ങുന്ന പ്രായമായെന്നുമാത്രം. ഇരുപതുകൊല്ലം മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന ആരോഗ്യംതന്നെ എനിക്കു് ഇന്നും തോന്നുന്നുണ്ടു്.”

ഫെൻട്രി ഫോർഡിന്റെ മുടി നരച്ചുതുടങ്ങിയെന്നതു് വാസ്തവം. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നീണ്ടുമെലിഞ്ഞ ശരീരത്തിനു് ഉടവൊന്നും തട്ടിയിരുന്നില്ല. കണ്ണുകളുടെ തിളക്കംതന്നെ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉന്മേഷത്തിനും ഉത്സാഹത്തിനും നല്ല തെളിവാണ്. ക്ലാറ ഉപദേശിച്ചുതുടങ്ങിയ വിശ്രമത്തിനു് അദ്ദേഹം വഴിപ്പെടുമോ എന്നു കണ്ടറിയണം.

ഭാര്യ പിന്നെയും പറഞ്ഞു: “ഫെൻട്രി, നിങ്ങൾ

ഇക്കാലമത്രയും കഠിനമായി അദ്ധ്വാനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നിട്ടുള്ളതു്. ഇനിയെങ്കിലും ജോലിയുടെ ഭാരം അല്പം ഒഴിച്ചു വയ്ക്കണം.”

“നല്ല കഥ! ഞാൻ ജോലി ആരംഭിക്കാൻ പോകുന്നല്ലേയുള്ളു.”

“ഹെൻറി, നിങ്ങൾ ഇതിനകം ഒരു പത്തു ലക്ഷം കാരെങ്കിലും ഉണ്ടാക്കികഴിഞ്ഞിട്ടില്ലേ? ഇനിയെങ്കിലും ഈ കാരുകളുടെ കരോരശബ്ദത്തിൽനിന്നൊഴിഞ്ഞു് സ്വല്പം വിശ്രമിക്കരുതോ?”

“എന്തു്? എന്റെ കാരുകളുടെ ശബ്ദം കരോരമാണെന്നോ? പണ്ടത്തെ കഥയായിരിക്കാം പറയുന്നതു്. ഇപ്പോൾ ഓടുന്ന T മോഡൽ കാരകൾ എത്ര നിശ്ശബ്ദങ്ങളാണെന്നു നോക്കുക. ഞാൻ ഇനിയും അവ പരിഷ്കരിക്കാൻ പോകയാണു്.”

“ഞാൻ പറഞ്ഞതു് അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽത്തന്നെ എടുത്തു, അല്ലേ? ക്ലേശമേറിയ ജോലികളിൽ നിന്നൊഴിഞ്ഞു് അല്പം വിശ്രമിച്ചു തുടങ്ങണമെന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞുള്ളു.”

“അതു മനസ്സിലായി. എന്നാൽ വിശ്രമത്തേയും വിനോദത്തേയും പറ്റി ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നെങ്കിൽ, നമ്മുടെ കാരകൾ ഇന്നത്തെ നിലയിൽ എന്തു് ചെയ്യുന്നുവോ? ഞാൻ ആദ്യം ഉണ്ടാക്കിയ തല്ലിപ്പൊളിക്കാറിന്റെ കഥ ഓർമ്മയുണ്ടല്ലോ.”

“തീർച്ചയായും. ആ കാറിന്റെ പിന്നാലെ ഞാൻ അന്നു രാത്രി അമ്പരപ്പോടെ ഓടേണ്ടിവന്ന കാര്യവും ഓ

കുന്നുണ്ടു്.”

“ശരി, അന്നത്തെ നിലയിൽനിന്നു് നമ്മുടെ കാരകൾ ഇന്നു് ഈ നിലയിൽ എത്തിയതു് നമ്മുടെ വിശ്രമംകൊണ്ടല്ല, പരിശ്രമംകൊണ്ടാണു്. അക്കാർത്തിൽ ഭവതിനല്ലിപ്പോന്നിട്ടുള്ള സഹകരണത്തിനെല്ലാം ഞാൻ നന്ദിയുള്ളവനത്രേ. എന്നാൽ നമ്മുടെ ജോലി പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടില്ല; ഇനിയും വളരെ കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യാനുണ്ടു്.”

“ജോലിയിൽനിന്നു തീരെ ഒഴിയണമെന്നല്ല ഞാൻ പറയുന്നതു്. നാട്ടിൻപുറത്തു് ചെന്നൊന്നു വിശ്രമിക്കുന്നതു് പിന്നീടു് കൂടുതൽ ജോലിചെയ്യാൻ സഹായമാകുമല്ലോ.”

ക്ലാർ പറഞ്ഞ ഈ യുക്തിയിൽ ഹെൻറി മുട്ടിപ്പോയി. “ഒരു വിനോദയാത്രയ്ക്കു പോകണമെന്നു മാത്രന്നോ? എവിടെയ്ക്കാണു് പോകേണ്ടതു്? ഭവതി പറയൂ.”

“നമുക്കു നാട്ടിലേയ്ക്കു പോയി നമ്മുടെ സ്വജനങ്ങളേയും സുഹൃത്തുക്കളേയും സന്ദർശിച്ചു് കരോനാൾ ഉല്ലാസമായി കഴിച്ചുകൂടാം.”— ക്ലാർ തന്റെ ആഗ്രഹം വെളിപ്പെടുത്തി.

അപ്പോൾ ഫോർഡ് പറയുകയാണു്: “കൊള്ളാം, ഡിയർബോണിലേയ്ക്കു പോകയാണെങ്കിൽ വിശ്രമത്തിനിടയ്ക്കു ഒരു ജോലികൂടി നടത്താം. ഞാൻ അവിടെ റൗഗിനദീതീരത്തു് ആയിരം ഏക്കർ ഭൂമി ഈയിടെ വാങ്ങിയതു് ഒരു വലിയ തൊഴിൽശാല ഏർപ്പെടുത്തണമെന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടിയാണു്. River Rouge

Plant എന്നു പേരിടാൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള ആ സ്ഥാപനം ലോകത്തിലുള്ളതിൽവെച്ചു ഏറ്റവും വലിയ ഒരു തൊഴിൽശാലയായിരിക്കും. ഞാൻ എന്റെ പഴയ പണിപ്പുരയിൽ വിട്ടുവെച്ചുപോന്നിരിക്കുന്ന ഒരു സാധനം ആദ്യമേ കണ്ടെടുക്കണം. അതുകൂടിവെച്ചുകൊണ്ടുവേണം, ഞാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ആ വലിയ ജോലി ആരംഭിക്കാൻ.”

“അല്ല, വിശ്രമത്തേക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞുവന്നിട്ട് ഇത്ര പെട്ടെന്നു വലിയ വലിയ ജോലികളിലേയ്ക്കായോ!” —ക്ലാർ തടഞ്ഞു.

“വിശ്രമത്തിന്റെ കാര്യം കളയൂ. പണ്ടു ഞാൻ ഉണ്ടാക്കിയ ഒരു ഉഴവുയന്ത്രം കുറച്ചുതന്നെ ഓടിയപ്പോൾ പെട്ടെന്നു നിന്നുപോയ കഥ ഓർക്കുന്നുണ്ടോ? ലോകം മുഴുവൻ ഓടാൻപററിയ ഒരു ഉഴവുയന്ത്രമാണ് ഞാൻ ഇനി ഉണ്ടാക്കാൻ പോകുന്നത്. മനസ്സിലായോ? ഞാൻ അതിനു ‘ഫോർഡ്സൺ’—The Fordson—എന്നു പേർ കൊടുക്കും.”

ക്ലാർ പിന്നെ വിശ്രമത്തേപ്പറ്റി വിശേഷിച്ചൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. “ഞാൻ ഇനി സഭയ്ക്കുള്ള വട്ടം നോക്കട്ടെ” എന്നു പറഞ്ഞു അവൾ പിൻവാങ്ങി.

അദ്ധ്യായം-20

നാട്ടിലേയ്ക്കു് ഒരു യാത്ര നടത്തണമെന്നു് ക്ലാരയ്ക്കുണ്ടായിരുന്ന മോഹം, ഏതായാലും, സാധിച്ചു. കമ്പനിക്കാര്യങ്ങളുടെ മേൽനോട്ടം എഡ്സെലിനെ ഏല്പിച്ചുകൊണ്ടു് ഹെൻറി ഫോർഡ് ഭാര്യയൊന്നിച്ചു് ഡിയർബോണിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു. അവിടെയുള്ള പലേ പുതുസുഹൃത്തുക്കളും ഫോർഡ്സ്വന്തീകൾക്കു് ഹാദ്യമായ സ്വീകരണം നൽകി. ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും മികച്ച മോട്ടോർ വ്യവസായി എന്ന നിലയിൽ ഹെൻറി ഫോർഡ് അതിനകം സമാജിച്ചിരുന്ന പ്രസിദ്ധി നാട്ടുകാർ നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു.

മരണാട്ടിൽച്ചെന്നു് പണവും വ്യാതിയും നേടി മടങ്ങിവരുന്ന തന്നാട്ടുകാരേപ്പറ്റി ആർക്കും വിശേഷിച്ചൊരു മതിപ്പുണ്ടാവുക സാധാരണമാണല്ലോ. ചിലർ ആ മതിപ്പിന്റെ മറപിടിച്ച് ചില ചില മുഷണങ്ങൾ നടത്താനും മുതിരാറുണ്ടു്. ഹെൻറിഫോർഡിനും അതു് കുറച്ചൊക്കെ അനുഭവപ്പെട്ടുകാണും. ധനസഹായത്തിന്നും ഉദ്യോഗലബ്ധിക്കും മറ്റും മറ്റുമായി പലരും അദ്ദേഹത്തെ അലട്ടിത്തുടങ്ങിയത്രെ. പ്രകൃത്യാ ഉദാരശീലനാണെങ്കിലും, ഹെൻറിഫോർഡ് അത്തരം ശല്യങ്ങൾ അത്ര പൊറുക്കുന്ന കൂട്ടത്തിലല്ലായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഔദാര്യത്തിനുമുണ്ടായിരുന്നു ഒരു അടുക്കും ചിട്ടയും.

ഒരു വലിയ തൊഴിൽശാല സ്ഥാപിക്കുവാൻ വേ

ണ്ടി, റൗഗിനദീതീരത്തു് അദ്ദേഹം ആയിരം ഏക്കർ ഭൂമി വാങ്ങിയിരുന്ന വസ്തുത സൂചിപ്പിച്ചുവല്ലോ. ജലമാഗ്നേയുള്ള ഗതാഗതസൗകര്യം കൂടി ഉദ്ദേശിച്ചാണു് അദ്ദേഹം ആ സ്ഥലം തിരഞ്ഞെടുത്തതു്. വടക്കുള്ള ഇരിമ്പുഖനികളുടേയും, തെക്കുള്ള കല്ക്കരിഖനികളുടേയും മദ്ധ്യത്തിലാണു് ആ പ്രദേശത്തിന്റെ കിടപ്പു്. താൻ സ്ഥാപിക്കാൻ പോകുന്ന തൊഴിൽശാലയിലേയ്ക്കു് ആ വശ്യമായ ഇരിമ്പും കല്ക്കരിയും നിഷ്പ്രയാസം കൊണ്ടുവരുവാനുള്ള സൗകര്യം അദ്ദേഹം മുൻകൂട്ടിത്തന്നെ കരുതിരുന്നവെന്നു സ്പഷ്ടം. തൊഴിൽശാലയ്ക്കു ചുറ്റിലുമായി ജോലിക്കാരുടെ താമസത്തിനായി ഒട്ടേറെ വീടുകൾ പണിയിക്കണമെന്നും അദ്ദേഹത്തിനു് ഉദ്ദേശ്യമുണ്ടായിരുന്നു. അതിനുവേണ്ടിയാണു് അത്രയധികം സ്ഥലം ഒന്നിച്ചുവാങ്ങിയതു്.

റൗഗിനദീതീരത്തു് ഒരു ആഫീസുകെട്ടിടം തയ്യാറാക്കാനുള്ള ജോലി ഉടനെ ആരംഭിച്ചു. അതു് ഫെൻഡി ഫോർഡിനു് നല്ലൊരു വിശ്രമമന്ദിരമായിത്തീരുമെന്നാണു് ക്ലാർ ആശിച്ചതു്. പക്ഷേ, വിശ്രമത്തിനും വിനോദത്തിനുമൊന്നുമായിരുന്നില്ല ഫോർഡിന്റെ വട്ടം. അദ്ദേഹം ആ പഴയ ഉഴവുയന്ത്രത്തിന്റെ നൂനത പോക്കി ഒരു പുതിയതരം യന്ത്രം ലോകത്തിനു് സംഭാവന ചെയ്യാൻ കൊണ്ടുപിടിച്ചുസാഹിച്ചു. ഭാരം കുറഞ്ഞതും കമ്പകൾ നിഷ്പ്രയാസം വാങ്ങി ഉപയോഗിക്കാവുന്നതുമായ ആ ഉഴവുയന്ത്രത്തിന്റെ പണി അദ്ദേഹം പൂർത്തിയാക്കുകയും, അതിനു് 'ഫോഡ്'സൺ' എന്നുതന്നെ

പേരിടുകയും ചെയ്തു.

അപ്പോഴേയ്ക്കും, 1914-ൽ, ലോകത്തെ ഒട്ടേറെ സ്തംഭിപ്പിച്ച ഒരു സംഭവം ഉണ്ടായി. ഓസ്ട്രിയൻരാജകുമാരനായ ഫെർഡിനൻഡിന്റെ വധത്തേതുടർന്നുണ്ടായ ഒന്നാംലോകമഹായുദ്ധം തന്നെ! ജർമ്മൻസൈന്യം ബൽജിയത്തിലേയ്ക്കും, റഷ്യൻസൈന്യം ജർമ്മനിയിലേയ്ക്കും പാഞ്ഞു. ഇംഗ്ലണ്ടും ഫ്രാൻസുമെല്ലാം സമരാഗ്നിയിലേയ്ക്കു ചാടി. യുദ്ധം കൊടുമ്പിരിയെടുത്തു. യൂറോപ്പിലെ ഫാക്ടറികളെല്ലാം ആയുധനിർമ്മാണശാലകളായി മാറി. ജർമ്മനിയുടെ അന്തർവാഹിനികളെപ്പലകളാക്കി ചുരം നീമിത്തം ഇംഗ്ലണ്ടിനു വേണ്ടുവോളം ധാന്യങ്ങൾ പുറത്തുനിന്നു കിട്ടുവാൻ പ്രയാസം നേരിടുകയും, നാട്ടിൽത്തന്നെ കൃഷികൾ വികസിപ്പിക്കേണ്ടതു് ഒരാവശ്യമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ നിലം ഉഴുവാൻ വേണ്ടത്ര കുതിരകളോ യന്ത്രങ്ങളോ ഇല്ലാതെവന്നതിനാൽ, ഇംഗ്ലണ്ടു ഉടനെ ഫെൻഡിഫോർഡിന്റെ സഹായം തേടുകയായി.

ഫോർഡ് തന്റെ ഉഴവുയന്ത്രത്തിന്റെ പ്ലാനം കൊടുത്തു് വിദഗ്ദ്ധരായ ഏതാനും ജോലിക്കാരെ ഇംഗ്ലണ്ടിലേയ്ക്കയച്ചു. അവർ അവിടെ താമസിച്ച് ഉഴവുയന്ത്രങ്ങൾ ആവശ്യംപോലെ ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുകയാണു ചെയ്തതു്. അങ്ങനെ, 'ഫോഡ്'സൺ' എന്ന പുതിയ ഉഴവുയന്ത്രത്തിന്റെ നിർമ്മാണം അമേരിക്കയിൽ മുറയ്ക്കാരംഭിക്കുമുന്പുതന്നെ, അതു് ഇംഗ്ലണ്ടിൽവെച്ച് കുറേയെല്ലാം നടക്കാനിടയായി.

യുദ്ധത്തോടു് ഹെൻറിഫോർഡിനു വലിയ വെ
റുപ്പായിരുന്നു. രാജ്യങ്ങൾ തമ്മിൽ പരസ്പരം സമാധാന
ത്തിൽ കഴിയണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആ
ഗ്രഹം. ആയിടയ്ക്കു് അദ്ദേഹം പത്രറിപ്പോർട്ടർമാരോടു
പറഞ്ഞ ഏതാനും വാക്കുകൾ ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം:
“ലോകത്തിലെ സർവ്വജനങ്ങളും ഒന്നു മനസ്സിലാക്കണം.
അവർ ഒരു യന്ത്രത്തിന്റെ ഘടകങ്ങൾപോലെ പര
സ്പരം ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്. ഒരു രാജ്യക്കാർക്കു് പ
റുന്ന ദോഷം മറ്റൊരാജ്യക്കാർക്കും ബാധകമായിത്തീരും.
യുദ്ധത്തിന്റെ ഫലം ഏതുനിലയിൽ നോക്കിയാലും നാ
ശംതന്നെയാണ്.”

യുദ്ധം സമാധാനപ്പെടുത്തുന്നതിനു് നിഷ്പക്ഷരാജ്യ
ങ്ങളിൽപ്പെട്ട ഏതാനും സഹൃദയർ ഒരു പരിശ്രമം നട
ത്തുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അമേരിക്കൻഗവണ്മെണ്ടു് ഈ ഉദ്യ
മത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാഞ്ഞതിനാൽ, അവരിൽ ചി
ലർ ഹെൻറിഫോർഡിന്റെ സഹായം അഭ്യർത്ഥിച്ചു.
അല്ലെങ്കിൽത്തന്നെ സമാധാനത്തിനുവേണ്ടി ആഹ്വാ
നം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന ഫോർഡു് ഉടനെ വാഷിംഗ്ട
ണിൽച്ചെന്നു് പ്രസിഡണ്ടു വിൽസനെ സന്ദർശിച്ചു, സ
ന്ധിപരിശ്രമത്തിനായി ഒരു നിഷ്പക്ഷസമിതി രൂപീക
രിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ വേണ്ടുന്ന സഹായസഹകരണ
ങ്ങൾ നൽകണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ടു. ഫലപ്പെടാനിടയില്ലാ
ത്ത ആ സംരംഭത്തിന്നു് അരുനിലു് പ്രസിഡണ്ടു
വിൽസൺ തയ്യാറായില്ല. ഹെൻറിഫോർഡിനു് വാ
ശിയായി, അദ്ദേഹം ഒരു കപ്പൽപിടിച്ചു് മറ്റു ചില

അമേരിക്കയുമായി യൂറോപ്പിലേയ്ക്കു ചെന്നു നേരിട്ടതന്നെ സന്ധിപരിശ്രമം നടത്താൻ തീരുമാനിച്ചു. “ഞങ്ങൾ യൂറോപ്പിലേയ്ക്കു പോകയാണ്” എന്നു വാഷിംഗ്ടണിൽ നിന്നു ഫോർഡിന്റെ ഒരു ടെലിഫോൺസന്ദേശം കിട്ടിയപ്പോഴാണ് ക്ലാരയ്ക്കു സംഭവവികാസം മനസ്സിലായതു്!

അപകടംനിറഞ്ഞ ആ ഉദ്യമത്തിൽനിന്നു ഫെൻ ട്രിഫോർഡിനെ പിന്മാറ്റണമെന്നു് പലേ സുഹൃത്തുക്കളും ക്ലാരയോടു് ആവശ്യപ്പെട്ടു. എന്നാൽ ക്ലാര വിചാരിച്ചാലുണ്ടോ, ഫോർഡിന്റെ ആ ഉദ്യമം തടയാൻ സാധിക്കുന്നു? വൈമനസ്യത്തോടുകൂടിയാണെങ്കിലും, അവർ യാത്രയ്ക്കുവേണ്ട സാധനങ്ങൾ ശരിപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തു. ഭാര്യയേക്കൂടി ആ യാത്രയിൽ പങ്കുകൊള്ളിക്കണമെന്നു് ഫോർഡിനു് ഇടയ്ക്കൊരു നിബ്ബന്ധമുണ്ടായി. അപ്പോൾ ആ സാധനം ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “ഞാൻ ഏതായാലും പോരുന്നില്ല. നമുക്കു ഒരു പുത്രനുണ്ടു്. നിങ്ങളുടെ കാർയ്ക്കത്തിലെമ്പോഴെ അവന്റെ കാർയ്ക്കത്തിലും എനിക്കു ചില ചുമതലകൾ ഉണ്ടല്ലോ.”

1915 ഡിസമ്പർ മാസത്തിലെ ഒരു രാത്രി, ഫെൻ ട്രിഫോർഡും കൂട്ടുകാരും ന്യൂയോർക് തുറമുഖത്തുനിന്നു കപ്പൽ കയറി. Oscar ii എന്ന ഒരു ഡാനിഷ് കപ്പലാണ്, സമരത്തിന്റെ ഭീകരതകൾക്കിടയിൽക്കൂടി ആ സമാധാനദൂതന്മാരെ യൂറോപ്പിലേയ്ക്കു കൊണ്ടുപോകാനേറതു്. പത്രാധിപന്മാരും പത്രറിപ്പോർട്ടർമാരും അവരുടെ സരസ്വതീവിലാസംപോലെ ആ യാത്രയെ വണ്ണിച്ചു. “മോട്ടോർരാജന്റെ നായകത്വത്തിൽ സമാ

ധാനസൈന്യം യൂറോപ്പിലേയ്ക്ക്” എന്നും മറ്റുമുള്ള തലക്കെട്ടുകളോടുകൂടി അവർ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ ലേഖനങ്ങൾ പലതിലും പരിഹാസത്തിന്റെ നേരിയ കലപ്പുകണ്ടിരുന്നു.

എന്നാൽ ഫെൻഡി ഫോർഡിന്റെ ആത്മാത്മതനമുക്കു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയും. പരസ്പരം യുദ്ധം ചെയ്തു നില്ക്കുന്ന രാജ്യങ്ങൾക്ക് സമാധാനം വേണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ, അതുസംബന്ധിച്ചുള്ള ആലോചനയ്ക്കുവേണ്ടി നിഷ്പക്ഷമായ ഒരു മാറ്റം തുറന്നുകൊടുക്കുക എന്നതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. രണ്ടുപേർ തമ്മിൽ പിണങ്ങുമ്പോൾ, നിഷ്പക്ഷമതിയായ മൂന്നാമതൊരാളെ വേണമല്ലോ അവരെ തമ്മിലിണക്കുവാൻ. യുദ്ധത്തിൽ ഏപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന രാജ്യങ്ങൾക്ക് പരസ്പരം സമാധാനപ്പെടുവാൻ ആഗ്രഹമുണ്ടായാൽത്തന്നെ, നിഷ്പക്ഷമായ ഒരു മധ്യസ്ഥസമിതിയില്ലെങ്കിൽ, അവർ എങ്ങനെ അന്യോന്യം ആശയവിനിമയം ചെയ്യും?

ഫോർഡിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം നന്നായിരുന്നു. ആ സമാധാനദൗത്യം ഒരു തികഞ്ഞ പരാജയമായിട്ടാണ് കലാശിച്ചതെങ്കിലും, അതിന്റെ ആത്മാത്മതയെ ചോദ്യം ചെയ്യാൻ ആകാണം സാധിക്കുക? സമരാന്ധകാരത്തിൽ മുങ്ങിമുടിക്കിടന്നിരുന്ന യൂറോപ്പിലേയ്ക്ക്, സമാധാനത്തിന്റെ ഒരു കൈത്തിരിയെങ്കിലും തെളിച്ചുകൊണ്ടു പാഞ്ഞെത്തുവാൻ ഫെൻഡി ഫോർഡ് കാണിച്ചുയെയ്യും അഭിനന്ദനീയമാണെന്ന് സമ്മതിച്ചുകഴിയും.

യുദ്ധം നീണ്ടു നീണ്ടു, ഒടുവിൽ അമേരിക്കയും അ

തിൽ പങ്കെടുക്കേണ്ടതായി വന്നു. 1917 ഏപ്രിൽ 6-ാം തീയതി ജർമ്മനിയുടെ നേരെ അമേരിക്ക യുദ്ധപ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു. അമേരിക്കൻ ഭടന്മാർ ആയിരക്കണക്കിന് യൂറോപ്പിലേയ്ക്കു പ്രവഹിച്ചു തുടങ്ങി. അമേരിക്കയിലെ സകല ഫാക്ടറികളും യുദ്ധോപകരണങ്ങളുടേയും മറ്റും നിർമ്മാണത്തിൽ ഏറ്റെടുക്കുകയായി. ആ കൂട്ടത്തിൽ ഹെൻറി ഫോർഡിന്റെ തൊഴിൽശാലകളും ഗണ്യമായ സേവനം ചെയ്തു. ഒരു അമേരിക്കൻ പൗരന്റെ നിലയിൽ അപ്പോൾ അതു മാത്രമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കർത്തവ്യം.

അദ്ധ്യായം-21

ലോകമഹായുദ്ധം 1918-ൽ സമാധാനസന്ധിയിലെത്തിയ ഉടനെ, ഹെൻറി ഫോർഡ് തന്റെ വ്യവസായങ്ങളെല്ലാം പൂർണ്ണമായിലേയ്ക്കു പുനരുദ്ധരിച്ചു. 'ഫോർഡ് സൺ' എന്ന ഉഴവുയന്ത്രമില്ലേ, അത് കഷ്ടമായ കഷ്ടകരങ്ങളാം കൈനീട്ടി സ്വാഗതം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങി. യന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചു നിലം ഉഴുന്നതുകൊണ്ടുള്ള ഗുണങ്ങൾ പലതാണല്ലോ. കഷ്ടന്റെ കായശ്ലേശം കുറയുമെന്നുള്ളതാണ് ഒന്നാമത്തെ ഗുണം. അതുതന്നെയായിരുന്നു ഹെൻറി ഫോർഡിന്റെ പ്രധാന ഉന്നവും. അദ്ദേഹം ഒരിക്കൽ പത്രപ്രതിനിധികളോടു ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: "പ്രയത്നം കൂടാതെ ഒരു കാര്യത്തിലും ഫലമുണ്ടാകയില്ലെന്നുള്ള തത്വം കഷ്ടന്റെ ജീവിതത്തിനും ബാധകമാണ്. എന്നാൽ യന്ത്രസഹായംമൂലം കഷ്ടന്റെ കായശ്ലേശം ഗണ്യമായി കുറയ്ക്കാൻ സാധിക്കും. പ്രയത്നത്തിന്റെ ഭാരം മനുഷ്യന്റെ മാംസരക്തങ്ങളിൽ നിന്നെടുത്തു മാറ്റി, അത് യന്ത്രങ്ങളുണ്ടാക്കുന്ന ഉരുക്കിന്മേൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കുവാനാണ് എന്റെ പരിശ്രമം."

ഹെൻറി ഫോർഡ് മേല്പറഞ്ഞ ഉഴവുയന്ത്രം വളരെ ഇഴുട്ടുള്ള വിധത്തിലാണ് നിർമ്മിച്ചത്. ഘടകങ്ങളുടെ എണ്ണം കുറിയുന്നതും കുറച്ചു ഓരോ ഘടകവും നല്ല കരുത്തുള്ള തരത്തിലായിരിക്കാൻ അദ്ദേഹം പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചു. നാലു സിലിണ്ടറുള്ളതായിരുന്നു ആ ട്രാക്ടറി

ന്റെ എഞ്ചിൻ. അത് ആദ്യമൊന്നു ചലിപ്പിക്കാൻ മാത്രമേ പെട്രോൾ വേണ്ടിയിരുന്നുള്ളൂ; പിന്നത്തെ ഓട്ടത്തിന് മണ്ണെണ്ണ മതിയായിരുന്നു. ഉഴവിനും പുറമെ കോയ്ത്തു, മെതി മുതലായ മറ്റു കൃഷിപ്പണികൾക്കും ആ യന്ത്രം ഉപയോഗിക്കാം. അമ്മാതിരി ജോലികളൊന്നുമില്ലാത്ത കാലങ്ങളിൽ ധാന്യം പൊടിക്കാനും മറ്റു മുളു മില്ലുകൾ നടത്താനും അത് ഉപകരിക്കുന്നു.

റെയ്ഗിനദീതീരത്തു് ഫെൻഡിഫോർഡ് ഒരു പുതിയ കെട്ടിടം പണികഴിപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങിയ വിവരം മുഖ്യ പഠത്തുവല്ലൊ. ആ കെട്ടിടത്തിന്റെ പണി പൂർത്തിയായപ്പോൾ അദ്ദേഹം അതിന് 'ഫെയർലെയിൻ' (Farelane) എന്നു പേരിട്ടു. ക്ലാർ ആശിച്ചിരുന്നതു പോലെ, അത് ഫെൻഡിഫോർഡിന്റെ സൈപരജീവിതത്തിന് ഏതാണ്ടുപകരിക്കുമെന്ന മട്ടായി. സന്ദർശകരുടെ ശല്യത്തിൽനിന്നൊഴിഞ്ഞിരിക്കുവാൻ വേണ്ടി ഫോർഡ് തന്റെ പുതിയ വസതിയിലും മറ്റു ആഫീസുകെട്ടിടങ്ങളിലും നിഷ്ഠുഷായായ ചില ശത്രുക്കൾക്കു ഏല്പിച്ചതാക്കഴിഞ്ഞു. സന്ദർശനത്തിന് ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ സന്ദർശനോദ്ദേശ്യം കാണിച്ചു് നേരത്തേ ഏഴുതി അനുവാദം വാങ്ങിയിരിക്കണമെന്നായിരുന്നു നിശ്ചയം. അത്തരം കത്തുകൾ പല കീഴുദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ പരിശോധനയും ശുപാർശയും കഴിഞ്ഞിട്ടേ അനുവദിക്കപ്പെട്ടിരുന്നുള്ളൂ. അത്രയുമായപ്പോൾ, ഫെൻഡിഫോർഡിനെ സന്ദർശിക്കുന്നതു് അമേരിക്കൻ പ്രസിഡണ്ടിനെ സന്ദർശിക്കുന്നതിനേക്കാൾ പ്രയാസമുള്ള ഒരു കാര്യമാ

ണെന്ന് പലർക്കും അനുഭവപ്പെട്ടുതുടങ്ങിയത്രെ. അതുമി
തും പറഞ്ഞ് അലട്ടുവാൻ ചെല്ലുന്ന സന്ദർശകരുടെ വ
കതിരിവില്ലായ്മകൊണ്ടാവാം അത്രയും നിശ്ചിതമായ ന
ടപടിക്രമം വേണ്ടിവന്നത്. കബേരപദത്തിലെത്തിയെ
ന്നുവെച്ച്, ഹെൻറിഫോർഡും ക്ലാരയും തങ്ങളുടെ ശാ
ലീനമായ ജീവിതരീതി കൈവെടിഞ്ഞിരുന്നില്ലെന്ന്
അവരുമായി അടുത്തുപെരുമാറുന്നവർക്ക് അറിയാമാ
യിരുന്നു.

വിശ്രമവേളയിൽ വെളിമ്പ്രദേശങ്ങളിൽ ഓടിക്ക
ളിച്ചു നടക്കുകയായിരുന്നു ഹെൻറിഫോർഡിന്റെ ഒരു
പ്രധാന വിനോദം. റൗഗിനദീതീരത്തു് അദ്ദേഹം വാ
ങ്ങിയിട്ടിരുന്ന വിശാലമായ ഭൂവിഭാഗം അത്തരം വി
ഹാരങ്ങൾക്കു പററിയ ഒരു രംഗംതന്നെയായിരുന്നു. അ
വിടെ അങ്ങിങ്ങായി അദ്ദേഹം നൂറു പക്ഷികൂടുകൾ
ശരിപ്പെടുത്തിക്കുകയുണ്ടായി. 'പക്ഷികളുടെ ഹോട്ടലുകൾ'—Birds' Hotels— എന്നത്രെ അവയ്ക്ക് അദ്ദേ
ഹം പേരിട്ടത്. ഓരോരോ വർഗ്ഗങ്ങളിൽപ്പെട്ട പക്ഷി
കൾക്കു് പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം കൂടുകളുണ്ടായിരുന്നു. മീ
വൽപ്പക്ഷികൾക്കുവേണ്ടി ഹെൻറിഫോർഡ് പണി
യിച്ച ഒരു കൂടിന്, അഥവാ ഹോട്ടലിന്, ഏഴുപത്തു
ഞ്ചു മുറികളുണ്ടായിരുന്നുപോലും. ഓരോ വർഗ്ഗത്തിൽ
പ്പെട്ട പക്ഷികളുടെ പ്രകൃതിക്കനുസരിച്ചായിരുന്നു കൂടി
ന്റെ പണിതന്നെ. ആടിക്കളിക്കുന്ന ഒരു മാതിരി കുരു
വികൾക്കു്, കാരറിലാടാൻ പററിയപാകത്തിൽ ഉരു
ക്കുകമ്പികളിൽ ഘടിപ്പിച്ച കൂടുകളാണ് അവിടെ സ

ജീകരിച്ചിരുന്നതു്. വർഷകാലത്തു് പക്ഷികളുടെ ആ ഹാരത്തിനു് പഴങ്ങളും മറ്റും നിറച്ച കമ്പിക്കൊട്ടകൾ മരക്കൊമ്പുകളിൽ കെട്ടിത്തൂക്കിയിരിക്കും; അവയ്ക്കു കടിക്കാനുള്ള വെള്ളം വൈദ്യുതി തട്ടിച്ചു് ചൂടാക്കിവയ്ക്കാനും ഏല്പാടുചെയ്തിരുന്നു. എന്താ, കണ്ട കണ്ട കാട്ടുപറവകളെ തീറ്റിപ്പോരാനുള്ള സജ്ജീകരണങ്ങൾ തരക്കേടുണ്ടോ?

മിസ്റ്റർ ജോൺ ബറോസ് എന്നു പേരായി ശ്രുതിപ്പെട്ട ഒരു പ്രകൃതിനിരീക്ഷകൻ അന്നു ജീവിച്ചിരുന്നു. പക്ഷികളേയും മറ്റും കുറിച്ചു പഠിക്കുകയും എഴുതുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു ജീവകാരുണ്യനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. യന്ത്രങ്ങളും യന്ത്രശാലകളും യന്ത്രവണ്ടികളുമെല്ലാം പ്രകൃതിയെ വികൃതമാക്കുകയും, ജീവജാലങ്ങളെ ശല്യപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പക്ഷം. കാടുകളുടെ കരോരശബ്ദം പറവകളെ നാട്ടിൻപുറങ്ങളിൽനിന്നു പറപറപ്പിക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം പരാതിപ്പെടാറുണ്ടായിരുന്നു.

ഒരിക്കൽ ഫെൻഡിഫോർഡ് ഒരു മാസികയെടുത്തു് അതിലെ ഒരു ലേഖനം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടു് “ഇതൊന്നു വായിച്ചുനോക്കൂ” എന്നു് ക്ലാരയോടു പറഞ്ഞു.

“ഇതു് പ്രസിദ്ധനായ ജോൺ ബറോസിന്റെ ലേഖനമാണല്ലോ” എന്നു പറഞ്ഞു് ക്ലാര അതു് കൗതുകത്തോടെ വായിക്കാൻ തുടങ്ങി.

“ശ്രദ്ധിച്ചു വായിക്കുക. പ്രകൃതിസൗന്ദര്യം ആസ്വ

ദിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ നമ്മുടെ കാരകളും മറ്റും പ്രതി
ബന്ധമാകുമെന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായം.”
—ഹെൻറി ഫോർഡ് ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നു.

“ശരി, അങ്ങനെയൊന്നാണ് അദ്ദേഹം എ
ഴുതിയിരിക്കുന്നത്. കാരന്റെ ഉപയോഗം ആ മനു
ഷ്യൻ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടില്ലെന്ന് തോന്നുന്നു.”— ജോർ
സഹതാപം പ്രകടിപ്പിച്ചു.

“അത് എനിക്കും തോന്നി. അദ്ദേഹം ഈ ലേഖ
നം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ട് ഏതാനും മാസങ്ങൾ കഴി
ഞ്ഞു. ഞാൻ ഇത് വായിച്ച ഉടനെ അദ്ദേഹത്തിന് സ
മ്മാനമായി ഒരു കാര്യമുണ്ടാകട്ടെ.”

“ഉപ്പോ? എന്നിട്ട് അദ്ദേഹം അത് സ്വീകരിച്ചോ?”
— ജോർ കടന്നു ചോദിച്ചു.

“സ്വീകരിക്കുക മാത്രമല്ല, അദ്ദേഹം കാരന്റെ
ഉപയോഗം ശരിയ്ക്കു മനസ്സിലാക്കി എനിക്കു് ഒരു ക
ത്തയക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ആ കാരോടിച്ച ശീലി
ക്കുവാൻ അദ്ദേഹം കുറേദിവസം ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ടിവന്നുവ
ത്രെ. ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹം കൂടുതൽ സ്ഥലങ്ങൾ സന്ദർശി
ച്ച് പ്രകൃതിസൗന്ദര്യം കൂടുതലായി ആസ്വദിച്ചുകൊ
ണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഇനി, പക്ഷിജാലങ്ങളേപ്പറ്റി പഠി
ക്കാനുള്ള തന്റെ യാത്രയത്രയും കാരിലായിരിക്കുമെന്നും,
യന്ത്രവാഹനങ്ങളേപ്പറ്റി തനിക്കുണ്ടായിരുന്ന എതിര
ഭിപ്രായം പാടെ മാറിയിരിക്കുന്നുവെന്നുമാണ് അദ്ദേ
ഹം എഴുതി അയച്ചിട്ടുള്ളത്.”

ഈ വിവരം കേട്ടപ്പോൾ ജോർയ്ക്കു സന്തോഷമാ

യി. “ആ പ്രകൃതിശാസ്ത്രജ്ഞനെ നമുക്കു ഇങ്ങോട്ടൊന്നു ക്ഷണിച്ചാലെന്തു?”—അവൾ ഭർത്താവിനോടു ചോദിച്ചു.

“നല്ല കാര്യം, നമുക്കു” അടുത്തുതന്നെ അദ്ദേഹത്തെ ക്ഷണിക്കാം.”—ഹെൻറി ഫോർഡ് സമ്മതിച്ചു.

വിശുദ്ധസാഹിത്യകാരനായ ജോൺ ബറോസും, ഫോർഡ് കുടുംബവും തമ്മിൽ അങ്ങനെ സുദൃഢമായ ഒരു മൈത്രിബന്ധം ആരംഭിച്ചു. സാൻക്ലാറൂസിനെപ്പോലുള്ള ആ വെളുത്ത താടിക്കാരൻ—ജീവകാരുണികനായ ആ സാത്പികൻ—ഫോഡ് കുടുംബത്തിന്റെ അതിഥിയായി താമസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ, ഒരു ദിവസം സംഭാഷണവശാൽ ഫോർഡ് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “നമ്മുടെ നാട്ടിലെ നിയമനിർമ്മാണം സംബന്ധിച്ചു ഞാൻ ഒരു കാര്യത്തിൽ മാത്രമേ എന്റെ കമ്പനിയുടെ സ്വാധീനശക്തി ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളൂ. അതു, പക്ഷികളേച്ചൊല്ലിയിരുന്നതാനും.”

ഇതു കേട്ടപ്പോൾ ജോൺ ബറോസിന്റെ വെളുത്ത താടിക്കെട്ടിനിടയിൽക്കൂടി ജിജ്ഞാസാപൂർണ്ണമായ ഒരു പുഞ്ചിരി പുറപ്പെട്ടു.

ഹെൻറിഫോർഡ് തുടൻ: “ദേശാന്തരപ്പക്ഷികൾക്കു നമ്മുടെ നാട്ടിൽ ചില താവളങ്ങൾ ഏല്പിക്കണമെന്ന ഒരു ബില്ലു കോൺഗ്രസ്സിൽച്ചെന്നിട്ടു, അതു ആരുമാരും തുണയില്ലാത്തതെന്നെ കിടക്കുകയായിരുന്നു. വോട്ടവകാശവും മറുമില്ലാത്ത ആ പാവപ്പെട്ട പാവകളുടെ കാര്യം പറയാൻ നമ്മുടെ കോൺഗ്രസ്സുമെ

മ്പർമാരുണ്ടോ കൂട്ടാക്കുന്നു? ഞാൻ ഒരു ഉപായം പ്രയോഗിച്ചു. രാജ്യത്തിന്റെ വിവിധ വിഭാഗങ്ങളിലായി ഞങ്ങളുടെ കമ്പനിക്കു് ആറായിരം ഏജൻറുമാരുണ്ടു്. ആ ആറായിരംപേരും അവരവരുടെ നിയോജകമണ്ഡലങ്ങളിൽനിന്നുള്ള കോൺഗ്രസ്സു് മെമ്പർമാർക്കു് ഓരോ കമ്പിസന്ദേശം അയക്കുന്നതിനു് ഞാൻ ശ്രമംകെട്ടി. അങ്ങനെ ആയിരക്കണക്കിനു് കമ്പികൾ ചെന്നു് കൊള്ളേണ്ടിടത്തു കൊണ്ടപ്പോൾ, പക്ഷികൾക്കും വോട്ടവകാശമുണ്ടെന്നു വന്നു. ബില്ലു് ഉടനെ പാസ്സായി."

ജോൺ ബറോസിനു് രാഷ്ട്രീയമൊന്നുമില്ലെങ്കിലും, പക്ഷികൾക്കുവേണ്ടി ഫെൻഡിഫോർഡു് നടത്തിയ ആ രാഷ്ട്രീയക്കുളി വളരെ രസിച്ചു. അവർ തമ്മിലുള്ള മൈത്രി മേൽക്കൂരമേൽ വളന്നുകൊണ്ടേയിരുന്നു. ഇടക്കാലത്തു് തോമസ് ഏഡിസൺ, ഹാർവി ഫയർസ്റ്റോൺ എന്നീ മഹത്തുക്കളും ആ കൂട്ടുകെട്ടിൽപ്പെടുകയുണ്ടായി. അവർ നാലുപേരുംകൂടി ഇടയ്ക്കിടെ ചില ഉല്ലാസയാത്രകൾ നടത്തുക പതിവായിത്തീർന്നു. പ്രകൃതിസൗന്ദര്യം ആസ്വദിക്കാനായി അവർ നാട്ടിലും കാട്ടിലുമങ്ങനെ കറങ്ങും. ജീവജാലങ്ങളേപ്പറ്റി പലതും പഠിക്കും. യാത്രാമദ്ധ്യേ വേണ്ട ഭക്ഷണം അവർതന്നെ പാകംചെയ്യും. വൃക്ഷസ്തായകളിലും മറ്റും കൂടാരങ്ങളുടിച്ചാണു് അവർ ഉറങ്ങുക. ഫെൻഡിഫോർഡിനു് ആ ഉല്ലാസയാത്രകളിലും പിടിച്ചതു് പണിയുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു് പറയാം. കൂട്ടുകാർ വല്ല മരച്ചുവട്ടിലോ കാട്ടുരുവിക്കരികിലോ ഇരുന്നു വിനോദിക്കുമ്പോൾ, നമ്മുടെ കഥാനായ

കുൻ ആ പ്രദേശത്തുള്ള വെള്ളച്ചാട്ടങ്ങളുടെ ശക്തി പരിശോധിക്കാൻ പാറക്കെട്ടായ പാറക്കെട്ടുകളെല്ലാം കയറിനടക്കുകയായിരുന്നു പതിവ്. കാട്ടിലും മേട്ടിലും വെറുതേ നഷ്ടപ്പെടുപോകുന്ന ആ ജലശക്തി സംഭരിച്ചാൽ എന്തെല്ലാം കാര്യങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്താമെന്നായിരിക്കും, ആ വ്യവസായി അപ്പോൾ കണക്കുകൂട്ടുക!

അദ്ധ്യായം-22

റൗഗിനദിയുടെ പരിസരങ്ങളിൽ പുതിയ ഫാക്ടറികെട്ടിടങ്ങൾ അടിക്കടി ഉയർന്നുവന്നു. ഫോർഡ് മോട്ടോർകമ്പനിയുടെ ലാഭത്തിന്റെ ഒരു നല്ല ഭാഗം അങ്ങനെ വ്യവസായവികസനത്തിനായി വീണ്ടും വീണ്ടും മുടക്കുന്നത്, ആ കമ്പനിയുടെ മറ്റു ഓഹരിക്കാർക്ക് ഇഷ്ടമായില്ല. ലാഭം മുഴുവൻ അതാതു സമയം വീതിച്ചു കൈയിൽ കിട്ടണമെന്നായി അവരുടെ വാദം. ഫോർഡ് അതൊന്നും വകവെക്കാതെ പുതിയ ഫാക്ടറിയുടെ പണി മുന്നോട്ടു നയിച്ചു. ഓഹരിക്കാർ കോടതിമുമ്പേ ഒരു വിധി സമ്പാദിച്ചു, കൂടുതൽ ലാഭം വീതിച്ചുകിട്ടാൻ വഴിയുണ്ടാക്കി. അത്രയുമായപ്പോൾ ആ ഓഹരിക്കാരുടെ അവകാശം വിലയ്ക്കു വാങ്ങുവാനായി, ഹെൻറിഫോർഡിന്റെ ഒരുക്കം. പ്രയോജനപ്രദമായ ഒരു സ്ഥാപനത്തിന്റെ പുരോഗതിക്ക് പ്രതിബന്ധമായി നില്ക്കുന്ന പങ്കാളികളോടു് അല്ലാതെത്താണു ചെയ്യുക?

ആ ഓഹരിക്കാരുടെ അവകാശം എഡ്സെലിന്റെ പേരിൽ തീരുവാങ്ങുവാനാണ് ഹെൻറിഫോർഡ് തീരുമാനിച്ചത്. എഡ്സെലിന് അന്ന് ഇരുപത്താറുവയസ്സ് പ്രായമുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിവാഹം 1916-ൽ കഴിഞ്ഞു; എലിനോർക്ലെയ് എന്ന ഒരു മഹതിയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ.

ഫോർഡ് കമ്പനിയുടെ ഭാവി എഡ്സെലിനെ ആശ്രയിച്ചാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതെന്നു പറയേണ്ടല്ലോ. ഹെൻറി ഫോർഡിന്റെ 51 ശതമാനം ഓഹരികൾ കഴിച്ചു കമ്പനിയുടെ ബാക്കി ഓഹരികൾ എഡ്സെലിന്റെ പേരിൽ വാങ്ങുവാനുള്ള നടപടികൾ ആരംഭിച്ചു. വില അങ്ങേയറ്റം കൊടുത്തുതന്നെയാണ് ആ ഓഹരികൾ വാങ്ങിച്ചതെന്ന് താഴെ പറയുന്ന കണക്കുകൾ കൊണ്ടു കാണാം.

100 ഡോളർ മാത്രം അടച്ചു് ഒരേ ഒരോഹരി എടുത്തിരുന്ന ആ അദ്ധ്യാപികയില്ലേ—ജെയിംസ് കസ്സൻസിന്റെ സഹോദരി—അവർക്ക് 260,000 ഡോളറാണ് ഹെൻറി ഫോർഡ് അവകാശമായി കൊടുത്തത്! ജെയിംസ് കസ്സൻസിന് കിട്ടിയ തുക എത്രയാണെന്നോ? 300,000,000 ഡോളർ! പതിനായിരം ഡോളർ മുടക്കിയിരുന്ന ഡോസ്റ്റ്ബ്രദേഴ്സ് കമ്പനിക്ക് 25,000,000 ഡോളർ കിട്ടി! മറ്റു ഓഹരിക്കാക്കെല്ലാം കൂടി ഹെൻറി ഫോർഡ് 62,500,000 ഡോളർ എണ്ണിക്കൊടുത്തു! ഓഹരിക്കാർ പതിനാറുകൊല്ലം മുമ്പു മുടക്കിയ മുതലിന്റെ എത്രയോ ഇരട്ടി അന്നോളമുണ്ടായിട്ടുള്ള ലാഭവീതംകൊണ്ടുതന്നെ അവർ കിട്ടിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അതിനെല്ലാംപുറമെ, കമ്പനിയിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞപ്പോൾ കൈനിറയെക്കിട്ടിയ കനത്ത തുകകളുടെ കണക്കാണ് മുകളിൽ പറഞ്ഞത്.

ഓഹരിക്കാർ അങ്ങനെ പിരിഞ്ഞുപോയപ്പോൾ, ഹെൻറി ഫോർഡിനും പുത്രനും ആരെയും കൂസാതെ

തങ്ങളുടെ വ്യവസായം കൈവീശിത്തന്നെ നടത്താനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യമായി. പറ്റാത്ത പങ്കാളികളുമായി കൂട്ടുകച്ചവടം തുടങ്ങിയിട്ട് ഒടുവിൽ ഇങ്ങനെയെങ്കിലും രക്ഷപ്പെടുന്നവർ ചുരുക്കമായിരിക്കും; രക്ഷപ്പെട്ടാലും, വ്യവസായം പൂർ്വ്വധികം ഉൾഭരോടുകൂടി മുന്നോട്ടുകൊണ്ടുപോകുവൺ ചെയ്യപ്പെടുന്നവരുടെ എണ്ണം അതിലും വിരളമാവാന് തരമുള്ളു. എന്നാൽ ഫെൻഭിഫോർഡും എഡ്സെലും പങ്കാളികളെ പിരിച്ചുവിട്ട് കമ്പനി സ്വന്തമാക്കിയത്, തങ്ങൾ പ്ലാനിട്ടിരുന്ന വ്യവസായങ്ങളെല്ലാം നിർജ്ജായം വികസിപ്പിച്ചു ലോകസേവനം തുടരുവാൻ തന്നെയായിരുന്നു.

ഫെൻഭിഫോർഡും പുത്രനുംകൂടി 100,000,000 ഡോളർ മൂലധനം കാണിച്ചു കമ്പനിയുടെ റജിസ്ട്രേഷൻ ഉടനെ പുതുക്കി. പിന്നയങ്ങോട്ടു നടത്തിത്തുടങ്ങിയ വികസനപരിപാടികൾ, ലോകത്തിൽ മറ്റു യാതൊരു വ്യവസായിയും അന്നോളം ചെയ്യപ്പെടാത്തവിധത്തിലുള്ളവയായിരുന്നുവെന്നു പറയേണ്ടു. പണിക്കാവശ്യമുള്ള ലോഹങ്ങൾ, തടി, കല്ക്കരി മുതലായവയെല്ലാം എങ്ങനെയാണെന്നോ ശേഖരിച്ചിരുന്നതു്? തടിയാണെങ്കിൽ, കാട്ട് അടച്ചുവാങ്ങും. ഇരുമ്പു, കല്ക്കരി മുതലായവയുള്ള സ്ഥലങ്ങളുടെ ഉടമാവകാശംതന്നെ വിലയ്ക്കു വാങ്ങി ആ പദാർത്ഥങ്ങൾ ആവശ്യംപോലെ കുഴിച്ചെടുക്കും. അങ്ങനെ ശേഖരിക്കുന്ന അസംസ്കൃതപദാർത്ഥങ്ങൾ ഫാക്ടറിയിലെത്തിക്കുന്നതിനു് സ്വന്തം കപ്പലുകളും തീവണ്ടികളും മറ്റു വാഹനങ്ങളുമാണു് ഫെൻഭി

ഫോർഡ് ഉപയോഗിക്കുക. ഒരു വകയിലും പുറത്തേയ്ക്കു പണം പോകാതെയും, യാതൊരു സംഗതിവശാലും സമയവിളംബത്തിനിടവരാതെയുമാണ് അദ്ദേഹം കാര്യങ്ങളെല്ലാം ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരുന്നതെന്നു സ്പഷ്ടം.

യന്ത്രനിർമ്മാണത്തിനാവശ്യമുള്ള എത്ര നിസ്സാരങ്ങളായ സാധനങ്ങളായാലും, അവയെല്ലാം തന്റെ ഹാജൂറിയിൽത്തന്നെ ഉണ്ടാക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം നിഷ്ഠ ഷ്ഠിച്ചു. ഉദാഹരണത്തിന്, 'ഓട്ടോമാറ്ററിക് സ്ക്രൂ മെഷീൻ കമ്പനി'യിൽനിന്നു ആദ്യം വാങ്ങിപ്പോന്നിരുന്ന ബോൾട്ടുകൾപോലും അദ്ദേഹം പിന്നീട് സ്വന്തം ഹാജൂറിയിൽ ഉണ്ടാക്കിത്തുടങ്ങി. ആയിരത്തിന് 50 ഡോളർ വീതം വിലകൊടുത്തു വാങ്ങിച്ചിരുന്ന ആ ബോൾട്ടുകൾ സ്വന്തമായുണ്ടാക്കിയപ്പോൾ, ആയിരത്തിന് എട്ടേമുക്കാൽ ഡോളർ മാത്രമാണത്രെ ചിലവു വന്നത്! ആണിയുടെ ഒരൊറ്റ ഇനത്തിൽത്തന്നെ ഫോർഡ് കമ്പനിക്കു് ആ ഒരു കൊല്ലത്തിൽ 582,635 ഡോളർ ആദായമുണ്ടായെന്നു് കണക്കുകൾ തെളിയിച്ചു. ഇങ്ങനെ ഉല്പാദനം സംബന്ധിച്ചു് പല വഴിക്കുമുണ്ടായ ധനലാഭവും സമയലാഭവുമെല്ലാംകൂടി കണക്കാക്കി, ഹെൻറി ഫോർഡ് തന്റെ കാരകളുടേയും മറ്റും വില പിന്നെയും കുറച്ചുകൊണ്ടിരുന്നുവെന്നുള്ളതാണ് സർവ്വപ്രധാനമായ സംഗതി.

തിരക്കേറിയ ആ തൊഴിൽസ്ഥലത്തു് ഹെൻറി ഫോർഡിന്റെ കണ്ണു് എവിടെയെല്ലാമാണ് എത്തിയിരുന്നതെന്നോ? ഒരു സംഭവം പറയാം: റൗഗിനടി

യിലെ വെള്ളച്ചാലിന് ആഴം കൂട്ടാൻവേണ്ടി, മണ്ണുമാന്തിയത്രം ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ബോട്ട് ജോലി ചെയ്തുകൊണ്ട് നിലകയായിരുന്നു. “യത്രം നിത്തുക, മണ്ണുമാന്തരുത്” എന്ന് ഫെൻഡിഫോർഡ് പെട്ടെന്നു വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. കാര്യമെന്തായിരുന്നെന്നോ? അടിയിൽ നിന്നുവന്ന ഒരു ചളിക്കുട്ടയിൽ ഒരു എലി കിടന്നു പിടയ്ക്കുന്നു! ആ ജീവി അവിടെനിന്നിന്ന് ഓടി രക്ഷപ്പെടുംവരെ മണ്ണുമാന്തിയത്രത്തിന്റെ പ്രവർത്തനം ഫെൻഡിഫോർഡ് നിർത്തിവയ്ക്കുകതന്നെ ചെയ്തു. ഈ സംഭവം നമ്മുടെ കഥാനായകന്റെ നിരീക്ഷണപാടവത്തിനു മാത്രമല്ല, ജീവകാരുണ്യത്തിനും വിശേഷാലൊരു തെളിവത്രെ.

റൗഗിയിലെ പുതിയ ഫാക്ടറിയുടെ കാര്യത്തിൽത്തന്നെ ഫെൻഡിഫോർഡ് കുറേക്കാലം ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുകയായി. അതേസമയംതന്നെ, യന്ത്രിവിദ്യകളെ സംബന്ധിച്ച് ലോകത്തിന്റെ ഇതരഭാഗങ്ങളിലുണ്ടാകുന്ന വികാസങ്ങളെ അദ്ദേഹം ഉറപ്പാക്കുന്നുമുണ്ടായിരുന്നു. ഫോർഡ് ആദ്യം മുതൽക്കേ ആവിയന്ത്രങ്ങളുടെ ഒരു വലിയ ആരാധകനായിരുന്നല്ലോ. സ്റ്റീം ടർബൈൻ എന്ന ആവിയന്ത്രം കണ്ടുപിടിച്ച സർ ചാൾസ് എന്ന ഒരു ബ്രിട്ടീഷ് ഇഞ്ചിനീയർ നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന പരീക്ഷണങ്ങൾ ഫെൻഡിഫോർഡിന്റെ ശ്രദ്ധയെ പ്രത്യേകം ആകർഷിച്ചു. ആ എഞ്ചിനീയർ 1897-ൽ “Turbiana” എന്ന പേരിൽ ആദ്യത്തെ ആവികപ്പൽ നിർമ്മിച്ചതോടെ, സ്റ്റീം ടർബൈൻ യന്ത്രത്തിന്റെ പ്ര

യോജനം നിസ്സന്ദേഹമായിത്തീർന്നു. കാരാടിയന്ത്രത്തിന്റേതുപോലുള്ള ഭേദങ്ങളോടുകൂടിയ ഒരു യന്ത്രമാണ് സ്റ്റീം ടർബൈൻ. ആ യന്ത്രത്തിന്റെ ഭേദങ്ങളിൽ ആവിയുടെ സമ്മർദ്ദം തട്ടുമ്പോഴാണ് അത് പ്രവർത്തിക്കുക. പിസ്റ്റൺ മുഖേന നടത്തുന്ന സാധാരണ ആവിയന്ത്രത്തെ അപേക്ഷിച്ച് ടർബൈൻ ഉയർച്ചാല്പാദനശക്തിയും പ്രവർത്തനക്ഷമതയും കൂടുതലും, അതേസമയം തന്നെ പണച്ചിലവു കുറയുമെന്നും ഹെൻറിഫോർഡ് മനസ്സിലാക്കി. തന്റെ ഫാക്ടറിക്ക് ആവശ്യമുള്ള വിദ്യുച്ഛക്തി ഉല്പാദിപ്പിക്കുവാൻ സ്റ്റീം ടർബൈൻ യന്ത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാനായി, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിന്നത്തെ ഉദ്യമം.

ഈ ആവശ്യത്തിന്, ഗംഭീരങ്ങളായ നാലു ബോയിലുകളും രണ്ടു മൂന്നു ടർബോ-എലക്ട്രിക് ജനറററിയന്ത്രങ്ങളും അദ്ദേഹം സ്ഥാപിച്ചു. ബോയിലുകളിൽ വെള്ളം തിളപ്പിക്കുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന ആവികൊണ്ടാണ്, മേല്പറഞ്ഞ വൈദ്യുതോല്പാദനയന്ത്രങ്ങൾ നടത്തുക. 250 പൗണ്ട് സമ്മർദ്ദമുള്ളതും, 625° ഫാറൻഹീറ്റ് ഉഷ്ണമാവുള്ളതുമായ 200,000 പൗണ്ട് ആവി ഓരോ മണിക്കൂറിലും ഉല്പാദിപ്പിക്കുവാൻ പോരുന്നവയായിരുന്നു മേല്പറഞ്ഞ ബോയിലുകൾ. ആവികൊണ്ടുള്ള പണികളിത്രയും വർദ്ധിച്ചപ്പോൾ, ആവിയുണ്ടാക്കാനും യന്ത്രങ്ങൾ തണുപ്പിക്കാനും മറ്റും ആവശ്യമുള്ള വെള്ളത്തിന് ക്ഷാമമായി. റൗഗിനദിയിലെ ജലംകൊണ്ടുമാത്രം ഫാക്ടറിയിലെ ആവശ്യം മുഴുവൻ നടക്കാതെ വന്നുവെന്നതും. അതിനും ഹെൻറിഫോർഡ് ഉടനെ പരി

ഹാരം കണ്ടുപിടിച്ചു. കൂടുതലായി ആവശ്യമുള്ള വെള്ളം ഡിട്രോയിറ്റ് നദിയിൽനിന്ന് കൊണ്ടുവരുവാൻ ഭൂമിക്കടിയിൽ കൂടി അദ്ദേഹം ഒരു തുരങ്കം കുഴിപ്പിക്കുകയാണുണ്ടായത്. 12,000 അടി നീളമുള്ള ആ തുരങ്കം വഴിക്ക് ദിവസംപ്രതി 913,000,000 ഗാലൻ വെള്ളം ഫാക്ടറിയിൽ എത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. സ്റ്റീം ടർബൈൻ യന്ത്രം ഉപയോഗിച്ച് വിദ്യുച്ഛക്തി ഉല്പാദിപ്പിക്കുവാൻ ഫെൻഭി ഫോർഡ് ചെയ്ത ഈ പരിശ്രമങ്ങളത്രയും അക്കാലത്ത് സകല വ്യവസായികളുടേയും ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിച്ചു.

ലോഹം ഉരുക്കേണ്ടുന്ന ആവശ്യത്തിന് ഭീമാകാരങ്ങളായ രണ്ടു തീച്ചുളകൾ ഫോർഡിന്റെ പുതിയ ഫാക്ടറിയിൽ നിർമ്മിക്കപ്പെടുകയുണ്ടായി. അവയുടെ ഉൽപ്പാദനം തന്റെ പിഞ്ചുപൗത്രനേക്കൊണ്ടു നടത്തിക്കുവാൻ ഫെൻഭി ഫോർഡിന് ഒരു മോഹം. എഡ് സെലിന്റെ ആ പ്രഥമസന്താനത്തിന് അന്ന് രണ്ടു വയസ്സു പ്രായമേയുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. മുത്തച്ഛന്റെ പേരുതന്നെയാണ് ആ കുട്ടിക്കും. അതുകൊണ്ട് രണ്ടാം ഫെൻഭി (Henry II) എന്നു പറഞ്ഞാലാണ് പേർ പൂർത്തിയാവുക. ആ പിഞ്ചുപൈതലിനേയുംകൊണ്ട് തീച്ചുളകളുടെ ഉൽപ്പാദനത്തിനു പോവാൻ മുത്തച്ഛൻ വട്ടംകൂട്ടുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ മുത്തശ്ശി മുറുമുറുത്തുതുടങ്ങി.

“എന്തൊരു കമ്പമാണിത്? കത്തിക്കാളുന്ന ആ തീച്ചുളകളുടെ അരികത്തേയ്ക്ക് ഈ കുഞ്ഞിനെ കൊണ്ടുപോകയോ? ഒരിക്കലും പാടില്ല.”— ക്ലാര തടുത്തു.

“കുഞ്ഞിനു് ഒരുവക ഉപദ്രവവും ഉണ്ടാകയില്ല. ഭാവിയിൽ നമ്മുടെ കമ്പനിയുടെ തലവനായിത്തീരേണ്ടതു് ഈ പൈതലാണല്ലോ. ഇപ്പൊഴേ, സ്വപ്നം തീരും മുട്ടുമേറു പഠിക്കട്ടെ.” — ഫോർഡിന്റെ മറുപടി.

ചരുക്കിപ്പറയാം: ആ ചുരുളൻമുടിക്കാരൻകുഞ്ഞു് തന്റെ മുത്തച്ഛന്റെ കൈത്തണ്ടിലിരുന്നുകൊണ്ടു് തീച്ചുകുളുടെ ഉൽഘാടനം നിർവ്വഹിച്ചു. കുഞ്ഞിനു പേടിതോന്നാതിരിക്കാൻ, ക്ലാർ കൈയുംവിരിച്ചുരികത്തുതന്നെ നില്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

“തീയിൽ കുരുത്തതു് വെയിലത്തു വാടുകയില്ല” എന്നൊരു ചൊല്ലുണ്ടല്ലോ. ഇന്ന് ഫോർഡ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ അമരംപിടിക്കുന്ന പരമാധികാരി ആരാണെന്നറിയാമോ? അന്ന് അഗ്നികുണ്ഡങ്ങൾ ഉൽഘാടനം ചെയ്ത ആ കൊച്ചുവകാശിതന്നെ! തന്റെ പിഞ്ചുപൗത്രനേക്കൊണ്ടു് അന്ന് ആ തീച്ചുകുൾ തുറപ്പിക്കണമെന്നു് ഫെൻഡിഫോർഡിനു തോന്നിയതിൽ, എന്തോ ഒരു ദീർഘദൂർഗ്ഗതപത്തിന്റെ അവ്യക്തമായ നിഴലാട്ടമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നുവേണം വിചാരിക്കാൻ.

അദ്ധ്യായം-23

വയസ്സ് അറുപതായെങ്കിലും ഫെൻഡി ഫോർഡിന്റെ ചുരുചുരുക്കിനും ചങ്കുറപ്പിനും കുറവൊന്നും കണ്ടില്ല. 1922-ൽ അദ്ദേഹം 'ലിങ്കൺ മോട്ടോർകമ്പനി' എന്നൊരു സ്ഥാപനത്തിന്റെ അധികാശംകൂടി വാങ്ങിയെടുത്തു. ലിങ്കൺകാർകൾ വളരെ വിശേഷപ്പെട്ടവയാണെന്നു പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. ഈ ലിങ്കൺകാറിന്റേയും, 'മെർക്കുറി' എന്ന വേറൊരു മേത്തരം കാറിന്റേയും നിർമ്മാണത്തിനു മാത്രമായി ഫോർഡ് കമ്പനിയിൽ ഒരു പ്രത്യേക വകുപ്പു തുറക്കപ്പെട്ടു. ഫോർഡിന്റെ വ്യവസായതൃഷ്ണ അമേരിക്കയിൽ മാത്രം തങ്ങിനില്ക്കാതെ ഇംഗ്ലണ്ട്, ഫ്രാൻസ്, ഫോളണ്ട്, ബൽജിയം എന്നീ രാജ്യങ്ങളിലേയ്ക്കും വ്യാപിക്കുകയായി. വിദേശങ്ങളിൽ സ്ഥാപിക്കുന്ന വ്യവസായങ്ങളിൽ അതാതു നാട്ടുകാരെയും പങ്കാളികളാക്കുന്ന ഒരു നയമാണ് ഫെൻഡി ഫോർഡ് സ്വീകരിച്ചത്.

“ഒരു വ്യവസായം എത്ര കൂടുതലായി വികസിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കുമോ അതിന്റെ പ്രവർത്തനം അത്രയും കൂടുതൽ സുഗമമായിത്തീരുമെന്നു” ഫെൻഡി ഫോർഡ് പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. ചുരുങ്ങിയ തോതിൽ ഒന്നും ചെയ്യാൻ അദ്ദേഹത്തിനു് ഇഷ്ടമുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നു് പലതുകൊണ്ടും നാം മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുള്ളതാണല്ലോ. കൂടുതൽ ഒരു സംഗതികൂടി പറഞ്ഞുകൊള്ള

ട്ടെ. ബ്രസീൽ എന്ന ദിക്കിൽ റബ്ബർകൃഷി നടത്താനായി ഫോർഡ് ഒരു പദ്ധതി ആരംഭിച്ചു. അതിനായി അദ്ദേഹം പതിപ്പിച്ചു വാങ്ങിയ വനഭൂമിയുടെ വിസ്തീർണ്ണം എന്തായിരുന്നുവെന്നോ? നാല്പതു ലക്ഷം ഏക്കർ! ഏതു വ്യവസായവും വമ്പിച്ച തോതിൽ നടത്തുക, അത് ബഹുജനങ്ങൾക്കു പരമാവധി പ്രയോജനകരമാക്കുക— ഇതായിരുന്നു നമ്മുടെ കഥാനായകന്റെ പോക്കു്.

വിമാനനിർമ്മാണത്തിൽ ചില പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഫെൻഡിഫോർഡ് ക്രമേണ ആ വ്യവസായത്തിലും പ്രാമാണ്യം നേടുകയുണ്ടായി. 1923-ൽ ഡോക്ടർ ഹ്യൂഗോ ഫെക്നർ എന്ന ഒരു ജർമ്മൻ വൈമാനികനുമായി അദ്ദേഹം പരിചയപ്പെട്ടു. അമേരിക്കൻഗവണ്മെന്റിന്റെ ആവശ്യത്തിനു് ZR-3 എന്ന ഒരു ബലൂൺവിമാനവു്കൊണ്ടാണു് ഡോക്ടർ ഫെക്നർ അവിടെയെത്തിയതു്. ഫെൻഡിഫോർഡ് ആയിടെ ഡിട്രോയിറ്റ് നഗരപ്രാന്തത്തിൽ ഒരു വിമാനത്താവളം സജ്ജീകരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു; ആ വിമാനസങ്കേതത്തിൽവെച്ചാണു് ഫോർഡും ഫെക്നറും തമ്മിൽ കാണാനിടയായതു്. നല്ല ഉറപ്പും വലിപ്പവുമുള്ള വിമാനങ്ങളുണ്ടാക്കുന്ന പ്രശ്നത്തേപ്പറ്റി അവർ തമ്മിൽ അന്നു് പല ചർച്ചകളും നടന്നു. അടുത്ത പ്രാവശ്യം അമേരിക്ക സന്ദർശിക്കുമ്പോൾ, ഫെക്നർ ഒരു വലിയ ആകാശകപ്പൽ കൊണ്ടുവരണമെന്നു് ഫെൻഡിഫോർഡ് ആവശ്യപ്പെടുകയുണ്ടായി.

“വലിയ വിമാനം കൊണ്ടുവരാൻ വിരോധമില്ല.

പക്ഷേ, അത് തളച്ചിടാൻ പറ്റിയ നജ്ജരസജ്ജീകരണം ഇവിടെയില്ലല്ലോ.”—ഡോക്ടർ ഫെർണാൻഡസ് പറഞ്ഞു.

“ഓ, അതിനു വിഷമമില്ല. ഞാൻ ഒരേണ്ണം പണികഴിപ്പിച്ചുകൊള്ളാം.”—ഫോർഡിന്റെ മറുപടി.

അഞ്ചുലക്ഷം ഡോളർ ചിലവഴിച്ചു ഫെർണാഡ് തന്റെ വിമാനത്താവളത്തിലെ സജ്ജീകരണങ്ങൾ ഉടനേ വികസിപ്പിച്ചു. 10,000,000 ക്യൂബിക് കെട്ടി കേവലമുള്ള ബലൂൺവിമാനങ്ങൾ തളയ്ക്കാൻ പറ്റിയ പാകത്തിലായിരുന്നു അവിടത്തെ പുതിയ പണിപ്പാടുകൾ. അമേരിക്കയിൽ നിർമ്മിച്ച ‘ഷെർനാൻഡോ’ എന്ന ഒരു വിമാനം തന്നെ ഫെർണാഡിന്റെ വിമാനത്താവളത്തിൽ ആദ്യം ഇറങ്ങിയേനെ; പക്ഷേ, അത് ഡിട്രോയിറ്റിലേയ്ക്കു വരുമ്പോൾ ഒരു കൊടുങ്കാറ്റിൽപ്പെട്ടു തകർന്നുപോയി. 1926-ൽ വേറൊരു ജർമ്മൻ വിമാനം ഫോർഡ് താവളത്തിലെത്തിച്ചേർന്നു; ZR-3 എന്ന ഇനത്തിൽത്തന്നെ ഉൾപ്പെട്ട ആ വിമാനത്തിന് ‘ലോസ് ആഞ്ചലസ്’ എന്നാണ് അമേരിക്കൻ നാവിക വകുപ്പുകാർ പേരിട്ടത്. അതിനിടയ്ക്ക് ‘അക്രോൺ’ എന്നും ‘മാക്കോൺ’ എന്നും പേരുകളുള്ള രണ്ടു വിമാനങ്ങൾ നാവികവകുപ്പുകാർ അമേരിക്കയിൽത്തന്നെ നിർമ്മിച്ചുവെങ്കിലും, സാങ്കേതികവൈകല്യങ്ങൾ മൂലം അവ വിജയത്തിലെത്താനിടവന്നില്ല.

മരംകൊണ്ടുള്ള ചട്ടക്കൂടും തൂണികൊണ്ടുള്ള ചിറകുകളുമായി അന്നു നിർമ്മിച്ചുപോന്നിരുന്ന വിമാനങ്ങൾ

അത്ര ബലവും പ്രവർത്തനക്ഷമതയുമുള്ളവയായിരുന്നു ല്ലെന്ന് മനസ്സിലാക്കണം. ലോഹത്തകിടകൾ ഉപയോഗിച്ചുള്ള വിമാനനിർമ്മാണത്തിന് ഹെൻറി ഫോർഡ് എഡ്സെലമാണ് മുൻകൈയെടുത്തു പ്രവർത്തിച്ചത്. ഡിട്രോയിറ്റിലെ ഒരു വിമാനനിർമ്മാണവിഭാഗമായ വിലും ബി. സ്റ്റുട്ടുമായി സഹകരിച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നു ഇക്കാര്യത്തിൽ അവരുടെ പ്രവർത്തനം. "Stout Airplane Division of the Ford Motor Company" എന്ന പേരിൽ ഫോർഡ് മോട്ടോർകമ്പനിയുടെ ഒരു പ്രത്യേക വിഭാഗമായിട്ടാണ് പ്രസ്തുത വ്യവസായം ആരംഭിച്ചത്. ലോഹംകൊണ്ടുതന്നെ വിമാനങ്ങളുണ്ടാക്കാനുള്ള ആ പരിശ്രമത്തിന്റെ ഫലമായി, മൂന്ന് യന്ത്രങ്ങളോടുകൂടിയ ഒരു വിമാനം പുറത്തുവന്നു. എട്ടു യാത്രക്കാരെ—സാമാനങ്ങളാണെങ്കിൽ ഒരു ടൺ ഭാരംവരെ—വഹിക്കാവുന്നതും, 100 മുതൽ 116 മൈൽ വരെ വേഗമുള്ളതുമായ ഈ ഫോർഡ് വിമാനം അന്നത്തെ സ്ഥിതിയ്ക്ക് ഒരു വലിയ വിജയമായിരുന്നുവെന്നുവേണം പറയുവാൻ.

ജർമ്മനിയിൽ ഡോക്ടർ ജെക്കേഴ്സ് എന്നൊരാൾ ലോഹമാത്രനിർമ്മിതമായ ഒരു വിമാനം അതിനുമുമ്പ് ശരിപ്പെടുത്തിയിരുന്നുവെന്നത് വാസ്തവം. എന്നാൽ അത് ഒരു പരീക്ഷണം എന്ന നിലവിട്ട്, വ്യവസായത്തിന്റെ നിലയിലേയ്ക്ക് വികസിച്ചിരുന്നില്ല. ലോഹംകൊണ്ടുള്ള വിമാനങ്ങൾ ധാരാളമായി ഉല്പാദിപ്പിച്ച് ബഹുജനങ്ങൾക്കു പ്രയോജനകരമാകത്തക്കവണ്ണം ആ

വ്യവസായം ആദ്യമായി നടപ്പിലാക്കിയത് ഫെൻഭി ഫോർഡ് തന്നെയാണ്. കമാൻഡർ റിച്ചാർഡ് ഇ. ബെർഡ് എന്ന വൈമാനികൻ ദക്ഷിണഗ്രൂവപർച്ച നത്തിന് ഉപയോഗിച്ചത് ഫോർഡുണ്ടാക്കിയ ഒരു ലോഹവിമാനമായിരുന്നു. ഗ്രൂവപർച്ചത്തു് ഒരു കൊല്ലക്കാലം മഞ്ഞിൽപുതഞ്ഞുകിടന്നിട്ടും ആ വിമാനത്തിന് കേടോന്നും സംഭവിച്ചില്ല. അത് പണിയുടെ ഗുണവും പണിയ്ക്കുപയോഗിച്ച ലോഹത്തിന്റെ മെച്ചവും കൊണ്ടുതന്നെ. ഫെൻഭി ഫോർഡ് എന്തു സാധനം പണികഴിപ്പിച്ചാലും, അതിന്റെ ഇഴുപ്പും ഉരുപ്പും ഒന്നുവേറെതന്നെയായിരുന്നു.

കാറിന്റെ കാര്യത്തിലെമ്പോഴും വിമാനത്തിന്റെ കാര്യത്തിലും, സാധാരണക്കാരന്റെ ആവശ്യമാണ് നമ്മുടെ കഥാപുരുഷന്റെ മനസ്സിൽ മുന്തിനിന്നിരുന്നത്. വില കുറഞ്ഞതും, ലാഘവമുള്ളതും, എന്നാൽ ഉറപ്പേറിയതുമായ ഒരു ചെറുതരം വിമാനം നിർമ്മിക്കുവാൻ ഫോർഡ് തന്റെ എഞ്ചിനീയർമാർക്കു നിർദ്ദേശം നൽകി; 1926-ൽ തന്റെ ജന്മദിനത്തിൽ അത്തരം ഒരു ചെറുവിമാനം പണിക്കുറവുതീർന്ന് സ്വന്തം വിമാനത്താവളത്തിൽനിന്നു പറക്കുന്നതു കാണാനുള്ള ഭാഗ്യം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടാവുകയും ചെയ്തു. ഒരു തട്ടമാത്രമുള്ള ചിറകോടുകൂടിയ ആ വിമാനത്തിന്റെ ഉടലിന് 16½ അടി നീളവും, 5 അടി ഉയരവും, 550 പൗണ്ട് ഭാരവും മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. 45 കുതിരശ്ശക്തിയുള്ള ഒരു യന്ത്രമാണ് അതിൽ ഘടിപ്പിച്ചത്. ഫോർഡിന്റെ

വിമാനനിർമ്മാണശാലയിൽ ജോലിചെയ്യുന്ന ഹാരി ബ്രൂക്സ് എന്ന വൈമാനികൻ ബിർമിംഗ്ഹാമിലുള്ള തന്റെ വസതിയിൽനിന്ന് ജോലിസ്ഥലത്തേയ്ക്കു ദിവസേന ഗതാഗതംചെയ്യാൻ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത് അമ്മാതിരി ഒരു വിമാനമാണ്. വഴിവക്കിലോ, ഒഴിഞ്ഞ മറ്റേതെങ്കിലും സ്ഥലത്തോ യഥേഷ്ടം ഇറക്കാനും അവിടെനിന്ന് വീണ്ടും പറപ്പിക്കാനും തക്ക തുക്കമുള്ള ആ വിമാനത്തിന് “തകരത്താരാവു” എന്നാണ് ചിലർ നൽകിയ കളിപ്പേര്. സാധാരണക്കാരുടെ ആവശ്യത്തിന് പറ്റിയ അത്തരം ഒരു വിമാനം പണികഴിപ്പിച്ചുവിട്ടതിൽ ഫോർഡിനുള്ളായ കൃതാത്മത പറയാനുണ്ടോ?

വിമാനനിർമ്മാണത്തിലും മേൽക്കൂമ്പേൽ പരിഷ്കാരങ്ങൾ വരുത്തണമെന്ന കാര്യത്തിൽ ഫെൻഡിഫോർഡ് അതിയായ ഉത്സാഹം കാണിച്ചു. ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം തന്റെ വിമാനത്താവളത്തിൽ നില്ക്കുമ്പോൾ, ഒരു വിമാനം യാത്രകഴിഞ്ഞ് അവിടെ വന്നിറങ്ങുകയായിരുന്നു. കാര്യം കലശലായിരുന്നതുകൊണ്ട് വിമാനം തേങ്ങിത്തേങ്ങിയാണ് നിലംപററിയത്. താവളത്തിലേയ്ക്ക് അടുക്കുമ്പോൾ വൈമാനികന്മാർ യന്ത്രങ്ങൾ നിർത്തിയിട്ട് വിമാനം താനേ തെന്നിത്തെന്നിയിറങ്ങാൻ വിട്ടുകയായിരുന്ന് അന്നത്തെ പതിവ്. അതുകൊണ്ടാണ് മേൽപറഞ്ഞ വിമാനം കാരറിൽപ്പെട്ടു തേങ്ങിയതെന്ന് ഫെൻഡിഫോർഡ് മനസ്സിലാക്കി. അദ്ദേഹം കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന ഒരു എഞ്ചിനീയറോടു ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “വി

മാനം അതിന്റെ സ്വന്തം ശക്തിയുപയോഗിച്ചുതന്നെ നിലത്തിറങ്ങാനുപകരിക്കുന്ന ഒരു വിദ്യ കണ്ടുപിടിക്കണം. നിലത്തേയ്ക്കിറങ്ങുവാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ യന്ത്രങ്ങൾ നിൽപ്പി വിമാനത്തെ നിസ്സഹായമായി വിടുന്ന രീതി നന്നല്ല. അതുകൊണ്ടു പല അപകടങ്ങളുമുണ്ടാകും.”— വിമാനനിർമ്മാണം സംബന്ധിച്ചു ഫോർഡ് പ്രകാശിപ്പിച്ച ഇമ്മാതിരി പലേ അഭിപ്രായങ്ങളും അവിരേണ നടപ്പിൽവന്നുകാണാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചു.

അദ്ധ്യായം-24

ഫ്രെൻഡ് ഫോർഡിന്റെ T മോഡൽകാറുകളുടെ നിർമ്മാണം ഏറ്റവുമധികം വർദ്ധിച്ചത് 1925-ാമാണ്ടിലായിരുന്നു. അക്കാലം ആ കാറുകൾ ദിവസംപ്രതി പതിനായിരമെണ്ണം വീതമാണ്, പണിക്കുറവുതീർന്നു പുറത്തിറങ്ങിയത്. അമേരിക്കയിൽ അന്നു നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട കാറുകളിൽ 41 ശതമാനവും ഫോർഡ് കമ്പനിയിൽനിന്നായിരുന്നു. 1927-ാമാണ്ടു വരെ പത്തൊമ്പതു കൊല്ലത്തിനകം ആകെ നൂററമ്പതുലക്ഷം T മോഡൽകാറുകൾ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടുവെന്നു പറഞ്ഞാൽ, ഫോർഡിന്റെ വ്യവസായത്തിന്നുണ്ടായ വികാസം ഏതാണ്ടു് ഉറപ്പിക്കാമല്ലോ. വ്യവസായവിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹം മുറുകെപ്പിടിച്ചിരുന്ന തത്വങ്ങളുടെ വൈശിഷ്ട്യമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിജയരഹസ്യമെന്നു് ഒന്നുകൂടി ഓർപ്പിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

ജോലിക്കാരന്റെ കൂലി വർദ്ധിപ്പിക്കുക, അതേസമയംതന്നെ ജോലിസമയം കുറയ്ക്കുക, പോരെങ്കിൽ സാധനങ്ങൾ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ വിലയ്ക്കു വില്ക്കുക—ഇതൊക്കെയാവാലും ഒരു വ്യവസായം ആദായകരമാക്കാൻ സാധിക്കുമെന്നാണ് അദ്ദേഹം തെളിയിച്ചത്. തൊഴിലാളികളുടെ ആത്മാർത്ഥമായ സഹകരണവും, ഫോർഡിന്റെ ഭരണനൈപുണിയുമാണ് ആ പരീക്ഷണത്തിനു് വിജയമരുളിയതെന്നു് സമ്മതിക്കണം. ജോലി

ക്കാക് മറെറങ്ങും കിട്ടാത്ത കൂലിനിരക്കും ആനുകൂല്യങ്ങളും അനുവദിച്ചു ആ കമ്പനിയുടമസ്ഥൻ അവരിൽ നിന്ന് സത്യസന്ധമായ പ്രയത്നവും ചെരുമാറവും പ്രതീക്ഷിച്ചതിൽ തെറ്റിപ്പല്ലെ. അങ്ങനെയല്ലാത്തതൊഴിലാളികൾക്കു് ഫോർഡ് കമ്പനിയിൽ മുത്തുമുററാൻ പ്രയാസമുണ്ടായിരുന്നുതാനും.

പണത്തിനുവേണ്ടിമാത്രം പണിയെടുക്കുന്നവരോടു് ഫെൻഭിഫോർഡിനു് പുച്ഛമായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ പറയുകയുണ്ടായി: “ചെയ്യുന്ന ജോലിയിൽ ലേശവും ശ്രദ്ധയില്ലാതെ പണത്തിനുവേണ്ടി മാത്രം പണിയെടുക്കുന്ന ഒരുവനോടു ക്ഷമിക്കുവാൻ എനിക്കു സാധ്യമല്ല. ആത്മാർത്ഥമായി ജോലിചെയ്തു് ലോകത്തെ സേവിക്കണമെന്നല്ല പലരുടേയും വിചാരം; നേരേമറിച്ചു് അവരുടെ കാലക്ഷേപത്തിനു് എന്തെങ്കിലും ജോലികൊടുത്തു് ലോകം അവരെ സേവിച്ചുകൊള്ളണമെന്നാണ് അവരുടെ ഭാവം. ഒരു ജോലി നല്ലവണ്ണം ചെയ്യേണ്ടതെങ്ങനെയെന്നുള്ള കാര്യം ആ കൂട്ടർ ചിന്തിക്കാറില്ല; ജോലിയെക്കുറുംപറഞ്ഞു് ചിലവഴിക്കുന്ന സമയത്തിന്റെ പേരിൽ പണം കിട്ടണമെന്നു മാത്രമൺ അവരുടെ ചിന്ത.”

മോട്ടോർവാഹനങ്ങൾ വാങ്ങി ഉപയോഗിക്കുന്നുള്ള താല്പര്യം ജനങ്ങളുടെയിടയിൽ മേല്ക്കുമേൽ വർദ്ധിക്കുകയായി. വില കുറഞ്ഞ കാറുകൾ പ്രചരിപ്പിച്ചു് ഫെൻഭിഫോർഡാണ് അതിനു കളമൊരുക്കിയതെന്നു നമുക്കറിയാം. കാറുകൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന ശീലം

വർദ്ധിച്ചപ്പോൾ, കൂടുതൽ മോടിയുള്ള കാറുകൾ കിട്ടണമെന്ന മോഹവും ജനങ്ങളുടെയിടയിൽ വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. 'ജനറൽ മോട്ടോഴ്സ്' എന്ന മറെറാരു കമ്പനിക്കാർ 'ഷെവർലെറ്റ്' എന്ന പേരിൽ വളരെ മിനുസമുള്ള ഒരു തരം കാർ ഇടക്കാലത്തു് പുറപ്പെടുവിക്കുകയുണ്ടായി. അപ്പോൾ ഫെൻട്രിഫോർഡിന്റെ T മോഡൽകാറുകൾക്കു് ആവശ്യക്കാർ കുറഞ്ഞു; 'ഷെവർലെറ്റ്'ന്റെ നേക്കായി ആളുകളുടെ നോട്ടവും ഓട്ടവും.

കാറുകളുടെ കാര്യത്തിൽ ജനങ്ങൾക്കുണ്ടായ ഈ രുചിഭേദം ഫെൻട്രിഫോർഡു് ആദ്യം അത്ര വകവെച്ചില്ല. എന്നാൽ കാലത്തിന്റെ മാറ്റം അനുസരിച്ചു് കാറുകളുടെ ഭംഗി വർദ്ധിപ്പിക്കണമെന്ന പക്ഷക്കാരനായിരുന്നു എഡ്സൺ. ഒരു ദിവസം അദ്ദേഹം പിതാവിനോടു് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: "നമ്മുടെ T മോഡൽകാറിന്റെ അലകും പിടിയും മാറേണ്ട കാലം അതിക്രമിച്ചിരിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ചെയ്തില്ലെങ്കിൽ 'ഷെവർലെറ്റ്'മായുള്ള മത്സരത്തിൽ നമ്മൾ അടിപെടുകതന്നെ ചെയ്യും."

"ഹേയ്", ജനങ്ങളുടെ ഈ അലങ്കാരഭ്രമം ഏറെനാൾ നീണ്ടുനീല്ക്കാൻ പോകുന്നില്ല. അതിനൊരു മറിച്ചുടിയുണ്ടാകും."—പിതാവിന്റെ മറുപടി.

ഫെൻട്രിഫോർഡിന്റെ തലയിൽ ഒരു അഭിപ്രായം കയറിയാൽ, അതു് ചെയ്യേണം മാറ്റുക സാധ്യമല്ലായിരുന്നു. T മോഡൽകാറുകളുടെ വില്പന അടിക്കടി കുറഞ്ഞുകണ്ടപ്പോൾ മാത്രമാണു്, അദ്ദേഹം എഡ്സൺ

ലിന്റെ നിദ്ദേശത്തിന് സമ്മതമുളിയതു്. ഒരു പുതിയ മോഡലിനുള്ള ശ്രമം ഉടനെ ആരംഭിച്ചു. അതിനുവേണ്ട പുതിയ അച്ചുകൾ ഉണ്ടാക്കുവാൻതന്നെ അമ്പതുലക്ഷം ഡോളർ ചിലവായി. എത്രയും രഹസ്യത്തിലായിരുന്നു ആ കാരിന്റെ നിർമ്മാണം. മോഡൽ A എന്ന പേരിൽ, ഫോർഡിന്റെ പുതിയ കാറുകൾ 1927-ൽ പുറത്തുവന്നു.

പലതരം വ്യവസായങ്ങൾ മൂലം പണം വാരികോരിക്കൂട്ടിയ ഫെർഡിനാൻഡ് ഡനത്തിന്റെ വിനിയോഗത്തെക്കുറിച്ചുണ്ടായിരുന്ന മൗലികമായ അഭിപ്രായം നാം അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാണ്. അദ്ദേഹം ഒരിക്കൽ ഭാര്യയോടു പറയുകയായിരുന്നു: “പണം അത്യാവശ്യംതന്നെ. പക്ഷെ, അതു് നമ്മുടെ സ്വന്തം സുഖത്തിനുവേണ്ടിയുള്ളതല്ല. ധനം വലിക്കുന്നതോടും ലോകസേവനത്തിനുള്ള തൃപ്തിയും വലിക്കണം.”— ഈ വാക്കുകൾ ഫെർഡിനാൻഡ് കേവലം ഭംഗിക്കുവേണ്ടി പറഞ്ഞതല്ല. ‘ഫോർഡ് ഫൗണ്ടേഷൻ’ മുഖേന ഇന്ന് ലോകത്തിന്റെ വിവിധഭാഗങ്ങളിൽ നിരവധി സർവ്വീസുകൾക്കായി വിതരണം ചെയ്യപ്പെടുന്ന വമ്പിച്ച സംഭാവനകളുടെ ഉറവിടമാണ് ഈ വാക്കുകളിൽ കാണുന്നതു്.

ഫെർഡിനാൻഡ് ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾത്തന്നെ പരോപകാരാത്മം ഏല്പെടുത്തിത്തുടങ്ങിയ ചില സ്ഥാപനങ്ങളേപ്പറ്റി ഇവിടെ അല്പം സൂചിപ്പിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. ഡിട്രോയിറ്റ് നഗരത്തിൽ ‘ഫോർഡ് ആസ്സ

ത്രീ' എന്ന പേരിൽ അദ്ദേഹം ഒരു ചികിത്സാമന്ദിരം സ്ഥാപിച്ചു. വൈദ്യസഹായം ആവശ്യമുള്ള എല്ലാവർക്കും അവിടെ സ്വാഗതം ലഭിക്കുകയായി. രോഗം നിർണ്ണയിക്കുന്നതിൽ തെറ്റു പറയാതിരിക്കാൻവേണ്ടി, ഓരോ രോഗിയേയും പലേ ഡോക്ടർമാർ ഒന്നുചേർന്ന് പരിശോധിക്കണമെന്നതായിരുന്നു അവിടത്തെ ചിട്ട; ഡോക്ടർമാർ ആസ്പത്രിയിൽത്തന്നെ താമസിച്ചു ചികിത്സിക്കണമെന്നും ഹെൻറിഫോർഡ് നിഷ്കഷിച്ചു. ലക്ഷക്കണക്കിനു ഡോളറാണ് ആ ഒരു സ്ഥാപനത്തിനുതന്നെ അദ്ദേഹം ചിലവിട്ടത്. ചെറുപ്പക്കാർക്ക് തൊഴിൽപരിശീലനം നൽകുവാനായി 'ഹെൻറിഫോർഡ് ട്രെയിഡ് സ്കൂൾ' എന്ന പേരിൽ ഒരു വിദ്യാലയവും സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. വിദ്യാവിതരണവും തൊഴിൽപരിശീലനവും ഒന്നിച്ചു നടത്തി ജീവിതായോധനത്തിന് യുവതലമുറയെ ഒരുക്കുകയായിരുന്നു ആ വിദ്യാലയത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം.

ഡിയർബോൺ എന്ന സ്ഥലത്തു് ഒരു പ്രദർശനശാല സ്ഥാപിക്കാൻ ഹെൻറിഫോർഡ് പ്ലാനിടുന്നുണ്ടായിരുന്നു. "എന്താ, നമ്മുടെ പ്രദർശനശാലയുടെ സജ്ജീകരണം പുരോഗമിക്കുന്നുണ്ടോ?"— ക്ലാർ ഒരു ദിവസം ഭർത്താവിനോടു ചോദിച്ചു.

"പിന്നെയോ, അതു് അസ്സലാകുന്നുണ്ടു്."—ഫോർഡ് മറുപടി പറഞ്ഞു. "രാജ്യമാസകലം ഞാൻ നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ഗവേഷകന്മാർ മുഖേന എന്തെല്ലാം പഴയ സാധനങ്ങളാണെന്നോ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു്? അങ്ങ

നെ കിട്ടുന്ന കിട്ടുന്ന സാധനങ്ങളത്രയും ആർക്കും പരീക്ഷിച്ചുനോക്കാവുന്ന പാകത്തിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ആ കൂട്ടത്തിൽപ്പെട്ട ചില പഴയ യന്ത്രങ്ങൾ കാണുമ്പോൾ, കളിക്കോപ്പുകൾ കൈയിൽ കിട്ടിയ ഒരു കുട്ടിയേപ്പോലെ ഞാൻ പുളകംകൊള്ളുകയാണ്.”

“ഇപ്പോൾ സമയമധികവും ചിലവഴിക്കുന്നത് പഴയ യന്ത്രങ്ങളിന്മേലാണെന്നു തോന്നുന്നു. പുതിയവയിലുള്ള ഭ്രമം മാറിയോ?”—ക്ലാർ പതുക്കെ ഒന്നു കളിയാക്കി.

“ഒരു പഴയ യന്ത്രം കുറേനേരം നടത്തിനോക്കുമ്പോൾ എനിക്കു് ഒരു പുതിയ ആശയം തോന്നും. അതു് എങ്ങനെ ഉപയോഗപ്പെടുത്താമെന്നാകും, പിന്നെ എന്റെ ചിന്ത.”— ഇതായിരുന്നു ഫോർഡിന്റെ പ്രത്യുത്തരം.

പഴയതെല്ലാം പാഴാണെന്നു പറഞ്ഞു തള്ളിക്കളയുന്ന കൂട്ടത്തിലായിരുന്നില്ല ഫെൻട്രി ഫോർഡ്. പലപ്പോഴും പുതിയവയിലേയ്ക്കുള്ള പുരോഗതിക്കു് പഴമ ഒരു ചവിട്ടുപടിയായി ഉപകരിക്കുമെന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്നറിയാമായിരുന്നു.

അദ്ധ്യായം-25

ഹെൻറിഫോർഡ് ആരംഭിച്ച പ്രദർശനപ്രസ്ഥാനം വികസിച്ചുതുടങ്ങി. യന്ത്രങ്ങളായിട്ടും, മറ്റു കൈവേലകളായിട്ടും, കലാപരങ്ങളായ കൗതുകവസ്തുക്കളായിട്ടും എന്തെല്ലാം സാധനങ്ങൾ ശേഖരിക്കാമോ, അതെല്ലാം ഒരൊറ്റദിക്കിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചുവെക്കണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഗ്രഹം. ഇരുപതു ഏക്കർ സ്ഥലമാണ് അദ്ദേഹം ഈ പ്രദർശനത്തിന്റെ ആവശ്യത്തിലേയ്ക്ക് ആദ്യം തിരിച്ചിട്ടത്. യന്ത്രസാമഗ്രികൾ മാത്രമല്ല, യന്ത്രനിർമ്മാണത്തിലും മറ്റും ഏറ്റെടുത്ത പ്രമുഖവ്യക്തികൾ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന പഴയ കെട്ടിടങ്ങൾക്കൂടി അവിടെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുവാൻ ഹെൻറിഫോർഡ് ഒരുമ്പെട്ടു. മനുഷ്യയന്ത്രത്തിന്റെ ക്രമപ്രവൃദ്ധമായ വളർച്ചയും, കഴിഞ്ഞ കാലങ്ങളിലെ ജീവിതചിത്രവും ഏകത്ര സമ്മേളിക്കുന്ന അമ്മാതിരി പ്രദർശനം രാജ്യചരിത്രത്തിലേയ്ക്ക് ഒരു ചുണ്ടുപലകയായിത്തീരുന്നതും അത് ഭാവിതലമുറയ്ക്ക് പല പല പ്രചോദനങ്ങൾ നൽകുമെന്നും അദ്ദേഹം ആശിച്ചതിൽ തെറ്റില്ല. “Edison Institute and Greenfield Village” എന്നാണ് ഹെൻറിഫോർഡ് മേല്പറഞ്ഞ പ്രദർശനരംഗത്തിനും അതു നിലകൊള്ളുന്ന ഗ്രാമത്തിനുംകൂടി പേരിട്ടത്. എഡിസന്റെ പേര് അതിനോടു ചേർത്തിട്ടുണ്ട്, ആ മഹാശാസ്ത്രജ്ഞനോടു ഫോർഡിനുണ്ടായിരുന്ന

ന്ന ഖഹമാനാതിരേകം കൊണ്ടാവാം.

ആ പ്രദർശനരംഗം ലോകത്തിന്റെ പലഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നും സന്ദർശകരെ ആകർഷിക്കുകയായി. കേവലം വിനോദത്തിനായെത്തുന്നവരിലും വിജ്ഞാനതൃഷ്ണ വളർത്താൻപോരുന്ന സജ്ജീകരണങ്ങളാണു് അവിടെ ചെയ്യപ്പെട്ടിരുന്നതു്. യന്ത്രങ്ങളുടെ പ്രദർശനത്തേപ്പറ്റിത്തന്നെ ഒരു ചിന്തിച്ചുനോക്കുക. 1760 -ാമാണ്ടിൽ ആവിശക്തികൊണ്ടു നടത്തിത്തുടങ്ങിയ ഒരു പഴയ യന്ത്രംമുതൽക്കിങ്ങോട്ടു് യന്ത്രനിർമ്മാണത്തിൽ പടിപടിയായുണ്ടായ അതുഭൂതകരങ്ങളായ പരിണാമങ്ങളെല്ലാം ഒന്നിച്ചുകാണുമ്പോൾ ആരാണു് യന്ത്രവിദ്യയിൽ ഉത്സുകരാകാതിരിക്കുക? ലോകമെങ്ങുമുള്ള യന്ത്രസാമഗ്രികളുടെ മാതൃകൾ ശേഖരിച്ചു് അങ്ങനെ ഒരു ചെറിയ യന്ത്രലോകം സൃഷ്ടിക്കുവാൻ സാധിച്ചതിൽ ഫെർഡിനാൻഡ് റോയ് ചാരിതാത്മ്യം ഉൾക്കൊള്ളുകയേ വേണ്ടു.

ആ പ്രദർശനരംഗത്തു് ചരിത്രപ്രാധാന്യമുള്ള ചില പഴയ കെട്ടിടങ്ങൾക്കുടി പ്രതിഷ്ഠിക്കാൻ ഫോർഡു് ഒരുമ്പെടുകയുണ്ടായെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. ആ കെട്ടിടങ്ങളിൽ ചിലതു് മററസ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നു കൊണ്ടുവന്നു് അതേപടി പുനഃസ്ഥാപിക്കുകയാണുണ്ടായതു്; മററചിലതു് മൂലത്തിന്റെ മാതൃക പിടിച്ചു് പ്രത്യേകം പണികഴിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ രണ്ടിനങ്ങളിലുമായി അവിടെ സജ്ജീകരിച്ച കെട്ടിടങ്ങളിൽ ചിലതിന്റെ വിവരം ചുരുക്കത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കാം: തോമസ് എഡിസൺ 1876 മുതൽ 1886 വരെ മെൻലോപാർക്കിൽ ജോ

ലിചെയ്യാനപയോഗിച്ചിരുന്ന പഴയ കെട്ടിടങ്ങളായിരുന്നു അവിടത്തെ ഒരു പ്രതിഷ്ഠ; ഏഡിസൺ ഉണ്ടാക്കിയ ആദ്യത്തെ സ്വന്തഗ്രാഹിയന്ത്രം, ടെലിഫോൺ ഓൺസ്വീറ്റർ മുതലായവയും ആ കെട്ടിടങ്ങളിൽ കാണാം. ഹെൻറി ഫോർഡ് ചെറുപ്പത്തിൽ പഠിച്ച ചില പാഠ്യപുസ്തകങ്ങളുടെ കത്ത്ഭാവം നല്ലൊരു വിദ്യാഭ്യാസപ്രവർത്തനമായിരുന്ന വിലും മകുഗഹി ജനിച്ച വീടാണു് പ്രസ്തുത ഗ്രാമത്തിലെ വേറൊരു പ്രതിഷ്ഠ. അപ്രകാരംതന്നെ, ഫോഡിന്റെ മറ്റൊരു ആരാധനാപാത്രമായിരുന്ന അബ്രാഹം ലിങ്കന്റെ ഒരു പെറിയ രണ്ടനിലക്കെട്ടിടവും, ഫോർഡിനു പ്രിയപ്പെട്ട ഒരു ഗായകകവിയായിരുന്ന സ്റ്റീഫൻ കോളിൻസ് ഫോസ്റ്റർ ജനിച്ച മരക്കുടിലും അവിടെ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. കൂട്ടത്തിൽ ഹെൻറി ഫോഡിന്റെ ചില സ്വന്തം സ്മാരകങ്ങളും കാണാം. അദ്ദേഹം ജനിച്ച വീടു്, കുട്ടിക്കാലത്തു് പഠിച്ചിരുന്ന പള്ളിക്കൂടം, ആ പള്ളിക്കൂടത്തിൽവെച്ചു് ഒരു ദിവസം പേനക്കത്തികൊണ്ടു് തന്റെ പേരു കുത്തിക്കുറിച്ച ഒരു മേശ, ഡിട്രോയിറ്റ് നഗരത്തിൽവെച്ചു് ആദ്യത്തെ കാണാക്കാൻ ഉപയോഗിച്ച പണിപ്പുര മുതലായി പലതും!

ഇമ്മാതിരി സ്മാരകങ്ങളും പ്രദർശനവസ്തുക്കളും പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്ന ആ മാതൃകാഗ്രാമത്തിൽ മോട്ടോർ വാഹനങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാൻ പാടില്ലെന്നായിരുന്നു ചട്ടം. കുതിരവണ്ടികളിലാണു് സന്ദർശകർ അവിടെ സഞ്ചരിക്കുക. പഴയയുടെ പ്രതീതി പാലിക്കുവാൻ മാ

രൂമായിരുന്നു ഈ ചിത്രയും ചട്ടവും. കാരകളുടെ കലപതിയായ ഹെൻറിഫോർഡിന്റെ മാതൃകാഗ്രാമത്തിൽ കാരകളോടിക്കാൻ പാടില്ലെന്നു പറയുന്നത് വിചിത്രമായിരിക്കുന്നു, അല്ലേ?

ആ ഗ്രാമത്തിൽ 'ഗ്രീൻഫീൽഡ്' വില്ലേജ് 'സ്കൂൾ' എന്ന പേരിൽ ഹെൻറിഫോർഡ് ഒരു വിദ്യാലയവും സ്ഥാപിക്കുകയുണ്ടായി. ബാലികാബാലന്മാർക്ക് തൊഴിൽവാസനയുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുകയായിരുന്നു ആ വിദ്യാലയത്തിന്റെ പ്രധാന ഉദ്ദേശ്യം. ആദ്യം മുപ്പതു കുട്ടികൾ അതിൽ ചേർന്നു. "എന്തുജോലിയും ചെയ്തതന്നെ പഠിക്കണം" എന്നായിരുന്നു ഫോർഡിന്റെ ഒരു പ്രമാണം. അദ്ദേഹം തന്റെ ജീവിതകാലം മുഴുവനിലും അനുഷ്ഠിച്ചു പോന്നിരുന്ന ഈ സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്, മേല്പറഞ്ഞ വിദ്യാലയത്തിലെ പഠനക്രമം രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടത്. കുട്ടികൾക്ക് ആഴ്ചയിൽ ഒരു ദിവസം തൊഴിൽപരിശീലനം നൽകണമെന്നത് അവിടെ ഒരു നിർബ്ബന്ധിതനിയമമായിരുന്നു. സമയംകിട്ടുമ്പോഴെല്ലാം വിദ്യാലയത്തിലെ ബാലികാബാലന്മാരോടൊന്നിച്ചു മേളിക്കുവാനും ജോലിചെയ്യുവാനും ഫോർഡിന് എന്തൊരു സന്തോഷമായിരുന്നെന്നോ?

മേല്പറഞ്ഞ വിദ്യാലയത്തിനടുത്തു് 'മാർത്താ-മേരി ചാപ്പൽ' എന്ന പേരിൽ ഒരു ജപാലയമുണ്ട്. ഹെൻറിഫോർഡ് തന്റെ കൊച്ചുവിദ്യാർത്ഥിനിവിദ്യാർത്ഥികളോന്നിച്ചു് ആ ജപമണ്ഡപത്തിൽച്ചെന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുകയും, അവിടെവെച്ചു് കുട്ടികൾക്ക് ചില ഉപ

ദേശങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം കുട്ടികളോടു ഇങ്ങനെ ഉപദേശിച്ചു: “നിങ്ങൾ വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു കാര്യം ചെയ്തുകൊടുക്കുക; അപ്പോൾ ആ ജോലിയിലുണ്ടാകുന്ന പുരോഗതി നിങ്ങളെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തും. നിങ്ങൾക്ക് നിങ്ങളിൽത്തന്നെ വിശ്വാസമുണ്ടായാൽ, മറ്റുള്ളവരിലും നിങ്ങൾക്ക് വിശ്വാസമുണ്ടാകും. മറ്റുള്ളവരെ വിശ്വസിക്കുമ്പോൾ നിങ്ങളുടെ രാജ്യത്തെ വിശ്വസിക്കുവാൻ നിങ്ങൾക്ക് സാധിക്കും. പടിപടിയായുള്ള ഈ വിശ്വാസത്തിന്റെ റയെല്ലാമുലം നിങ്ങൾക്ക് ഒരു പരാശക്തിയിലുണ്ടായിരിക്കേണ്ട വിശ്വാസമാണെന്നും. ആ മൂലത്തിൽ നിങ്ങൾ ഉറച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, അതിവിശാലമായ ഒരു മണ്ഡലമാണ് നിങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ തുറന്നുകിട്ടുക. വിശ്വാസം ഫലപ്രദമാണെന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. ജീവിതം തനിക്കു മറ്റുള്ളവർക്കും കൂടുതൽ സൗഭാഗ്യകരമാക്കിത്തീർക്കണമെന്ന സദ്ഭ്രമത്തോടുകൂടി ഒരുവൻ വിശ്വാസപൂർവ്വം ഒരു കാര്യം ചെയ്യാനൊരുങ്ങുകയാണെങ്കിൽ, ആ വിശ്വാസംകൊണ്ടുതന്നെ അക്കാര്യം സാധിക്കാനുള്ള ശക്തി അവനു ലഭിക്കും. ചെയ്യാൻ സാധ്യമല്ലെന്നു ഭയപ്പെടുന്ന ഒരു കാര്യം സാധ്യമാണെന്നു വരുത്തുന്നതാണ് ഏറ്റവും വലിയ കണ്ടുപിടിത്തം. അത് സാധിക്കുവാൻ നമുക്കു വിശ്വാസം വേണം.”

അദ്ധ്യായം--26

ഒരു ദിവസം രാവിലെ ഹെൻറിഫോർഡ് തന്റെ തൊഴിൽശാലയിലേയ്ക്കു ചെല്ലുമ്പോൾ, ഒരു പയ്യൻ പുറത്തുനിന്നു കറങ്ങുന്നതായി കണ്ടു. അവൻ ധരിച്ചിരുന്ന തൊപ്പിമേൽ ഒരു തൂവൽ ചാർത്തിയിരുന്നു.

“കുട്ടിതന്നെ വെടിവെച്ചെടുത്ത പക്ഷിയുടെ തൂവലാണോ ഇതു?”— ഹെൻറിഫോർഡ് അവനെ കണ്ടുപാടെ ഒരു ചോദ്യം.

കുട്ടിക്കു മനസ്സിലായി, തന്റെ മുഖിൽ നില്ക്കുന്ന മഹാപുരുഷൻ ആരാണെന്നു. “സർ, ഞാൻ പക്ഷികളെ വെടിവെക്കാറില്ല. റൗളോക്രീക്കിൽച്ചെന്നു് ചിലപ്പോൾ തവളകളെ വെടിവെക്കും, അത്രയേയുള്ളു.”— കുട്ടി അല്പം പരുങ്ങലോടുകൂടിയാണെങ്കിലും പരമാത്മതയോടെ മറുപടി പറഞ്ഞു.

“ഞാനും കുട്ടിക്കാലത്തു് ആ അരുവിയിൽച്ചെന്നു് തവളകളെ തുലയ്ക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. ആട്ടെ, കുട്ടിയുടെ പേരെന്താണു്?”

“ആൽബർട്ട് സാൻഡ്വെച്ച്സൺ എന്നു പറയും, സർ.”

“സാൻഡ്വെച്ച്സൺകുടുംബക്കാരേപ്പറ്റി എനിക്കു വലിയ പരിചയമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. എന്താ, യന്ത്രവിദ്യ പഠിക്കാൻ കുട്ടിക്കു താല്പര്യമുണ്ടോ?”

“സർ, യന്ത്രങ്ങൾ നടക്കുന്നത് കാണാൻ താല്പര്യം

മുണ്ടു്.”

“ശരി, അങ്ങനെയെങ്കിൽ എന്റെ കൂടെ വരിക. ഞാൻ ചില യന്ത്രങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം കാണിച്ചുതരാം. ഈ പുൽത്തകിടി കടന്നു് അപ്പുറത്തുള്ള യന്ത്രശാലയിലേയ്ക്കു് എന്നോടുകൂടി ഓടിയെത്തണം. കഞ്ഞിനെ ഓട്ടത്തിൽ ഞാൻ തോല്പിച്ചുകളയും, കണ്ടോളു്.”

കുട്ടി തളിപ്പിടഞ്ഞതാടിയിട്ടും പിന്നിലായിപ്പോയി. അങ്ങെത്തിയപ്പോൾ ഫെൻട്രിഫോർഡു് പറയുകയാണ്: “ഈ അറുപത്തിയഞ്ചുകാരന്റെ ഓട്ടം മോശമില്ല, അല്ലേ? ഓട്ടവും സൈക്കിൾസവാരിയുമാണ് എന്റെ ആരോഗ്യം നിലനില്ക്കുന്നത്. ഒരു മനുഷ്യന്റെ ആരോഗ്യത്തിനു് ധാരാളം ശുദ്ധവായുവും വ്യായാമവും ആവശ്യമാണ്.”

ഒരു കോടീശ്വരനായ ഫെൻട്രിഫോർഡിന്റെ ഈ പെരുമാറ്റം കണ്ടു് ആൽബർട്ടു് അത്ഭുതപ്പെട്ടുപോയി. എത്രയെത്ര യന്ത്രപ്പണികളാണെന്നോ, അദ്ദേഹം ആ പയ്യനു വിവരിച്ചുകൊടുത്തതു്! ഒടുവിൽ ഫെൻട്രിഫോർഡു് ചോദിച്ചു: “കണ്ടേ, കഞ്ഞിനു് എന്തു ജോലിക്കാരനായിത്തീരണമെന്നാണ് താല്പര്യം?”

ആൽബർട്ടു് അക്കാര്യം അതിനുമുമ്പാരിക്കലും ചിന്തിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവന്റെ പരുങ്ങൽ കണ്ടപ്പോൾ ഫോർഡു് പറഞ്ഞു: “ആട്ടെ, എന്തുജോലിവേണമെന്നുള്ളതു് വഴിയേ ചിന്തിച്ചു തീരുമാനിച്ചുകൊള്ളുക. പണത്തിനുവേണ്ടിമാത്രം ഒന്നും ചെയ്യരുതു്. ഏതു തൊഴിലിനും അതിന്റേതായ ഒരു മഹത്വവും മൂല്യവും

ഉണ്ടു്. ആ മഹത്വം ഒന്നിനായിക്കൊണ്ടുതന്നെ, ഒരു തൊഴിൽ സ്വീകരിക്കുകയും അതിനെ സ്നേഹിക്കുകയും ചെയ്യുക. അപ്പോൾ വിജയം താനേ ഉണ്ടായിക്കൊള്ളും. മനസ്സിലായോ?”

“സർ, എനിക്കു് അതു മനസ്സിലായി.”

“ഇനി, സ്വല്പം കാര്യങ്ങൾക്കുടി പറയാം: ജീവിതത്തിൽ വിജയം പ്രാപിക്കണമെങ്കിൽ, കുട്ടി അഞ്ചു കാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കണം. 1. ശുചിത്വം. 2. അനേച്ഛണശീലം. 3. ഉള്ളതെന്തോ അതു് ഉപയോഗപ്രദമാക്കാനുള്ള ഉത്സാഹം. 4. സ്വാശ്രയബോധം. 5. പണം എന്നെ ചിലവാക്കണമെന്നുള്ള അറിവു്.”

ആൽബർട്ടു് ഈ ഉപദേശങ്ങളെല്ലാം ശ്രദ്ധിച്ചു കേട്ടു. ഫെൻഡിഫോർഡു് പിന്നെയും സംഭാഷണം തുടന്നു: “കുട്ടിയെ യന്ത്രമോ, മററതെങ്കിലും ഉപകരണമോ ഉണ്ടാക്കാൻ പോകയാണെന്നു കരുതുക. പറന്നവു് അനേച്ഛണവുമൂലം സമ്പാദിക്കുന്ന അറിവുവെച്ചുകൊണ്ടു് ആ ജോലി തുടങ്ങാം. പക്ഷേ, ഒന്നാണു്: ഒരിക്കൽ ഉണ്ടാക്കിയ സാധനങ്ങളേക്കാൾ മെച്ചപ്പെട്ടവയായിരിക്കണം, പിന്നെപ്പിന്നെയുണ്ടാക്കുന്ന സാധനങ്ങളെന്ന് ഒരു വാശിയും ഉത്സാഹവും ആവശ്യമാണു്. പുതിയ പുതിയ യന്ത്രങ്ങൾ എന്നു പറയപ്പെടുന്നവ മിക്കതും, പഴയ സാധനങ്ങളുടെ പുതിയ പ്രയോഗങ്ങളാണെന്നു മനസ്സിലാക്കുക. ചക്രം, കൊളുത്തു്, ആണി, ആപ്പു് എന്നിങ്ങനെയുള്ള പഴയ ഉപകരണങ്ങൾ തന്നെ മാററിയും മറിച്ചുമല്ലേ പുതിയ യന്ത്രങ്ങൾ പലതും ഉണ്ടാക്കുന്നതു്?

അവ ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥാനത്തിന്നും രീതിക്കു വ്യത്യാസമുണ്ടെന്നുമാത്രം.”

ആൽബർട്ട് വീക്ഷിക്കുകയുണ്ടോ? ഈ സാരോപദേശം ശ്രദ്ധിക്കുകയായിരുന്നു. ഒടുവിൽ ഫോർഡ് പറഞ്ഞു: “കേന്ദ്രം, ഇനി ഒരു സംഗതികൂടി അറഞ്ഞിരിക്കണം. പണം കിട്ടിയാൽ അത് ചിലവാക്കാൻ അനുമതിക്കരുത്.”

എന്ത്, കിട്ടിയ പണം ചിലവാക്കിക്കളയണമെന്നോ? കൂട്ടിക്കുട്ടി ആ ഉപദേശത്തിൽ അതുതന്നെ തോന്നി കിട്ടിയ പണം ചിലവാക്കാതെ സൂക്ഷിക്കണം, ബാങ്കിൽ നിക്ഷേപിക്കണം എന്നൊക്കെയുള്ള ഉപദേശമേ അവൻ അതിനുമുമ്പ് കേട്ടിരുന്നുള്ളൂ.

ഫോർഡ് വീണ്ടും പറഞ്ഞു. “കിട്ടുന്ന പണം എങ്ങനെ ചിലവഴിക്കണമെന്നു ഞാൻ വിശദമാക്കാം. നമ്മുടെ സ്ഥിതി ഇന്നലത്തേക്കാൾ ഇന്നും, ഇന്നത്തേക്കാൾ നാളെയും കൂടുതൽ നന്നാവാനിടവരത്തക്കവണ്ണമാണ് പണം വിനിയോഗിക്കേണ്ടത്. യന്ത്രവിദ്യയിൽ വാനായുള്ള ഒരു പയ്യൻ ഒരു പഴയ യന്ത്രോപകരണം വാങ്ങി ചില പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തുന്നുവെന്നു വിചാരിക്കുക. അങ്ങനെ സ്വല്പം പണം മുടക്കിയതിൽവെച്ചു അവൻ പിന്നീട് വലിയ പ്രയോജനമുണ്ടായേക്കും. ഇനി, റേറ്റൊരു ഉദാഹരണം പറയാം. കുട്ടി മൂന്നു ഡോളർ കൊടുത്തു ഒരു പുസ്തകം വാങ്ങുന്നുവെന്നു കരുതുക. ആ പുസ്തകം മനസ്സിൽ വായിച്ചതിന്റെ ഫലമായിട്ട്, ഒരുപക്ഷെ കുഞ്ഞിന് ജീവിതത്തിൽ ഒരു വലിയ നേട്ടം

ഉണ്ടായെന്നു വരാം. നേരേമറിച്ച്, ആ മൂന്നു ഡോളർ ബാങ്കിൽ നിക്ഷേപിച്ചാൽ എന്താണു കിട്ടുക? തുലോം തുല്യമായ ഒരു പലിശ മാത്രം!”

ആൽബർട്ടിന്റെ സംശയം നീങ്ങി. അവൻ തുടിക്കുന്ന ഹൃദയത്തോടെ നന്ദിപറയുവാൻ തുടങ്ങുമ്പോഴേയ്ക്കും ഫെൻട്രിഫോർഡ് തന്റെ വാച്ചിലേയ്ക്കൊന്നു നോക്കി. “കുഞ്ഞേ, ഞാൻ ഒരു സന്ദർശനം കാണാമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ള സമയമായി. മിസ്റ്റർ ഇംഗർസോൾ എന്ന ഒരു വാച്ചുവ്യാപാരി ഇപ്പോൾ എന്റെ ആഫീസിൽ വരും. അദ്ദേഹം ഒരു ഡോളർ വിലയ്ക്കു വിലക്കാവുന്ന ഒരു നല്ല തരം വാച്ചുണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. രാജ്യത്തിന് വലിയ ഉപകാരമാണ് അദ്ദേഹം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. ഒരു കാലത്തു എനിക്കും ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നു, ഒരു വാച്ചുകമ്പനി സ്ഥാപിക്കണമെന്ന്. ഞാൻ വാച്ചുകൾ ഉണ്ടാക്കിയെങ്കിൽ, അവ ഓരോന്നും അര ഡോളറിന് വിലക്കുമായിരുന്നു.”—ഇത്രയും പറഞ്ഞു ഫെൻട്രിഫോർഡ് ബലപ്പെട്ടു കടന്നുപോയി.

ഇനി, നമ്മുടെ കഥാനായകനെ ഒരു മുത്തുപ്പന്റെ നിലയിൽക്കൂടി നമുക്കൊന്നു പരിചയപ്പെടാം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രനായ എഡ്സെലിന് ആകെ നാലു സന്താനങ്ങളാണുണ്ടായിരുന്നത്. ഫെൻട്രി, ബെൻസൺ, ജോസഫൈൻ, വില്ല്യം— ഇവരാണ് ഫെൻട്രിഫോർഡിന്റെ ആ നാലു പേരക്കിടാങ്ങൾ. അവർ മുത്തുപ്പനെ കാണുന്നതിന് ഇടയ്ക്കിടെ ‘ഫെയർലെയിൻ’ എന്ന വസതിയിലെത്താറുണ്ടായിരുന്നു. മുത്തുപ്പൻ അപ്പോൾ അ

വക്ത്രവേണ്ടി ചില കളിക്കോപ്പകൾ തയ്യാറാക്കിവെച്ചിരിക്കും. കൃഷിപ്പണിക്കുള്ള ഉപകരണങ്ങളുടെ കൊച്ചു കൊച്ചു മാതൃകകളായിരിക്കും ആ കളിക്കോപ്പകൾ മിക്കവയും. അവ നടത്തുന്നതിന് ഓരോ കുഞ്ഞുയന്ത്രവും കൂട്ടത്തിൽ കാണും. മുത്തച്ഛൻ തന്റെ നാലു പേരക്കുട്ടികളുടേയും പേരുകളുടെ ചില ചില അക്ഷരങ്ങൾ ചേർത്താണ് ആ യന്ത്രങ്ങൾക്കു പേരിടുക. കുഞ്ഞുങ്ങളെ തിരികഴിഞ്ഞാൽ, മുത്തച്ഛനും അവരും കൂടി കൃഷിപ്പണി നടത്തുകയായി. ആ കളിയിൽ ചെച്ചു കൃഷിപ്പണിയുടെ പല ഘട്ടങ്ങളും മുത്തച്ഛൻ അവരെ കാര്യമായിത്തന്നെ പഠിപ്പിക്കും; അതുപോലെ തന്നെ, ആ കൊച്ചുയന്ത്രങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങളും.

ഒരു ദിവസം ഹെൻറിഫോർഡ് പേരക്കുട്ടികളെ തന്റെ പറമ്പുമറിയിലേയ്ക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുചെന്നിട്ട് ഒരു ലേഖനം വായിച്ചു കേൾപ്പിച്ചു. ഒരു പുതിയ യന്ത്രത്തിന്റെ കണ്ടുപിടുത്തത്തേപ്പറ്റി ആ ലേഖനത്തിൽ ഇങ്ങനെ വിവരിച്ചിരുന്നു: “റഡോൾഫ് ഡെയ്സിൽ എന്നു പേരുള്ള ഒരു വിദഗ്ദ്ധൻ എണ്ണയും വായുവും ഉപയോഗിച്ചു നടത്താവുന്ന ഒരു എഞ്ചിൻ കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഡെയ്സിൽഎഞ്ചിൻ എന്നാണ് അതിനു പേർ പറയുക. സാധാരണ ഗ്യാസ് എഞ്ചിൻപോലെ, സിലിണ്ടറിന്റെ ഉള്ളിലാണ് അതിനു വിറകിട്ടുകൊടുക്കേണ്ടതു്. അതുകൊണ്ട് അമ്മാതിരി എഞ്ചിൻ അന്തർഹനയന്ത്രം എന്ന വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. സ്റ്റീംഎഞ്ചിൻ ബഹിഷ്കരണയന്ത്രം എന്നാണല്ലോ പ

റയുന്നതു്.”—ലേഖനം ഇത്രയും വായിച്ചിട്ടു് മുത്ത പൗത്ര നോട്ടു് മുത്തപ്പൻ ഒരു ചോദ്യം: “ഹെൻടിക്കുഞ്ഞേ, ബഹിദ്ദനയന്ത്രത്തിന് ആ പേർ പറയാനുള്ള കാരണം എന്താണെന്നറിയാമോ?”

കുട്ടി ഒരു നിമിഷം ചിന്തിച്ചുനിന്നിട്ടു് ഇങ്ങനെ മറുപടിപറഞ്ഞു: “സ്റ്റീംഎഞ്ചിന് വിറകിട്ടുകൊടുക്കുന്നത് സിലിണ്ടറിന്റെ ഉള്ളിലല്ല, അതിന്റെ പുറത്തുള്ള ഒരു പെട്ടിയിലാണു്. അങ്ങനെ വിറകു കത്തിട്ടുവെക്കുന്നത് പുറത്തുവെച്ചായതുകൊണ്ടു് സ്റ്റീംഎഞ്ചിന് ബഹിദ്ദനയന്ത്രം എന്ന് പേർ പറയുന്നു.”

യന്ത്രവിദ്യയിൽ ആ കുട്ടിക്കുള്ള മുളക്കുരുത്തു കണ്ടു് മുത്തപ്പൻ വളരെ സന്തോഷിച്ചിട്ടു് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “കുഞ്ഞേ, കുഞ്ഞിന്റെ അപ്പൻ കുട്ടിക്കാലത്തു് എന്റെ ക്രൂടനിന്നു് യന്ത്രപ്പണി നടത്താറുണ്ടായിരുന്നു.”— ഹെൻടീഫോർഡ് തങ്ങളുടെ കുടുംബപാരമ്പര്യത്തിലേയ്ക്കു് വിരൽ ചൂണ്ടുകയായിരുന്നു.

അദ്ധ്യായം-27

ഫോർഡ് കമ്പനി വക A മോഡൽ കാറിന്റെ വ്യാപാരം അത്ര വിജയകരമായില്ല. 1930-ാമാണ്ടോടപ്പോൾ അതിന്റെ പ്രചാരം തീരെ നിലയ്ക്കുമെന്ന മട്ടായി. 'ജനറൽ മോട്ടോഴ്സ്' കമ്പനി'ക്കാർ അതിനകത്തങ്ങളുടെ 'ഷെവർലെറ്റ്' ന്നുകൂടി പരിഷ്കരിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ആദ്യ സിലിണ്ടറുള്ള ആ കാറിനോടു കിടന്നില്ലാൻ, ഫോർഡിന്റെ A മോഡലിന് കഴിഞ്ഞില്ല. ക്രിസ്റ്റർ കോപ്പറേഷൻ എന്ന കമ്പനിക്കാരുടെ വകയായി 'പ്ലിമത്ത്' എന്ന വേറൊരു കാറും പുറത്തിറങ്ങി. എല്ലാവരിലായിലും ഫോർഡിന്റെ കാറിനെ വിജയകരവും വെല്ലുവാൻ പോരുന്നവയായിരുന്നു മേല്പറഞ്ഞ രണ്ടു കാറുകളും.

വിപണിയിൽ ഫോർഡ് കാറുകളുടെ വില്പന അടിക്കടി കുറഞ്ഞുതുടങ്ങി. അപ്പോൾ എഡ്സെലിന്റെ വാദങ്ങൾക്കു ബലം വർദ്ധിച്ചു. ഇപ്പറഞ്ഞ രണ്ടു പ്രേരണകളും ഒന്നിച്ചു ചേർന്നപ്പോൾ, ഫെൻഡി ഫോർഡ് ഒട്ടുകയാതെ എട്ടു സിലിണ്ടറുള്ള ഒരു മേത്തരം കാറുണ്ടാക്കാനൊരുങ്ങി. എഡ്സെലാണ് ആ ജോലിയിൽ ഏഴിഞ്ഞുപിടിച്ചത്. പുതിയ കാറിന്റെ ഘടകങ്ങളെല്ലാറ്റി അച്ഛനും മകനും തമ്മിൽ ഇടയ്ക്കിടെ ചില അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങൾ ഉണ്ടാകാതിരുന്നില്ല. ഉദാഹരണത്തിന്, ഫൈഡ്രോളിക് ബ്രേക്കുകളാണ് പുതിയ മോ

ഡലിനുവേണ്ടതെന്ന് മകൻ ശക്തിയായി വാദിച്ചിട്ടും അച്ഛൻ സമ്മതിച്ചില്ല; മെക്കാനിക്കൽബ്രേക്ക് മതിയെന്നായിരുന്നു അച്ഛന്റെ പിടത്തം. ജിബ്രാൾട്ടർപാറപോലെ ഉറച്ച ചില ചില അഭിപ്രായങ്ങൾ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഹെൻറിഫോർഡിന്റെ പക്കലുണ്ടോ, മറ്റുള്ളവരുടെ നിദ്രേശങ്ങൾ പെട്ടെന്ന് വിലപ്പെടാൻ പോകുന്നു?

പുതിയ മോഡലിന് V 8 എന്നാണ് പേരിട്ടത്. അതിന്റെ നിർമ്മാണത്തിന് 128,447,664 ഡോളർ ചിലവും, രണ്ടുകൊല്ലത്തെ നിരന്തരയത്നവും വേണ്ടിവന്നു. ഫോർഡ് കമ്പനിയുടെ പ്രവർത്തനം അപ്പോൾ വലിയ നഷ്ടത്തിലാണ് നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നത്. 1927 മുതൽ ആറുകൊല്ലത്തിനകം ഉണ്ടായ ആകെ നഷ്ടം, 117,197,186 ഡോളറായിരുന്നു. 1932-ൽ പുതിയ മോഡലിന്റെ പണി പൂർത്തിയായപ്പോൾ ഈ നഷ്ടമെല്ലാം ഉടൻടി പരിഹരിക്കാമെന്ന് ഹെൻറിഫോർഡ് ആശിച്ചു. പക്ഷേ, അപ്പോഴേയ്ക്ക് അമേരിക്കയിൽ കഠിനമായ ഒരു സാമ്പത്തികാധഃപതനം ആരംഭിച്ചതിനാൽ പുതിയ കാരകൾക്ക് ആശിച്ച മാതിരി സ്വീകാരവും പ്രചാരവും ലഭിച്ചില്ല. തൊഴിലില്ലായ്മയും തജ്ജനമായ സാമ്പത്തികക്ഷേമവും, പോരെങ്കിൽ ഗവണ്മെണ്ടിന്റെ ഭരണഭരണാഭ്യുദ്ധ്യവും കൈപ്പാടെ ചേന്ന് അത്യന്തം അസ്വസ്ഥമായിച്ചമഞ്ഞ ഒരു കാലഘട്ടമായിരുന്നു അത്. ആ വിഷമസന്ധിയിൽത്തന്നെ ഒരു പുതിയ പ്രസിഡണ്ടിനെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതുസംബന്ധിച്ചുള്ള തി

രക്ഷം വന്നുവശായി.

തൊഴിലില്ലായ്മയും സാമ്പത്തികാധഃപതനത്തും നിവാരണമരുളാമെന്ന വാഗ്ദാനവുമായി, ഡെമോക്രാറ്റിക് കക്ഷിയുടെ നേതാവായ ഫ്രാങ്ക്ളിൻ റൂസ് വെൽറ്റ് തിരഞ്ഞെടുപ്പിനു പുറപ്പെട്ടു. അന്നത്തെ വിഷമാവസ്ഥയിൽനിന്ന് രാജ്യത്തെ എങ്ങനെയും ക്ഷിക്കണമെന്ന വ്യഗ്രത നിമിത്തം, റിപ്പബ്ലിക്കൻ കക്ഷിയിൽപ്പെട്ടവർതന്നെ പലരും റൂസ് വെൽറ്റ് റിനെ സഹായിക്കുവാൻ സന്നദ്ധരായതിനാൽ, തിരഞ്ഞെടുപ്പ് അദ്ദേഹം ജയിച്ചു. അതോടെ, തൊഴിൽരംഗത്തു് പല പരിവർത്തനങ്ങൾ വരുത്തുവാനുള്ള വട്ടമായി. 'ജോലിക്കാരുടെ കൂലിനിരക്കും സാധനങ്ങളുടെ വിലനിരക്കും നിയന്ത്രിക്കുന്ന ചില ചട്ടങ്ങൾ ബലത്തിൽവന്നു. N.R.A എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന 'നാഷണൽ ഇൻഡസ്ട്രിയൽ റിക്കവറി ആക്ട്' പ്രകാരമുള്ള ആ നടപടികൾ വൻകിടവ്യവസായങ്ങളുടെ നേക്കാണു് ആദ്യം കൈ മുണ്ടിയതു്. ഫോർഡ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള മോട്ടോർവ്യവസായികളെ അവ വല്ലാതെ ബാധിച്ചു.

നിയമങ്ങളുടേയും ചട്ടങ്ങളുടേയും നിബ്ബന്ധമൊന്നും കൂടാതെതന്നെ ജോലിക്കാർക്കു് കൂടുതൽ കൂലിയും കുറഞ്ഞ ജോലിസമയവും പണ്ടേ അനുവദിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്ന ഫെൻഡിഫോർഡിനു് പുതിയ നിയന്ത്രണങ്ങളേപ്പറ്റി സ്വല്പം നീരസമാണു് തോന്നിയതു്. മറ്റു വ്യവസായികൾ പലരും പുതിയ ചട്ടങ്ങൾ സമ്മതിച്ചു് ഒപ്പുവെച്ചുകൊടുത്തെങ്കിലും, ഫോർഡ് അതിനു പെ

ടെന്നു വഴിപ്പെട്ടില്ല. ഭർത്താവിന്റെ ആ നിലപാടിനെപ്പറ്റി ക്ലാരയ്ക്ക് വലിയ ഉല്ലാസമുണ്ടായിരുന്നു. ആ സ്വാധീനം ഒരു ദിവസം ഫോർഡിനോടു് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “ശരിയെന്നു തോന്നുന്ന കാര്യത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കാൻ നിങ്ങൾ കാണിക്കാറുള്ള നിഷ്ഠയെപ്പറ്റി എനിക്കു ബഹുമാനമേയുള്ളൂ. എന്നാൽ നിങ്ങളുടെ ഇപ്പോഴത്തെ നിലപാടിനേക്കുറിച്ച് പല അപവാദങ്ങളും പരസ്യംകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിൽ എനിക്കു് കണ്ണിതവും ഉല്ലാസവും തോന്നുന്നു. നമ്മുടെ പ്രതിയോഗികൾ ഇതുകൊണ്ടു് മുതലെടുക്കുമെന്നാണു് എന്റെ ഭയം.”

“കുറേയില്ലാത്ത അത്തരം അപവാദങ്ങളെ ഞാൻ തരിമ്പും വകവെക്കുകയില്ല” എന്നാണു് ഹെൻറിഫോർഡു് അതിന്നു മറുപടി പറഞ്ഞതു്. കറേക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സൂപ്രീംകോടതിയിൽനിന്നു് ഒരു വിധിയുണ്ടായി. വ്യവസായങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചു് N. R. A. പ്രകാരം നടപ്പാക്കിയ ചട്ടങ്ങളും നിയന്ത്രണങ്ങളും ഭരണഘടനാവിരുദ്ധങ്ങളാണെന്നായിരുന്നു പ്രസ്തുത വിധിയുടെ സാരം. ഹെൻറിഫോർഡിനെ അധിക്ഷേപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നവർ അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധീരമായ നിലപാടിനെ അഭിനന്ദിക്കുകയാണുണ്ടായതു്.

അദ്ധ്യായം-28

ഹെൻറിഫോർഡ് തന്റെ തൊഴിൽശാലകൾക്ക് ചുറ്റും പലതരം ചെടികൾ വെച്ചുപിടിപ്പിക്കുക പതിവായിരുന്നു. സോയിബീൻ എന്ന ചെടി അദ്ദേഹം വൻതോതിൽത്തന്നെ കൃഷിചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ ചെടികൊണ്ടുള്ള പല പ്രയോജനങ്ങളും അദ്ദേഹം കണ്ടുപിടിച്ചു. അതിന്റെ വിത്തിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന എണ്ണ ചായക്കൂട്ടിനു് ഒന്നാംതരമാണെന്നു് അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. ഫോർഡുകാർക്കു് ആ ചായമടിച്ചുകൊടുക്കിയതിൽ എത്രയും തൃപ്തികരമായ ഫലം കണ്ടു. സോയിബീൻചെടിയുടെ ഫലങ്ങൾകൊണ്ടു് പലതരം ആഹാരപദാർത്ഥങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാമെന്നും ഫോർഡ് തെളിയിച്ചു. ഒരിക്കൽ സോയിബീൻകൊണ്ടുതന്നെ പതിനാറുതരം വിഭവങ്ങളുണ്ടാക്കിപ്പോയി, അദ്ദേഹം ചില മാനുഷന്മാരെ വരുത്തി കേമമായ ഒരു വിരുന്നു നടത്തിയത്രെ. സോയിബീൻചെടിയുടെ പ്രയോജനത്തെയും പ്രാധാന്യത്തെയും പററി അദ്ദേഹം പത്രങ്ങളിൽ കൂടക്കൂടെ ചില വിവരങ്ങൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താമുണ്ടായിരുന്നു.

ഒരു യന്ത്രവിദ്യാവിദഗ്ദ്ധനായ ഹെൻറിഫോർഡ് സസ്യശാസ്ത്രത്തിലേയ്ക്കു് കടന്നതു് ഒരു പുതുമയായതോന്നാം. പക്ഷേ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രകൃതിയിരിയുന്നവർക്കു് അതിൽ അതുതന്നെ വകാശമില്ല. ഭൂമിയിലുള്ള പദാർത്ഥങ്ങളെല്ലാം പരിശോധിച്ചും പരസ്പരം

സംയോജിപ്പിച്ചും മനുഷ്യൻ അവയെ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തണമെന്ന സിദ്ധാന്തക്കാരനായിരുന്നു ഫോഡ്. ഒരിക്കൽ ഒരു കാഷ്ചികകൗൺസിലിൽവെച്ചു ജോർജ് വാഷിംഗ്ടൺ കാർവർ എന്ന മഹാൻ നമുക്കെ കിടന്നായപ്പോൾ കണ്ടപ്പോൾ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “സ്രഷ്ടാവായ ദൈവം നമുക്ക് മൂന്നു ലോകങ്ങളാണു നല്കിയിരിക്കുന്നത്. ജീവികൾ, സസ്യങ്ങൾ, ലോഹങ്ങൾ എന്ന ആ മൂന്നു ലോകങ്ങൾക്കു പുറമെ, ഇപ്പോൾ അവയുടെ സങ്കലനഫലമായി നാലാമതൊരു ലോകം കൂടി അവിടുന്ന് നല്കിയിരിക്കുന്നു. സോയിബീൻചെടികളുടെ പ്രയോജനത്തേപ്പറ്റി ഇതിനകം താങ്കൾ കണ്ടുപിടിച്ചിരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾതന്നെ അതിനൊരു ദൃഷ്ടാന്തമാണ്. ആ പരീക്ഷണത്തിന്റെ വിവരം ഞാൻ പത്രങ്ങളിൽ വായിക്കാറുണ്ട്.”

നീഗ്രോവർഗ്ഗക്കാരനും ഒരു തികഞ്ഞ കൃഷിശാസ്ത്രജ്ഞനുമായ വാഷിംഗ്ടൺ കാർവർ അന്ന് ആദ്യമായിട്ടാണ് ഹെൻറി ഫോർഡിനെ കണ്ടത്. അവർ രണ്ടുപേരും ഏതാണ്ട് സമവയസ്കരാണ്; അതുപോലെ, രണ്ടുപേർക്കും പലേ സ്വഭാവപ്പെരുത്തങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നു. പ്രയത്നം, പ്രയത്നം പിന്നെയും പ്രയത്നം—അതായിരുന്നു രണ്ടുപേരുടേയും ജീവിതവ്രതം. ആദ്യമാദ്യം നേരിട്ട പരാജയംകൊണ്ട് ഒരു കാര്യത്തിലും പരാജയമുണ്ടാവാത്ത പതിവു രണ്ടുപേർക്കുമില്ല. സമയത്തിന്റെ വില രണ്ടുപേരും ശരിയ്ക്കു മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. ചെറുപ്പകാലത്തു നിസ്സഹായതയുടെ നെല്ലിപ്പടി കണ്ടവരുമ

എത്ര രണ്ടുപേരും.

അങ്ങനെ പലവിധത്തിലും സ്വഭാവപ്പെരുത്തമുള്ള ആ മഹിതാശയന്മാർ പരസ്പരം കണ്ട നിമിഷം മുതൽ ഉററുസുഹൃത്തുക്കളായിത്തീർന്നു. വാഷിംഗ്ടൺ കാർവറിന്റെ നാട്ടിൽ നീഗ്രോക്കുട്ടികൾക്കുവേണ്ടി ഹെൻറി ഫോർഡ് സ്വന്തം ചിലവിൽ രണ്ടു വിദ്യാലയങ്ങൾ തുറക്കുകയുണ്ടായി. ഒന്നിനു 'കാർവർ സ്കൂൾ' എന്നുതന്നെയാണ് പേരിട്ടത്. ഹെൻറി ഫോർഡ് ആ പ്രദേശത്തു് കുറേയധികം സ്ഥലംവാങ്ങി, ശാസ്ത്രീയകൃഷിസമ്പ്രദായങ്ങൾ നടപ്പാക്കുകയും ചെയ്തു. ഹെൻറി ഫോർഡും വാഷിംഗ്ടൺ കാർവറും നേരിട്ടുതന്നെ കൃഷിക്കാർക്കുവേണ്ട നിദ്രേശങ്ങൾ നൽകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. പാവപ്പെട്ട കഷ്ടകർമ്മം ഹെൻറി ഫോർഡ് സ്വന്തം കൈച്ചിലവിൽ ഏതാനും വീടുകളുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുകയുമുണ്ടായി.

ടസ്കിജി എന്ന സ്ഥലത്തുള്ള സർവ്വകലാശാലയിലാണ് വാഷിംഗ്ടൺ കാർവർ ജോലിചെയ്തിരുന്നത്. ഹെൻറി ഫോർഡ് പലപ്പോഴും അവിടെച്ചെന്നു് അദ്ദേഹത്തോടൊന്നിച്ചു് താമസിക്കുകയും, പല ശാസ്ത്രീയചർച്ചകളിൽ ഏർപ്പെടുകയും ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നു. സംസാരത്തിൽ രസംപിടിച്ചാൽ, ഭക്ഷണസമയത്തു് ഉഴുതു മുറിയിലേയ്ക്കു പോകാൻ കൂട്ടാക്കാതെ രണ്ടു പേരും ഇരുന്ന ഇരിപ്പിലിരുന്നു കളയും. അങ്ങനെയുള്ള സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഭക്ഷണം അവർ ഇരിക്കുന്നേടത്തു കൊണ്ടുവന്നുവിളമ്പുകയായിരുന്നു പതിവു്; രണ്ടുപേർക്കും എത്രയും മിതമായ ആഹാരമേ വേണ്ടിയിരുന്നുള്ളൂതാനും.

നല്ല തെളിവുള്ള ദിവസങ്ങളിൽ രണ്ടുപേരും കൂടി കണ്ട കാടുംമേടും കയറി ഉല്ലസിച്ചുങ്ങനെ നടക്കും. അതിനിടയ്ക്ക് പലതരം കാഷ്ചികോല്പന്നങ്ങളുടെ പ്രയോജനത്തേക്കുറിച്ചുള്ള ചർച്ചകൾ പൊടിപൊടിക്കുകയുംചെയ്യും.

വാഷിംഗ്ടൺ കാർവറിന് കൈകേമമായ ഒരു വീടു പണിയിച്ചുകൊടുക്കണമെന്ന് ഹെൻറി ഫോർഡിന് മോഹമുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, കാർവർ അങ്ങനെയൊരു കടപ്പാടിൽപ്പെടാൻ തയ്യാറായില്ല. “എനിക്കു എന്റെ മരക്കുടിൽതന്നെ മതി” എന്നു പറഞ്ഞു. ആ വിനയസമ്പന്നൻ ഒഴിഞ്ഞുകളഞ്ഞു. പിന്നെ എന്താണുണ്ടായതെന്നോ? ഗ്രീൻഫീൽഡ് മാതൃകാഗ്രാമത്തിൽ ‘കാർവർ മന്ദിരം’ എന്ന പേരിൽ ഒരു കെട്ടിടംകൂടി ഉടലെടുത്തു. കാർവറിന്റെ പേരിൽ ഫോർഡിനുണ്ടായിരുന്ന സ്നേഹാദരങ്ങളുടെ ഒരു സ്മാരകമാണു് ആ മന്ദിരം.

അദ്ധ്യായം-29

ഫോർഡിനു വയസ്സ് എഴുപത്തെട്ടായി. മുടി മുഴുവൻ നരച്ചു. നടപ്പിന് അല്പം മാനുസം ഭവിച്ചുതുടങ്ങി. ക്ലാരയും നരയിൽനിന്ന് തീരെ ഒഴിവല്ലായിരുന്നു. അവളുടെ തവിട്ടുനിറമുള്ള തലമുടിയിൽ ഇടയ്ക്കിടെ വെള്ളവിശിക്കഴിഞ്ഞു. 1941 ഡിസംബർമാസം കാലം. ഫോർഡും ഭാര്യയുൾക്കൂടി ഒരു വിശ്രമവേളയിൽ റേഡിയോ സംഗീതം ശ്രവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധം നടക്കുന്ന കാലമായിരുന്നു അത്. അമേരിക്ക ആ സമരത്തിൽപ്പെടാതെ ഒഴിഞ്ഞുനില്ക്കുകയായിരുന്നുവെന്നു മാത്രം.

റേഡിയോസംഗീതം പെട്ടെന്നു നിലച്ചു. “ജപ്പാൻ കാർ പേർഫാർബർ ആക്രമിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന ഭരണ വർത്തമാനം അറിയിക്കാനായി പരിപാടി മാറുന്നു.”— ഇങ്ങനെയൊരു പ്രസ്താവനയാണ് പിന്നെ കേട്ടത്. ഫോർഡും ക്ലാരയും അമ്പരപ്പോടെ പരസ്പരം നോക്കി. വിവരം വ്യക്തമായി കേൾക്കാൻവേണ്ടി അവർ റേഡിയോയുടെ പക്കലേയ്ക്കു കുറേക്കൂടി അടുത്തിരുന്നു. ഒന്നാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിലെന്നപോലെ, രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിലും അമേരിക്ക ചെന്നചാടാരായെന്ന് അവർക്കു മനസ്സിലായി.

അമേരിക്കയും യുദ്ധത്തിനിറങ്ങി. യന്ത്രവ്യവസായ രാജനായ ഫോർഡിന് ആ അത്യാപത്തിൽ സ്വന്തം

രാജ്യത്തെ സഹായിക്കാതിരിക്കാൻ കഴിയുമോ? അദ്ദേഹം തന്റെ തൊഴിൽശാലകളുടെ സകല കഴിവുകളും സമരാവശ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ഉഴിഞ്ഞിട്ടു. 'വില്ലോറൺ ബോമ്പർ പ്ലാൻ' എന്ന പേരിൽ ഒരു വിമാനനിർമ്മാണശാലയും, അതിനോടുതൊട്ട് ഒരു വിമാനത്താവളവും പെട്ടെന്നു തുറന്നു. 1434 ഏക്കർ വിസ്തീർണ്ണം വരുന്ന സ്ഥലമാണ് ആ പണിപ്പാടുകൾക്കു വേണ്ടിവന്നത്. B-24 എന്ന ബോമ്പർവിമാനങ്ങളുടെ നിർമ്മാണമായിരുന്നു അവിടെത്തെ പ്രധാന ജോലി. ആ വിമാനം കാരോന്നിനും പല വലിപ്പത്തിലുള്ള മുപ്പതിനായിരം ഘടകങ്ങൾ പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം വാർത്തെടുക്കേണ്ടിയിരുന്നു. ഒരു യന്ത്രത്തിന്റെ ഘടകങ്ങളോരോന്നും ഒരേ അച്ചിൽ ധാരാളമായി വാർത്തെടുക്കാൻ ഫെൻട്രിഫോർഡ് സ്വീകരിച്ചിരുന്ന രീതി അക്കാമ്പ്ത്തിൽ വളരെ പ്രയോജനപ്പെട്ടു; അപ്രകാരംതന്നെ, ജോലിക്കാർ ഒറ്റവരിയായി നിരന്നുനിന്ന് ഒരു യന്ത്രത്തിന്റെ ഘടകങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്ന സമ്പ്രദായവും. മേല്പറഞ്ഞ ബോമ്പർവിമാനങ്ങൾ കൂട്ടിയിണക്കാൻ ഏപ്പെടുത്തിയ 'സംയോജനപംക്തി'യുടെ നീളം 5450 അടിയായിരുന്നു. ഫെൻട്രിഫോർഡിന്റെ ഫാക്ടറിയിൽനിന്ന് പണിക്കുറവുതീർന്ന് തെരുതെരെ പുറത്തേയ്ക്കു ചാടിയ വിമാനങ്ങൾ ലോകത്തിന്റെ സർവ്വഭാഗങ്ങളിലേയ്ക്കും ഇറമ്പിപ്പായുകയായി!

സമാധാനപ്രിയനായ ഫെൻട്രിഫോർഡ് യുദ്ധോപകരണങ്ങളുണ്ടാക്കാൻ കാണിച്ച ഉത്സാഹത്തെ ചിലർ

അതിനിശിതമായി വിമർശിച്ചു. എന്നാൽ രാജ്യരക്ഷയ്ക്കായി അദ്ദേഹം ചെയ്ത സേവനങ്ങളെ മറ്റു പലരും മുക്തകണ്ഠം പ്രശംസിച്ചു. ഫോർഡാകട്ടെ, വിമർശനവും പ്രശംസയും രണ്ടും വകവെക്കാൻ പോയില്ല. ആ പരിതഃസ്ഥിതിയിൽ തന്റെ പൗരധർമ്മം എന്തോ, അത് അദ്ദേഹം നിർവ്വഹിച്ചുവെന്നുമാത്രം. യുദ്ധത്തേക്കുറിച്ച് ഫോർഡിനുള്ള വ്യക്തിപരമായ അഭിപ്രായം ഒന്നാം ലോകമഹായുദ്ധകാലത്തുതന്നെ അദ്ദേഹം സ്പഷ്ടമാക്കിയിരുന്നുവല്ലോ. രണ്ടാംലോകമഹായുദ്ധം പ്രമാണിച്ച് ബോമ്പർവിമാനങ്ങളും മറ്റും ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്ത് സ്വന്തം മാതൃരാജ്യത്തെ സഹായിക്കാൻ നിർബലനായപ്പോഴും യുദ്ധത്തെ അദ്ദേഹം അങ്ങേയറ്റം വെറുത്തിരുന്നുവെന്നതാണ് വാസ്തവം. “രാഷ്ട്രങ്ങളും ജനങ്ങളും അതിമോഹം മാററിവെച്ചു” ഈ കൊച്ചുലോകത്തിൽ ഒരുമയോടെ ജീവിക്കാൻ ഒരുക്കമില്ലല്ലോ” എന്നായിരുന്നു അന്നും എന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ഠിതം.

തൊഴിലാളികളുമായുള്ള ബന്ധത്തിലും പെരുമാറ്റത്തിലും ഫെൻട്രിഫോർഡ് അന്യോഭൂതമായ ഒരുദാർശ്യവും സൗഹൃദവുമാണ് പാലിച്ചുപോന്നിരുന്നതെങ്കിലും, മാറിക്കൊണ്ടിരുന്ന പരിതഃസ്ഥിതികളിൽ തൊഴിലാളിപ്രശ്നം ആ മാതൃകാമുതലാളിക്ക് ഇടയ്ക്കിടെ തലവേദനയുണ്ടാക്കാതിരുന്നില്ല. 1935-ൽ പാസ്സായ ‘വാഗ്നർ ലേബർ റിലേഷൻസ് ആക്ട്’ മൂലം, തൊഴിലാളികൾക്ക് യൂണിയൻ സ്ഥാപിച്ച് സംഘടിതപരിശ്രമം നടത്താനുള്ള അവകാശം അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടു.

1938-ാമാണ്ടുവസാനത്തോടെ മറ്റു കമ്പനികളിലെ തൊഴിലാളികൾ സംഘടിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞുവെങ്കിലും, ഫോർഡ് സ്ഥാപനങ്ങളിലെ തൊഴിലാളികൾ തല്ക്കാലം സംഘടനകളിലൊന്നും ചേരാതെത്തന്നെ നിന്നു. ഒടുവിൽ 1942-ൽ അവരും C. I. O. (Congress of Industrial Organizations) എന്ന സംഘടനയിൽ ചേരുകയായി. ശരിയായ ജനാധിപത്യതത്വങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ തൊഴിലാളികൾ സംഘടിക്കുന്നതിലും അവകാശവാദം നടത്തുന്നതിലും ഫെൻഡിഫോർഡിന് വലിയ ഭിന്നഭിപ്രായം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. തങ്ങളുടെ ജോലിക്കാർക്ക് വേണ്ടി ഒരുവക ഗുണവും ചെയ്യാത്ത കൃപണന്മാരെ നിലയ്ക്കു നിർത്തുവാൻ തൊഴിലാളിസംഘടനകൾ അത്യാവശ്യമാണെന്നുവരെ അദ്ദേഹത്തിന്നഭിപ്രായമുണ്ടായിരുന്നു. തൊഴിലാളികളെ വഴിപിഴപ്പിക്കുന്ന നേതൃത്വത്തേക്കു റിച്ച മാത്രമേ അദ്ദേഹത്തിന് ആക്ഷേപമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അതിനേപ്പുറം അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിട്ടുള്ള വാക്കുകൾ തന്നെ ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം: “തൊഴിലാളിസംഘടനകൾ നല്ലതുതന്നെ. പക്ഷേ, അവയിലെ അംഗങ്ങളേപ്പോലെ അവയുടെ ഔദ്യോഗികഭാരവാഹികളും സത്യസന്ധതയും മര്യാദയും വിവേകവുമുള്ളവരായിരിക്കണം. ആ നേതാക്കളിൽ ചിലർ കലാപത്തിനുവേണ്ടി മാത്രം നിലകൊള്ളുന്നവരായിട്ടാണ് കാണുന്നത്. ഒരു തൊഴിലാളിക്ക് ദിവസേന 12 ഡോളർ കൊടുക്കാമെന്ന് തൊഴിലുടമ സമ്മതിച്ചാൽ, നേതാക്കൾ പറയും അതു പോരാ പതിന്നാലു ഡോളർ കിട്ടണമെന്ന്. ജോലിസമയം

8 മണിക്കൂറാക്കാമെന്ന് സമ്മതിക്കുമ്പോൾ, അത് 6 മണിക്കൂറാക്കണമെന്ന് നേതാക്കൾ വാദിക്കും. ഒന്നുകഴിയുമ്പോൾ മറെറാന്നാവും അവരുടെ വാദവിഷയം. എപ്പോഴും വാദിക്കുകയും കലഹിക്കുകയും ചെയ്യുകയെന്നതാണ് അവരുടെ ജോലി."

ഫോർഡ് കമ്പനിയിലെ തൊഴിലാളികൾ സംഘടനയിൽ ചേർന്ന് 1941-ാമാണ്ടിൽത്തന്നെ ഫെൻഡി ഫോർഡ് ആ സംഘടനയുമായി കരാറിലേപ്പെടുത്തുകയും, അദ്ദേഹം ആശിച്ച വിധത്തിലുള്ള സൽപാലം അതുമുലമുണ്ടായില്ല. 1941 മുതൽ 1945 വരെയുള്ള കാലാവധിക്കകം ഫോർഡ് കമ്പനിയിൽ നിയമവിരുദ്ധങ്ങളായ 773 പണിമുടക്കുകൾ നടന്നു. ഫോർഡ് കമ്പനിയേപ്പോലുള്ള ഒരു സ്ഥാപനത്തിൽ ഒരിക്കലും പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെടാത്ത ഒരു സംഭവവികാസമായിരുന്നു അത്.

അദ്ധ്യായം-30

ഫോർഡ് കടംബത്തിന് ഒരു അത്യാഹിതം നേരിട്ടു,—1943 മെയ് 26-ാംനു എഡ്സെൽ അന്തരിച്ചു! കുറേ മാസമുമ്പ്, എന്തോ ഉദരരോഗം സംബന്ധിച്ച് അദ്ദേഹം ഒരു ശസ്ത്രക്രിയയ്ക്കു വിധേയനാവുകയുണ്ടായി. അതിനുശേഷം നന്നേ ക്ഷീണത്തിലായിരുന്നു. എങ്കിലും അത്ര പെട്ടെന്ന് ഈ ദുരന്തം അധികമാരും പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. ഫോർഡ് കമ്പനിയുടേയും ഫോർഡ് കടംബത്തിന്റേയും പ്രാണനാഡിയായിരുന്ന ആ പ്രയത്നശാലി 'ഇങ്ങിനിവരാതെവണ്ണം' ലോകത്തോടു യാത്രപറഞ്ഞു. മരിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന് നാല്പത്തൊമ്പതുവയസ്സുമാത്രമേ പ്രായമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

എൺപതു വയസ്സെത്തിയ ഹെൻറി ഫോർഡിന് ഒരു കനത്ത പ്രഹരമായിരുന്നു ആ സംഭവം. സകല വ്യവസായങ്ങളിലും തന്റെ വലങ്കയ്യായി പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന പുത്രന്റെ വിയോഗം ആ വൃദ്ധൻ എങ്ങനെയാണു് സഹിക്കുക? യന്ത്രം ഉണ്ടാക്കുന്നേടത്തും, പന്തയം നടക്കുന്നേടത്തും, സവാരിക്കു പോകുന്നേടത്തുമെല്ലാം പിതാവിന്റെ സന്തതസഹചാരിയായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്ന ആ പിഞ്ചുകുമാരന്റെ ചിത്രം വായനക്കാർ ഓക്കുന്നുണ്ടല്ലോ. ഫോർഡ് കമ്പനിക്ക് പില്ക്കാലത്തുണ്ടായ എണ്ണപ്പെട്ട നേട്ടങ്ങളിലെല്ലാം എഡ്സെലിന്റെ കരവിരുതു് തെളിഞ്ഞും ഒളിഞ്ഞും കാണാമായിരുന്നു. തൊഴിലാളികളു്

ടെ കണ്ണിലുണ്ണിയുമായിരുന്നു ആ സഹൃദയൻ!

ഡി.ഭോയിററുനഗരം മുഴുവനും എഡ്സെലിന്റെ വേർപാടിൽ വിലപിച്ചു. ഒരു കലാകാരനും കൂടിയായ അദ്ദേഹം അവിടത്തെ ആർട്ട് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിലെ പ്രധാന പ്രവർത്തകനായിരുന്നു. 1930-ലാണ് അദ്ദേഹം ആ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രസിഡണ്ടായി തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടത്. എഡ്സെലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയായ എലിയനോറും കലാപരങ്ങളായ പ്രസ്ഥാനങ്ങളെ പലവാരം സഹായിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിലായിരുന്നു. എഡ്സെലിന്റെ അകാലവിയോഗം കുടുംബത്തിനും, നാടിനും, നാട്ടാകും തീർത്താൽ തീരാത്ത വ്യഥയ്ക്കു കാരണമായെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല.

പുത്രവിയോഗത്താൽ നിസ്സഹായനായിത്തീർന്ന ഹെൻറി ഫോർഡിന്റെ പിന്നെയങ്ങോട്ടുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏതെങ്കിലും വിധത്തിൽ നിർവ്വീര്യങ്ങളായോ? ഇല്ല. എൺപതു വസന്തങ്ങൾ കണ്ടുകഴിഞ്ഞ ആ വൃദ്ധന്റെ ആത്മവീര്യം അപ്പോൾ ഒന്നുകൂടി ഉജ്ജ്വലിച്ചതേയുള്ളൂ. യുദ്ധം സംബന്ധിച്ചു ഫോർഡ് കമ്പനി കൈയേററിരുന്ന അടിയന്തിരജോലികൾക്കുറപ്പുണ്ടെന്നുള്ള സകല കാര്യങ്ങളിലും ആ കിഴവന്റെ കണ്ണും കൈയുമാണെന്ന എന്തെണ്ടിയിരുന്നു. വെള്ളപ്പിൻ അഞ്ചരമണിക്കൂർ അദ്ദേഹം എഴുന്നേൽക്കും. കുറേനേരം വീടിന്റെ പരിസരങ്ങളിൽ ഓടിപ്പിടഞ്ഞാണു നടക്കും. പിന്നെ, ബോമ്പർവിമാനങ്ങളുണ്ടാക്കുന്ന വില്ലോറൺഫാക്ടറിയിലേയ്ക്കുള്ള പുറപ്പാടായി. പണി പരിശോധിക്കുക മാത്രമല്ല, അവിടെ

പുതിയ പുതിയ നിദ്ദേശങ്ങൾ പലതും കൊടുക്കാനുണ്ടാവും. അതിവിശാലമായ ആ ഫാക്ടറിയിലുണ്ടാകുമ്പോഴാണ് പണിയെടുപ്പിക്കുന്ന ഫെൻട്രിഫോർഡിനെ കണ്ടാൽ, ആരാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രായാധിക്യത്തേപ്പറ്റി ഓർക്കുക?

വിമാനനിർമ്മാണശാലയിൽനിന്ന് ഫോർഡ് നേരെ മറ്റു ഫാക്ടറികളിലേയ്ക്കു തിരിയുക. അവിടങ്ങളിലുണ്ടാവും പിടിച്ചുപറ്റി. ആഫീസിൽ ഏറെനേരം മുട്ടിച്ചിരുന്നു ജോലി ചെയ്യുകയില്ലെന്ന് ഫോർഡിന് ഒരു നിഷ്പ്രഭതയുണ്ടായിരുന്നു. കറേനേരം ഇരുന്നു ജോലി ചെയ്താൽ, പിന്നെ കറേനേരം അങ്ങമിടും നടന്നുകൊണ്ടാവും ജോലി. അദ്ധ്വാനം കഠിനമാണെങ്കിലും, അത് ആ രോഗശാസ്ത്രം അനുസരിച്ചു അദ്ദേഹം ടൈപ്പിങ്ങ് ചെയ്തപ്പോൾ അതിൽനിന്നുവെന്നു സാരം.

യുദ്ധം കഴിഞ്ഞു ഭാരിച്ച പലേ കരാറുകളിൽ നിന്ന് തലയുരിയപ്പോൾ ഫോർഡിന് സമാധാനമായി. അദ്ദേഹം അപ്പോൾ തന്റെ ശ്രദ്ധ മുഴുവനും പഴയ ജോലികളിലേയ്ക്കു തിരിച്ചു. ആളുകളെ കൊല്ലാനുള്ള യുദ്ധോപകരണങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചുകൂട്ടിയതിലുണ്ടോ, ഫെൻട്രിഫോർഡിനു വല്ല ചാരിതാത്മ്യവും? ജനങ്ങൾക്കു പ്രയോജനമുള്ള കാരകളുടേയും, ഭക്ഷകളുടേയും, ട്രാക്ടറുകളുടേയും പണി പൂർവാധികം ഉജ്ജ്വലിപ്പിച്ചപ്പോൾ മാത്രമേ അദ്ദേഹത്തിനു സംതൃപ്തിയുണ്ടായുള്ളൂ. 1941 മുതൽ നാവികസേനയിൽ പരിശീലനവും സേവനവും നടത്തിപ്പോന്നിരുന്ന ഫെൻട്രി എന്ന പശുത്രൻ—എ

ഡ്സെലിന്റെ മുത്ത പുത്രൻ.—അതിനകം മുത്തച്ഛനെ സഹായിക്കാനെത്തുകയും ചെയ്തു.

കമ്പനിയുടെ ഭാരം ഏറെക്കാലം കൊണ്ടുനടക്കുവാൻ തനിക്കു സാധിക്കാതെ വരുമെന്ന് ഹെൻറി ഫോഡിന് അറിയാമായിരുന്നു. അതിനാൽ ഫോർഡ് കമ്പനിയുടെ പ്രസിഡണ്ടായി തന്റെ പൗത്രനെ നിയമിക്കാൻ അദ്ദേഹം തീർച്ചയാക്കി. രണ്ടു വയസ്സുള്ളപ്പോൾ ഫാക്ടറിയിലെ തീച്ചുകളുടെ ഉൽപ്പാദനം നടത്തിയ ഹെൻറിക്കുണ്ടായിരുന്നു അപ്പോൾ വയസ്സ് ഇരുപത്തെട്ടായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഒരു കാൽത്തററാണ്ടു മുമ്പ് ആ പിഞ്ചു പൗത്രനെ കൈത്തണ്ടിലിരുത്തിക്കൊണ്ട് മേല്പറഞ്ഞ കൃത്യം നടത്തിച്ചപ്പോൾ, ഹെൻറി ഫോർഡിന്റെ മനസ്സിൽ അവ്യക്തമായി നിഴലിട്ടുനിന്നിരുന്ന വികാരങ്ങളുടെ പൊരുൾ ആരറിഞ്ഞു?

ഫോർഡ് കമ്പനിയുടെ പുതിയ പ്രസിഡണ്ടായിത്തീർന്ന രണ്ടാം ഹെൻറി നല്ല തലപ്പൊക്കവും കായബലവുമുള്ള കൂട്ടത്തിലാണ്. പൊക്കംതന്നെ ആറടിയിൽ അധികംവരും. യന്ത്രവിദ്യയിൽ ആ ചെറുപ്പക്കാരൻ പറയത്തക്ക പ്രായോഗികപരിശീലനമൊന്നും നേടിയിരുന്നില്ലെന്നുള്ളതു് വാസ്തവം. എങ്കിലും ജോലിക്കാരോടൊപ്പം എന്തു മുഷിപ്പുപണിയും ചെയ്യാനും, അവരെ സമന്വദിക്കുതാനുമുള്ള ഒരു ഗുണവിശേഷം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. ഒരുപക്ഷേ, ആ ഗുണമധികവും നാവികസേനയിലെ പരിശീലനംകൊണ്ട് നേടിയതാവാം. ഏതായാലും, ജോലിക്കാരോടു് ഇണങ്ങിച്ചേ

രാനും അവരിൽനിന്നു പലതും പഠിക്കാനും ആ കൊച്ചു മുതലാളികൾ പ്രയാസമുണ്ടായില്ല. ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിച്ചു കാര്യങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കുവാൻ പുതിയ പ്രസിഡണ്ടിന് അസാധാരണമായ സാമർത്ഥ്യമുണ്ടെന്ന് ഫോർഡ് കമ്പനിയിലെ ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ തന്നെ പറയുകയുണ്ടായി.

കമ്പനിവക കാരകളുടെ വില്പന വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന കാര്യത്തിലാണ്, യുവാവായ ഫെൻഡി ആദ്യമേ ശ്രദ്ധ ചെലുത്തിയത്. അമേരിക്കയിൽ ഉണ്ടാക്കിയിരുന്ന കാരകളിൽ 41 ശതമാനവും ഫോർഡ് കമ്പനിവകയാണെന്ന് 1926-ൽ ഉണ്ടായിരുന്ന കണക്ക് 1941 മുതൽ 16 ശതമാനമായി ഇടിഞ്ഞുനില്ക്കുകയായിരുന്നു. ആ നിലവാരം ഉയർത്തുന്നതിന് പുതിയ പ്രസിഡണ്ട് നല്ലൊരു പരിശ്രമം നടത്തി. അതിന്റെ ഫലമായിട്ട്, 1946-ലെ വില്പനക്കണക്ക് 22 ശതമാനമായി ഉയർന്നു. അപ്പോൾ മുതൽക്കു സന്തോഷമായി. “ഫെൻഡിക്കുണ്ടു് കാര്യങ്ങൾ മുന്നോട്ടു കൊണ്ടുപോകും” എന്ന് അദ്ദേഹം ക്ലാരയോടു പറഞ്ഞു.

“നിങ്ങൾ തെളിച്ച ചാലിൽക്കൂടിത്തന്നെയോണോ പേരക്കിടാവിന്റെ പോക്ക്?”—ക്ലാര ചോദിച്ചു.

“ഫെൻഡിയുടെ പോക്കിന് തരക്കേടൊന്നുമില്ല. എന്റെ ആദർശങ്ങളും ആശയങ്ങളും അവൻ നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കാരകളുടെ ചന്തം കൂട്ടണമെന്ന് മോഹമുണ്ടെങ്കിലും വില കഴിയുന്നതും വർദ്ധിപ്പിക്കാതിരിക്കണമെന്നതെന്നെയാണ് അവന്റെയും അഭിപ്രായം. ബഹുജനസേവനമാണ് വ്യവസായത്തിന്റെ പരമോ

ദേശ്യമെന്ന് അവന്നറിയാം!”

യുവാവായ ഹെൻ‌ട്രിയുടെ വിവാഹം നേരത്തേ കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ആനി എന്നാണ് ഭാര്യയുടെ പേര്. ചാർലോറി എന്നും, ബേബി ആനി എന്നും പേരുകളുള്ള രണ്ട് കുട്ടികളുമുണ്ടായിരുന്നു ആ ദമ്പതികൾക്ക്.

അദ്ധ്യായം-31

ഡിസോയിററുനഗരത്തിൽ വെച്ച് 1946 ജൂൺ മാസത്തിൽ ഒരു വലിയ ആഘോഷം നടന്നു,—മോട്ടോർവ്യവസായം ആരംഭിച്ചിട്ട് അമ്പതുകൊല്ലം തികഞ്ഞതു പ്രമാണിച്ചുള്ള സുവർണ്ണജൂബിലിഘോഷം! മാനവപുരോഗതിയെ പലവാരം സഹായിച്ച മോട്ടോർവ്യവസായത്തിന്റെ പേരിൽ ഒരു സ്റ്റാർകസ്കംഭം സ്ഥാപിക്കുക, അമ്പതു കൊല്ലമായിട്ട് ആ വ്യവസായത്തിനുണ്ടായ ക്രമപ്രവൃദ്ധമായ വികാസം കാണിക്കുവാൻ പഴയതും പുതിയതുമായ സകല മോട്ടോർവാഹനങ്ങളുടേയും മാതൃകകൾ കൊണ്ടുവന്ന് ഒരു ഘോഷയാത്ര നടത്തുക മുതലായി പല പരിപാടികളും ഉൾക്കൊണ്ടതായിരുന്നു പ്രസ്തുത ജൂബിലിഘോഷം. ഇപ്പറഞ്ഞ ഘോഷയാത്ര കാണാൻ തന്നെ പത്തുലക്ഷം ജനങ്ങളാണ് തടിച്ചുകൂടിയത്. തൊഴിൽശാലകളും കടകളുമെല്ലാം അടച്ച് സകല വ്യാപാരങ്ങളും നിർത്തിവെച്ച് ജനങ്ങൾ ആ ജൂബിലി കൊണ്ടാടി. പഴയതും പുതിയതുമായ മോട്ടോർവാഹനങ്ങളുടെ ഘോഷയാത്ര നാലു മണിക്കൂർ നീണ്ടുപിടിച്ചു. ഓടിക്കാൻ പറ്റാതെവന്നിരുന്ന ചില പഴയ കാറുകളും മറ്റും ആളുകൾ തള്ളിത്തള്ളിക്കൊണ്ടുനടന്ന കാഴ്ച വിശേഷിച്ചും രസകരമായിരുന്നു.

മോട്ടോർവ്യവസായത്തിന്റെ മാഗ്നാട്രാക്കുകളുടെ ബഹുമാനാർത്ഥം ആ ജൂബിലിപ്രമാണിച്ചു നടത്തിയ വി

രുന്നിൽ ഫെൻഡിഫോർഡിന് മാനുമായ ഒരു സ്ഥാനം നൽകപ്പെട്ടു. വില കുറഞ്ഞ കാരകൾ പ്രചരിപ്പിച്ചു മോട്ടോർവ്യവസായത്തിന്റെ പ്രയോജനം ബഹുജനങ്ങൾക്കു അനുഭവവേദ്യമാക്കിത്തീർക്കാൻ— മോട്ടോർവ്യവസായത്തെ ജനകീയമായ ഒരു നിലവാരത്തിലേയ്ക്കു കൊണ്ടുവരുവാൻ—മുഖ്യമായുള്ള പ്രവർത്തിച്ച ആ മഹാരഥന്റെ സേവനം മഹത്തരമാണല്ലോ. വിരുന്നിന് ഫെൻഡിഫോർഡിന്റെ അരികിലായി ആർ. ഇ. ഓൾഡ്സ്, ബാർണി ഓൾഡ്ഫീൽഡ്, ചാൾസ് ഇ. നാഷ്, ജെ. ഫ്രാങ്ക്ലിൻ, എഡ്ഗർ എൽ. അപ്പേഴ്സൺ ആദിയായി മോട്ടോർവ്യവസായത്തിന്റെ പുരോഗതിയെ സഹായിച്ച പല പ്രമുഖവ്യക്തികളും ആസനസ്ഥരായിരുന്നു. തങ്ങൾ വളരെ കഷ്ടപ്പാടുകൾ സഹിച്ചു കെട്ടിപ്പടുത്ത ഒരു വ്യവസായത്തിന്റെ കനകജ്വലി കൊണ്ടാടുവാൻ ആ പ്രയത്നശാലികൾ അണിനിരന്നങ്ങനെ ഇരുന്ന കാഴ്ച ഹർഷജനകംതന്നെ!

1947 ഏപ്രിൽമാസം കാലം. ക്ലാരയും ഫെൻഡിഫോർഡും ജോർജിയായിൽ ഒരു സഞ്ചാരംകഴിഞ്ഞു തിരിച്ചെത്തിയപ്പോൾ, റൗഗിൻഡിയിൽ ഒരു വലിയ വെള്ളപ്പൊക്കം! ഫോർഡ് കമ്പനിവക ഗംഭീരസൗധങ്ങളേപ്പോലും ഉലയ്ക്കുവാൻ പോരുന്ന ഒരു പ്രളയം! ഒഴുക്കിൽപ്പെട്ടു ഇലകൾക്കു കുററികളും മറ്റും മറിഞ്ഞു വീണു കഴുപ്പത്തിനുമേൽ കഴുപ്പം! വൈദ്യുതവിളക്കുകൾ തെളിക്കാൻ കഴിയാത്തതിനാൽ സർവ്വത്ര അന്ധകാരം! ഫോർഡിന്റെ വസതിയിൽപ്പോലും മണ്ണണ്ണ

വിളക്കും മെഴുകുതിരിയും മാത്രമായിരുന്നു ശരണം!

ഏപ്രിൽ 7-ാം-നു രാവിലെ നമ്മുടെ കഥാനായകൻ തന്റെ ഫാക്ടറിക്ക് പറ്റിയ കേടുപാടുകൾ പരിശോധിക്കുവാനായി പുറപ്പെട്ടു. വയസ്സ് എൺപത്തിമൂന്നായെങ്കിലും, ഫെൻഡിഫോർഡിനുണ്ടോ ആ ആപൽ ഘട്ടത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കാൻ സാധിക്കുന്നു? അദ്ദേഹം അന്ന് ആ പ്രദേശം മുഴുവൻ ചുറ്റിനടന്ന് വെള്ളപ്പൊക്കംമൂലമുണ്ടായ നാശനഷ്ടങ്ങൾ പലതും മനസ്സിലാക്കുകയും, ചില ചില പരിഹാരങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്തു. പരിശോധന അന്നത്തേതുകൊണ്ട് തീർന്നില്ല. പിറ്റേദിവസവും അത് തുടരണമെന്ന നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഫെൻഡിഫോർഡ് സ്വവസതിയിലേയ്ക്കു തിരിച്ചത്.

പതിവുപോലെ രാത്രി 9 മണിക്ക് അദ്ദേഹം ഉറങ്ങാൻ കിടന്നു. രണ്ടു മണിക്കൂറോളം നന്നായുറങ്ങി. പിന്നെ പെട്ടെന്നുണർന്ന് ഭാര്യയെ പേരെടുത്തൊന്ന് വിളിച്ചു. ക്ലാര ആ ഒറ്റവിളിക്കുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സവിധത്തിലെത്തി.

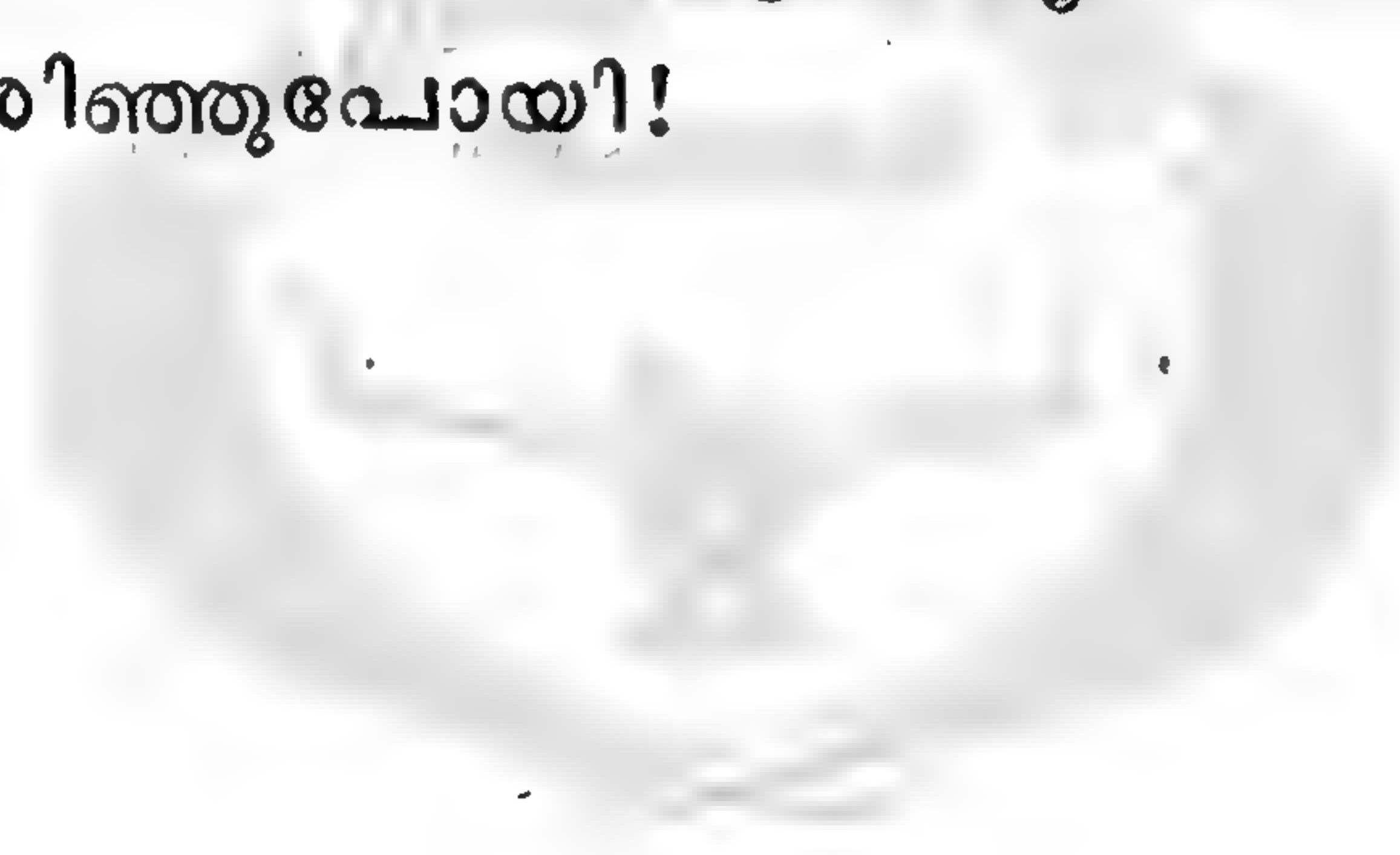
“എനിക്കു നല്ല സുഖമില്ല. വല്ലാത്ത തലവേദന. കടിക്കാൻ സ്വപ്നം വെള്ളം വേണം.”—ഫെൻഡിഫോർഡ് പറഞ്ഞു.

ക്ലാര ഒരു പാത്രം വെള്ളം പകർന്നുകൊടുത്തു. ഉടനെ ഒരു ഡോക്ടറെ വരുത്തണമെന്ന് അവർക്കു തോന്നി. വെള്ളപ്പൊക്കംനിമിത്തം അവിടത്തെ ടെലിഫോൺബന്ധം അറുപോയിരുന്നതിനാൽ ഡോക്ടറെ നേ

രിട്ടു വിളിക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. അര മൈൽ അകലത്തു് കമ്പനിവകയായുള്ള എഞ്ചിനീയറിംഗ് ആഫീസിൽ ചെന്നാൽ മാത്രമേ ടെലിഫോൺ ചെയ്യാൻ നിവൃത്തിയുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ക്ലാർ ഉടനെ ഒരാളെ അങ്ങോട്ടയച്ചു. ടെലിഫോൺസന്ദേശം കിട്ടിയ ഉടനെ ഡിട്രോയിറ്റ് നഗരത്തിൽനിന്നു് ഒരു ഡോക്ടർ പാഞ്ഞെത്തി. പക്ഷേ, അപ്പോഴേയ്ക്കു ഫെൻഡിഫോഡ് മരിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു!

ക്ലാർ കൂപ്പുകൈയുമായി അരികത്തു നില്ക്കുകയാണു്. നാല്പത്തൊമ്പതു കൊല്ലമായിട്ടു് ഒരിക്കലും തമ്മിൽ പിരിയാതെ കഴിഞ്ഞിരുന്ന ആ വധുവരന്മാർ അന്നു് തമ്മിൽ പിരിഞ്ഞുപോയി!

അദ്ധ്യായം-32

ബ്രഹ്മാണ്യമായ ഒരു വ്യവസായസ്ഥാപനത്തിന്റെ അമരക്കാരനാണ് മരണയവനികയ്ക്കുള്ളിൽ മറഞ്ഞത്. ഫോർഡ് കമ്പനിയുടെ ഭാവിയെന്തായിത്തീരുമെന്നുള്ള ചോദ്യം പലേടത്തും തലപൊക്കി. യുവാവായ ഹെൻ ട്രിക്ക് ആരാണ് ഒരു കൈത്തുണ? അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേരെ ഇളയ സഹോദരനായ ബെൻസൺ — എഡ് സെലിന്റെ രണ്ടാമത്തെ പുത്രൻ—1946 മുതൽക്കുതന്നെ കമ്പനിയുടെ നടത്തിപ്പിൽ പങ്കെടുത്തുതുടങ്ങിയിരുന്നു. അദ്ദേഹം 1948-ൽ കമ്പനിയുടെ വൈസ് പ്രസിഡണ്ടു സ്ഥാനം സ്വീകരിച്ചു; 'ലിങ്കൺ' കാറുകളും 'മെർക്കുറി' കാറുകളും നിർമ്മിക്കുന്ന വകുപ്പിന്റെ ചുമതല അദ്ദേഹം ഏറ്റെടുക്കുകയുണ്ടായി. എങ്കിലും കമ്പനിയുടെ മൊത്തത്തിലുള്ള ഭാരം മുഴുവൻ ജ്യേഷ്ഠന്റെ ചുമലിൽത്തന്നെ!

ഹെൻ ട്രി ഒന്നു മനസ്സിലാക്കി,—അത്ര ബുദ്ധിമുട്ടായ ഒരു സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഭാരം മുഴുവൻ ഒറ്റയ്ക്കു വഹിക്കാൻ തന്റെ മുത്തച്ഛനേപ്പോലുള്ള ഒരാൾക്കല്ലാതെ മറ്റാർക്കും സാധ്യമല്ലെന്ന്. അതിനാൽ അദ്ദേഹം ആദ്യംതന്നെ കമ്പനിയുടെ അകത്തും പുറത്തുനിന്ന് പത്തു വിദഗ്ദ്ധന്മാരെ തിരഞ്ഞെടുത്ത് ഒരു ഉപദേശകസമിതി രൂപീകരിച്ചു. യന്ത്രവിദ്യയിലും, യന്ത്രസാമഗ്രികളുടെ ക്രയവിക്രയങ്ങളിലും, ധനശാസ്ത്രത്തിലും, നിയമജ്ഞാനത്തിലും, എന്നുവേണ്ടാ, ഒരു വമ്പിച്ച വ്യവസായ

സ്ഥാപനത്തിന്റെ നടത്തിപ്പിനാവശ്യമുള്ള സർവ്വകാരു
ഷങ്ങളിലും കണ്ണംകൈയുമെത്തിക്കുവാൻ പോരുന്ന വിഭ
ാഗമാണെന്നാണ് ഫെൻഡി ആ കമ്മററിയിലേയ്ക്കു തി
രഞ്ഞെടുത്തത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരനായ
ബെൻസൺ ഫോർഡും, ആ സമിതിയിലെ ഒരംഗമാ
യിരുന്നു.

തലക്കാലം രണ്ടു കാര്യങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുവാനാണ് ഫെൻഡി തീർച്ചയാക്കിയത്, — ഫോർഡ് കാരുകളുടെ വില്പനനിലവാരം ഇടക്കാലത്തിനിടയ്ക്കുപോയതു പഴയ പടിയിലേയ്ക്കുയർത്തുക, 'ഷെവർലെറ്റ്' കാരിനോടുള്ള മത്സരം ജയിക്കുക എന്നിവതന്നെ. ആ പരിപാടിയുടെ പ്രാധാന്യത്തേപ്പറ്റി അന്വേഷിച്ച പത്രറിപ്പോർട്ടർമാരോട് ഫെൻഡി ഇങ്ങനെ മറുപടി പറഞ്ഞു: "ഇക്കാര്യങ്ങൾ രണ്ടും സാധിച്ചു ഭാവിയിലെ മുതൽമുടക്കിനു വേണ്ടുന്ന ലാഭമുണ്ടാക്കുകയും, അങ്ങനെ ഒരു രൂപ അടിസ്ഥാനത്തിൽനിന്നുകൊണ്ട് വ്യാപാരമത്സരത്തിന് കളമൊരുക്കുകയും ചെയ്യാത്തപക്ഷം ഫോർഡ് മോട്ടോർകമ്പനിക്ക് ഒരു ഭാവിയിലും ഉണ്ടാകുവാൻ പോകുന്നില്ല. ഈ പരിശ്രമം വിജയിച്ചാൽ മേൽക്കൂർമ്മേൽ മേൽക്കൂർമ്മേൽ കാരകൾ ധാരാളമുണ്ടാക്കുവാനും, അവയുടെ വില അടിയ്ക്കുവാൻ കുറയ്ക്കുവാനും, അങ്ങനെ ഞങ്ങളുടെ വ്യവസായം മൂലം ബഹുജനങ്ങൾക്ക് ഞങ്ങൾ നൽകേണ്ടുന്ന സംഭാവന മുറയ്ക്കു തുടരുവാനും സാധിക്കും."—ഇതു കലവറയൊന്നും കരുതാത്ത ഒരു തുറന്ന പ്രസ്താവനതന്നെ; സംശയമില്ല.

പത്രറിപ്പോർട്ടർമാർ ആ അവസരത്തിൽ ചില അന്താരാഷ്ട്രീയപ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഫെൻഡിയുടെ അഭിപ്രായം ആരായുകയുണ്ടായി. “നിങ്ങളുടെ ചോദ്യങ്ങൾക്കുള്ള ഉത്തരം പഠിച്ചുവെച്ചാൽ കൊള്ളാമെന്നു് എന്നിങ്ങനെ താല്പര്യമുണ്ടു്” എന്നു മാത്രമേ ആ യുവാവു് അപ്പോൾ മറുപടി പറഞ്ഞുള്ളു. തനിക്കു് അറിഞ്ഞുകൂടാത്തതു് ആവശ്യമില്ലാത്തതുമായ കാര്യങ്ങളിൽ ചാടിവീണു് അഭിപ്രായംപറഞ്ഞു് പ്രാമാണികത്വം നടിക്കാൻ ആ മുതലാളി മിനക്കെട്ടില്ലെന്നു് ധരിച്ചാൽമതി.

തൊഴിലാളി-മുതലാളിപ്രശ്നത്തേപ്പറ്റി എത്രയും വിശാലങ്ങളും പ്രായോഗികങ്ങളുമായ അഭിപ്രായങ്ങളാണു് ഫെൻഡിക്കുണ്ടായിരുന്നതു്. ഫോഡ് കമ്പനിയിൽ അന്നുണ്ടായിരുന്ന 140,000 ജോലിക്കാരും ഒറ്റക്കെട്ടായി, ഒരേ കളിക്കൂട്ടരെനോണം, കഴിയണമെന്നായിരുന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മോഹം. അമ്മാതിരി ഒരു സുസ്ഥിതി വരുത്തുവാൻ, അദ്ദേഹം എന്തെല്ലാം ഉപദേശങ്ങളും നിദ്ദേശങ്ങളുമാണെന്നോ നല്കിയതു്? മേലുള്ളവർ കീഴുള്ള ജോലിക്കാരോടു് സൗമ്യമായി പെരുമാറണം; കുറവും കുറവും ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നതു് സ്നേഹഭാവത്തിലായിരിക്കണം; ഒരു ജോലിക്കാരൻ തെറ്റുചെയ്താൽ അതു് സൗമ്യമായി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുകയും, ചെയ്തതു തെറ്റാണെന്നു് ശാന്തമായി പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കുകയും വേണം; ഓരോ ജോലിക്കാരനും അവനവനുള്ള നിദ്ദിഷ്ടജോലി ചെയ്തുകൊണ്ടുമാത്രം തൃപ്തിപ്പെടാതെ കമ്പനിയുടെ ആകെക്കൂടിയുള്ള പ്രവർത്തനത്തേപ്പറ്റി ഒരു

ഏകദേശജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചുവെങ്കിൽ ശ്രമിക്കണം; കമ്പനിയുടെ ഉദ്ദേശ്യവും ആദർശവും എല്ലാ ജോലിക്കാരും ശരിയ്ക്കു ഗ്രഹിച്ചിരിക്കണം; ജോലി നടത്തുന്നത് യന്ത്രങ്ങൾ തനിച്ചല്ല, യന്ത്രങ്ങളും മനുഷ്യരുംകൂടിയാണെന്നുള്ള ബോധം എല്ലാവർക്കും ഉണ്ടായിരിക്കണം; സർവ്വോപരി, സകല ജോലിക്കാരും ഒരുമയോടും സന്തോഷത്തോടുംകൂടി വർത്തിക്കണം. — ഇതായിരുന്നു ഹെൻറി നല്ലിക്കൊണ്ടിരുന്ന് ഉപദേശങ്ങളുടെ പോക്ക്.

ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം ഒരു വിജ്ഞാപനം തയ്യാറാക്കി ജോലിക്കാരുടെയിടയിൽ വിതരണംചെയ്തു. ആ വിജ്ഞാപനത്തിന്റേ സാരംകൂടി ഇവിടെ പറയാം: “നമ്മൾ ഒരു കാര്യം ഉറച്ചിരിക്കുകയാണ്. നമ്മുടെ കാരകളുടേയും മറ്റും നിർമ്മാണം കൂടുതൽ നന്നാക്കണം; എന്നിട്ട് നമ്മുടെ എതിരാളികൾ വിലക്കുന്ന വിലയേക്കാൾ കുറഞ്ഞ വിലയ്ക്ക് അവ വിലക്കണം. ബഹുജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി നമ്മൾ കൈയേറ്റിരിക്കുന്ന ഒരു ജോലിയാണിത്. അവർക്ക് ഏറ്റവും നല്ല സാധനങ്ങൾ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ വിലയ്ക്ക് കൊടുക്കുകയാണ് നമ്മുടെ കർത്തവ്യം. കമ്പനിയുടെയും കമ്പനിജോലിക്കാരുടെയും ഒന്നിച്ച് ചെയ്യാനിടയുള്ള നിരവേറേറുള്ള ഒരു കടമയാണിത്. ഇവിടെ നമ്മളെല്ലാവരും സമന്മാരാണ്,—ഉടമസ്ഥനുമില്ല തൊഴിലാളിക്കുമില്ല ഇവിടെ മുതലാളിത്തം. ഒരു സംഗതികൂടി ഓർക്കണം: ജോലിക്കാർക്ക് കൂടുതൽ കൂലിയും സാധനങ്ങൾക്കു കുറഞ്ഞ വിലയും എന്ന തത്വം പ്രയോഗത്തിൽ കൊണ്ടുവരുവാൻ വ്യക്തമെടുത്തിരിക്കുന്ന ഒരു സ്ഥാപന

മാണ് ഫോർഡ് കമ്പനി. അത് സഫലമാക്കുവാൻ നമുക്കു സാധിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതിന്റെ അർത്ഥം, മറ്റു കമ്പനികളെ അപേക്ഷിച്ച് ഫോർഡ് കമ്പനിയിലെ ജോലിക്കാരായ സൂപ്പർവൈസർമാർ തങ്ങളുടെ ജോലിയിൽ കൂടുതൽ സാമർത്ഥ്യവും ഉത്സാഹവും കാണിക്കുന്നുണ്ടെന്നാണ്. ഈ പാരമ്പര്യം നിലനിർത്താൻ നമ്മൾ ഒന്നാകട്ടെയി, ഒരേ കളിക്കൂട്ടരെന്നോണം, വർത്തിക്കണം."

ഹെൻട്രിയുടെ ആത്മാർത്ഥതയും സമഭാവനയും തൊഴിലാളികളെ പൊതുവിൽ ആകർഷിച്ചുതുടങ്ങി. കമ്പനിയുടെ പ്രവർത്തനത്തേക്കു സംബന്ധിച്ച് അഭിപ്രായങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും നൽകുവാൻ അദ്ദേഹം ജോലിക്കാർക്ക് ചില സന്ദർഭങ്ങൾ നൽകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഈ ആവശ്യത്തിലേയ്ക്ക് അദ്ദേഹം ഒരു പ്രസ്താവന വിതരണം ചെയ്ത് തൊഴിലാളികളുടെ അഭിപ്രായം ക്ഷണിച്ചു. വേറൊരിക്കൽ, ഫോർഡ് കമ്പനിയുടെ ചരിത്രവും ആദർശവും വിവരിക്കുന്ന ഒരു ലഘുപുസ്തകം ജോലിക്കാരുടെയിടയിൽ പ്രചരിപ്പിച്ചു. കമ്പനിയുടെ പ്രവർത്തനം സംബന്ധിച്ച് പുറത്തു പറയാവുന്ന വിവരങ്ങളെല്ലാം സകല ജോലിക്കാർക്കും അപ്പോഴപ്പോൾ അറിഞ്ഞിരിക്കണമെന്നായിരുന്നു ഹെൻട്രിയുടെ ആഗ്രഹം. അമ്മാതിരി വിവരങ്ങൾ പതിവായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താറുള്ള ഏതാനും പത്രങ്ങൾ തന്റെ കീഴുള്ള ജോലിക്കാർ നിത്യേന വായിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം നിശ്ചയിച്ചു. ജോലിക്കാരുടെ വിനോദത്തിനായി ഹെൻട്രി ഒട്ടനേകം കലാപരിപാടികൾ ഏർപ്പെടുത്തുകയും, ക

മ്പനിയീലെ ചട്ടങ്ങളിൽ ചിലതിന് പാടുള്ളത്ര അയവു വരുത്തുകയും ചെയ്തു. ഉദ്യോഗക്കയറവും മറ്റും ഉദ്ദേശിച്ചു കമ്പനിവക ജോലികളിൽ ഉപരിപരിശീലനം നേടുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന തൊഴിലാളികൾക്ക് അതിനുള്ള സൗകര്യവും ഫെൻഡി ചെയ്തുകൊടുത്തു. ആഴ്ചതോറും 6,500 തൊഴിലാളികൾ വീതം ആ പരിശീലനത്തിൽ പങ്കെടുത്തുവെന്നു പറയുമ്പോൾ, അത് അവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം എത്രമാത്രം പ്രയോജനകരവും സാധാരണവുമായിരുന്നുവെന്നു സ്പഷ്ടമാണല്ലോ.

ഇങ്ങനെ രണ്ടാം ഫെൻഡി ഫോർഡ് തന്റെ കമ്പനിയ്ക്കൽ നടപ്പാക്കിത്തുടങ്ങിയ പുതിയപുതിയ പരിഷ്കാരങ്ങളും നയപരിപാടികളും പുറത്തുള്ളവരുടെ ശ്രദ്ധയെ സവിശേഷം ആകർഷിക്കാതിരുന്നില്ല. എങ്കിലും പലർക്കും ഒരു സംശയമുണ്ടായി, — മുത്തച്ഛനേപ്പോലെ കാര്യങ്ങൾ മുന്നോട്ടു കൊണ്ടുപോകുവാൻ ആ ഇളമുറക്കാരനു സാധിക്കുമോ എന്ന്. ഫോർഡ് കമ്പനിയുടെ അണിയറയിൽ അത്യന്തം രഹസ്യത്തിൽ നടന്നിരുന്ന ചില പണിപ്പാടുകൾ പുറത്താകും അറിഞ്ഞിരുന്നില്ലെന്നു ആ സന്ദേഹത്തിന്നുതീർപ്പുള്ളു. 'ഷെവർലറ്റ്'നോടും, 'പ്ലിമത്തി'നോടുമെല്ലാം പടപൊരുതി, അവയെയെല്ലാം തൊടാതെത്തോല്പിക്കാൻ പോരുന്ന പുതിയ മോഡലിലുള്ള ഒരു കാറിന്റെ പണി ഫോർഡ് ഫാക്ടറിയിൽ നടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. മുത്തച്ഛനുള്ളപ്പോൾത്തന്നെ മുളയെടുത്ത ആ പുതിയ മോഡലിന്റെ പണി 1948 ജൂൺ മാസമായപ്പോഴേയ്ക്കും ഫെൻഡി പൂർത്തിയാക്കി.

ഭംഗിയും ഉറപ്പും മിനുസവും വിലക്കുറവുമെല്ലാം ഒത്തിണങ്ങിയ ആ പുതിയ കാറിന് Model B-A എന്നാണ് പേരിട്ടത്. 'ലിങ്കൺ' 'മെർക്കുറി' മുതലായ കാറുകളുടെ പുതിയ മോഡലുകളും അതോടൊപ്പം തയ്യാറായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. എല്ലാംകൂടിവെച്ചുകൊണ്ട് ലോകവിപണികളിലേയ്ക്ക് പെട്ടെന്ന് കുതിച്ചുമുന്നേറുവാനായിരുന്നു ഫെൻഡിയുടെ ഒരുക്കം.

പുതിയ കാറുകൾ പുറത്തേയ്ക്ക് വിടാമുമ്പ് അവയുടെ ഒരു പ്രദർശനം നടത്താൻ ഫെൻഡി നിശ്ചയിച്ചു. ഫോർഡ് കമ്പനിയിലെ ജോലിക്കാരേയും അവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങളേയും മാത്രമാണ് ആ പ്രദർശനത്തിന് ആദ്യം ക്ഷണിച്ചത്. കമ്പനിയിലെ സകല ജോലിക്കാർക്കും ഫെൻഡിയുടെ ഒരു ക്ഷണക്കത്തു കിട്ടി. ക്ഷണക്കത്തിലെ ആദ്യവാചകം തന്നെ ഇങ്ങനെയായിരുന്നു: "ജൂൺ 13-ാം തീയതി ഞായറാഴ്ച ഡിയർബോണിലെ എഞ്ചിനീയറിംഗ് ടെസ്റ്റ് ട്രാക്കിൽവെച്ചു നടക്കുന്ന ഫോർഡ് കുടുംബദിനപരിപാടിയിൽ സംബന്ധിക്കുന്നതിന് നിങ്ങളേയും നിങ്ങളുടെ കുടുംബാംഗങ്ങളേയും ഞാൻ സന്തോഷപൂർവ്വം ക്ഷണിച്ചുകൊള്ളുന്നു." — ഫോർഡ് കുടുംബദിനപരിപാടി — Ford Family Day Program — എന്ന പ്രയോഗത്തിന്റെ സാരസ്യം നോക്കുക. വാസ്തവം പറഞ്ഞാൽ, ഫോർഡ് കുടുംബത്തിലെ അംഗങ്ങളെന്ന സ്ഥാനമാണ് തന്റെ ജോലിക്കാർക്ക് ഫെൻഡി നൽകിയിരുന്നത്. ഒരു മുതലാളിയും അയാളുടെ കീഴുള്ള തൊഴിലാളികളും ഒരൊറ്റക്കുടുംബമാണെന്നുള്ള ഭാവന എത്ര

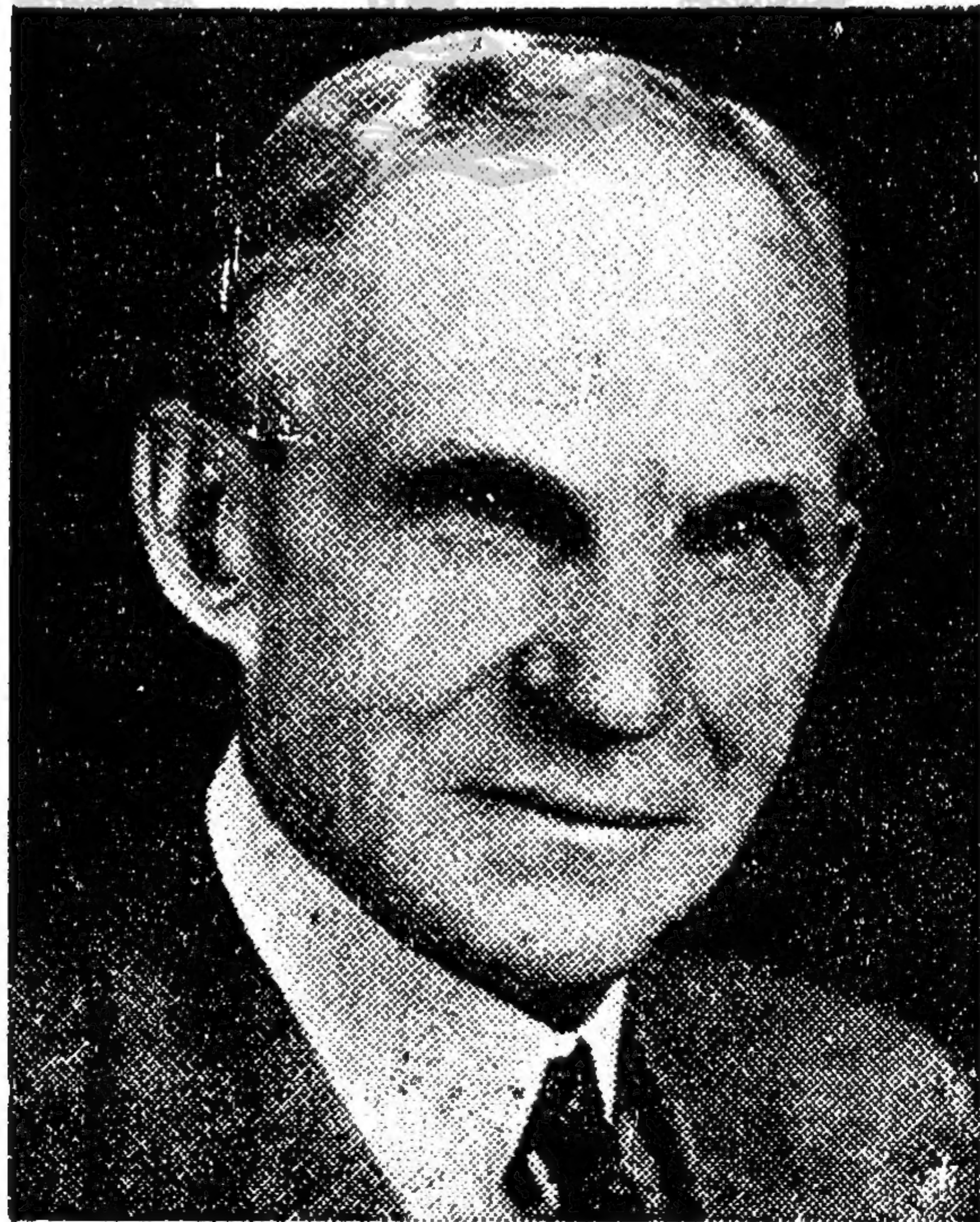
മോഹനമായിരിക്കുന്നു! “നിങ്ങൾക്കു വന്നുചേരുവാൻ സാധിക്കുമെന്ന് ഞാൻ ആശിക്കട്ടെ” എന്നായിരുന്നു ഹെൻട്രിയുടെ ക്ഷണക്കത്തിലെ ഉപസംഹാരവാചകം. Henry Ford ii - എന്ന് കൈയൊപ്പം.

1948 ജൂൺ 13-ാംന- ഞായറാഴ്ച രാവിലെ 9 മണിമുതൽ രാത്രി 9 മണിവരെയായിരുന്നു പ്രദർശനം. ഫോർഡ് കമ്പനിയിലെ ആയിരമായിരം ജോലിക്കാർ അവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങളോന്നിച്ചു പ്രദർശനം കാണാൻെത്തിക്കഴിഞ്ഞു. എന്തൊരു ജനപ്രവാഹം! എന്തൊരു സ്വാഹം! എന്തൊരുല്ലാസം! തൊഴിലാളികൾക്കും അവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കുംവേണ്ടി എന്തെല്ലാം സജ്ജീകരണങ്ങളാണെന്നോ, അവിടെ ചെയ്യപ്പെട്ടിരുന്നത്? വിരുന്നിന് വിരുന്നും, വിനോദത്തിന് വിനോദം,—അങ്ങേയറ്റം വൈദ്യുതസഹായത്തിനുള്ള സജ്ജീകരണം പോലും അവിടെ ചെയ്തിരുന്നു. ഫോർഡ് കമ്പനിയിലെ എല്ലാത്തരക്കാരായ ജോലിക്കാരും, അവരുടെ കുഞ്ഞുകുട്ടികളടക്കമുള്ള കുടുംബാംഗങ്ങളും എത്ര കുതുമ്പരായിട്ടാണ് അവിടെ കഴിച്ചുകൂട്ടിയതെന്ന് ഊഹിച്ചുകൊള്ളുക. ഫോർഡ് കമ്പനി തങ്ങളുടെ സ്വന്തം കുടുംബമോ സ്ഥാപനമോ ആണെന്നും, അതിന്റെ ഉയച്ചു തങ്ങളുടെ സ്വന്തം ഉയച്ചുയാണെന്നുമുള്ള ചിന്താഗതിയും ബോധവുമാണ് അപ്പോൾ അവർക്കുണ്ടായിരുന്നതെന്ന് നിസ്സംശയം പറയാം. തൊഴിലാളി-മുതലാളിബന്ധത്തിന്റെ സംതുലിയേക്കുറിച്ച് യുവാവായ ഹെൻട്രി കുണ്ടായിരുന്ന ആശയാഭിലാഷങ്ങളുടെ ഒരു വിജയ

ഘോഷമായിരുന്നു ആ പ്രദർശനം—അല്ല, ഫോർഡ് കുടുംബദിനാചരണം!

“ഫെൻടിക്കുഞ്ഞു” കാര്യങ്ങൾ മുന്നോട്ടു കൊണ്ടുപോകും” എന്നു മുത്തച്ഛൻ പറഞ്ഞില്ല, അതുപാഴായില്ലെന്നു ഫോർഡ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഇന്നോളമുള്ള ചരിത്രം തെളിയിക്കും. മുത്തച്ഛന്റെ ഒരു പടം ഫെൻടിക്കന്റെ മേശപ്പുറത്തു എപ്പോഴും സൂക്ഷിച്ചുപോരുന്നു. അതു നോക്കുമ്പോഴെല്ലാം, എന്തെന്തു നിവേശനങ്ങളാണെന്നോ അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിക്കുക! ആ മുത്തച്ഛന്റെ ചിത്രവും ചരിത്രവും, ഫെൻടിക്ക മാത്രമല്ല, സകലർക്കും പ്രചോദനമരുളുവാൻ പോരുന്നവയത്രെ. അദ്ധ്വാനത്തിന്റേയും, ആത്മധൈര്യത്തിന്റേയും, ആദർശനിഷ്ഠയുടേയും ഒരു പ്രതീകമാണു് ഫെൻടിക്കഫോഡ്.

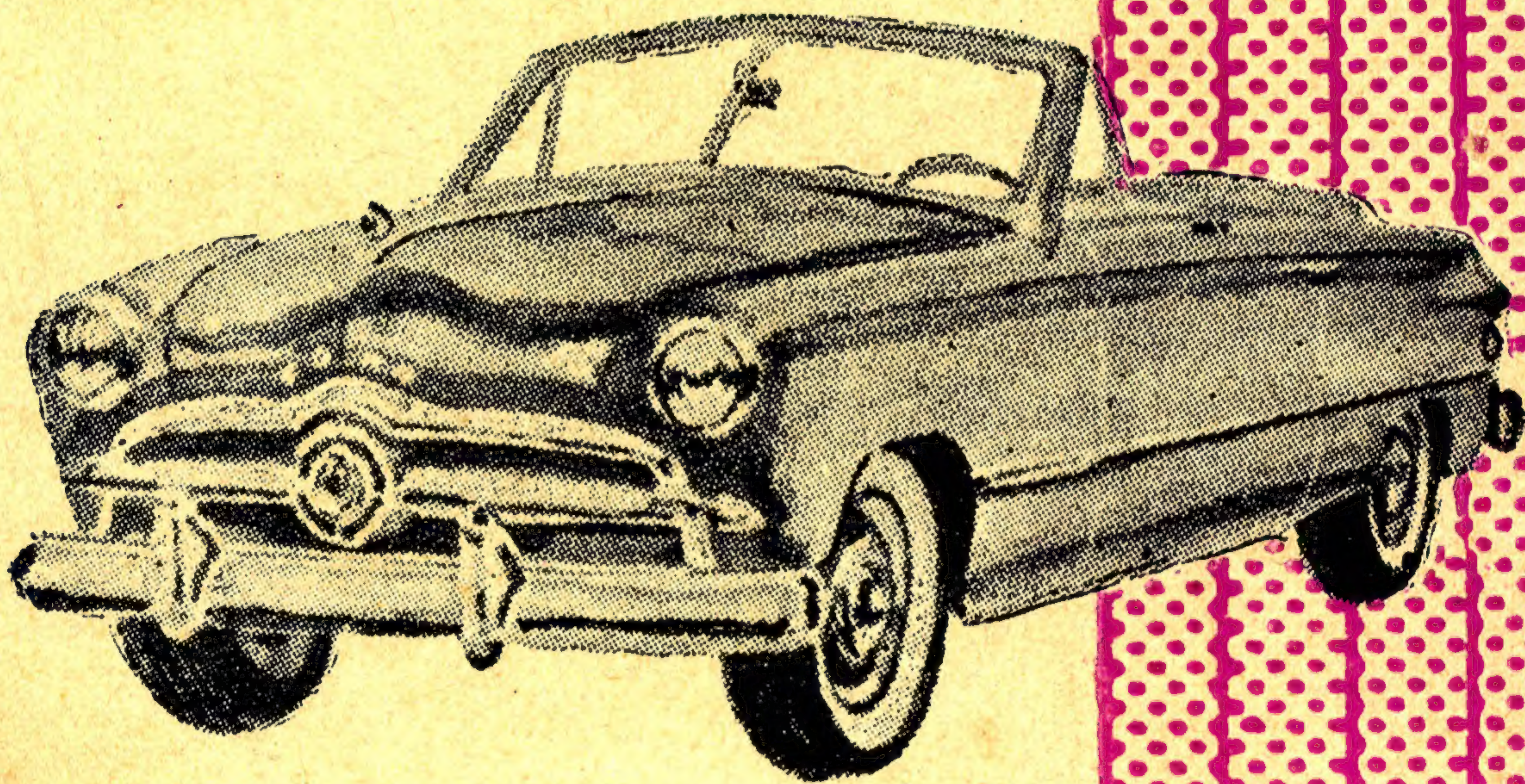

വായിക്കേണ്ടുന്ന ചില ജീവചരിത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ

അബ്രാഹം ലിങ്കൺ
മാഡംക്യൂറി
ജോർജ് വാഷിംഗ്ടൺ
അസ്സീസി
മഹാനായ അലക്സാണ്ടർ
ഡാമിയൻ
എന്റെ ജീവിതകഥ
ഹെൻറി ഫോർഡ്

സാഹിത്യനിലയം
പബ്ലിഷിംഗ് ഹൗസ്
കല്പൂർ, എറണാകുളം

സാഹിത്യനിലയം പ്രസിദ്ധീകരണം